

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

**NECATİ GÜNGÖR'ÜN ESERLERİNİN ÇOCUK EĞİTİMİ VE
ÇOCUK EDEBİYATI AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMİNE KOÇAK

0000-0002-0430-7435

BURSA

2022

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

**NECATİ GÜNGÖR'ÜN ESERLERİNİN ÇOCUK EĞİTİMİ VE
ÇOCUK EDEBİYATI AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Emine KOÇAK

0000-0002-0430-7435

Danışman

Prof. Dr. Kelime ERDAL

BURSA

2022

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim.

Emine KOÇAK

18/02/2022

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS/DOKTORA BENZERLİK YAZILIM RAPORU

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 18/02/2022

Tez Başlığı / Konusu: “Necati Güngör’ün Eserlerinin Çocuk Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi”/Çocuk Edebiyatı
Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 242 sayfalık kısmına ilişkin, 05/01/2022 tarihinde şahsım tarafından *Turnitin* adlı intihal tespit programından (*Turnitin*)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %1 ‘dir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dahil
- 3- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları’nı inceledim ve bu Uygulama Esasları’nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

Adı Soyadı:	EMİNE KOÇAK
Öğrenci No:	801772006
Anabilim Dalı:	Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Programı:	Türkçe Eğitimi
Statüsü:	☒ Y.Lisans ☐ Doktora

Danışman
(Adı, Soyad, Tarih)

YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI

“Necati Güngör’ n Eserlerinin  ocuk Eğitimi ve  ocuk Edebiyatı Açısından
İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri
Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Emine KOÇAK

Danışman

Prof. Dr. Kelime ERDAL

Türkçe Eğitimi ABD Başkanı

Prof. Dr. Gökhan ARI

T.C
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı'nda 801772006 numara ile kayıtlı EMİNE KOÇAK'ın hazırladığı “Necati Güngör’ün Eserlerinin Çocuk Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi” konulu Yüksek Lisans çalışması ile ilgili tez savunma sınavı 01/02/2022 günü 14.00-15.00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının **başarılı/başarısız** olduğuna **oybirliği/oy çokluğu** ile karar verilmiştir.

Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı
Prof. Dr. Kelime ERDAL
Bursa Uludağ Üniversitesi

Üye
Dr. Öğr. Üyesi Nilay ÇAĞLAYAN
DİLBER
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Üye
Doç. Dr. Levent Ali ÇANAKLI
Bursa Uludağ Üniversitesi

Ön söz

Necati Güngör, son dönemde hem yetişkinler hem de çocuklar için yazdığı öyküleriyle ön plana çıkmış Türk edebiyatının güçlü isimlerindendir. Bu çalışma Necati Güngör'ün eserlerinin çocuk okura uygunluğunu tespit etmek amacını taşır. Daha önce yazarın eserlerine başka bir boyuttan yaklaşan bir çalışma yapılsa da bu çalışmayla eserlerinin çocuk edebiyatı bağlamında incelenmesi yazarın akademik dünyada tanınması açısından önemlidir. Çalışma sürecinde, yazarın hayatta olması ve kendisiyle röportaj yapılması birinci elden kaynaklara ulaşılmasını kolaylaştırmıştır.

Çalışmanın “Giriş” bölümünde çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi bağlamında bazı kavramlar açıklanmış ve irdelenmiştir. Ardından, alan yazında çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi için dile getirilenlere yer verilerek genel bir çerçeve çizilmiştir. Bulgular bölümünde, yazarın seçilen 18 adet kitabı dış yapı, dil ve anlatım ve çocuk eğitimi bağlamında incelenmiştir. Son olarak tespitler ışığında bazı önerilerde bulunulmuştur.

Çalışma boyunca bana yol gösteren ve yardım eden her zaman olumlu tavrıyla beni cesaretlendiren değerli hocam Prof. Dr. Kelime ERDAL'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca kendisiyle röportaj yapma talebimi geri çevirmeyip sorularımı içtenlikle cevaplayan öykücü Necati GÜNGÖR'e teşekkürü bir borç bilirim. Son olarak hayatım boyunca yanımda olan, aldığım kararları her zaman destekleyen ve bana moral veren annem Melike Koçak'a, babam Mehmet Koçak'a sonsuz şükranlarımı sunarım.

Emine KOÇAK

Özet

Yazar : EMİNE KOÇAK

Üniversite : Bursa Uludağ Üniversitesi

Ana Bilim Dalı : Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi

Bilim Dalı : Türkçe Eğitimi

Tezin Niteliği : Yüksek Lisans

Sayfa Sayısı : XVI+242

Mezuniyet Tarihi:

Tez : Necati Güngör'ün Eserlerinin Çocuk Eğitimi ve Çocuk Edebiyatı

Açısından İncelenmesi

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Kelime ERDAL

NECATİ GÜNGÖR'ÜN ESERLERİNİN ÇOCUK EĞİTİMİ VE ÇOCUK EDEBİYATI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Bu çalışma; çocuk edebiyatı yazarı Necati Güngör'ün öykü kitaplarını, çocuk edebiyatının temel ilkeleri ve çocuk eğitiminden hareketle inceleme ve değerlendirmeyi amaçlayan nitel bir araştırmadır. Çalışmada literatür tarama modeli kullanılmıştır. Güngör'ün çocuklar için yazdığı 18 adet eser (*Babam Şimdi Çok Uzaklarda, Hikâyemde Hayvan Var, Anne Bana Köpek Al, Anneme Bir Ev Alacağım, Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı, Babamın Sedefli Çakısı, Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun, Dağlarda Yalnız Bir Köpek, Hayatımın Yedi Hikâyesi, İnsanlığın Sonbaharında, İyiler Genç Ölüyor, Masal Kuşu, Papatya Gelin, Sessiz Yürek, Sevgili Öğretmenim, Sinema Kuşu Sevgilim, Hayvanların Sır Dolu Dünyası, Sevgi Ekmektir*) çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırma verileri kaynak tarama yoluyla elde edilmiştir. Verilerin analizi ve değerlendirmesi sırasında Necati Güngör'ün çocuk kitapları taranmış ve içerik analizi metodundan yararlanılarak incelenmiştir. Araştırma kapsamında;

nce ocuk edebiyatı ve ocuk eğitimi hakkında genel bir ereve çizilmiş, Necati Güngör'n hayatı, sanatı, eserleri ve ocuk edebiyatımızdaki yeri ortaya konmuştur. Ardından yazarın kitaplarının dış yapı özellikleri, çocuklar için eğitsel değerleri incelenmiş ve elde edilen bulgular sonucunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: ocuk edebiyatı, ocuk eğitimi, ocuk kitapları, necati güngör

Abstract

Author : Emine KOÇAK
University : Bursa Uludag University
Institution : Social Science Institution
Field : Turkish Education
Branch : Turkish Education
Degree Awarded: Master Degree
Page Number : XVI+242
Degree Date :
Thesis :Examination Of Necati Güngör's Works Under The Subject Of Children
Education And Children Literature
Supervisor : Prof. Dr. Kelime ERDAL

EXAMINATION OF NECATİ GÜNGÖR'S WORKS UNDER THE SUBJECT OF CHILDREN EDUCATION AND CHILDREN LITERATURE

This is a qualitative study aimed at examining and evaluating the story books of children's literature writer Necati Güngör, as well as the fundamental principles of children's literature and children's education. Literature scanning model is used in the study. The stories Güngör wrote for children are examples of the study (Babam Şimdi Çok Uzaklarda, Hikâyemde Hayvan Var, Anne Bana Köpek Al, Anneme Bir Ev Alacağım, Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı, Babamın Sedefli Çakısı, Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun, Dağlarda Yalnız Bir Köpek, Hayatımın Yedi Hikâyesi, İnsanlığın Sonbaharında, İyiler Genç Öler, Masal Kuşu, Papatya Gelin, Sessiz Yürek, Sevgili Öğretmenim, Sinema Kuşu Sevgilim, Hayvanların Sır Dolu Dünyası, Sevgi Ekmektir). The research data were obtained through the source scanning method. The appointed books of the author are provided with the publishing house. During

the analysis and evaluation of the data, Necati Güngör's children's books were scanned throughout. In the scope of the research, a general framework on children's literature and children's education was drawn and Necati Güngör's life, art, works and place and importance in children's literature are revealed. Then the external structure characteristics of the author's stories and educational values for children were examined and an suggestions were made as a result of the findings.

Keywords: Children's literature, children's education, children's book, necati güngör

İçindekiler

Sayfa No

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	i
İNTİHAL YAZILIM RAPORU	ii
YÖNERGEYE UYGUNLUK ONAYI.....	iii
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZASI.....	iv
ÖN SÖZ.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ	xv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvi
1.BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.Problem Durumu	3
2.Araştırma Soruları	4
3.Amaç	4
4.Önem	4
5.Varsayımlar	5
6.Sınırlılıklar	5
7.Tanımlar	5
2.BÖLÜM: LİTERATÜR	6
1. Edebiyat ve Çocuk Edebiyatı	6
1.1. Edebiyat ve çocuk edebiyatı.	6
1.2. Çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler	15

1.2.1. Çocuk kitaplarının dış yapı özellikleri.	16
1.2.1.1. Boyut.	16
1.2.1.2. Kâğıt.	16
1.2.1.3. Kapak-cilt.	16
1.2.1.4. Sayfa düzeni.....	17
1.2.1.5. Harfler.....	17
1.2.1.6. Resimler.....	17
1.2.2. Çocuk kitaplarının iç yapı özellikleri.	18
1.2.2.1. Konu ve kurgu.	18
1.2.2.2. İzlek-Tema.....	19
1.2.2.3. Kahramanlar.	20
1.2.2.4. İletiler.....	21
1.2.2.5. Dil ve anlatım.	22
1.3. Çocuk kitaplarında uyulması gereken temel eğitim ilkeleri.	23
2.Çocuk Eğitimi	24
3. Necati Güngör'ün Hayatı ve Edebi Kişiliği	27
3.1. Necati Güngör'ün Hayatı.	27
3.2. Necati Güngör'ün Edebi Kişiliği.	28
3.BÖLÜM: YÖNTEM	31
1.Araştırmanın Modeli	31
2. Evren ve Örneklem.....	31
3. Veri Toplama Araçları.....	32

4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi.....	33
4.BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	35
1.Necati Güngör’ün Eserlerinin Çocuk Edebiyatındaki Dış Yapı ve Dil Anlatım Özellikleri Açısından İncelenmesi	35
1.1. Eserlerin dış yapı özelliklerinin incelenmesi.	35
1.1.1.Anneme Bir Ev Alacağım	35
1.1.2.Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı	36
1.1.3.Babam Şimdi Çok Uzaklarda	38
1.1.4.Babamın Sedefli Çakısı	40
1.1.5.Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun.....	41
1.1.6.Dağlarda Yalnız Bir Köpek	43
1.1.7.Hayatımın Yedi Hikâyesi	45
1.1.8.Hayvanların Sır Dolu Dünyası	46
1.1.9.Hikâyemde Hayvan Var	47
1.1.10.İnsanlığın Sonbaharında	49
1.1.11.İyiler Genç Ölür.....	50
1.1.12.Masal Kuşu.....	52
1.1.13.Anne Bana Köpek Al	53
1.1.14.Papatya Gelin	54
1.1.15.Sessiz Yürek	56
1.1.16.Sevgili Öğretmenim	57
1.1.17.Sinema Kuşu Sevgilim	59

1.1.18. Sevgi Ekmektir	60
1.2. Eserlerin dil ve anlatım yönünden değerlendirilmesi.	62
2. Necati Güngör'ün Eserlerinin Çocuk Eğitimi Yönünden İncelenmesi	126
3. Necati Güngör'ün Eserlerinde Ele Alınan Değerler.....	174
3.1. Aşk-sevgi.	175
3.2. İnsan sevgisi.	176
3.3. Hayvan sevgisi.	178
3.4. Baba sevgisi- özlemi.	183
3.5. Anne sevgisi- özlemi.....	185
3.6. Okuma alışkanlığı.	187
3.7. Çalışkanlık.	191
3.8. Aza kanaat etme.	193
3.9. Yardımseverlik.....	196
3.10. Aile birliğine önem verme.	198
3.11. Saygı.....	203
3.12. Dayanışma.....	204
3.13. Fedakârlık.....	205
3.14. Dostluk.	207
3.15. Merhamet.	208
3.16. Yaşanan olaydan ders alma.	211
3.17. Milli Değerler.....	213
3.18. Diğer.....	214
5. BÖLÜM: TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	218
1. Tartışma ve Sonuç	218

2.Öneriler.....	226
Kaynakça.....	228
Ekler	233
Ek 1: Necati Güngör ile 08.04.2021 Tarihli Röportaj.....	233
Özgeçmiş.....	241

Tablolar Listesi

<i>Tablo</i>	<i>Sayfa</i>
1. Örneklem Olarak İncelenen Kitapların Numaralandırılması	220
2. İncelenen Metinlerdeki Değerlerin Kitaplardaki Sıklığı	222

Kısaltmalar Listesi

ÇHS: Çocuk Hakları Sözleşmesi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

1.Bölüm

Giriş

Sözlük anlamıyla edebiyat; “olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatıdır” (TDK, 2011, s. 754). Çocuk, genel bir ifadeyle, 2-13/15 yaş arasındaki bireydir. Ancak bu birey, gelişim özelliklerini tam olarak tamamlayamamış, zihinsel ve fiziksel açıdan birtakım ihtiyaçları olan bireydir. Çocuk Hakları Sözleşmesi’ne göre: “Bu Sözleşme uyarınca çocuğa uygulanabilecek olan kanuna göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç, on sekiz yaşına kadar her insan çocuk sayılır” (ÇHS, Madde 1). Çocuk kavramında yola çıkarak zaman içinde çocuk edebiyatının da çeşitli araştırmacılar tarafından tanımları yapılmaya başlanmıştır. Sedat Sever çocuk edebiyatı konusunda en kapsamlı tanımlardan birini yapmıştır: “Çocuk edebiyatı erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adıdır” (Sever, 2010, s. 17). Hunt, eserinin çocuk edebiyatını tanımladığı giriş bölümünde, çocuk edebiyatının anlaşılması güç bir şey olduğunu, okur ve edebiyat ile ilişkisinin problematik olduğunu ifade ederek çocuk edebiyatının tartışılmaya uygun ve açıklaması zor yapısına dikkat çeker (Hunt, 2003, s. 1-14). “Çocuk edebiyatının yaş sınırı 12 olarak kabul edilmektedir. İlk gençlik edebiyatı ise 13-17 yaş dönemini kapsar” (Şirin, 2007, s. 14-15). “Çocuk edebiyatı, edebiyatın bir parçasıdır ve çocuğun gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Çocuk edebiyatı anlamadan, sorgulamadan karar veren insanlar yerine; düşünerek, duyumsayarak karar verebilecek duyarlı insanların yetiştirilmesine dönük bir çabanın ürünü olarak da adlandırılabilir. Bu nedenle dilin ve resmin anlatım olanaklarıyla çocuklara ulaşabilecek yetkinlikteki sanatçıların, çocuk edebiyatı adına çocuklar için

sorumluluk üstlenmesi gerekmektedir” diyen Sedat Sever çocuk edebiyatının tanımını yaparak üzerinde titizlikle durulması gereken bir kavram olduğunun altını çizmiştir (Sever, 2010, s. 24). Çocuk edebiyatı kavramının bu şekilde irdelenmesi sonucunda araştırmacılar çocuk kitaplarını yetişkin kitaplarından ayıran bazı özellikler olması gerektiği fikrini ortaya koymuşlardır. Burada dikkat çekilen konu çocuk edebiyatının edebiyat olma özelliklerine ek olarak, çocuğun özel koşullarının dikkate alınması gerekliliğidir. Ayrıca, çocuk edebiyatı ürünleri, çocuğa uygun olmalı ancak çocukça olmamalı, çocuğun kültür gelişimine, düş gücünün gelişmesine, okuma alışkanlığı kazanmasına katkıda bulunacak nitelikleri taşımalıdır. Mustafa Ruhi Şirin de “çocuk kitaplarının yazılması çocuk eğitimindeki arayışların sonucu” olduğunu söyleyerek bu çıkarımın doğru olduğunu dile getirmiştir (Şirin, 2007, s. 15).

Yalçın ve Aytas “çocuğa istendik davranışlar kazandırmada, okuyacağı eserlerin eğitici ve öğretici özellikler taşıması gerektiği düşüncesi ileri sürülmektedir. Ancak çocuk edebiyatını, edebiyattan kesin çizgilerle ayırmak ve edebiyatın estetiğinden mahrum bırakmak doğru değildir. Günümüzde birçok kimse, çocuğu konu edinen veya kahramanları çocuk olan eserleri çocuk edebiyatı sayma yanlışlığı içindedir” diyerek çocuk kitaplarında var olan bir yanılgıya dikkat çekmişlerdir (Yalçın & Aytas, 2005, s. 18).

Çocuk kitapları kadar çocuk kitabı yazarlarının da bazı özelliklere sahip olmasının gerekliliğine dikkat çeken Yavuzer “çocuk kitabı yazarı, çocuk okuyucuyla yetişkin okuyucu arasındaki farkı bilmeli, öykülerini sadece çocuklar hakkında değil; fakat çocuklar için yazmalıdır” diyerek çocuklar için eser yazmanın ve çocuğa görelilik ilkesinin önemini vurgulamıştır (Yavuzer, 2005, s. 187). Yetişkin edebiyatının dilini kullanmasına rağmen çocukların ilgisini çekmeyi başarmış, klasikleşmiş yazarlar olduğu gibi çocukların gelişimsel özelliklerine göre dilini, içeriğini, iletilerini oluşturan çocuk yazarları da vardır.

“Gelişmiş toplum olmanın koşullarından biri geleceğe yatırım yapmaktır. Geleceğe yapılan en büyük yatırım da yarının büyükleri olacak çocukları iyi yetiştirmektir. Çocuk okuru olmayan bir ülkenin yetişkin okuru da olmaz anlayışından yola çıkılırsa; çocuğun topluma faydalı, ahlâkî değerleri benimsemiş, vatanını seven, düşünme, sorgulama yetisi olan bir birey olarak yetiştirmek, çocukluk döneminde verilen eğitimle mümkündür. Amacı düşünen, özdeşim kurabilen, sorgulayan, bilinçli okurlar yetiştirmek olan çocuk edebiyatının yazarlarının niteliği de çok önemlidir. Bu nedenle bu edebiyatın yaratıcıları olan yazarların, çocuğun iç dünyasını tanıyan, nasıl düşündüğünü tahmin eden, onun ilgi ve isteklerine seslenecek, çocuk edebiyatının niteliğini bilen kişiler olması gerekmektedir. Çocuk kitabı yazarının başarısı, ‘neler yazmalıyım?’ sorusundan önce, ‘nasıl yazmalıyım?’ sorusunda gizlidir” diyen Şirin çocuk kitaplarında dil ve anlatım unsurlarının da önemli olduğunu belirtmiştir (Şirin, 2007, s. 13).

Bu çalışmada Necati Güngör’ün çocuk kitaplarının çocuk edebiyatına uygunluğunu incelemek amaçlanmıştır.

1. Problem Durumu

Ülkemizde çocuk edebiyatı, önemi yeni yeni anlaşılan bir alandır. Çocuk gerçekliğine uygun, çocuğa göre eserler verme fikri de son zamanlarda önemli hale gelmiştir. Bu durumun doğal sonucu olarak henüz üzerine inceleme yapılmamış çocuk edebiyatı yazarları ve ürünleri görülmektedir. Bunlardan biri de yazar Necati Güngör’dür. Bu çalışmada Necati Güngör’ün eserleri çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi çerçevesinde incelenmiştir.

Toplumda yaratıcı, zihinsel becerilerini etkili kullanan bireylerin yetişmesinde, çocuk edebiyatının rolü inkâr edilemez bir gerçektir. Çocuğun geniş bir hayal gücüne sahip olabilmesi, kelime hazinesinin gelişmesi yazar, şair ve sanatçıların çocuk edebiyatı alanında yapacakları ustaca çalışmaları ile mümkün olacaktır.

Necati Güngör adına az çalışma yapılan yazarlardan biridir. Oysa o, son dönemde özellikle kahramanı  ocuk olan hikâyeleri ile  ocuk edebiyatının önemli isimleri arasında yer alır. Bu doğrultuda ulaşılan tek  alışma Tuna Uysal tarafından 2016 yılında yayımlanan ‘‘Necati Güngör’ n Hayatı, Eserleri, Sanatı’’ başlıklı yüksek lisans tezidir (Uysal, 2016). Yazarın hayatı ekseninde oluşturulan bu çalışma yazarın eserlerinin tanıtılması ve yazarın akademik dünyada öneminin anlaşılması açısından önem taşımaktadır. Buradan hareketle, Güngör’ n eserlerinin  ocuk edebiyatı ve  ocuk eğitimi kapsamında henüz değerlendirilmemiş olması bu çalışmanın temel çıkış noktasını ve problem durumunu oluşturmaktadır.

2. Araştırma Soruları

Bu çalışmanın temel soruları şunlardır:

Necati Güngör’ n  ocuk kitapları  ocuk kitaplarında bulunması gereken dış yapı özelliklerine uygun mudur?

Necati Güngör’ n  ocuk kitapları  ocuk kitaplarında bulunması gereken dil ve anlatım özelliklerine uygun mudur?

Yazarın  ocuklar için yazdığı kitaplarda hangi değerler üzerinde durulmuştur?

3. Amaç

Bu araştırma, yazar Necati Güngör’ n  ocuk kitaplarını dış yapı özellikleri ve dil anlatım özellikleri bakımından incelemeyi ve  ocuk kitaplarında hangi değerlerin üzerinde durulduğunu belirlemeyi ve değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

4.  nem

Ülkemizin yetiştirdiği önemli  yk c lerden biri olan hem yetişkinler için hem de çocuklar için eser veren Necati Güngör’ n  ocuk edebiyatındaki yeri ve önemini belirten, onun öykülerini  ocuk edebiyatı ve  ocuk eğitimi çerçevesinde ele alan yeterli sayıda

lisansüstü çalışma yer almamaktadır. Bu doğrultuda ulaşılan tek çalışma Tuna Uysal tarafından 2016 yılında yayımlanan “Necati Güngör’ün Hayatı, Eserleri, Sanatı” başlıklı yüksek lisans tezidir. Uysal’ın çalışmasında Necati Güngör ile gerçekleştirilen görüşmeye de yer verilmesi yazar hakkında daha kapsamlı bilgilere ulaşılması ve akademik dünyada yazarın tanınması bakımından önemlidir. Bu çalışmada da Uysal’ın çalışmasında olduğu gibi Necati Güngör ile bir röportaj gerçekleştirilmiştir fakat bu röportajın konusu daha çok yazarın edebi kişiliği ve eserleridir. Bu anlamda daha sonra yapılacak çocuk edebiyatı araştırmalarına katkı sağlayacaktır. Yine bu çalışma Uysal’ın çalışmasından farklı olarak yazarın çocuk edebiyatı eserlerinin tanıtılması ve yazarın akademik dünyada çocuk edebiyatı açısından öneminin anlaşılması açısından önem taşımaktadır. Araştırmanın bir diğer önemi Necati Güngör’ün kitaplarını çocuklarına alan ailelere, okutan öğretmenlere, yayınevlerine öneriler sunmasıdır.

5. Varsayımlar

Yazar Necati Güngör’ün eserlerinin çocuk kitaplarında istenen dış yapı ve dil anlatım özelliklerine uygun olarak hazırlandığı ve çocuk edebiyatı açısından nitelikli eserler olduğu varsayılmıştır.

6. Sınırlılıklar

Çalışma, Necati Güngör’ün çocuk edebiyatı alanında yazdığı sanat eserleriyle sınırlıdır. Yazarın çocuk edebiyatı dışında yer alan “Bir Taşralı’nın İstanbul Nostaljisi”, “Bu Sevda Ölmek”, “Üsküdar’a Gidelim” “Annem, Babam ve Malatya” “Her Güne Bir Atatürk 2020 Günlüğü” eserleri çalışma kapsamının dışında tutulmuştur.

7. Tanımlar

Çocuk: “Çocuk Hakları Sözleşmesine göre 0-18 yaş arasındaki her birey çocuk kabul edilmektedir” (Şirin, 2019, s. 25).

Çocuk Edebiyatı: “Erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak

duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adıdır” (Sever, 2007, s. 9).

2.Bölüm

Literatür

1. Edebiyat ve Çocuk Edebiyatı

1.1. Edebiyat ve çocuk edebiyatı. İnsanoğlu, geçmişten bugüne kendini anlatmak için çeşitli yollara başvurmuştur. İlk insanların mağara duvarlarına çizdikleri resimlere bu yollardan ilki denebilir. Zaman ilerledikçe insanın bu kendini anlatma ihtiyacı müzik, heykel, tiyatro, mimari vb. pek çok alanda kendini göstermeye başladı. Bu alanlardan biri de ana malzemesi dil olan edebiyattır.

Edebiyat, zamanla kendini ifade etme araçlarından belki de en güçlüsü olma yolunda ivme kazanmıştır. Öyleyse güzel sanatların ana kollarından biri olan edebiyat nedir? Ne anlama gelmektedir?

Türkçe sözlükte edebiyat, “olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı, yazın” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2011). Yani kısaca edebiyat; duygu, düşünce, izlenim ve hayallerin, dil aracılığıyla estetik boyut ihmal edilmeden aktarılmasıdır. İfade vasıtası olarak dili kullanan bir sanat türüdür.

“Günümüzde edebiyat, tarihsel, sosyal ve kültürel olandan hareketle, dille gerçekleştirilen güzel sanat etkinliklerine ve eserlerine verilen genel addır” (Aktaş, 2009, s. 188). Edebiyat kelimesi Arapça “edep” ten gelmektedir. Bu kavram daha sonra hızla yayılarak söz söyleme ve ifadeyle ilgili her türlü çalışma için kullanılmaya başlanmıştır. Edebiyat 19.yüzyıldan itibaren artık günümüzdeki anlamıyla kullanılmaya başlanmıştır. Tanzimat’a gelene kadar “ilm-i edeb, “şiiir ve inşa”, “fenn-i kitabet” gibi isimlerle kullanılan “edebiyat” kelimesi Recaizade Mahmut Ekrem’in Talim-i Edebiyat’ında da kitap ismi olarak geçmektedir. Namık Kemal “Lisan-ı Osmanî’nin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhazatı

Şamildir” adlı makalesinde edebiyatı “milletin hüsn-i terbiyesine hizmet eden” bir ilim olarak tanımlar.

Edebiyatın bir görevi olup olmadığı sorusunun çok sık sorulduğunu söyleyen Alev Sınar Çılgın edebiyatın öncelikli görevinin duyguları eğitmek olduğunu dile getirmiştir (Sınar Çılgın, 2007, s. 13).

Moran “Edebiyat Kuramları ve Eleştiri” adlı kitabında geleneksel görüşe göre kavramların tanımlarını yapmanın şart olduğunu söyleyerek günümüzde edebiyat kuramlarının, edebiyatın doğru tanımını kendi ölçütleri doğrultusunda yaptıklarını dile getirir ve şimdiye kadar sanatın tanımı üzerinde anlaşmaya varılamadığını ekler (Moran, 2002, s. 301). Edebiyat denince çoğunlukla ilk akla gelen yazılı ürünler olmaktadır. Sözlü ürünlerin de edebiyat kavramı içerisinde ele alındığı gerçeği unutulmamalıdır. Edebiyat tanımlanırken insan kavramı, edebiyatın insan için üretilen bir sanat türü olduğu akıllardan çıkarılmamalıdır. Bu noktada edebiyat insanı, insana, insanca anlatma sanatı olarak da tanımlanmıştır. Edebiyat insanlara hayat tecrübeleri sunar, bazen onlara bir ayna tutar, bazen de duygudaşlık yapması gerektiğini gösterir. Farklı hayat hikâyeleriyle yaşamı anlaması için onlara ışık tutar, yol gösterir.

Kavcar’ın da dile getirdiği gibi “edebiyat çağlar boyunca insanoğlunun duyduğu ve yaptığı her şeyi en zengin ve en etkili biçimde ortaya koyan bir sanattır” (Kavcar, 1999, s. 4). Aytaç’a göre “edebiyat insanın duygularını eğitir, onun bütüncül eğitimine sonsuz katkılar sağlar, akıl ve duygu dengesinin oluşmasına katkıda bulunur” (Aytaç, 1995). (akt. (Gültekin, 2011, s. 33)

Dünyaya bakıldığında edebiyat her zaman kültür ve medeniyetler için de oldukça önemli olmuştur. Ülkemizde de önemli tarihi dönüm noktalarında edebiyatın etkisi tartışılmaz bir gerçektir. Ulusların gelecekte anılmaları, unutulup gitmemeleri adına da edebiyat oldukça önemlidir. Güçlü bir dile sahip olan uluslar tarihten kolayca silinemezler.

“Çocukların ilk karşılaştıkları sanat eserleri çocuk kitaplarıdır. Edebiyatla tanışan bir insan duyarsız olmayan ve edebiyatla dünyayı algılayan, farklı bakış açılarını tanıyan, düşünen, yorum yapan bir birey haline gelir” (Uçan, 2005, s. 19). Nitelikli edebiyat ürünlerinin çocukların çok yönlü gelişimine katkısının büyük olduğu unutulmamalıdır. Bundan dolayı çocukları erken yaşta nitelikli çocuk edebiyatı eserleriyle tanıştırmak zaruridir. “Çünkü okuma alışkanlığı, bireyin çocukluktan yetişkinliğe daha sağlıklı biçimde geçmesi için erken yaşlarda doğru biçimde edinmesi gereken davranışlardan birisini oluşturmaktadır” (Demircan, 2006, s. 12). “Çocuğun belli gelişim dönemlerinden geçtikten sonra yetişkin olabileceği, bu gelişim evrelerine uygun kitaplar yazılmasını zorunlu kılmıştır” (Erdal, 2008, s. 157).

Çocuğa görelik ve çocuk gerçekliği kavramlarının fark edilmesi ile birlikte çocuk edebiyatının ayrı bir alan olarak ele alınmasının gerekliliği ortaya çıkmıştır. Artık yetişkinler için yazılan eserlerin uyarlanmasıyla eser verme anlayışı yerini çocuk gerçekliğine uygun eserler vermeye bırakmıştır. “Çocuk edebiyatı yazarlığı, çocuklar için yazma bilinci olan yazarın başarabileceği ve yetişkin edebiyatı yazarlığından farklı bir yazarlık biçimidir. Edebiyatın seçme, yer değiştirme ve yeniden yapma ilkeleri, çocuklar için yapılacak edebiyat için de geçerli ve gereklidir” (Şirin, 2019, s. 36).

“Edebiyat kavramı içerisinde yetişkin edebiyatı ile çocuk edebiyatı yaratıcılık boyutunda birbirinden ayrılır. Yetişkin edebiyatında yazar hedef kitlesinin kişisel gelişimini, psikososyal durumunu düşünmek zorunda değildir” (Çevik & Müldür, 2014, s. 597).

Adnan Ay, çocuk ve gençlik edebiyatının dünya çapında bir edebiyat türü olarak kabul edilse bile konumu hakkındaki tartışmaların hâlâ devam ettiğini söyler ve bu alanda detaylı araştırma ve tartışmaların yapılmadığını sözlerine ekler (Ay, 2014, s. 381-382). Buradan ülkemizde çocuk edebiyatı kavramının ve içeriğinin oluşmasının daha çok yeni olduğu sonucu çıkmaktadır.

Çocuk edebiyatının ilk olarak batı dünyasında ortaya çıkmış bir terim olduğunu söylenebilir. Avrupa’da uzun bir geçmişe sahip olan çocuk ve gençlik edebiyatı, özellikle 18.yüzyıldan sonra başta Almanya, İngiltere ve Fransa olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde çocuk ve gençler için kitaplar yazılmaya ya da yetişkinler için yazılan edebî ürünlerin çocuk ve gençlere uyarlanmaya başlanması şeklinde görülür (Gültekin, 2011, s. 35).

Çocuk edebiyatının ülkemizdeki geçmişi ise 19.yüzyılın ikinci yarısına rastlamaktadır. “Konu hakkında ciddi çalışmaların başlangıcı ise Cumhuriyet’in ilanından sonradır. 1979 yılının Dünya Çocuk Yılı olarak kabul edilmesiyle birlikte ülkemizde çocuğa yönelik yayınlara eskisinden çok daha fazla önem verilmeye başlanır ve konu araştırmacılar tarafından bilimsel platforma taşınır” (Sınar Çılgin, 2006, s. 175). Bu boyutta öncelikle çocuk edebiyatının ne olduğu araştırmacılar tarafından ortaya konulmuştur.

Çocuk edebiyatı için yapılan bazı tanımları şöyle sıralamak mümkündür:

Mustafa Ruhi Şirin çocuk edebiyatını; “ana kaynağı çocuk ve çocukluk olan, çocuğun ilgi, algı, dikkat, duygu, düşünce ve hayal dünyasına uygun; çocuk bakışını ve gerçekliğini taşıyan; tip, dil, düşünce ve ölçülerde çocuğa göre içeriği yalın bir biçimde ve içtenlikle oluşan; çocuğa okuma alışkanlığı ve okuma sevgisi kazandırmanın yanında çocuğun estetik, edebiyat ve sanat yönünden gelişmesini destekleyen, çocuğu bilinçli olarak geleceğe hazırlayan geçiş dönemi edebiyatı” olarak tanımlar (Şirin, 2007, s. 12-13). Şirin çocuk edebiyatının önce edebiyat olduğunu savunmuştur. Yani çocuk edebiyatının sanatsal ve estetik değerinin göz ardı edilmemesine dikkat çekmiştir. Şirin, çocuklar için eser üretmenin önemine değinerek “Çocuklar için yazan ve geliştiren sanatçının, çocuğun içsel doğasını anlamaya başlayarak harekete geçmesi gerekir” demiştir (Şirin, 2019, s. 25).

Sedat Sever çocuk edebiyatını; “erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle

zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adı” olarak tanımlamıştır (Sever, 2007, s. 9).

Dilek Tüfekçi Can, çocuk edebiyatını “çocukluk dönemi içinde bulunan bireyler için özel olarak içselleştirilerek yazılan; çocuğun dilsel, duygusal, sosyal ve zihinsel gelişimini dikkate alan; çocuğun yeteneklerinin ortaya çıkmasına yardım eden; geçmiş, bugün ve gelecek arasında bir ilgi kuran; kültürel mirasa sahip çıkarak onun genç nesillere aktarılmasında görevi olan; çağın değerlerini barındıran, disiplinler arası ve amaçlı; bunu yaparken okunduğunda farkındalık oluşturarak temeli sağlam bir estetik duygusunun oluşmasına katkı sağlayan edebi bir tür” olarak tanımlar (Tüfekçi Can, 2012, s. 24-25).

“Çocuk edebiyatı çocukların hayatla ve bilgiyle ve merak ettikleri her ne ise onunla aracısız olarak buluştukları bir yerdir. Bu sebeple çocuk edebiyatı aynı zamanda günlük hayata dair en objektif ama güven duyulan öğreticilerden biridir. Yazarın aynı zamanda çocukla böyle bir hayat ortamı kurgulama mecburiyeti vardır” (Sevgisunar, 2017, s. 18).

Alev Sınar Çılgın çocuk edebiyatının çocuğun duygu, istek, hayal, duygu, düşünce ve özlemlerine yanıt vermek amacıyla oluşturulan bir edebiyat olduğunu dile getirir (Sınar Çılgın, 2007, s. 13).

Enginün ise çocuk edebiyatının edebiyattan ayrı bir kavram olarak ele alınmasına karşı çıkar ve şöyle der: “Öteden beri çocuk edebiyatı ve benzeri ayrımlar beni rahatsız etmiştir. Çocuk edebiyatı, salon edebiyatı, kadın edebiyatı vb. tasniflerle kastedilen edebiyat sadece o grubun belirli bir dönem için ihtiyacına cevap verir, o dönem geçtikten sonra bir kenara bırakılır. Bundan dolayı çocuklar için, sadece onların okuması için ayrı bir edebiyat oluşturmanın gerekli olduğunu sanmıyorum” (Enginün, 2006, s. 213-222).

Sınar Çılgın, “Çocuk Edebiyatı” isimli kitabında edebiyat dünyasında çocuk edebiyatı tabirine karşı çıkanlar ve çıkmayanlar olduğunu, her iki tarafın da hatalı yönlerinin bulunduğunu dile getirmiştir. Çocuk edebiyatı tabirine karşı çıkanların edebiyatı bir bütün

olarak düşündüklerini, edebiyatı cinsiyete ve yaşa göre sınıflandırdıklarını söyler ve bu sınıflandırmanın hatalı olduğunu savunur. Çocuk edebiyatını müstakil olarak ele alanların ise eğitimciler olduğu gerçeğine kitabında yer veren Sınar Çılgın, çocuk edebiyatı gerçeğini kabul ederek ve edebiyattan da tamamen uzaklaşmayarak nitelikli eserler vermenin daha doğru olacağını savunur (Sınar Çılgın, 2007, s. 13-14).

Dilidüzgün de şu sözleriyle çocuk edebiyatının yetişkin edebiyatından ayrı değerlendirilmesine dikkat çeker: “Çocuk yazını da yetişkinler için üretilen yazın çeşitleri gibi her şeyden önce bir yazındır; ancak hedef kitlesi çok daha özel ve farklıdır. Bu yüzden çocuk yazınının üzerinde dikkatle durulması gerekir” (Dilidüzgün, 2002, s. 22).

Gültekin “Çocuk ve gençlik edebiyatı eğitimi gerek birey gerek o bireyin ait olduğu toplum ve gerekse kendi ülkesinin kalkınması ve gelişmesi için büyük bir önem oluşturmaktadır” diyerek bu alanın ihmal edilemeyecek derecede önemli olduğunu vurgulamıştır (Gültekin, 2011, s. 39).

Çocuk edebiyatının varlığı konusundaki tartışmalar zamanla azalmış olsa da yukarıdaki tanımlardan görüldüğü gibi çocuk edebiyatının edebiyattan ayrı bir kavram olarak ele alınıp alınmayacağı, çocuk edebiyatının sınırlarının ve kanonlarının neler olduğu konusunda günümüzde tam olarak bir fikir birliğine varılamamıştır.

Gültekin “çocuk ve gençlik edebiyatının temel görevinin, küçük yaşlardan başlayarak çocuk ve gençlere okuma sevgisini ve alışkanlığını kazandırarak onlarda okuma kültürünün oluşmasını sağlamak olduğunu” dile getirmiştir (Gültekin, 2011, s. 96). Çocuk edebiyatının hedeflerinin neler olduğunu pek çok akademisyen, araştırmacı ve yazar maddeler halinde belirtmiştir. Bu hedefler konusunda çocuk edebiyatı alanında çalışmalar yapan pek çok kişinin söyledikleri birbirine oldukça benzemektedir. Aşağıda Sedat Sever’in sıraladığı bazı ilkelere yer verilmiştir:

- Kitaplarda, çocuğun kendine özgü içtenliği ile anlatım dilinin doğallığı buluşturulmalıdır.
- Yazar, anlattığı ve kurguladığı olaylarda, çocuklarla arkadaşlık-dostluk kurabilmeyi başarmalıdır.
- Kitaplar, çocuklara anlamlandıramayacağı ya da yaşama geçiremeyeceği sorumluluklar yüklememelidir.
- Kitaplar, dilsel ve görsel özellikleriyle çocuğun hem sanat hem de düşünme eğitimi sürecini desteklemelidir.
- Kitaplar, çocuk ile yaşam arasında kuvvetli bir bağ oluşturmalıdır.
- Kitaplar, çocukları okumaya isteklendirecek bir tasarım anlayışını yansıtmalıdır (Sever, 2007, s. 191-192).

Yukarıdaki sıralanan ilkelere bakıldığında aslında çocuklar için eser vermenin yetişkinler için eser vermeye göre kolay olduğu algısının günümüzde değiştiği görülmektedir. Çocuğun ruhsal, duyuşsal ve bilişsel gelişimlerine katkı sağlayacak, çocuğa göre ama çocukça olmayan, çocuk gerçekliğine uygun ancak edebî yönünü de kaybetmeyen, verdiği dolaylı mesajlarla onu iyiye, doğruya sevk edecek bir eser ortaya koymak gerçekten ciddi bir uğraş ve uzmanlık gerektirmektedir.

Sınar Çılgın, her çocuğun aynı gelişim özelliğini sergilemeyeceğini ancak her gelişim basamağındaki çocuğun gelişim özelliklerini bilmenin, onları uygun kitaplarla tanıştırmak için bize ipuçlarını vereceğini dile getirir (Sınar Çılgın, 2007, s. 21).

Sever “Çocuk ve Edebiyat” adlı kitabında çocuk kitaplarını okul öncesi dönemden başlayarak dilsel becerilerin edinilmesi sürecinde çocuklara “zenginleştirilmiş bir dil çevresi” yaratan önemli değişkenlerden biri olarak değerlendirmiştir (Sever, 2007, s.28).

Aytül Akal’a göre çocuk kitapları çocukların hayal güçlerini geliştirerek kendilerini güçlü ve özgür hissetmelerini sağlar (Akal, 2007, s. 107). Bu anlamda Sınar Çılgın’ın “Sanat

değeri taşıyan ve okuyucuya yeni pencereler açabilen kitapları okuyarak geçirilen zaman, zenginleştirilen zamandır.” tespiti önemlidir. (Sınar Çılgın, 2007, s. 15)

Yine Sınar Çılgın, “kitapların öncelikle çocukların kişilik gelişimine katkısı olduğunu, çocukların kitaplar aracılığıyla kendi duygularının başka çocuklarda da bulunduğunu fark edebileceklerini” söyler (Sınar Çılgın, 2007, s. 15).

Meral Kaya çocuk edebiyatına farklı bir pencereden bakarak “halk edebiyatımızın çocuk gerçekliğine uyarlanabilecek uygunlukta olduğunu, bunları gün yüzüne çıkarıp çocuk edebiyatına uyarlamanın çocuk okurun yetiştiği toplumun değerlerini benimsemesi bağlamında gerekli olduğunu” söyleyerek bu alandaki eksikliğe dikkat çekmiştir (Kaya, 2014, s. 233). Alev Sınar Çılgın da çocuğun okuduklarıyla toplumu, yakın çevre ve uzak çevresini daha iyi tanıyacağını şu sözlerle dile getirir: “Kitap vasıtasıyla çocuk kendisi için henüz çok müphem olan çevresini ve diğer canlıları tanır” (Sınar Çılgın, 2007, s. 16).

Bu araştırmada seçilen kitaplar ilköğretim ikinci kademe, yani 9-14 yaş arası çocuklar için yazılmış kitaplardır. Sedat Sever 10-12 yaş ve üstü yaş aralığındaki çocukların gelişim özelliklerini şöyle tasnif etmiştir:

Genel Dil Özellikleri: Çocuklar, olumluluk ve olumsuzluk bildiren yan tümceleri de kullanarak anlamsal olarak daha genişik yargılar oluştururlar.

Genel Bilişsel Özellikler: Çocukların, olayları zamandizinsel biçimde sıralama becerileri gelişir. Akıl yürütmeyi, mantıksal kuralları, soyut sorunlara çözümler bulmayı öğrenirler. Soyut düşünme başlar, dikkati yoğunlaştırma yetenekleri ve bellek güçleri artar.

Genel Kişilik Özellikleri: Çocuklar, bireysel beceri ve yeteneklerini yaşitlarınıninkile gerçekçi biçimde karşılaştırabilir, iç denetimlerini sağlayabilir; hata ve başarılarından kendilerinin sorumlu olduğunu düşünürler.

Genel Toplumsal Özellikleri: Aileye eskisi kadar bağımlı değillerdir. Daha çok arkadaşlarıyla birlikte olmaya, zaman geçirmeye isteklidirler. Çevresindeki adaletsizliklere

tepki göstermeye başlarlar. Cinsiyetle ilgili roller çok belirginleşir. Karşı cinsin rollerini yüklenmekten kaçınırlar; buna karşın karşı cinsle ilişki kurma eğilimi gösterirler (Sever, 2010, s. 37).

Sedat Sever'in yukarıdaki tasnifini destekleyen Çiftçi, "8-12 yaş grubu kitapları çocuğun bireysel ve toplumsal anlamda doğru kabul edilecek yaşam durumlarını keşfedecek ve tercih etmesine olanak tanıyacak içeriklere sahip olmalıdır" demiştir (Çiftçi, 2013, s. 133).

Çocuk edebiyatı eserlerine psikolojik yönden bakıldığında rehberliğin nihai amacı olan bireyin kendini tanıması ilkesi akıllara gelir. Bu çerçevede çocuk edebiyatının hedeflerinden biri de bireyin kendini olduğu gibi kabul etmesini ve kendini değerli hissetmesini sağlamasıdır. Kitaplar çocukların kısa yaşam deneyimlerini zenginleştirir, onlara çevrelerinde yaşadıkları veya yaşayabilecekleri sorunların çözümüne dair ipuçları sunar. Kısacası kitaplar, çocukların yaşam serüveninde bazen yalnızlıklarını giderebileceği bir liman, bazen de sohbet edebileceği bir arkadaşdır. Çocuklar için hayati öneme sahip çocuk edebiyatı eserleri üzerinde titizlikle durulmalıdır.

1.2. Çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler. Sedat Sever “yazınsal iletişim sürecinin okul öncesi dönemden başlayarak çocukların dil gelişimini desteklediğini ve böylece çocukların yaşamı ve insanı anlama deneyimleri edinmelerini sağlaması bakımından önemli olduğunu” dile getirmiştir (Sever, 2013, s. 43). “Çocuk kitaplarının taşıması gereken özellikleri, ‘iç yapı’ ve ‘dış yapı’ ile ilgili özellikler olarak gören İbrahim Kıbrıs, çocuk kitaplarındaki anlatımın, Maupassant tarzından Çehov tarzına doğru evrilmesinin gerekli olduğunu söyler. Bu ayrım da basit olay tarzından daha karmaşık durum tarzına doğru bir gidişat söz konusudur” (Çiftçi, 2013, s. 129). Sedat Sever “Çocuk ve Edebiyat” kitabında baştan sona çocuk edebiyatının temel niteliklerini de göz önüne alarak çocuk edebiyatı eserlerinde bulunması gereken özellikleri aşağıdaki gibi iki ana başlıkta incelemiştir: (Sever, 2007, s. 63)

1. Çocuk Kitaplarının Dış Yapı Özelliklerinin İncelenmesi

1.1.Boyut

1.2.Kâğıt

1.3.Kapak-cilt

1.4. Sayfa düzeni

1.5. Harfler

1.6.Resimler

2. Çocuk Kitaplarının İç Yapı Özelliklerinin İncelenmesi

2.1.Konu-kurgu

2.2. İzlek-tema

2.3.İletiler

2.4.Kahramanlar

2.5.Dil ve Anlatım

2.6.Çocuk kitaplarında bulunması gereken temel eğitim ilkeleri açısından değerlendirme

1.2.1. Çocuk kitaplarının dış yapı özellikleri.

1.2.1.1. Boyut. Çocuklar, okul öncesi dönemden itibaren farklı şekil ve büyüklükteki kitaplarla tanışmalıdır. Bu durum çocuğun okul döneminde kendi yaşına uygun kitapları okuma isteğine dair bir hazırlık süreci oluşturur. Sever, “İlköğretimin ilk yıllarıyla birlikte seçilecek kitapların boyutlarındaki çeşitliliğin yerini düzenleme ve kitaplık oluşturma anlayışına da katkı sağlayacak bir dengeye bırakmalıdır.” der (Sever, 2007, s.45).

“Çocuk kitaplarının hacmi ve ağırlığı çocuğun yaşına uygun olmalı, kitaplar kolayca taşınmaya ve kullanmaya elverişli olmalıdır” (Kıbrıs, 2010, s. 25). Kıbrıs gibi çocuk kitaplarının boyutlarına dikkat çeken Oğuzkan “okul dönemi çocuk kitaplarının (16x23) olması normaldir” demiştir (Oğuzkan, 2001, s. 364).

1.2.1.2. Kâğıt. Çocuk kitaplarında 1. ya da 2. hamur kâğıt kullanılmalıdır. Gözü yorduğu için kuşe kâğıt kullanılmamalıdır. Çocuğun kitabı uzun süre kullanabilmesi için kolay yırtılmayan, kirlenmeyen, göz sağlığını olumsuz etkilemeyen kâğıt kullanılırsa bu çocuğun kitap denen araca saygı duymasını ve okuma isteğinin artmasını sağlayacaktır. Sedat Sever, “kullanılan kâğıtlar, resimlerin niteliğini ve renkleri özgün şekilleriyle yansıtabilmeli, yazılanların kolayca okunabilmesine imkân tanınmalıdır.” der (Sever, 2007, s.45).

1.2.1.3. Kapak-cilt. “Kapak her okurda olduğu gibi çocuk okurun da kitaba yönelmesini sağlayan ilk uyarandır. Bu sebeple ön ve arka kapağı estetik kaygıyla hazırlanmalıdır. Kapak tasarımının estetik boyutundan sonraki en önemli işlevi çocuğa içerikle ilgili bir ön bilgi vermesi ve onu okumaya hazırlamasıdır. Kapak alıcısını düşündürmeli, onunla duyuşsal bir bağ kurmalıdır” (Güleryüz, 2013, s. 161).

Sever, “kapak kâğıdı sağlam kalın Bristol kartondan olmalı, kapağın yıpranmasını önlemek için üzerine lak ya da selofan kaplanmalıdır” diyerek çocuk kitaplarında aranan kapak özelliklerine değinmiştir (Sever, 2007, s. 44).

“Ciltlemede formalama yöntemi kullanılmadır. İplikle tutturulmalı ve mutlaka tutkalla desteklenmelidir” (Yılar & Turan, 2007, s. 53). Özellikle çocuk kitaplarında ciltlemeye ayrı bir özen gösterilmelidir. Sağlam bir ciltleme çocuğun kitabı uzun süre kullanmasına imkân tanır.

1.2.1.4. Sayfa düzeni. Sedat Sever sayfa düzenini “kitabın sayfalarında yer alan tüm öğeler (resim, fotoğraf, yazı, rakam vb.) arasındaki uyum ile sayfa kenarlarındaki izleme-okuma rahatlığı sağlayan boşlukların bir bütünlük içinde olması” şeklinde tanımlamıştır (Sever, 2007, s. 45).

“Çocuk kitaplarında genellikle sayfa kenarlarında geniş boşluklar bırakılması uygun olur” (Oğuzkan, 2001, s. 364). “Genellikle sayfaların tek sütun olması önerilir. Sayfalarda yer alan resimlerin de uygun biçimde, akıcılığı bozmadan yerleştirilmesi okumayı kolaylaştırması ve gözü yormaması açısından önemlidir” (Kıbrıs, 2010, s. 26).

1.2.1.5. Harfler. “Kitapta bulunan harflerin boyutları okunabilirlik açısından önemlidir. Harflerin boyutları kitabın seslendiği yaş ve sınıf düzeyine uygun olmalıdır” (Kıbrıs, 2010, s. 26).

Millî Eğitim Bakanlığının ders kitaplarının hazırlanmasıyla ilgili Tebliğler Dergisinde, yaş seviyelerine uygun olan yazı puntolarını şu şekilde belirlemiştir:

Diğer yapraklarda metin kısımlarının başlıkları dışında kalan bölümlerinde resim altı yazıları, dipnotlar ve benzeri kullanılan yazılar hariç ilköğretim birinci sınıflar için (20), ikinci sınıflar için (18), üçüncü sınıflar için (14), dördüncü sınıflar için (12), beşinci sınıflar için (11), daha üst sınıflar için ise (10) puntodan daha küçük harfler kullanılmaz” (MEB, 2007).

1.2.1.6. Resimler. Çocuk kitaplarında resim, yazarın çocuğa iletmek istediği duygu ve düşünceleri çizgi ve renklerle görünebilir kılan bir öğedir. Resimler bir yönüyle de çocuğun kitapla ilgili zihninde kuracağı dünyayı şekillendirmesinde ona yol gösterir.

Sevgisunar “Çocuk edebiyatında en az yazar kadar önemli bir başka yaratıcı güç de çizerdir. Çizer yaş aralıklarına göre yazarın dillendirdiklerini ete ve kemiğe büründürür. Çizimleriyle küçük okurun hayal dünyasına çeşitli alternatifler sunar” diyerek çocuk edebiyatında çizerin de yazar kadar önemli olduğunun altını çizmiştir (Sevgisunar, 2017, s. 19). “Resimlerin taşınması gereken en temel özellik ‘estetik değer’dir. Resimler, çocuğun estetik duygularının gelişmesine katkı sağlamalıdır” (Sever, 1995, s. 14).

Sever, yaş seviyelerine göre resim oranının nasıl değişmesi gerektiğini şu sözlerle açıklamıştır: “Okul öncesinde resimlerin kitaplardaki üçte ikilik oranı, ilköğretimin ilk yıllarından başlayarak yerini gittikçe resim-metin oranındaki dengeye; görsel öğeler de anlatımdaki sorumluluğunu, 9-10 yaş grubundaki çocuklara sunulan kitaplardan başlayarak gittikçe yazılı metne bırakmalıdır” (Sever, 2007, s. 46).

Oğuzkan, çocuk kitaplarındaki resimlerin nasıl konumlandırılması gerektiğini şu sözlerle ifade etmiştir: “Çocuk yayınlarında resimler sade, açık ve konuya uygun olmalıdır. Resimler, metnin veya sayfanın en uygun yerine konulmalıdır. Resim ile metin sayfa düzeni açısından bir bütün oluşturmalıdır” (Oğuzkan, 2001, s. 364-365).

1.2.2. Çocuk kitaplarının iç yapı özellikleri.

1.2.2.1. Konu ve kurgu. Konu; konuşmada, yazıda, eserde ele alınan düşünce, olay veya durum, mevzu, süje olarak ifade edilmektedir (TDK, 2011, s. 1357). Dilidüzgün, çocuk edebiyatında konuyu, “paylaşılacak istenen olay, olgu veya sorunun çocuğun gerçekliğinin göz önünde bulundurularak oluşturulmasıdır” şeklinde tanımlar (Dilidüzgün, 2002, s. 93).

“Konular, çocuklarda güven duygusunu artırmalı; çocuğun yaşantısıyla bağlantılı olmalıdır” (Demircan, 2006, s. 14). Çocuk edebiyatında konu çocuğun yaşam deneyimlerine göre sınırlandırılmalıdır, ele alınan konular çocuğun algı dünyasıyla ve gereksinimleriyle ilişkilendirildiği ölçüde önem kazanır.

Sedat Sever “Çocuk ve Edebiyat” adlı eserinde (Sever, 2007, s. 113) çocuk kitaplarında ele alınacak konuların özelliklerini şöyle sıralamıştır:

1. Çocukların okul öncesi dönemden başlayarak farklılaşan bireysel ilgi ve gereksinimlerine yanıt vermeli,
2. Çocukların yüreklerinde ve belleklerinde sevgi, dostluk, barış vb. anlayışının gelişmesine katkı sağlamalı,
3. Çocuk kitapları, gelişim süreçlerini de göz önünde bulundurarak gittikçe çeşitlenen bir konu dağarcığına ulaşmalı,
4. Konular, değişik edebiyat türleri içinde, yalın ve anlaşılır olandan karmaşığa, somut olandan soyuta doğru bir sıra izleyerek işlenmelidir.

1.2.2.2. İzlek-Tema. Yazarın eserinde sürekli olarak belirtmeye çalıştığı temel düşünce ve görüşlere, gösterdiği ana yönelimlere “tema (izlek)” denir (Oğuzkan, 2001, s. 366).

Konu ile tema arasındaki farka dikkat çeken Sever, “Yazarın üzerinde ya da hakkında söz söylediği şey metnin konusudur. Tema ise, konunun ele alınışıyla ortaya çıkan soyut anlam veya anlamlardır. Konu ile tema arasında güçlü bir ilişkinin olması, metnin çocuk üzerindeki yazınsal etkisini artırır” demiştir (Sever, 2007, s. 48).

“Kitaplarda evrensel değerlere yer vermek, çocuğun dünya görüşünü genişletmesi açısından önemlidir” diyen Sever’i (Sever, 1995, s. 14), Arseven de şu sözleriyle desteklemiştir: “Çocuk edebiyatı eserlerinde konu ve tema seçimi özellikle değerler aktarımı noktasında önemli bir unsurdur. Bu eserler çocukların renkli ve masum dünyalarını olumlu yönde geliştirmeye, onlara birtakım değerleri ve davranış kalıplarını edindirmeye yönelik olmalıdır” (Arseven, 2005, s. 51).

Çocuk kitaplarında ele alınan temanın çocuk eğitimi boyutunda önem taşıdığına dikkat çeken Yüksel “Çocuk kitaplarında işlenen tema çocuk okurun anlam bulanıklığı

yaşamaması için yalın ve açık bir şekilde okuyucuya aktarılmalıdır. Çocuk edebiyatının sanatsal boyutunun yanında eğitim amacı taşıdığı da unutulmamalıdır” demiştir (Yüksel, 2020, s. 11).

Sever ve Kıbrıs, çocuk kitaplarında değer aktarımına katkı sağlayacak temaların neler olabileceğine şu sözleriyle değinmişlerdir: “Çocuklar için yazılan kitaplarda çalışkanlık ve görev bilinci, aile, doğa ve hayvan sevgisi, hoşgörü ve sempati, ulus, yurt, doğa ve yaşama sevgisi, özverinin ve dayanışmanın önemi, yaşama sevinci, demokratik ilkelere bağlanma gereği, doğruluğun, dürüstlüğün değeri gibi temalara yer verilebilir” (Sever, 1995,14; Kıbrıs, 2006,26).

Canan Aslan çocuk edebiyatı yapıtlarının çocuğu hayata hazırlayabilmesi bakımından “ölüm, hastalık, şiddet, yoksulluk” gibi problemlere yer vermesinin gerekliliğini savunur ve bunun çocuğa görelilik ilkesi göz önünde bulundurularak uygulanmasını doğru bulduğunu söyler. Aslan, çocukları bunlardan uzak tutmanın gerçekçi bir yaklaşım olmadığını da dile getirir (Aslan, 2014, s. 52).

Plan, bir eserin yapısını ve iç düzenini önceden tasarlamayı sağlayan ve yazma işini bir çerçeveye oturtan araçtır.

1.2.2.3. Kahramanlar. Kahraman, sözlükte “Roman, hikâye, tiyatro vb. edebiyat türlerinde en önemli kişi” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2011). Sedat Sever kahraman kavramını şu şekilde tanımlamıştır: “Yapıtlarda, olayı sürükleyen, yaşayan en önemli kişiye ya da anlatılanlarla doğrudan ilgili olan, anlatımı yönlendiren kişiye ‘baş kişi’, ‘temel kişi’ ya da ‘kahraman’ denir” (Sever, 2007, s. 64). Çocuk, okuduğu ya da dinlediği bir öykünün kahramanlarıyla etkileşim kurup bir nevi yeni düşsel arkadaşlar edinmektedir. Çocuk bu arkadaşlar aracılığıyla insanların yaşayabilecekleri olayları tanır. Yaşadığı sorunlar karşısında nasıl davranacağına ilişkin ipuçları bulur.

Çocuk edebiyatında karakter konusunu detaylı bir şekilde ele alan Sedat Sever, karakterleri; geliştirilmemiş (kapalı), geliştirilmiş (açık), devingen ve durağan karakterler olarak sınıflandırmıştır. Açık karakterler yazar tarafından hakkında geniş bilgiler verilen karakterdir. Kapalı karakterler ikinci derece öneme sahip karakterlerdir. Eserlerdeki ana karakterler verilmek istenen mesajın iletilmesi için genelde açık karakterlerden oluşur. Olay içerisinde değişime uğrayan karakter devingen, olay içinde herhangi bir değişim göstermeyen karakter ise durağan karakter olarak nitelendirilir. Çocuk düşsel arkadaşlarıyla özdeşim kurma eğiliminde olduğu için çocuk kitaplarında karakterler çok iyi çizilmelidir. İyi geliştirilmiş devingen karakterler, çocukların kitaba ve okumaya olan ilgisini artırır. Kahramanların fiziksel ve ruhsal yönden iyi geliştirilmiş olması çocuk okurun özdeşim kurduğu düşünülürse oldukça önemlidir (Sever, 2010, s. 104-105).

Coşkun, karakter gelişiminde ortamın önemini şöyle aktarmıştır: “Çocuk yapıtlarında karakterlerin etkileşim içinde oldukları ortam çocuklar için önemli bir yaşam kaynağıdır. Karakterlerin; içinde yaşadığı ortamın kültürel özelliklerini yansıtmayı, kişiliğini oluşturan özellikleri çocuklara sezdirebilmesi gerekir” (Coşkun, 2019, s. 16).

Sonuç olarak çocuk edebiyatında karakterler oluşturulurken her daim ölçü çocuk olmalıdır. Çocuk dünyasından hareket edilerek gerçekçi, idealize edilmemiş ancak çocuğa evrensel, ulusal ve törel değerleri aktarmada örnek olacak, çocuğun özdeşim kurmakta zorlanmayacağı karakterler oluşturulmaya gayret edilmelidir.

1.2.2.4. İletiler. İleti, yazarın okuyucuyla paylaşmak istediği temel düşüncedir. Kurgusal metinlerde iletiler sezdirilerek okuyucuya verilir. İletinin doğrudan ifade edilmesi verilmek istenen mesajın etkisini azaltır. Kurgusal metinlerdeki bu sezdirme yolu sayesinde kalıcılık artar ve okuyucu kendisini fark etmeden iletinin içinde bulur. Bu en etkili mesaj verme yoludur. “Çocuklar için yazılmış edebi eserlerde yer alan iletiler, çocuğun gelişim alanlarını olumlu etkilemeli, onun yaşam gerçeklerine uygun olmalı, sanatsal bir dille,

doğrudan değil ama anlaşılır bir üslupla verilmelidir” (Demirel, 2011, s. 58-59). Çocuk kitaplarında olumsuz durum ve olaylara yer verilebilir ancak bu olumsuz durum ve olayların olumlanmamasına dikkat edilmelidir. Şirin, çocuk kitabını “önyargısız olarak çocuğun dünyasına girebilen kitap” olarak niteler ve çocuğun kendi dünyasına yakın olanı hemen sezeceğini söyler. (Şirin, 1998, s. 79).

Sever’e göre çocuk edebiyatı eserlerinde yer alan iletilerin taşınması gereken bazı özellikler şunlardır:

1. İletiler çocuğun anlama yetisine ve duyarlılığına uygun olmalıdır.
2. İletiler yazınsal bir anlayışla sunulmalı, okura sezdirilmelidir.
3. İletiler, çocuklarda yaşama ve insana ilişkin duyarlılık oluşturabilecek özellikler taşınmalıdır (Sever, 2007, s. 57).

1.2.2.5. Dil ve anlatım. Arıcı’ya göre dil bir eserin sesidir. Çocuklara hitap eden kitaplar onların özellikle dilsel gelişim seviyeleri dikkate alınarak hazırlanmalıdır (Arıcı, 2016, s. 48). Sedat Sever çocuk kitaplarında dil ve anlatımın önemini “çocuk kitaplarının, çocuğa göre olmasını belirleyen en önemli özelliği dil ve anlatımıdır.” diyerek vurgulamıştır (Sever, 2010, s. 136).

Sever, “kitaplar, dil bilgisi, yazım ve noktalama kuralları bakımından yanlışsız olmalıdır” diyerek çocuk kitaplarında aranan dil ve anlatım özelliklerine dikkat çekmiştir. (Sever, 2010, s. 15). “Nitelikli çocuk kitapları, erken dönemden başlayarak çocuklara gelişimlerine uygun zengin bir dil çevresi sunan; onların söz varlığını, dil bilinci ve duyarlılığını geliştiren araçlardır” (Sever, 2010, s. 49-50).

Çocuk yayınlarında üslup ve dil oldukça önemlidir. Ele alınan konu olabildiğince sade, açık ve anlaşılır bir üslupla aktarılmalıdır. Dil çocukça ve yapmacık bir şekilde kullanılmamalıdır. Anlatım, ilgiyi canlı tutacak şekilde akıcı ve dinamik olmalıdır. Ana dili bilinci uyandırmak açısından da çocuk kitaplarının Türkçemizin güzel özdeyişleri, atasözleri,

deyimleri, kültürel ve çağrışım değeri olan kelimeleriyle donatılmasının önemi tartışılmaz bir gerçektir. Tüm bunların yanında argo söyleyişlere, uzun betimlemelere, bol mecazlı anlatımlara yer verilmemelidir. Bu, çocuğun kitaba olan ilgisini kaybetmesine sebep olabilir. Çocuk edebiyatı yazarı anlatımda eskimiş yabancı sözcüklerin yerine Türkçe sözcüklerin kullanılmasına dikkat etmeli ve çocuk okurun beş duyusuna da hitap edecek unsurları eserinde bulundurmmalıdır.

1.3. Çocuk kitaplarında uyulması gereken temel eğitim ilkeleri. Sever'e (2010, s.55-56) göre çocuk kitaplarının taşıması gereken eğitsel ilkeler şunlardır:

1. Kitaplarda çocuklara öğüt veren bir yaklaşım yerine, oluşturulan yazınsal kurgularla, çocuğu güldürürken düşündüren, düşündürürken güldüren bir anlayış tercih edilmelidir.
2. Kitaplardaki olay dizisinde; çocuğun girişimciliğini, benlik duygusunu bastıracak denetimci ve baskıcı anlayışlar olumlanmamalıdır.
3. Kitaplarda cinsel roller ayrıştırılmamalı; toplumda kadına ve erkeğe biçilen değer, yüklenen anlam arasında fark yaratılmamalıdır.
4. Kitaplarda çocukların kendi cinsel kimlikleri içinde kişiliklerini geliştirmelerine engel olacak iletiler bulunmamalıdır.
5. Kitaplarda yaşamın tüm sorunlarının çözümünde, iletişim kurmanın genel geçer bir yol olduğu çocuklara duyumsatılmalı; kurgulanan olaylarda şiddet, kaba güç bir çözüm yolu olarak bulunmamalıdır.
6. Kitaplarda siyasal ve dinsel telkinlerde bulunulmamalı; kurgulanan olaylarda yazgıcılığı, boş inançları önemli göstermeye çalışan anlayışlar onaylanmamalıdır.
7. Kitaplarda, çocuğun, sağlıklı değerler sistemi oluşturmasını zedeleyecek anlayışlar olumlanmamalıdır.

8. Kitaplarda kurgulanan olaylar; çocukları, yaratıcı, araştırmacı, girişimci kişilik yapısı edinmeye özendirmeli; onlarda yaşamı ve insanı düşünerek, düş kurarak anlama isteği uyandırmalıdır (Sever, 2010, s. 55-56).

2.Çocuk Eğitimi

Çocuk kavramı farklı şekillerde tanımlanmıştır. Bu tanımlardan bazıları aşağıya alınmıştır:

“Çocuk Hakları Sözleşmesine göre 0-18 yaş arasındaki her birey çocuk kabul edilmektedir” (Şirin, 2019, s. 25). “Çocuk, iki yaşından ergenlik çağına kadar büyüme dönemi içinde bulunan insan yavrusu; henüz ergenlik dönemine erişmemiş kız ve erkek olarak tanımlanmaktadır” (Yalçın & Aytaş, 2003, s. 13). Oğuzkan, çocukluk çağını “İnsan ömrünün genellikle 2-14 yaşları arasında geçen gelişme dönemi” olarak ifade etmiştir (Oğuzkan, 2001, s. 2).

David Elkind “çocuk” kavramının tarih boyunca farklı şekillerde algılandığını dile getirir ve ekler: “Antik Çağda çocuk eğitilmesi gereken küçük bir birey olarak görülürken Babil ve Roma’da toplum içinde diğer vatandaşlarla eşit bir konuma sahip bir birey olarak görülür ve bu bireylere de diğerlerine olduğu gibi eğitim verilir” (Elkind, 1999, s. 35).

Türkçe Sözlükte ‘eğitim’ sözcüğünün birinci anlamı “belli bir bilim dalı veya sanat kolunda yetiştirme, geliştirme ve eğitme işi”; ikinci anlamı da “çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiye” (TDK, 2011, s. 605-606) olarak açıklanmıştır.

“Eğitim aile ile çevreden alınan eğitim ve okuldan eğitim olmak üzere iki başlıkta değerlendirilebilir. Her iki eğitim türünde de bireyi hayata karşı hazırlama ve davranışsal yönden geliştirme amaçlanır” (Yıldız Arslan, 2019, s. 3).

Eğitimin insan yaşamının vazgeçilmez bir parçası olduğu bugün yadsınamaz bir gerçek olarak kabul edilmektedir. Burada eğitimden okul sıralarında gerçekleşen bir süreç olarak bahsedilmemektedir. Çünkü eğitim insan hayatında anne karnından başlayıp ölüme kadar devam eden, çevreyle doğrudan ilişkili bir süreçtir. Kişinin şekillenmesinde başta aile olmak üzere, sosyal çevre ve toplum birinci derecede önemlidir.

“Eğitim, toplumun yaşamını sürdürmesi ve gelişmesi için gereklidir. Eğitim yoluyla toplum üyelerini toplumsallaştırır, kültürler; onlara toplumsal rollerini öğretir ve eğitim bu sayede insanlara yeni kimlikler kazandırır” (Kana, 2010, s. 2).

J.J. Rousseau eğitimin önemini şu sözlerle ifade eder: “Bitkiler tarımla, insanlar eğitimle yetiştirilir. Doğduğumuzda sahip olamadığımız ve büyüdüğümüzde gereksinim duyduğumuz her şey bize eğitimle verilir” (Rousseau, 2009, s. 56).

Günümüzde çocuk eğitimi kavramının hayati öneme sahip olması sebebiyle üzerinde durulmaktadır. Her çocuk başka bir dünyadır ve ayrı bir bireydir. Şimdiki çocukların, geleceğin yetişkinleri olduğu düşünüldüğünde çocuk eğitiminin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Eğitim bir noktada bireye şekil verme sürecidir. Bu sürece en büyük katkıyı önce ebeveynler ve öğretmenler yapmaktadır. İşte burada gizli bir katkı sahibi de vardır ki bu tabi ki çocuk kitaplarıdır. Çocuğun aileden başlayarak hayal gücüne, duyuşsal ve bilişsel gelişimine katkı sağlayacak kitaplarla tanıştırılması oldukça önemlidir. Ailede nitelikli çocuk kitaplarıyla tanışan çocuk okul hayatına başladığında da öğretmenlerinin rehberliğinde kendi gelişimine katkı sağlayacak kitaplarla tanışmasıyla hayat serüvenine devam eder. Burada okulun önemi çocuğa sistematik bir şekilde okuma alışkanlığı kazandırmada saklıdır. Bu noktada öğretmenlerin rolü büyüktür. Öğretmenler çocuğun baskı altında hissetmesine sebep olmadan onun ilgi ve ihtiyaçlarına uygun, nitelikli çocuk kitaplarına yönelmesini sağlamalıdır.

Erdal’a göre “ailenin ve okulun verdiği eğitimi destekleyen veya tamamlayan çocuk kitaplarıdır” (Erdal, 2009, s. 3). Kitapla ilişki kurmak her çocuğun hakkıdır ve bu ilişki sonucunda çocuk dünyayı daha farklı algılamaya ve geleceğine yön vermeye başlar. “Resimli kitap ve dergiler okul öncesi dönemde dil gelişimini desteklediği gibi, çocuğun kendisini tanımasına, kendini bulmasına olanak sağlar, toplumsallaşmasına yardımcı olur, sanatsal ve kültürel deneyimler kazandırır; keyif verir” (Alpay & Anhegger, 1985, s. 73). “Çocuğun kitapla karşılaşması, hem duyarak öğrendiği sözcükleri görerek tanımasını, hem de duymadığı sözcükleri görerek öğrenmesini sağlar. Bu şekilde çocuk, duyduklarıyla gördükleri arasında kurduğu bağlarla düşünmeyi öğrenir” (Alpay & Anhegger, 1985, s. 44).

Hem bir yayıncı hem de bir yazar olan Filiz Özdem çocuk kitaplarının çocuklara ideal ve doğru bir dünyayı anlatmasını doğru bulmadığını, edebiyatın bir eğitim aracı olmadığını dile getirmiştir (Özdem, 2014, s. 260).

Çocuk edebiyatını, çocuk eğitimi amacıyla kullanırken dilin bütünüyle didaktik olarak kullanılması, metnin edebîlikten uzaklaşmasına sebep olabilir. Bu çocuk edebiyatının öncelikli işlevi olan sanatsallık ilkesine aykırı olur. Çocuk kitapları çocuğu iyiye, doğruya yönlendirirken bunu açıkça, bir öğretmen edasıyla değil de sezdirme yoluyla gerçekleştirmeye çalışmalıdır. Çocuk bu süreçte hem ana dili sevgisini hissetmeli hem okumaktan zevk almalı hem de duyuşsal ve bilişsel yönlerden gelişmelidir. Çocuk eğitiminde dikkat edilmesi gereken noktalardan biri de küçük yaşlardan itibaren verilen eğitimin, çocuğun fiziksel gelişimine paralellik göstermesidir.

Şimşek “Çocuk edebiyatı, edebiyatın içerdiği hemen her niteliği içermekle birlikte eğitici yönüyle de ön plana çıkan bir sanat dalıdır” diyerek çocuk kitaplarının eğitici tarafının ihmal edilmemesine dikkat çeker (Şimşek, 2014, s. 15). Sever de “Çocuk edebiyatı yapıtlarından çocukların erken dönemden başlayarak etkilice yararlanabilmeleri, çocuğun eğitiminden sorumlu kişilerin, çocuk-kitap etkileşimi konusunda bilimsel bir yaklaşımla

eğitilmelerini gerektirir” diyerek çocuk kitaplarının çocuk eğitimindeki rolüne dikkat çekmiştir (Sever, 2013, s. 112).

Kitaplar, çocuklara, anne, baba, kardeş dışında ilişki kurabileceği yeni arkadaşların, komşuların yer aldığı çevreyi tanıtır; bu ilişkileri, içinde sorunların, sevinçlerin, dayanışmanın, paylaşmanın olduğu değişik durumlarla örnekendirerek çocuk için, yeni yaşam kesitleri oluşturur; çocuklara kendileriyle, çevresindeki yetişkinlerle, arkadaşlarıyla, kardeş/kardeşleriyle yaşayabileceği sorunların çözümüne ilişkin ipuçları sunar (Sever, 2007, s. 62).

3. Necati Güngör’ün Hayatı ve Edebî Kişiliği

3.1. Necati Güngör’ün Hayatı. Necati Güngör 1949 yılında Malatya’da doğdu. Babası Mahmut Bey, mahallede bir kasap, annesi Mürüvvet Hanım ise bir ev kadınıdır. Necati Güngör annesi Mürüvvet Hanım’ın kendisi okuma-yazma bilmese de hep çocuklarının okumasını isteyen ve destekleyen bir anne olduğunu ifade etmiştir. Mürüvvet Hanım - yazardan edindiğimiz bilgilere göre- her daim okumaya ilgili bir annedir ve çocuklarına da radyo tiyatroları dinleterek onların sanatla bağına güçlendirmeye çalışmıştır.

Yazar; ilk, orta ve lise öğrenimini Malatya’da, üniversite eğitimini ise İstanbul’da yapmıştır. Necati Güngör ilk evliliğini 1980 yılında Birsen Tör ile gerçekleştirmiştir, bu evliliği on iki yıl sürmüştür. Yazar 2002 yılında ikinci evliliğini çevirmen Ayşe Hacıhasanoğlu ile yapmıştır ve kendisiyle altı ay evli kalmıştır. Yazarın bu iki evliliğinden de çocuğu bulunmamaktadır. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nde okuduğu senelerde ilk öykü kitabı olan *Yolun Başı* (1973) yayımlandı. 1979’da *Sevgi Ekmektir* eseri ile Türk Dil Kurumu Öykü Ödülü’nü, 1990’da *Sinema Kuşu Sevgilim* ile Ömer Seyfettin Ödülü’nü aldı. Röportaj dalında Abdi İpekçi Barış ve Dostluk Ödülü’ne ve yine 1990’da Türkiye Jokey Kulübü’nce Yılın Röportajcısı Ödülü’ne layık görüldü. *İyiler Genç Ölür* (1998) adlı öykü

kitabıyla 1999 Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne layık görülmüştür. İstanbul'un çeşitli semtlerini nostaljik bir ortamla anlattığı yazılarını, *Bir Taşralının İstanbul Nostaljisi* (1990) adlı kitabında topladı. Yazarın, *Yeryüzünde İki Gölge* (1982), *Babamın Sedefli Çakısı* (1990), 1992 yılında *Masal Kuşu*, *Son Kadınlar* (2002), *Papatya Gelin* (2004), *Dedem Korkut'tan Öyküler* (2005), *Safiye Ayla'nın Anıları* (2006), *Sessiz Yürek* (2009), *Hayvanların Sır Dolu Dünyası* (2010) adlı kitapları yazdı. Günışığı Kitaplığı'nın Köprü Kitaplar koleksiyonu için "adıyla kitaplaştırdığı öykülerinin ardından, annelik üzerine düşündürmeyi amaçlayan *Anneme Bir Ev Alacağım* (2011) adlı öykü kitabı da Günışığı Kitaplığı tarafından yayımlandı. Güngör'ün, öğretmen ve öğrenci iletişimini ele alan *Sevgili Öğretmenim* (2015) adlı öykü kitabı 2017 Naim Tiralı Öykü Ödülü'ne layık görüldü. İnsan ilişkilerini ve davranışlarını çocuk gözüyle ele aldığı öyküleri *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun* (2017), baba ve çocuk iletişimine odaklandığı son öyküleri de *Babam Şimdi Çok Uzaklarda* (2019) adıyla yayımlandı. Belli değerler üzerine bir araya getirdiği öyküleriyle çocuk edebiyatını zenginleştirmeyi sürdüren Necati Güngör, İstanbul'da yaşamını sürdürüyor. (Güngör, 2019)

3.2. Necati Güngör'ün Edebî Kişiliği. Necati Güngör'ün sanatını ve yazınsal kişiliğini anlamak için onu tanıyanların sözlerine kulak vermek gerekir:

Mehmet H. Doğan, Necati Güngör'ün öykülerini okurken biraz Sabahattin Ali'yi, en çok da Gorki'yi, İsaac Babel'i anımsadığını, Güngör'ün bu yazarlara öykündüğünü kastetmediğini onların kumaşından dokunma bir yazar olduğunu anlatmak istediğini söylemiştir (Güngör, 1984). Gerçekten de Güngör; Sabahattin Ali, Orhan Kemal ve Gorki'yi severek okuduğu ve etkilendiği yazarlar olarak sıralamıştır.

Selim İleri ise Necati Güngör'ün sanatı hakkında şu cümleleri kurmuştur: "Doğrusu, Necati Güngör'ün öykülerinde gerçeklik abartılmamıştır. Tersine yumuşaklık, insanilik gözlemlenebilir. Onda Gorki duyarlılığı vardır" (Güngör, 1984).

“Abartısız bir söylemi var Necati Güngör’ün. Anlatımı uysal ve duru. Acı, umutsuzluk, özlem, insancılık, dostluk birer kardeş konu onda. Hem de kucak kucağa yatan. Bana kalırsa bütün bu konuları bir arada, gül gibi geçindirmek övülesi bir çaba doğrusu” (Bulut, 1985, s. 12-13).

Yazarın idealindeki röportajcı olan Fikret Otyam, Necati Güngör’ün öykücülüğümüzün yüz akı olduğunu söylemiştir. (Güngör,1984)

“Kimi hikâyelerinde siyasi dokunuşlar hissedilse de Necati Güngör, sanatı siyaset amaçlı yapmayı doğru bulmadığını söyler. Ondaki edebiyat tutkusu, onu ideoloji ve siyaset yolunda sonuna kadar gitmekten alıkoyar” (Uysal, 2016, s. 79).

Muzaffer Buyrukçu, Necati Güngör’ü, kişisel ve toplumsal ilişkilerimizde uç veren bağrımları ve sertlikleri, başkaldırmaları; yaşamımıza benzeyen, yaşamımızı çağrıştıran kıpırtıları, fısıltının içindeki yüksek seslerle kalbe ve kafaya ileten bilinçli bir yazar olarak tarif eder (Güngör, 1992, s. 5-6).

Muzaffer Buyrukçu, Necati Güngör’ün öykücülüğünü şu sözlerle ifade etmiştir: “Necati Güngör, hüznlerin, acıların, kırgınlıkların, dostlukların birbirini ördüğü, birbirini sırtlarında taşıdığı durumları yazarlığa başladığı andan beri kendisine çalışma alanı olarak seçmiş, bütün yapıtlarını bu alandaki malzemeye üretmiştir. Gürültülü patırtılı eylemlerle, dünyayı sarsan fırtınalarla uğraşamaz Necati Güngör; ama davranışların yansıttıklarıyla, içindeki esintileri yakalamaya uğraşır” (Güngör, 1992, s.5).

Muzaffer Buyrukçu, Güngör’ün öykülerindeki üslubun yalınlığından ve öykülerin gerçekçiliğinden de şu satırlarda bahseder: “Ayrıca Necati Güngör’ün hikâyelerinde inandırıcılık en öndedir. Bu da onun tertemiz içtenliğinin sanatıyla özdeşleşmesidir. Anlatımındaki yalınlık, sıcaklık, hüzn, küçük tepkilerin bolluğu, bu içtenliğin özgün bir ürünüdür” (Güngör, 1992, s.6).

Necati Güngör’ün edebi kişiliğini Tarık Dursun K. şu şekilde aktarmıştır:

“Necati Güngör bir ara kuşak hik yecisidir. Kimi  yk lerinde, hik yemizin geleneklerine uyum gösterirken kimi hikâyelerinde de giderek geçerliliğini yitirmekte olan geleneğin dar kalıplarını zorlar. İnce, varlığını sıkça ortaya çıkarmayan bir duyarlılıkla örülen hikâyelerinde Necati Güngör’ n o ara kuşak hik yecilerinde pek rastlanmayan bir başka yanı ile de karşılaşırsınız: Taşralılık. Bu, kent insanıyla kent olgusuna çok daha sağlıklı, çok daha yansız ama bir o kadar gerçekçi yaklaşım demektir. Necati Güngör, bütün bu sayılanları dilimizi başarıyla kullanarak hikâyelerine aktarır ve son yılların hik yesinde odak noktası hikâyeci olma hakkı kazanır” (Güngör, 1990).

Köprü Kitaplar Serisinin editörü Semih Gümüş’ n, Güngör’ n seride yer alan Sessiz Yürek adlı öykü kitabının ilk sayfalarında yazarla ilgili söylediği birkaç cümle vardır: “ yk c l ğ m z n 1970’lerden sonra gitgide hızlanan verimliliği içinden çıkan Necati Güngör, yaşamın buruk yanlarını, bizi hüzünlendiren kesitlerini anlatırken, unutulması olanaksız bir dizi öykü yazdı. Sanki yaşadıklarını yazıyormuşçasına inandırıcı, etkileyici olmayı başarmak da onun ustalıklarından sayılır.  alışkanlığını da üstüne koyalım” (Güngör, 2015, s. 7-8).

Onu tanıyanların yukarıdaki söylediklerine bakılarak aslında Necati Güngör’ n küçük insanların hikâyelerini, etkileyici ve naif bir biçimde okuyucuyla paylaşan, tek derdi insan yüreğine seslenmek olan bir yazar olduğu rahatlıkla söylenbilir. Yazar  yk lerinde değindiği konularını çoğunlukla hatıralarına borçludur. Yazar  yk c l ğe çocuklar için eser vererek başlamamış olsa bile son yıllarda özellikle çocuklar için yazdığı kitaplar ile dikkatleri üzerine çektiği söylenbilir.

3.Bölüm

Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırmanın kapsamı, araştırma verilerinin toplanması ve araştırma verilerinin analiz ve yorumlanma süreci ile ilgili bilgiler bulunmaktadır.

1.Araştırmanın Modeli

Necati Güngör'ün çocuk kitaplarının dış yapı ve dil anlatım özelliklerinden hareketle çocuk edebiyatı ölçütlerine uygunluğu yönünden ve çocuk eğitimi açısından incelemeyi amaçlayan bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden belgesel tarama modeli kullanılmıştır.

2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Necati Güngör'ün bütün eserleri oluşturmaktadır. Necati Güngör'ün çocuklar için yazmış olduğu 18 kitap araştırmanın örneklemi oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi oluşturan eserler şunlardır:

- ✓ Babam Şimdi Çok Uzaklarda (2018, Gün Işığı Kitaplığı)
- ✓ Hikâyemde Hayvan Var (2002, Era Yayıncılık)
- ✓ Anne Bana Köpek Al (2003, Bulut Yayınları)
- ✓ Anneme Bir Ev Alacağım (2011, Gün Işığı Kitaplığı)
- ✓ Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı (2007, Özyürek Yayınevi)
- ✓ Babamın Sedefli Çakısı (1991, Gendaş Yayınları)
- ✓ Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun (2017, Gün Işığı Kitaplığı)
- ✓ Dağlarda Yalnız Bir Köpek (2008, Özyürek Yayınevi)
- ✓ Hayatımın Yedi Hikâyesi (1984, Kaynak Yayınları)
- ✓ İnsanlığın Sonbaharında (2016, Vapur Yayınları)

- ✓ İyiler Genç Ölür (1998, Gendaş Yayınları)
- ✓ Masal Kuşu (1992, Gendaş Yayınları)
- ✓ Papatya Gelin (2009, Kare Yayınları)
- ✓ Sessiz Yürek (2009, Gün Işığı Kitaplığı)
- ✓ Sevgili Öğretmenim (2015, Gün Işığı Kitaplığı)
- ✓ Sinema Kuşu Sevgilim (1990, Cem Yayınları)
- ✓ Hayvanların Sır Dolu Dünyası (2010, Notos Kitap Yayınları)
- ✓ Sevgi Ekmektir (1995, Milliyet Yayınları)

3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veriler nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman inceleme tekniği ve görüşme tekniği ile toplanmıştır. Sosyal bilimlerde alanında veri toplama basamağında en çok kullanılan tekniklerin başında gelen doküman analizi; “basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir” (Kıral, 2020, s. 170-189).

“Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırma yöntemleri öncelikle insanın algılarını ve davranışlarını belirlemenin amaçlandığı ve araştırmaya temel oluşturacak çerçevenin olmadığı durumlarda kullanılır. Nitel araştırmada doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleriyle birlikte de kullanılabilir” (Yıldırım & Şimşek, 2021, s. 189). “Dokümanlar, nitel araştırmalarda etkili bir şekilde kullanılması gereken önemli bilgi kaynaklarıdır. Bu tür araştırmalarda, araştırmacı, ihtiyacı olan veriyi, gözlem veya görüşme yapmaya gerek kalmadan elde edebilir. Bu anlamda doküman incelemesi, araştırmacıya, zaman ve para tasarrufu anlamında katkıda bulunacaktır” (Yıldırım & Şimşek, 2021, s. 190).

Çalışmada ikinci veri toplama aracı olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu teknik sosyal bilimlerde en sık kullanılan veri toplama araçlarından biridir. Bu doğrultuda yazar Necati Güngör ile bireysel bir görüşme yapılmış ve eserleri hakkında bazı sorular yazılı olarak sorulmuştur.

Çalışma kapsamında Necati Güngör'ün çocuk kitapları, çocuk edebiyatının temel öğeleri ve çocuk eğitimi bağlamında baştan sona taranacaktır.

4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Araştırma kapsamında öncelikle Necati Güngör'ün eserleri tespit edilmiştir. Ulaşılan 18 adet eser, çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi bağlamında incelenmiştir. Bu çalışmada verilerin çözümlemesi aşamasında ise nitel araştırma çalışmasına uygun olarak “içerik analizi” metodundan yararlanılmıştır. “İçerik analizi, metin içinde tanımlanan belirli karakterlerden sistematik ve tarafsız sonuçlar çıkarmak için kullanılan bir araştırma tekniğidir” (Stone, Dunphy, & Marshall, 1966, s. 213). “İçerik analizinde metinden çıkarılan geçerli yorumlar bir dizi işlem sonucu ortaya konulmaktadır” (Weber, 1989, s. 5) . Yıldırım ve Şimşek, içerik analizini tümevarımcı analiz olarak adlandırmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2021, s. 243). “Bu analiz türünde temel yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamak ve sonuçlara ulaşmaktır” (Yıldırım & Şimşek, 2021, s. 250). İçerik analizi sosyal bilimler araştırmalarında en çok kullanılan tekniklerden biridir.

Bu çalışmada toplanan 18 kitap çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi olmak üzere iki ana başlıkta incelenmiştir. Çocuk edebiyatı başlığı altında kitaplar numaralandırılmıştır ve bu kitaplardaki metinler dış yapı özellikleri (boyut, kapak, kâğıt, sayfa düzeni, harf, resim) ve dil anlatım özellikleri (anlatıcı, yazım yanlışları, söz varlığı gibi) bağlamında incelenmiştir. Çocuk eğitimi başlığı altında yapılan incelemede ise kitaplardaki metinlerin ana fikirleri ve

konuları belirlenmiştir. Ardından metinlerde karakterler, olumsuz olabilecek iletiler ele alınmıştır. Son olarak metinler ortak değerlere göre sınıflandırılmış ve bu değerlerin kitaplarda geçme sıklığı tablo ile gösterilmiştir. İçerik analizinin son aşamasında ise bulgular ortaya konulmuş ve bu bulgulardan hareketle önerilerde bulunulmuştur. Son olarak yazar Necati Güngör ile 08.04.2021 tarihinde araştırmacı tarafından soruların e-posta yoluyla yazılı bir şekilde sorulup cevaplanması yoluyla bir röportaj gerçekleştirilmiştir. Röportajda, yazara sorulan 10 soru şu şekildedir:

1. Yazma düşüncesi sizde ne zaman, nasıl kendini gösterdi?
2. Bazı öykülerinizde otobiyografik öğeler göze çarpıyor. Buna göre siz nasıl bir çocukluk geçirdiniz?
- 3.Öykü türü üzerine yoğunlaşmanızın bir nedeni var mı?
- 4.Neden hep sırada insanların öykülerini yazmayı seçtiniz? Bunun belirgin bir nedeni var mı?
5. Kimi öykülerinizde İstanbul tasvirleri göze çarpıyor. İstanbul'un sizdeki yeri nedir?
6. Kimi öyküleriniz, okur üzerinde masalsı bir izlenim bırakıyor. Çocukluğunuzda çok masal dinlediniz belki... Onun etkisi diyebilir miyiz?
7. Sizdeki hayvan sevgisini nasıl açıklarsınız? Okurlarda hayvan sevgisi oluşturmak gibi bir amacınız var gibi görünüyor.
8. “Anneme Bir Ev Alacağım” ve “Babam Şimdi Çok Uzaklarda” kitaplarını göz önüne alırsak, ebeveynlere iletmek istediğiniz bir mesaj olmalı diye düşünüyoruz; ne dersiniz?
9. Kendinizi çocuk edebiyatının bir üyesi olarak görüyor musunuz? Yoksa “Ben öykücüyüm” her yaş grubu için yazarım mı, diyorsunuz?
10. Çocuk okurlarınıza bir mesajınız var mı?

4.Bölüm

Bulgular ve Yorum

1.Necati Güngör’ün Eserlerinin Çocuk Edebiyatındaki Dış Yapı ve Dil Anlatım

Özellikleri Açısından İncelenmesi

1.1. Eserlerin dış yapı özelliklerinin incelenmesi.

1.1.1. Anneme Bir Ev Alacağım

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2015). Anneme Bir Ev Alacağım. İstanbul: Günışığı

Kitaplığı

Sayfa Sayısı: Kitap 131 sayfadır.

Öykü Başlıkları:

- ✓ Burada Bülbül Ağlamış (9-17.s)
- ✓ Anneme Bir Ev Alacağım (19-34.s)
- ✓ Eski Annem (35-40.s)
- ✓ Benim Annem Bir Tane (41-50.s)
- ✓ Bana Anne Deme! (51-66.s)
- ✓ Emanet Kuş (67-75.s)
- ✓ Annemin Gözleri Hareli (77-88.s)
- ✓ Ben Annemin Dalıyım (89-96.s)
- ✓ Yağmurda Eriyen Annem (97-131.s)

Kitap Boyutları: Kitap 13x19,5 cm boyutundadır. Kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: İncelenen eserin ağırlığı çocuk okura uygundur. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Eser kapak ve cilt özellikleri bakımından çocuk okura uygundur.

Renkler birbiriyle uyumlu olarak kullanılmıştır. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımı

Huban Korman’a aittir. Kitabın sırt ve arka kapağında mavi renk kullanılmıştır. Ön kapakta

beyaz zemin üzerine kitabın içeriğiyle uyumlu bir resim yer almaktadır. Kitap Amerikan cilt

ile ciltlenmiştir. Sayfalar sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitapta sırt yazısı vardır. Sırt yazısında; yazarın adı, kitabın adı ve yayınevinin logosu vardır. Ön kapağın en üstünde yazarın adı, hemen altında kitabın adı, sonra da kitabın edebî türü bulunmaktadır. Ön kapağın sağ alt köşesinde ise yayınevinin adı ve logosu yer almaktadır. Arka kapağın üst kısmında çok kısa kitabın içeriğinden bahsedilmiştir. Bunun hemen altında da kitaptaki öykülerin isimleri sıralanmıştır. En alt sol köşede yayınevinin adı ve logosu yer almaktadır.

Harfler: Kitapta yazı karakteri olarak “Times New Roman” kullanılmıştır. Kitapta sadece yazarın hayatının anlatıldığı ilk sayfa da eser isimleri italik yazı tipiyle yazılmıştır. Öykü başlıklarında kalın yazı tipi kullanılmıştır. Yazı boyutu 12 puntodur.

Sayfa Düzeni: Kitabın sayfa düzeni genel olarak çocuk edebiyatı eserlerinde aranan niteliklere uygundur. Yazılar tek sütun olarak verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğüne sebep olmamaktadır.

Kâğıt: İncelenen kitapta 80 gramlık 2.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kullanılan kâğıt arka sayfaların yazılarını göstermektedir. Bu okuma güçlüğüne yol açabilir. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk için bir engel oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Eserin ön ve arka kapağında yayınevinin isminin küçük harfle başlaması bir yazım yanlışıdır.

Resimler: Kitapta kapak dışında başka bir yerde resim bulunmamaktadır. Kapaktaki görsel kitabın içeriğiyle uyumludur.

1.1.2.Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2007). Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı. İstanbul: Özyürek Yayınevi

Sayfa Sayısı: Kitap 64 sayfadan oluşmaktadır.

Öykü Başlıkları: İncelenen kitaptaki öykü başlıkları şunlardır:

- ✓ Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı (s.9-15)
- ✓ Bir Boyacı Maymun Varmış (s.15-18)
- ✓ Yılanın Kuyruk Acısı (s.18-27)
- ✓ Tüysüz Yarasa, Akıllı Baykuş (s.27-35)
- ✓ Kuşlara Kanat Verilmiş (s.35-39)
- ✓ Taraklı Kuşun Utancı (s.39-44)
- ✓ Kaplum'un Bağası (s.44-48)
- ✓ Kirpi, Kirpi Olmadan Önce (s.48-52)
- ✓ Bülbül İle Baykuş Kardeşmiş (s.52-56)
- ✓ Leylekler Küsmüş, Yılanlar Bayram Etmiş (s.56-64)

Kitap Boyutları: İncelenen kitabın boyutları 13.5x19.5 cm'dir. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: İncelenen eser çocuklara uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: İncelenen eser kapak ve cilt olarak çocuk okura uygundur. Tasarımda renkler uyumlu olarak kullanılmıştır. Karton kapak kullanılmıştır. Kapakta içerikle uyumlu bir resme yer verilmiştir. Kitabın ön, sırt ve arka kapağına ön kapaktaki resim sığdırılmıştır. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar, sırttan tutkalla birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitapta sırt yazısı vardır. Sırt yazısında; yazarın adı, kitabın adı ve yayınevinin logosu bulunmaktadır. Ön kapağın en üstünde kitabın adı, hemen altında yazarın adı, en sağ alt kısımda da yayınevinin adı yer almaktadır. Arka kapakta kitabın içeriğiyle ilgili bir açıklama yer almaktadır. Arka kapakta yayınevinin ismine yer verilmemiştir.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak "Times New Roman" kullanılmıştır. Öykü başlıklarında kalın yazı karakteri görülür. Kitabın yazı boyutu 14 puntodur.

Sayfa Düzeni: İncelenen kitap genel olarak sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun olarak verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuklara uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır. Kitapta resme yer verilmiştir.

Kâğıt Özellikleri: İncelenen kitapta 80 gramlık 3.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından sorun yaratmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın kapak ve sırt bölümlerinde yayınevi isminin “Özyürek” şeklinde yazılması bir yazım yanlışlığı olarak göze çarpmaktadır.

Resimler: Kitapta kapak resminin yanında sayfa aralarında da resme yer verilmiştir. Bu resimler renksiz çizimler şeklindedir.

1.1.3.Babam Şimdi Çok Uzaklarda

Kitap Künyesi: İncelenen eserin künyesi aşağıdadır:

Güngör, N. (2019). Babam Şimdi Çok Uzaklarda. İstanbul: Günışığı Kitaplığı

Sayfa Sayısı: Eserin toplam sayfa sayısı 111’dir.

Öykü Başlıkları: İncelenen kitaptaki öykü başlıkları şu şekildedir:

- ✓ Otobüs Bekliyordunuz (9-17 s.)
- ✓ Asıl Babam (17-25 s.)
- ✓ Hayatımın Kahramanı (25-31 s.)
- ✓ Muhabbetkuşum (31-41 s.)
- ✓ Babam Şimdi Çok Uzaklarda (41-55 s.)
- ✓ Babam ve Dedem (55-65 s.)
- ✓ Annemin Defteri (65-77 s.)
- ✓ Yıldızlı Gecelerde Mızıka (77-85 s.)

- ✓ Esmeralda (85-101 s.)
- ✓ Roman Okumak (101-111 s.)

Kitap Boyutları: İncelenen kitabın boyutları 13x19,5 cm'dir. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: İncelenen eser çocuklara uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: İncelenen eser, cilt ve kapak özellikleri bakımından dikkat çekicidir.

Tasarım olarak renklerin uyumu açısından başarılıdır. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımı Huban Korman'a aittir. İncelenen öykü kitabının sırt ve arka kapağı kırmızı renktedir. Ön kapakta beyaz zemin üzerine resim çizilmiştir. Bu resim kitabın adıyla ilişkilidir. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar, sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitapta sırt yazısı vardır. Sırt yazısında; yazarın adı, kitabın adı ve yayınevinin sembolü bulunmaktadır. Ön kapağın en üstünde yazarın adı, hemen altında kitabın adı, sonra da eserin edebi türü ve en sağ alt kısımda da yayınevinin logosu bulunur. Arka kapağın üst kısmında çok kısa kitabın içeriğine yer verilmiştir. Sonrasında kitaptaki öykülerin isimleri sıralanmıştır, sağ en alt köşede ise yine yayınevinin logosuna yer verilmiştir.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak "Times New Roman" kullanılmıştır. Kitapta yalnızca yazarın hayatının verildiği ilk sayfada eser isimlerinde italik yazı tipi kullanılmıştır. Öykülerin başlıklarında kalın yazı karakteri görülür. Kitabın yazı boyutu 12 puntodur.

Sayfa Düzeni: İncelenen kitap genel olarak sayfa düzeni olarak aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun olarak verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuklara uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır. Kitapta resme yer verilmemiştir.

Kâğıt Özellikleri: İncelenen kitapta 80 gramlık 2.hamur kâğıt kullanılmıştır.

Kullanılan kâğıt arka sayfanın yazılarını göstermektedir bu okuma güçlüğüne sebep olabilir.

Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından problem oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: İncelenen öykü kitabının ön ve arka kapağında yayınevinin isminin küçük harfle başlaması bir yazım yanlışı olarak göze çarpmaktadır.

Resimler: Öykü kitabında kapak dışında herhangi bir resme yer verilmemiştir.

Kapaktaki baba ve çocuk resmi içeriği yansıtması bakımından başarılıdır.

1.1.4.Babamın Sedefli Çakısı

Kitap Künyesi: Güngör, N. (1991). Babamın Sedefli Çakısı. İstanbul: Gendaş

Sayfa Sayısı: Eser toplam 77 sayfadır.

Öykü Başlıkları: Kitaptaki öykü başlıkları şu şekildedir:

- ✓ Oyun Bahçeleri (s.15-30)
- ✓ Babamın Sedefli Çakısı (s.31-41)
- ✓ Bir Avuç Kuru Üzüm (s.43-56)
- ✓ Altın Yeleli (s.57-64)
- ✓ Düş İçinde (s.65-77)

Kitap Boyutları: İncelenen kitabın boyutları 13.5x19.5 cm'dir. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: Kitap çocuklara uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Eser kapak ve cilt özellikleri bakımından standartlara uygundur.

Kapakta renkler uyumlu olarak kullanılmıştır. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımı Saadet Ceylan'a aittir. Kitabın sırt ve arka kapağı beyaz renktedir. Ön kapakta beyaz zemin üzerine bir resim vardır. Bu resim içerikle uyumludur. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitabın sırt yazısında yalnızca eserin adı bulunmaktadır. Ön kapağın en üstünde yazarın adı,

onun altında eserin adı, sağ üst köşede ise yayınevinin adı bulunmaktadır. Arka kapakta “Çağdaş Çocuk Kitapları Dizisi” bünyesinde basılan kitapların listesi yer almıştır. En altta da yayınevinin adı ve adresi bulunmaktadır.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak “Times New Roman” kullanılmıştır. Öykü başlıkları kalın yazı karakteriyle yazılmıştır. Kitabın yazı boyutu 14 puntodur.

Sayfa Düzeni: Kitap genel olarak sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun olarak verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır. Kitapta resme yer verilmiştir.

Kâğıt Özellikleri: Kitapta 80 gramlık 3.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın ön kapağında yazarın isminin küçük harfle başlaması bir yazım yanlışı olarak göze çarpmaktadır.

Resimler: Kitapta kapak dışında sayfa aralarında da resme yer verilmiştir. Bu resimler renksiz çizilmiştir.

1.1.5.Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2017). Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun. İstanbul: Günışığı Kitaplığı

Sayfa Sayısı: Eser 103 sayfadan oluşmaktadır.

Öykü Başlıkları: İncelenen kitabın öykü başlıkları şu şekildedir:

- ✓ Dördüncü Gün (9-23.s)
- ✓ Nohut Dürüm (25-30.s)
- ✓ İnsanlık Gelip Çalar Kapınızı (31-37.s)
- ✓ Bu Ev Senin (39-49.s)
- ✓ O Benim Torunum (51-59.s)

- ✓ Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun (61-70.s)
- ✓ Yürümek Yararlıdır (71-78.s)
- ✓ Sen de Bir İyilik Yap (79-84.s)
- ✓ Ablam ve Nişanlısı (85-91.s)
- ✓ Annemin Arkadaşı (93-103.s)

Kitap Boyutları: Kitap, 13x19,5 cm boyutundadır. Kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: Eser çocuklara uygun ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Kitap, kapak ve cilt özellikleri bakımından çocuklara uygundur. Kapak tasarımında canlı renkler uyum içerisinde kullanılmıştır. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımı Huban Korman'a, kapak uygulaması ise Yeşim Paktin'e aittir. Kitabın sırt ve arka kapağı sarı renktedir. Ön kapakta beyaz zemin üzerine düşünceli bir çocuk resmi çizilmiştir. Bu resim içerikle uyumludur. Amerikan cilt kullanılmıştır. Sayfalar, sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık olarak standartlara uygundur. Kitapta sırt yazısı vardır. Sırt yazısında; yazarın adı, kitabın adı ve yayınevinin logosu vardır. Ön kapağın en üstünde yazarın adı, hemen altında kitabın adı, sonra da edebi türü yer almaktadır. En sağ alt kısımda da yayınevinin adı ve logosu bulunmaktadır. Arka kapağın üst kısmında kısaca kitabın içeriğine yer verilmiştir. Devamında kitaptaki öykülerin isimleri sıralanmıştır. Sol en alt köşede ise yayınevinin adı ve logosuna yer verilmiştir.

Harfler: Kitapta yazı karakteri olarak "Times New Roman" kullanılmıştır. Öykü başlıklarında kalın yazı tipi kullanıldığı görülmektedir. Kitabın yazı boyutu 12 puntodur.

Sayfa Düzeni: Kitap genel olarak sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun halinde verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuklara uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır.

Kâğıt: Kitapta 80 gramlık 2.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kullanılan kağıt arka sayfanın yazılarını göstermektedir. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından problem oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın kapağında yayınevinin isminin küçük harfle yazılması bir yazım yanlışı olarak göze çarpmaktadır.

Resimler: Kitapta kapak dışında herhangi bir resme yer verilmemiştir. Kapaktaki görsel kitabın içeriğini yansıttığı için başarılıdır.

1.1.6.Dağlarda Yalnız Bir Köpek

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2012). Dağlarda Yalnız Bir Köpek. İstanbul: Özyürek Yayınevi.

Sayfa Sayısı: Eser 182 sayfa uzunluğundadır.

Öykü Başlıkları: İncelenen kitabın öykü başlıkları şu şekildedir:

- ✓ Dağlarda Yalnız Bir Köpek (s.7-13)
- ✓ Satılık Ev (s.19-31)
- ✓ Bir İnce Hüzün (s.31-39)
- ✓ Türkü Getiren Kuşlar (s.39-47)
- ✓ Ölüm Uykusu (s.47-58)
- ✓ Yokluğun Yalan Senin (s.58-71)
- ✓ O Yolun Sonunda (s.71-80)
- ✓ Dünya Bir Yağmur (s.80-94)
- ✓ Genç Bir Şair İçin Aşk Rüyası (s.94-111)
- ✓ Hep Böyle Uzun Yollar (s.111-127)
- ✓ Sedef Kanatlı Güvercin (s.127-135)
- ✓ Gözyaşların İnci Tanesi (s.135-154)
- ✓ Uzaklarda Bir Kuş Sesi (s.154-165)

- ✓ Toppo Dayı (s.165-171)
- ✓ Babam Tanık Sandalyesinde (s.171-182)

Kitap Boyutları: İncelenen kitabın boyutları 13.5x19.5 cm'dir. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: İncelenen kitap çocuklara uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: İncelenen eserin kapak tasarımı içerikle uyumludur ve çok renkli değildir. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımcısının ismine yer verilmemiştir. Eserin sırt, ön ve arka kapağında beyaz ve kahverengi uyumlu olarak kullanılmıştır. Ön kapak resmi içerikle uyumludur. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitapta sırt yazısı vardır. Sırt yazısında; yazarın adı, eserin adı ve yayınevinin logosu bulunmaktadır. Ön kapağın en üstünde pembe renk yazıyla kitabın adı, altında yazarın adı ve en altta yayınevinin adı yer almaktadır. Arka kapağın en üstünde kitabın adı hemen altında kitabın içeriğiyle ilgili kısa bir yazı, en altta da yayınevinin adı yer almaktadır.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak "Times New Roman" kullanılmıştır. Kitabın yazı boyutu 12 puntodur.

Sayfa Düzeni: İncelenen kitap genel olarak sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun olarak verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır. Kitapta resme yer verilmemiştir.

Kâğıt Özellikleri: Kitapta 80 gramlık 3.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından sorun oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın ön, arka ve sırt yazılarında herhangi bir yazım yanlışı yoktur.

Resimler: Kitapta kapak resmi dışında herhangi bir resme yer verilmemiştir.

Kapaktaki bu resim içerikle ilgili sade bir resimdir.

1.1.7.Hayatımın Yedi Hikâyesi

Kitap Künyesi: Güngör, N. (1984). Hayatımın Yedi Hikâyesi. İstanbul: Kaynak Yayınları

Sayfa Sayısı: Kitap 64 sayfadan oluşmaktadır.

Öykü Başlıkları: Kitaptaki öykü başlıkları şunlardır:

- ✓ Dünya Bir Yağmur (s.9-20)
- ✓ Bir Avuç Kuru Üzüm (s.20-26)
- ✓ Bir Yılbaşı Masalı (s.26-33)
- ✓ O Yolun Sonunda (s.33-40)
- ✓ Babamın Sedefli Çakısı (s.40-45)
- ✓ Murathan (s.45-59)
- ✓ Düş İçinde (s.59-64)

Kitap Boyutları: Kitap 14x20 cm boyutlarındadır. Kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: Kitap çocuklara uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Eser kapak ve cilt özellikleri açısından dikkat çekicidir. Kapak tasarımında canlı renkler uyumlu olarak kullanılmıştır. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımı Sungu Çapan'a aittir. Kitabın sırt kapağı mavi, arka kapağı beyaz renktedir. Ön kapakta mavi zemin üzerine bir resim çizilmiştir. Bu resmin kitabın içeriğiyle ilgisi zayıftır. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar, sırttan tutkalla birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitabın sırt yazısında yazarın adı ve kitabın adı bulunmaktadır. Ön kapağın en üstünde yazarın adı hemen altında kitabın adı, sol alt köşede de yayınevinin adı yer almaktadır. Arka kapakta yazarın resmi ve yazarın hayatını anlatan kısa bir yazı bulunmaktadır.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak “Times New Roman” kullanılmıştır. Öykü başlıklarında kalın yazı tipi kullanılmamıştır. Kitabın yazı boyutu 12 puntodur.

Sayfa Düzeni: Kitap genel olarak sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun olarak verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar vardır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır. Kitapta kapak dışında resme yer verilmemiştir.

Kâğıt Özellikleri: Kitapta 80 gramlık 3.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından problem oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın kapağında herhangi bir yazım yanlışı yoktur.

Resimler: Kitapta kapak dışında başka bir resme yer verilmemiştir. Kapaktaki resmin içerikle ilgisi zayıftır.

1.1.8.Hayvanların Sır Dolu Dünyası

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2010). Hayvanların Sır Dolu Dünyası. İstanbul: Notos Kitap Yayınevi

Kitap Boyutları: Kitap 13.5x20 cm boyutundadır. Kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: Kitap çocuklara uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Eser, cilt ve kapak özellikleri açısından dikkat çekicidir. Tasarımda renkler uyumlu kullanılmıştır. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımı Mustafa Delioğlu’na aittir. Kitabın ön, arka ve sırt kapağı sarı renktedir. Ön kapakta sarı zemin üzerine içerikle ilgili bir resim çizilmiştir. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitabın sırt yazısında yayınevinin adı, kitabın adı ve yazarın adı yer almaktadır. Ön kapağın en üstünde yazarın adı hemen altında kitabın adı ve sol alt köşede yayınevinin adı bulunmaktadır. Arka kapakta kitapla ilgili kısa bir açıklama ve kitabın içeriğinden birkaç alıntı yer almaktadır.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak “Times New Roman” kullanılmıştır. Kitabın yazı boyutu 14 puntodur.

Sayfa Düzeni: Eser genel olarak sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun halinde verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır. Kitabın içeriğinde resimlere yer verilmiştir.

Kâğıt Özellikleri: Kitapta 80 gramlık 2.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından problem oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın kapağında herhangi bir yazım yanlışı yoktur.

Resimler: Kitapta kapak dışında sayfalar arasında da resimlere yer verilmiştir.

1.1.9.Hikâyemde Hayvan Var

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2002). Hikâyemde Hayvan Var. İstanbul: Stüdyo İmge/Era.

Sayfa Sayısı: Eserin toplam sayfa sayısı 143’tür.

Öykü Başlıkları: İncelenen kitaptaki öykü başlıkları şu şekildedir:

- ✓ Damdaki Köpek (7-13 s.)
- ✓ İnek (13-22 s.)
- ✓ Kan Kokusu (22-51 s.)
- ✓ Kasap ile Köpek (51-64 s.)
- ✓ Kuşlar Arkadaşımdır (64-101 s.)
- ✓ Sarı Kedi (101-119 s.)
- ✓ Sisypheos (119-138 s.)
- ✓ Toppo Dayı (138-143 s.)

Kitap Boyutları: İncelenen kitabın boyutları 13x15 cm'dir. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: İncelenen eser çocuklara uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: İncelenen eser, cilt ve kapak bakımından dikkat çekicidir. Renklerin uyumlu kullanıldığı görülmektedir. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımı Mithat Çınar'a aittir. Eserin sırt kapağı siyah, ön ve arka kapakları yeşil çerçeve içinde beyaz şeklindedir. Ön kapakta beyaz zemin üzerine bir resim vardır. Ön kapaktaki bu resim kitabın adı ve içeriğiyle ilişkilidir. Kitap, Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar, sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitapta sırt yazısı vardır. Sırt yazısında; yazarın adı, kitabın adı ve yayınevinin logosu bulunmaktadır. Ön kapağın en üstünde yazarın adı, hemen altında kitabın adı, sonra eserin edebi türü, en altta da yayınevinin logosu bulunmaktadır. Arka kapağın üst kısmında çok kısa yazardan ve öykünün içeriğinden bahsedilmiştir. Bu açıklamanın hemen altında bir ayı resmine yer verilmiştir. En altta ise yayınevinin logosu vardır.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak "Times New Roman" kullanılmıştır. Öykülerin başlıklarında kalın yazı karakteri kullanılmıştır. Kitabın yazı boyutu 12 puntodur.

Sayfa Düzeni: İncelenen kitap genel olarak sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun olarak verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuklara uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır. Kitapta resme yer verilmemiştir.

Kâğıt Özellikleri: İncelenen kitapta 80 gramlık 3.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kullanılan kâğıt az da olsa arka sayfanın yazılarını göstermektedir. Bu okuma güçlüğüne sebep olabilir. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından problem oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: İncelenen öykü kitabının sırt ve ön kapağında kitabın isminin baş harfinin küçük yazılmış olması bir yazım yanlışı olarak göze çarpmaktadır.

Resimler: Öykü kitabında kapak dışında herhangi bir resme yer verilmemiştir. Kapaktaki birden çok hayvanın bulunduğu resim içerikle ilgilidir ve ilgi çekicidir.

1.1.10.İnsanlığın Sonbaharında

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2016). İnsanlığın Sonbaharında. İstanbul: Vapur Yayınları

Sayfa Sayısı: Kitap 111 sayfadır. Çocuk okura uygundur.

Öykü Başlıkları: İncelene eserin öykü başlıkları şu şekildedir:

- ✓ Giden Gün Ömürden (7-20.s)
- ✓ Bostan Güzeli (21-33.s)
- ✓ Uzaklarda Bir Kuş Sesi (35-44.s)
- ✓ Derin Sularda (45-58.s)
- ✓ İyiler Genç Ölür (59-72.s)
- ✓ Damdaki Köpek (73-77.s)
- ✓ İnsanlığın Sonbaharında (79-100.s)
- ✓ İkinci Anam (101-111.s)

Kitap Boyutları: Kitap 14x21 cm boyutundadır. Kolay taşınabilir boyutlardadır.

Kitap Ağırlığı: Kitabın ağırlığı çocuk okura uygundur. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: İncelenen eser kapak ve cilt bakımından çocuk edebiyatı öğelerine uygundur. Karton kapak kullanılmıştır. Kapakta mavi ve kahverengi uyumlu bir şekilde kullanılmıştır. Kapak resmi Mustafa Delioğlu'na aittir. Bu resim kitap içeriğiyle uyumludur. Eserin ön kapağında beyaz zemin üzerine mavi renk tonlarında bir resim yer alır. Ön kapakta en üstte eserin edebi türü, hemen altında eserin adı ve sonrasında yazarın adı bulunmaktadır. En alt orta kısımda da yayınevinin adı vardır. Sırt bölümünde kahverengi üzerine beyaz

yazıyla eserin adı, yazarın adı ve yayınevinin adı yazılmıştır. Arka kapakta, ön kapakta bulunan resmin küçüğü yer almaktadır. Bu resmin hemen altında da kitabın içeriğini anlatan kısa bir yazı bulunmaktadır.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak “Times New Roman” kullanılmıştır. Öykü başlıklarında ise kalın yazı karakteri kullanılmıştır. Yazı boyutu 12 puntodur.

Sayfa Düzeni: Kitap genel olarak sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Sayfa tasarımı Cebail Okçu’ya aittir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır.

Kâğıt: Kitapta 80 gramlık 2.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kullanılan kâğıt tam beyaz olmadığı için okuyucunun gözünün yormamaktadır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından problem oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: İncelenen eserin kapak ve sırt yazılarında herhangi bir yazım ve noktalama yanlışı bulunmamaktadır.

Resimler: Kitapta kapak dışında başka bir resme yer verilmemiştir. Kapaktaki resim içeriği yansıması bakımından başarılıdır.

1.1.11.İyiler Genç Ölür

Kitap Künyesi: Güngör, N. (1998). İyiler Genç Ölür. İstanbul: Gendaş A.Ş

Sayfa Sayısı: Eser 80 sayfadan oluşmaktadır.

Öykü Başlıkları: İncelenen eserin öykü başlıkları şunlardır:

- ✓ İyiler Genç Ölür (s.7-19)
- ✓ Gözyaşların İnci Tanesi (s.19-35)
- ✓ Yalancı Ölüm (s.35-45)
- ✓ Ağlama Köpeğim (s.45-54)
- ✓ Fincan Falında Aşk (s. 54-63)

- ✓ Baykuş (s.63-72)
- ✓ O Benim Teyzemdi (s.72-80)

Kitap Boyutları: İncelenen kitabın boyutları 13x19,5 cm’dir. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: İncelenen eser çocuklara uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Eser kapak ve cilt açısından standartlara uygundur. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımı Hüseyin Takmaz’a aittir. Kitabın sırt ve arka kapağı beyaz renktedir. Ön kapakta ise beyaz zemin üzerine bir at resmi çizilmiştir. Bu resim kitaptaki bir öyküyle benzeşmektedir. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitabın sırt yazısında; kitabın adı, yazarın adı ve kitabın yer aldığı seri bulunmaktadır. Ön kapakta en üstte kitabın adı, hemen altında yazarın adı ve en alt sol köşede ise yayınevinin adı yer almaktadır. Arka kapakta kitabın içeriğiyle ilgili kısa bir yazı vardır.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak “Times New Roman” kullanılmıştır. Öykü başlıklarında kalın yazı karakteri kullanılmıştır. Kitabın yazı boyutu 12 puntodur.

Sayfa Düzeni: Kitap sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır. Kitapta resme yer verilmemiştir.

Kâğıt Özellikleri: Kitapta 80 gramlık 3.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitapta arka kapaktaki açıklamada birkaç yazım yanlışı bulunmaktadır. Ayrıca yayınevi isminin küçük yazılması da kitaptaki başka bir yazım yanlışıdır.

Resimler: Kitapta kapak dışında herhangi bir resme yer verilmemiştir.

1.1.12.Masal Kuşu

Kitap Künyesi: Güngör, N. (1992). Masal Kuşu. İstanbul: Gendaş A.Ş

Sayfa Sayısı: Kitap 168 sayfadan oluşmaktadır.

Öykü Başlıkları: Kitabın öykü başlıkları şöyledir:

- ✓ Masal Kuşu (s.9-17)
- ✓ Satılık Ev (s.21-33)
- ✓ Bir İnce Hüzün (s.37-44)
- ✓ Türkü Getiren Kuşlar (s.47-54)
- ✓ Ölüm Uykusu (s.57-67)
- ✓ Yokluğun Yalan Senin (s.71-84)
- ✓ O Yolun Sonunda (s. 87-96)
- ✓ Dünya Bir Yağmur (s. 99-113)
- ✓ Genç Bir Şair İçin Aşk Rüyası (s. 117-135)
- ✓ Hep Böyle Uzun Yollar (s.139-155)
- ✓ Sedef Kanatlı Güvercin (s.159-166)

Kitap Boyutları: Kitap 13x19,5 cm boyutundadır. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: Kitap çocuklara uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Eser kapak ve cilt özellikleri bakımından standartlara uygundur.

Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımı Hüseyin Yılmaz'a aittir. Kitabın arka kapağı beyaz renktedir ve arka kapakta kitapla ilgili herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir. Ön kapak ve sırt kapağı kapak resmiyle kaplanmıştır. Ön kapaktaki resmin içerikle ilgisi zayıftır. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitabın sırt yazısında; yayınevinin adı, kitabın adı ve yazarın adı bulunmaktadır. Ön kapakta sırasıyla kitabın adı ve yazarın adı yer

almaktadır. Ön kapağın en altında ise yayınevinin adı vardır. Arka kapakta yalnızca kitabın adı ve yer aldığı edebiyat dizisinin adı bulunmaktadır.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak “Times New Roman” kullanılmıştır. Öykü başlıklarında kalın yazı karakteri kullanılmıştır. Kitabın yazı boyutu 12 puntodur.

Sayfa Düzeni: Kitap genel olarak sayfa düzeni açısından arana özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun olarak verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar kullanılmıştır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır. Kitapta resme yer verilmemiştir.

Kâğıt Özellikleri: Kitapta 80 gramlık 3.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından sorun oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın kapağında herhangi bir yazım yanlışı bulunmaktadır.

Resimler: Kitapta kapak dışında herhangi bir resme yer verilmemiştir.

1.1.13. Anne Bana Köpek Al

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2003). Anne Bana Köpek Al. İstanbul: İnkılâp Kitabevi

Sayfa sayısı: Kitap 124 sayfadır. Çocuk okura uygundur.

Kitap Boyutları: Kitap 13.5x19.5 cm boyutlarındadır. Kolay taşınabilir boyutlardadır.

Kitap Ağırlığı: Kitabın ağırlığı çocuk okura uygundur. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: İncelenen eser kapak ve cilt bakımından dikkat çekicidir. İlgi çekici renkler uyumlu bir şekilde kullanılmıştır. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımcısı belirtilmemiştir. Eserin sırt, öne ve arka kapağı sarı renktedir. Ön kapakta kitabın içeriğine uygun bir köpek resmi bulunmaktadır. Kitap, Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitapta sırt yazısı vardır. Sırt yazısında; kitabın adı, yazarın adı ve yayınevinin logosu bulunmaktadır. Ön kapağın en üstünde kitabın adı, hemen altında yazarın adı, en alt sol köşede ise yayınevinin adı ve logosu yer almaktadır. Arka kapakta kitapla ilgili herhangi bir yazı ve açıklama

bulunmamaktadır. Bu çocuk okurun kitabın içeriği hakkında ilk izlenimi edinmemesine sebep olacaktır. Arka kapağın sağ alt kısmında yayınevinin adı ve logosu bulunmaktadır.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak “Times New Roman” kullanılmıştır. Bölüm başlıklarında kalın yazı karakteri kullanılmıştır. Kitabın yazı boyutu 14 puntodur.

Sayfa Düzeni: İncelenen kitap genel olarak sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun olarak verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır. Kitapta pek çok resme yer verilmiştir.

Kâğıt: İncelenen kitapta 1.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kullanılan kâğıt mat beyaz renkte olduğu için bir süreden sonra gözü yorabilir. Kullanılan kâğıt az da olsa arka sayfanın yazılarını göstermektedir. Bu okuma güçlüğüne sebep olabilir.

Yazım ve Noktalama: İncelenen kitabın sırt, ön ve arka kapağında herhangi bir yazım yanlışı bulunmamaktadır.

Resimler: Kitabın kapağında bir köpek resmi bulunmaktadır. Kitabın içeriğinde de pek çok resme yer verilmiştir.

1.1.14.Papatya Gelin

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2009). Papatya Gelin. İstanbul: Kare Yayınları

Sayfa Sayısı: Kitap 96 sayfadan oluşmaktadır. Çocuk okura uygundur.

Öykü Başlıkları:

- ✓ Papatya Gelin (s.5-13)
- ✓ Bir Avuç Kuru Üzüm (s.13-24)
- ✓ Çoban İle Yılanın Hikâyesi (s.24-43)
- ✓ İnek (s.43-55)
- ✓ Arabacı (Sisyphos) (s.55-80)
- ✓ Toppo Dayı (s.80-88)

✓ Babaannemin Köpeği (s.88-96)

Kitap Boyutları: Kitap 13,5x19,5 cm boyutundadır.

Kitap Ağırlığı: Kitap ağırlık olarak çocuk okura uygundur. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: İncelenen eserin kapağı çocuk okurun ilgisini çekecek şekilde birçok renk birbiriyle uyumlu olacak şekilde kullanılmıştır. Karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımcısı belirtilmemiştir. Kitabı yayına hazırlayan Cemal Şener'dir. Kitabın ön kapağında bir kız çocuğu dere kenarında, rengârenk çiçekler arasında oturmuş şekilde resmedilmiştir. Arka kapakta da aynı resme yer verilmiştir. Kitabın ön, arka ve sırt bölümlerinde ağırlıklı olarak yeşil renk kullanılmıştır. Kitap, Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar, sırttan tutkal ile birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur. Kitapta sırt yazısı vardır. Sırt yazısında; kitabın adı, yazarın adı ve yayınevinin logosu yer almaktadır. Ön kapağın en üstünde yazarın adı, hemen altında kitabın adı, sol alt köşede ise yayınevinin adı ve logosu bulunmaktadır. Arka kapakta kitapla ilgili herhangi bir yazı bulunmamaktadır. Arka kapağın en üstünde kitabın adı, sol alt köşesinde de yayınevinin isimi ve logosu yer almaktadır.

Harfler: Kitapta yazı karakteri olarak "Times New Roman" kullanılmıştır. Bölüm başlıklarında kalın yazı karakteri kullanılmıştır. Kitabın yazı boyutu 16 puntodur. Bu yazı boyutu hitap ettiği yaş grubuna göre biraz fazladır.

Sayfa Düzeni: Kitap, genel olarak çocuk kitaplarında aranan sayfa düzeni özelliklerine uygundur. Yazılar tek sütun olarak verilmiştir. Satır boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır.

Kâğıt: İncelenen kitapta 2. hamur kâğıt kullanılmıştır. Eserde tam beyaz renk kâğıt kullanılmamıştır. Bu okumayı kolaylaştırıcı bir seçimdir. Kullanılan kâğıt az da olsa arka sayfanın yazılarını göstermektedir.

Yazım ve Noktalama: İncelenen kitabın sırt, ön ve arka kapağında herhangi bir yazım yanlışı yoktur.

Resimler: Kitabın sadece ön ve arka kapağında dere kenarında rengârenk çiçekler arasında oturmuş bir kız çocuğu resmine yer verilmiştir. Bunun dışında kitapta başka resim bulunmamaktadır.

1.1.15.Sessiz Yürek

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2009). Sessiz Yürek. İstanbul: Günışığı Kitaplığı

Sayfa Sayısı: Eser 108 sayfadan oluşmaktadır.

Öykü Başlıkları:

- ✓ Ressamın İki Kuşu (11-18.s)
- ✓ Bizim Evin Yılanları (19-28.s)
- ✓ Annem, Aslan ve Ben (29-45.s)
- ✓ Babam Sana Emanet (47-65.s)
- ✓ Boğaziçi'nde Bir Sürgün (67-79.s)
- ✓ Gece Gelen Ayı (81-97.s)
- ✓ Eşkıya ile Beyaz Kurt (99-108.s)

Kitap Boyutları: Kitap 13,5x19,5 cm boyutundadır. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: Kitap çocuk okura uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Eserin cilt ve kapak özellikleri aranan kriterlere uygundur. Kapakta renkler uyumlu bir şekilde kullanılmıştır. Karton kapak kullanılmıştır. Kapakta içerikle uyumlu bir resim vardır. Kapak resmi Mustafa Delioğlu'na aittir. Grafik tasarımı ise Suzan Aral'a aittir. Eserin ön kapağında mavi ve beyaz renkler hâkimdir. Beyaz zemin üzerine kapak resmi çizilmiştir. Ön kapağın en üst sağ kısmında kitabın edebi türü ve eserin bulunduğu kitap dizisinin adı, hemen altında yazarın adı, sonrasında da eserin adı

bulunmaktadır. Sol alt köşede ise yayınevinin adı ve logosu yer almaktadır. Sağ alt köşede kitabın 2010 yılında Mehmet Fuat Yayıncılık ödülü aldığı bilgisine yer verilmiştir. Sırt kısmında yazarın adı, eserin adı ve yayınevinin logosu yer almaktadır. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar sırttan tutkalla birleştirilmiştir. Kitap dayanıklılık açısından standartlara uygundur.

Harfler: Eserde yazı karakteri olarak “Times New Roman” kullanılmıştır. Kitapta yalnızca eser isimleri ve öykü başlarında bulunan kısa sözlerde italik yazı kullanılmıştır. Öykü başlıklarında ise kalın yazı karakteri kullanılmıştır. Kitabın yazı boyutu 12 puntodur.

Sayfa Düzeni: Kitap genel olarak aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek sütun halinde verilmiştir. Sayfa boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çok okurlara uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır.

Kâğıt: Kitapta 80 gramlık 2.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından problem oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın kapağında yayınevinin isminin küçük harfle yazılması bir yazım yanlışdır.

Resimler: Eserde ön ve arka kapak dışında herhangi bir resme yer verilmemiştir.

1.1.16. Sevgili Öğretmenim

Kitap Künyesi: Güngör, N. (2015). Sevgili Öğretmenim. İstanbul: Günışığı Kitaplığı.

Sayfa Sayısı: Kitap 128 sayfadan oluşmaktadır.

Öykü Başlıkları:

- ✓ Sevgili Öğretmenim (9-18.s)
- ✓ Özür (19-25.s)
- ✓ Engeli Aşmak (27-37.s)
- ✓ İçinden Gülen Çocuk (39-46.s)

- ✓ Hatırım İçin (47-56.s)
- ✓ Baba Yurduna Dönüş (57-64.s)
- ✓ Öğretmen Ana (65-77.s)
- ✓ Sanatçı At (79-89.s)
- ✓ Başımın Belası (91-109.s)
- ✓ Zurnanın Zırt Dediği Yer (111-118.s)
- ✓ Köyde Bir Prenses (119-128.s)

Kitap Boyutları: Kitap 13x19,5 cm boyutundadır. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: Kitap çocuk okura uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Kitap, kapak ve cilt özellikleri bakımından aranan niteliklere uygundur. Kapakta renkler uyumlu bir şekilde kullanılmıştır. Kitapta karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımı Huban Korman'a aittir. Kapak resmi içerikle uyumludur. Ön kapağın en üstünde yazarın adı, hemen altında eserin adı, sonrasında kitabın edebi türü bulunmaktadır. Sağ alt köşede ise yayınevinin ismi ve logosu yer almaktadır. Eserin sırt kısmında yazarın adı, eserin adı ve yayınevinin logosu bulunmaktadır. Kitabın sırt ve arka kapağında yeşil renk kullanılmıştır. Arka kapağın en üstünde kısaca kitabın içeriğine yer verilmiştir. Bunun hemen altında kitaptaki öykülerin başlıkları sıralanmıştır. Sol alt köşede ise yayınevinin adı ve logosu bulunmaktadır. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiş olup sayfalar sırttan tutkalla birleştirilmiştir. Bu açıdan dayanıklı bir yapıdadır.

Harfler: Eserde "Times New Roman" yazı karakteri kullanılmıştır. Öykü başlıklarında kalın yazı karakteri kullanılmıştır. Kitapta 12 punto yazı boyutu kullanılmıştır.

Sayfa Düzeni: Kitap, sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek bir sütun halinde verilmiştir. Sayfa boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında

marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okurlara uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır.

Kâğıt: Kitapta 80 gramlık 2.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından problem oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın kapağında yayınevinin isminin küçük harfle yazılması bir yazım yanlışdır.

Resimler: Kitapta kapak dışında herhangi bir resme yer verilmemiştir.

1.1.17.Sinema Kuşu Sevgilim

Kitap Künyesi: Güngör, N. (1990). Sinema Kuşu Sevgilim. İstanbul: Cem Yayınevi.

Sayfa Sayısı: 87

Öykü Başlıkları:

- ✓ Sinema Kuşu Sevgilim (s.5-12)
- ✓ Yanlış Rüya (s.13-22)
- ✓ Iskatçı (s.23-31)
- ✓ Korkumu Kalbime Gömdüm (s.33-38)
- ✓ Akarsuyun Aynasında Düşler Görülür (s.39-46)
- ✓ Kediler Yıldızları Sayar (s.47-59)
- ✓ Genç Bir Şair İçin Aşk Rüyası (s.61-71)
- ✓ Çoban ile Yılanın Hikâyesidir (s.73-80)

Kitap Boyutları: Kitap 13x19 cm boyutundadır. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: Kitap çocuk okura uygun bir ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Kitap kapak ve cilt özellikleri bakımından aranan niteliklere uygundur. Kapakta renkler uyumlu bir şekilde kullanılmıştır. Kitapta karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımcısı Filiz Başarandır. Kapak resmi içerikteki sadece bir öyküyle uyumludur. Ön

kapağın en üstünde yazarın adı, hemen altında kitabın adı, sonrasında ise yayınevinin adı ve logosu yer almaktadır. Eserin sırt kısmında yazarın adı ve eserin adı bulunmaktadır. Arka kapakta yazarın resmi ve hemen altında Tarık Dursun K.'nın yazarla ilgili düşüncelerine yer verilmiştir. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar sırttan tutkalla birleştirilmiştir.

Harfler: Eserde “Times New Roman” yazı karakteri kullanılmıştır. Kitap 12 yazı puntosuyla yazılmıştır.

Sayfa Düzeni: Kitap, sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek bir sütun halinde verilmiştir. Sayfa boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır.

Kâğıt: Kitapta 80 gramlık 2.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından sorun oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın kapağında yayınevinin isminin küçük harfle yazılması bir yazım yanlışdır.

Resimler: Kitapta kapak dışında herhangi bir resme yer verilmemiştir.

1.1.18. Sevgi Ekmektir

Kitap Künyesi: Güngör, N. (1995). Sevgi Ekmektir. Milliyet Yayınları

Sayfa Sayısı: 127

Öykü Başlıkları:

- ✓ Giden Gün Ömürden (s.7-19)
- ✓ Çürümüş Yapraklar (s.19-64)
- ✓ Ölüm Uykusu (64-72)
- ✓ Bostan Güzeli (s.72-83)
- ✓ Dünya Bir Pencere (s.83-93)
- ✓ Uzaklarda Bir Kuş Sesi (s.93-102)

✓ Sevgi Ekmektir (s.102-125)

Kitap Boyutları: Kitap 13,5x19,5 cm boyutundadır. Kitap kolay taşınabilir boyutlara sahiptir.

Kitap Ağırlığı: Kitap çocuk okura uygun ağırlıktadır. Taşınması kolaydır.

Kapak ve Cilt: Kitap, kapak ve cilt özellikleri bakımından aranan niteliklere uygundur. Kitapta karton kapak kullanılmıştır. Kapak tasarımcısı Ali Sina Özüstün'dür. Kapakta turuncu renk hâkimdir. Kapak resminde insan silüetleri, bir çocuk ve babası vardır. Bu resimler içerikteki birkaç öyküyü çağrıştırmaktadır. Ön kapağın ortasında eserin adı ve hemen altında yazarın adı bulunmaktadır. Ön kapağın en alt sol kısmında yayınevinin adı bulunmaktadır. Eserin sırt kısmında eserin adı ve yazarın adı vardır. Arka kapakta Necati Güngör'ün sanatından bahsedilmektedir. Kitap Amerikan cilt ile ciltlenmiştir. Sayfalar sırttan tutkalla birleştirilmiştir.

Harfler: Eserde Times New Roman yazı karakteri kullanılmıştır ve 12 puntuyla yazılmıştır.

Sayfa Düzeni: Kitap sayfa düzeni açısından aranan özelliklere uygundur. Yazılar tek bir sütun halinde verilmiştir. Sayfa boşluğu bir karakter uzunluğu kadardır. Sayfa kenarlarında marjlar bulunmaktadır. Satır uzunlukları çocuk okura uygundur. Metnin yazı rengi okuma güçlüğü oluşturmamaktadır.

Kâğıt: Kitapta 80 gramlık 2.hamur kâğıt kullanılmıştır. Kâğıdın parlaklık-matlık dengesi okunurluk açısından sorun oluşturmamaktadır.

Yazım ve Noktalama: Kitabın kapağında herhangi bir yazım yanlışı yoktur.

Resimler: Kitapta kapak dışında herhangi bir resme yer verilmemiştir.

1.2. Eserlerin dil ve anlatım yönünden değerlendirilmesi. Necati Güngör,

kendisiyle gerçekleştirilen 08.04.2021 tarihli röportajda yazarlığa başlaması, öykülerinde kullandığı dil ve anlatım hakkında bazı bilgiler vermiştir: Yazar, annesinin yetimlikle geçmiş çocukluğunun öyküsünü yazmasını istemesiyle yazmaya başladığını ancak bu girişiminin başarısızlıkla sonuçlandığını yine de pes etmediğini dile getirmiştir. Ardından yazarın kendisinden, Karacaoğlan'a özenen şiirler yazmaya başladığını öğrenmekteyiz. Bu bilgiden hareketle yazarın aslında farklı türleri ve anlatımları denediği ve bunlara ilgisinin olduğu sonucuna varılabilir. Necati Güngör bu girişimleri sonucunda öykü yazmaya karar verir ve lisedeyken bir öykü yarışmasında birinci olur.

Aynı röportajda yazara öykü türünü seçmesinin bir nedeni olup olmadığı sorulduğunda romanı ciddiye aldığını, roman yazmanın profesyonellik istediğini hem okuyup hem çalıştığı için roman yazmak gibi ciddi bir işe ayıracak yeterli vaktinin olmamasını bir neden olarak dile getirmiştir. Ayrıca onun röportajlarını okuyanların hep bir hikâye tadı aldığını da sözlerine eklemiştir.

Anneme Bir Ev Alacağım kitabında yer alan *Burada Bülbül Ağlamış* başlıklı öykü, dil ve anlatım açısından yalın, açık ve anlaşılırdır. “yitmek, pundun” gibi çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Bu anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Yer yer devrik cümle yapıları kullanılmakla beraber kurallı cümleler daha fazladır.

Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları mevcuttur. Eserde betimlemeye başvuru bazı yerlerde fiilimsi ve sıfatlar kullanılmıştır. Birkaç yerde benzetme sanatına başvurulmuştur. Öykü 8 sayfa uzunluğundadır. Bir satırda en fazla 8 sözcük vardır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ile yapılmıştır. Anlatım açık ve akıcıdır. Eserde; geniş zaman, duyulan geçmiş zaman, geniş zamanın rivayeti gibi fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Karşılıklı konuşmalar konuşma

çizgisi yerine tırnak içerisinde gösterilmiştir. Eserde birkaç deyim ve ikileme de yer almaktadır: “*dili varmamak, içi sızlamak, göz açıp kapayana dek, ele geçirmek, milim milim, cik cik, beslene beslene...*” Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Anneme Bir Ev Alacağım öyküsü dil ve anlatım açısından açık ve anlaşılırdır. “pipo, zahireci” gibi çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bazı kelimeler bulunmaktadır. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Devrik cümle yapıları fazlasıyla kullanılmıştır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Eserde betimlemelerin olduğu bazı yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Birkaç yerde benzetme ve abartma sanatına başvurulmuştur. Öykü 15 sayfa uzunluğundadır. Bir satırda en fazla 7 sözcük vardır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım çocuk okura uygun olacak şekilde açık ve anlaşılırdır. Eserde; şimdiki zaman kipi, geniş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Karşılıklı konuşmalar konuşma çizgisi yerine tırnak içerisinde verilmiştir. Öyküde birkaç tane deyim ve ikileme vardır: “*göz kulak olmak, gül gibi geçinmek, minnet duymak, bayıla bayıla, şapır şupur.*” Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Eski Annem öyküsü dil ve anlatım açısından sade ve açıktır. Eserde çocukların seviyesine uygun olmayan sözcükler yoktur. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Az da olsa devrik cümle yapısı kullanılmıştır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları eserde mevcuttur. Öyküde durum betimlemeleri bulunmaktadır. Bu bölümlerde sıfat ve fiilimsi türünde sözcüklere yer verilmiştir. Benzetme söz sanatından yararlanılmıştır. Öykü 5 sayfa uzunluğundadır. Bir satırda en fazla 7 sözcük vardır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Eserde; şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde herhangi bir ikilemeye yer verilmezken birkaç deyim kullanılmıştır.

Karşılıklı konuşmalar konuşma çizgisi yerine tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Benim Annem Bir Tane adlı öykü dil ve anlatım açısından sade ve açıktır. Öyküde çocukların anlamakta zorlanabileceği bir sözcük yoktur. Fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Devrik cümle yapıları az da olsa kullanılmıştır. Soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da yer yer kullanılmıştır. Öyküde sıfat ve fiilimsilerin sayısı azdır. Birkaç yerde benzetme sanatına başvurulmuştur. Öyküde birkaç ikileme ve deyim vardır: “*zaman zaman, tepesine çıkarmak, gıdım gıdım.*” Öykü 9 sayfa uzunluğundadır. Bir satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Duyulan geçmiş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Eserde birkaç ikileme ve deyim vardır. Karşılıklı konuşmalar konuşma çizgisi yerine tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Bana Anne Deme! öyküsü dil ve anlatım açısından sade ve açıktır. Öyküde bulunan “*savsaklamak, evlek*” sözcükleri çocuk okurun anlamakta zorlanacağı sözcüklerdir. Fiil cümleleri isimi cümlelerinden fazladır. Devrik cümle yapılarının yanında soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da kullanılmıştır. Öyküde fazla sıfat ve fiilimsi bulunmamaktadır. Öyküde herhangi bir söz sanatı kullanılmamıştır. Öykü 15 sayfa uzunluğundadır. Bir satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir. Anlatım 3.kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde; duyulan geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Birkaç yerde ikileme ve deyim bulunmaktadır. Karşılıklı konuşmalar konuşma çizgisiyle değil tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Emanet Kuş öyküsü dil ve anlatım açısından açık ve anlaşılırdır. “*kavis, pervaz, kasavet*” sözcükleri öyküde yer alan çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği sözcüklerdir. Öyküde fiil cümleleri fazla olmakla beraber isim cümlelerine de yer verilmiştir. Az da olsa kullanılan devrik cümle yapılarıyla anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır. Öyküde soru, ünlem eksiltili cümle yapıları da kullanılmıştır. Öyküdeki insan ve mekân betimlemelerinde sıfat ve fiilimsi türünde sözcüklere yer verilmiştir. Öyküde benzetme sanatına yer verilmesi sanatsal boyutun ihmal edilmediğinin göstergesidir. Öyküde ikileme olarak “*süklüm püklüm*” kullanılmıştır. Öykü 8 sayfa uzunluğundadır. Bir satırda en fazla 7 sözcük vardır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım bazen 1.tekil kişi ağzından bazen de 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım akıcı ve açıktır. Öyküde; duyulan geçmiş zaman kipi, görülen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Birkaç yerde deyim ve ikilemeye yer verilen öyküde, konuşma ifadeleri konuşma çizgisi yerine tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Annemin Gözleri Hareli öyküsü dil ve anlatım açısından sade ve açıktır. “*ganyan*” sözcüğü öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanacağı sözcüktür. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Bazı yerlerde devrik cümle yapılarına yer verilmiştir. Soru, ünlem ve eksiltili cümleler de öyküdeki yerini almıştır. Öyküde betimlemelere az yer verilirken sıfat ve fiilimsi türünde sözcükler vardır. Birkaç yerde benzetme sanatına başvurulmuştur. Öykü 11 sayfa uzunluğundadır. Bir satırda en fazla 8 sözcük vardır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım açık ve akıcıdır. Öyküde; duyulan geçmiş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. “*bağıra çağıra, istemeye istemeye, yer etmek*” öyküde yer alan ikileme ve deyimlerdir.

Öykünün sonunda bir zaman atlamasının olduğu da görülmektedir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Ben Annemin Dalıyım öyküsü dil ve anlatım açısından açık ve anlaşılırdır.

“*ikirciklenmek*” öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanacağı bir kelime olarak geçmektedir.

Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır ve devrik cümle yapısına da eserde yer verilmiştir. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da kullanılmıştır.

Öyküde betimlemelere fazla yer verilmezken bazı yerlerde sıfat ve fiilimsi türünde sözcüklere rastlanmaktadır. Benzetme sanatına yer verilen öyküde ikileme ve deyimlerin varlığı da göze çarpmaktadır. Öykü 7 sayfa uzunluğundadır. Bir satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır.

Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatımda 1.tekil kişi ve 3.tekil kişi bir arada kullanılmıştır. Anlatım akıcı ve açıktır. Öyküde; bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri öyküde bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Yağmurda Eriyen Annem öyküsü dil ve anlatım açısından sade ve anlaşılırdır. Ancak çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği sözcükler de vardır. “*yalpalamak, patiska, çerçi, ibrişim, kuka, lüllük, meram, sundurma, ayvan, kerevet, kömbe, hısım, sicim*” sözcüklerini çocuk okur anlamakta zorlanabilir. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır ve devrik cümle yapısı da eserde vardır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da kullanılmıştır. Öyküde fazlasıyla doğa betimlemeleri bulunmaktadır. Bu yerlerde sıfat ve fiilimsiler fazlaca kullanılmıştır. Benzetme ve kişileştirme sanatlarının fazlasıyla kullanıldığı öyküde ikileme ve deyimlere de yer verilmiştir: “*ılgıt ılgıt, kana kana, sinsi sinsi, usul usul.*” Öykü 34 sayfa uzunluğundadır. Bu sayfa sayısı çocuk okur için biraz fazladır. Bir satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım açık ve akıcıdır. Diyaloglar

tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde; bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı kitabındaki *Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı* öyküsünde oldukça sade bir dil kullanılmıştır. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bir sözcük yoktur. Fiil cümleleri fazla kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde insan ve durum betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde kişileştirme, konuşurma, benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Öykü 5 sayfadır. Her satırda en fazla 7 sözcük vardır. Öyküde birkaç deyim ve ikileme vardır: “*yüreği ağzına gelmek, salına salına, bol bol, gözden kaybolmak.*” Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatım açık ve akıcıdır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Öyküde; duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın rivayeti, geniş zamanın rivayeti çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Bir Boyacı Maymun Varmış öyküsü dil ve anlatım açısından oldukça sade, açık ve anlaşılırdır. Öyküde çocukların anlayamayacağı birkaç sözcük vardır: “*mesken, maskara.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmıştır. Ayrıca soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öykü 3 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük vardır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım açık ve akıcıdır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde; duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde herhangi bir yazım yanlışı yoktur. Öykü Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Yılanın Kuyruk Acısı öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*sağmak, buğu, yaylım, bağa, ağu, kepenek.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılarak anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da vardır. Öyküde betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme, kişileştirme, konuşurma ve abartma sanatlarına başvurulmuştur. Birkaç ikileme ve deyim kullanılmıştır: “*usul usul, dili tutulmak, başında kavak yelleri esmek, göz göze gelmek, gözden kaybolmak, göze almak, pul pul, buğu buğu, duya duya, uzaktan uzaktan.*” Öykü 8 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 6 sözcük bulunmaktadır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir. Eserde; duyulan geçmiş zaman kipi, geniş zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Tüysüz Yarasa Akıllı Baykuş masalı dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Masalda çocuk okurun anlamakta zorlanacağı bir sözcük yoktur. Masalda fiil cümleleri fazlaca kullanılmıştır. Masalda soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da mevcuttur. Hayvan ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Masalda kişileştirme, benzetme, konuşurma ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Masalda birkaç deyim vardır: “*anlamazdan gelmek, göze almak.*” Masal 7 sayfadır. Her satırda en fazla 6 sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Masalda duyulan geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, şimdiki zamanın rivayeti, gelecek zamanın rivayeti çekimleri bir arada kullanılmıştır. Masal Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Kuşlara Kanat Verilmiş masalı dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Masalda çocuk okurun anlamakta zorlanacağı bir kelime yoktur. Masalda fiil cümleleri fazla kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da mevcuttur. Hayvan ve insan

betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Masalda kişileştirme, konuşurma, benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Masalda birkaç deyim ve ikileme mevcuttur: “*duymazdan gelmek, çırpına çırpına, zar zor.*” Masal 3 sayfadır. Her satırda en fazla 6 sözcük bulunmaktadır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Masalda duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti çekimleri bir arada kullanılmıştır. Masalda “*erişemeyeceği*” sözcüğü “*erişemeye*” şeklinde yanlış yazılmıştır. Bunun dışında masal Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Taraklı Kuşun Utancı masalı dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur.

Masalda çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*körpe, sorguç.*” Masalda fiil cümleleri fazla kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Hayvan ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Masalda kişileştirme, konuşurma, benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Masalda birkaç ikileme ve deyim mevcuttur: “*boy bos, bekleye bekleye, uzun uzun, tel tel, donup kalmak, eli ayağı buz kesmek.*” Masal 4 sayfadır. Her satırda en fazla 6 sözcük bulunmaktadır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Masalda duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın rivayeti, geniş zamanın rivayeti çekimleri bir arada kullanılmıştır. Masal Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Kaplum'un Bağası masalı dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Masalda çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*zahire, düven, arasta, nalbant.*” Masalda fiil cümleleri fazla kullanılmıştır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Hayvan ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Masalda kişileştirme, konuşurma, benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Masalda birkaç ikileme ve yansıma sözcük kullanılmıştır: “*torba torba,*

çuval çuval, koca koca, cıvıldaşmak.” Masal 3 sayfadır. Her satırda en fazla 6 sözcük vardır.

Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Masalda duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti çekimleri bir arada kullanılmıştır. Masal genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Kirpi, Kirpi Olmadan Önce masalı dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur.

Masalda çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bir sözcük vardır: *eni konu*” Masalda fiil cümleleri fazla kullanılmıştır. Masalda soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur.

Hayvan ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Masalda kişileştirme, konuşturma, benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Masalda birkaç deyim ve ikileme vardır: *“kıtır kıtır, gönül indirmek.*” Masal 3 sayfadır. Her satırda en fazla 6 sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır.

Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Masalda duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti çekimleri bir arada kullanılmıştır. Masal genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Bülbül, Baykuş'un Kardeşiymiş masalı dil ve anlatım açısından çocuk okura

uygundur. Masalda çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bir sözcük yoktur. Masalda fiil cümleleri fazlaca kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da yer

almaktadır. Hayvan ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler

kullanılmıştır. Masalda kişileştirme, konuşturma, benzetme ve abartma sanatlarından

yararlanılmıştır. Masalda birkaç ikileme ve deyim vardır: *“aklının ucundan geçmemek, dil*

dökmek, rahat yüzü görmemek, üzüm üzüm üzmek.” Masal 3 sayfadır. Her satırda en fazla 6

sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır.

Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Masalda duyulan geçmiş zaman kipi, geniş zaman

kipi, geniş zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti çekimleri bir arada kullanılmıştır.

Masal Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Leylekler Küsmüş, Yılanlar Bayram Etmiş masalı dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Masalda çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*yarpuz, bitek, kursak, çelimsiz, soykırım, afet, yakınmak.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Hayvan ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Masalda kişileştirme, konuşurma, benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Masalda birkaç ikileme ve deyim vardır: “*pırıl pırıl, tek tek, bölük bölük, takır takır, gözden çıkarmak, çalı çırpı, yola koyulmak, koca koca, göz açtırmamak.*” Masal 8 sayfadır. Her satırda en fazla 6 sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Masalda duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın rivayeti, geniş zamanın rivayeti çekimleri bir arada kullanılmıştır. Masal Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Babam Şimdi Çok Uzaklarda kitabında yer alan *Otobüs Bekliyordunuz* başlıklı öykü, dil ve anlatım özellikleri bakımından yalın, açık ve anlaşılırdır. Çocukların seviyesine uygun olmayan sözcüklere yer verilmemiştir. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Bu anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Ayrıca az da olsa devrik cümle yapısının kullanılması anlatımı tekdüzelikten kurtarmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapılarına oldukça fazla yer verilmiştir. Öyküde betimlemelere fazla yer verilmemiştir. Bu sebeple sıfat ve fiilimsi türünde sözcüklere de fazla yer verilmemiştir. Öyküde bazı yerlerde gibi edatıyla oluşturulan benzetmelere yer verilmiştir. Öykü 7 sayfa uzunluğundadır. Bir satırda en fazla 8 sözcük vardır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir ve anlatım 3.tekil kişi ile yapılmıştır. Anlatım akıcı ve açıktır. Genel olarak görülen geçmiş zaman kipi kullanılan metinde, bazı yerlerde şimdiki zamanın hikâyesi

gibi birleşik zamanlı fiiller kullanılmıştır. Öyküde az da olsa deyme ver verilmiştir. Konuşma ifadeleri konuşma çizgisi yerine tırnak içerisinde aktarılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Asıl Babam adlı öykü dil ve anlatım özellikleri bakımından sade, açık ve anlaşılırdır. Çocuk okurun anlamakta zorluk yaşayacağı bir sözcük yoktur. Eserde sıfatların fazlalığı göze çarpmaktadır. “*bir iki çeşit çorba, parça et, doğranmış sebze, ağır işler, kavrulan soğanlar, yağlı yemek, uzak bir kasaba, iki kız, iki erkek, ilk karısı, asıl babam, dört kardeş...*” bu sıfatlardan bazılarıdır. Eserde deyim de bulunmaktadır: “*eli ayağına dolaşmak, dünyaya gelmek*”

Öyküde fiilimsilere yer verildiği görülmektedir: “*erkenken, demlenmeye, doğranmış, durmadan, koştuğu, yiyen, pişirdiği, pişirmek, taşımaya, dönüş, çekip giderken*”

Eser, ana karakter olan çocuğun ağzından anlatılmıştır. Anlatım 1. tekil kişi ile yapılmıştır. Anlatıcı olayın içindedir. Kahraman bakış açısı vardır. Öykü 6 sayfa uzunluğunda ve paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Öyküdeki her bir satır en fazla 8 sözcükten oluşmaktadır.

Eserde fiil cümleleri çoğunlukta olsa da isim cümleleri de yer almaktadır. Ayrıca devrik cümle yapıları da mevcuttur. Anlatımın görülen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman ve duyulan geçmiş zaman çekimleriyle düzenlenmesi anlatılanları inandırıcı kılmıştır. Öyküde anlatıcının (çocuğun) olayları gelecekte aktardığı açıkça görülmektedir. Konuşma cümleleri konuşma çizgisiyle gösterilmek yerine tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Hayatımın Kahramanı adlı öykü dil ve anlatım özellikleri bakımından sade, açık ve anlaşılırdır. Okur seviyesine uygundur. Eserde çocuk okurun anlamakta zorluk çekeceği bir kelime kullanılmıştır: “*husule getirmek*” (Güngör 2019, s.27). Öyküde bolca sıfat ve fiilimsilere, nadiren de zamirlere ve isim tamlamalarına yer verilmiştir. Öykü, 5 sayfadan

oluşup, birinci tekil kişinin ağzından anlatılmıştır. Anlatıcı aynı zamanda olayın kahramanıdır. Öyküde yer alan her bir satır en fazla 9 sözcükten oluşmaktadır. Devrik ve isim cümlesi kullanımlarına yer verilmiştir. Eserin genelinde öğrenilen geçmiş zaman kipi kullanılmıştır. Çoğu yüklem ek-fiil eki alarak birleşik zamanlı fiile dönüşmesiyle oluştuğu görülür. Özellikle şimdiki zaman hikâye birleşik fiili, şimdiki zamanın hikâye birleşik fiili, geniş zamanın hikâye birleşik fiili çekimleri kullanılmıştır. Çok az bölümde de öğrenilen geçmiş zaman kipi kullanılmıştır. Öykünün genelinde Türkçenin yazım kurallarına uyulmuş ve noktalama işaretleri yerli yerinde kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Muhabbetkuşum adlı öykü, dil ve anlatım olarak sade, açık ve anlaşılırdır. Çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği herhangi bir kelime yoktur. Eserde, soru, sözde soru, ünlem ve isim cümlelerinin varlığı görülmektedir. Eserde yer yer devrik cümlelere yer verilmiştir ve fiil cümleleri çoğunluktadır. Bu öyküye hareketlilik katmıştır. Öyküde sıfatlar ve fiilimsiler sıklıkla kullanılmıştır. Eserde, birkaç yerde benzetmelere başvurulmuş olması sanatsal boyutun ihmal edilmediğinin kanıtıdır. Öykünün anlatımında babanın kendisiyle hesaplaştığı kısımda, kızının olacağını öğrendiği andaki duygularını anlatırken az da olsa geriye dönüş tekniğinin kullanıldığı görülmektedir: *“Doğacak çocuğumuzun kız olduğunu öğrendiğimde, ne yalan söyleyeyim, içimde bir burukluk oldu! Beklemediğim, istemediğim bir durumdu bu. Onca zaman erkek çocuk babası olma düşleri kurarken, beklenen yolcumuzun kız olmasına enikonu üzülmiştim.”* (Güngör, 2019, s.32)

Öykü 9 sayfadan oluşup, birinci tekil kişi ağzından anlatılmıştır. Anlatıcı aynı zamanda olayın kahramanıdır. Her satır en fazla 9 sözcükten oluşmaktadır. Öykünün genelinde bilinen geçmiş zaman kipi kullanılmıştır. Yer yer ek fiil ve şimdiki zaman kipinin de kullanıldığı görülmektedir. Öykünün genelinde Türkçenin yazım ve noktalama kurallarına uyulmuştur.

Babam Şimdi Çok Uzaklarda adlı öykü dil ve anlatım olarak sade, açık ve anlaşılırdır. Çocuk okurun anlamakta zorlanacağı kelime yoktur. Eserde fiil cümleleri isim cümlelerinden daha fazla kullanılmıştır. Bu öyküye dinamiklik kazandırmıştır. Genelinde kurallı cümleler bulunsa da devrik cümleler de bulunmaktadır. Öyküde ünlem, soru ve eksilteli cümleler de vardır. Eserde fiilimsi ve sıfatların fazla olduğu görülmektedir. Öyküde yansıma sözcükler kullanılmıştır. Bu öyküye canlılık katmıştır: *havlamak, ciyaklamak.*” Eserde mekân, durum ve varlık betimlemelerinin kullanıldığı görülmektedir. Betimlemeler anlatıma canlılık katması ve sahnenin okurun gözünde canlanması bakımında önemlidir. Eserde anlatımı güçlendirmek için kişileştirme ve benzetme söz sanatları kullanılmıştır. Öykü 13 sayfadan oluşmaktadır. Birinci kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı Kerimcan’dır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, gereklilik kipi, şimdiki zamanın hikâyesi duyulan geçmiş zamanın hikâyesi ve ek fiil bir arada kullanılmıştır. Yazım yanlışlığı olarak “yabaniarmudu” sözcüğünün “yabani armudu” şeklinde “yabandomuzu” sözcüğünün de “yaban domuzu” şeklinde yazılması gerekirken birleşik yazılması göze çarpmaktadır. Bunun dışında öykü Türkçenin yazım ve noktalama kuralları dikkate alınarak yazılmıştır.

Babam ve Dedem adlı öykü genel olarak dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Ancak çocuğun anlamakta zorlanabileceği birkaç kelime bulunmaktadır: “*kerevet, örtme, sac.*” Eserde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Az da olsa devrik cümlelere yer verilmiştir. Eserde soru, ünlem ve eksilteli cümle kalıpları görülmektedir. Eserde fiilimsi ve sıfatlar fazlasıyla kullanılmıştır. Eserde ikilemelerden yararlanılmış olması canlılık açısından dikkat çekicidir. Öyküde birkaç yerde benzetme ve kişileştirmeye başvurulması sanatsal yönün ihmal edilmediğinin göstergesidir. Öyküde özellikle mekân ve durum betimlemeleri görülmektedir. Öykü ortalama 8 sayfadan oluşmaktadır. Birinci kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı Çeto’dur. Her satırda en fazla

8 sözcük vardır. Öyküde şimdiki zaman kipi, geniş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi şimdiki zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın rivayeti ve ek fiil çekimleri bulunmaktadır. Anlatım genel olarak açık ve yalındır. Yazım yanlış olarak sadece “*orda*” sözcüğünün yanlış yazıldığı görülmektedir. Bunun dışında eser Türkçenin dil ve anlatım özellikleri dikkate alınarak oluşturulmuştur.

Annemin Defteri adlı öykü genel olarak dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Ancak “*savsaklamak*” ve “*zapturapt*” sözcükleri çocuk okurun anlamakta zorlanacağı sözcüklerdir. Eserde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Devrik cümle yapıları da göze çarpmaktadır. Eserde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da vardır. Öyküde bolca fiilimsi ve sıfatlara yer verilmiştir. Bu anlatıma canlılık kazandırmıştır. Eserde sözcük tekrarı ve ikileme olması öyküye biraz da olsa şiirsellik katması açısından dikkat çekicidir. Öyküde abartma sanatından da yararlanılmıştır. Öykü 10 sayfa uzunluğundadır. Bir satırda en fazla 7 sözcüğe yer verilmiştir. Birinci kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı çocuk karakterdir. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın rivayeti, gelecek zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Eserde diyalog olan kısımlar konuşma çizgisiyle belirtilmeyip tırnak içerisinde gösterme yolu tercih edilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin yazım ve noktalama kuralları dikkate alınarak kaleme alınmıştır.

Yıldızlı Gecelerde Mızıka öyküsü dil ve anlatım özellikleri bakımından genel olarak çocuk okurun seviyesine uygundur. Ancak “*caka, gayrı ve yen*” sözcüklerini çocuk okur anlamlandırmada zorlanabilir. Eserde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Yer yer devrik cümlelerin varlığı dikkat çekmektedir. Eserde soru, sözde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları göze çarpmaktadır. Öyküde sözcük tekrarı ve ikilemelere yer verilmesi sanatlı söyleyiş açısından önemlidir. Öyküde çocuk okurun hissedebileceği, seviyesine uygun olacak şekilde benzetme sanatına başvurulduğu görülmüştür. Öykü 7 sayfa uzunluğundadır. Her

satırda en fazla 9 sözcük bulunmaktadır. Birinci kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı çocuk karakterdir. Anlatım açık ve yalındır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın rivayeti ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları konuşma çizgisiyle değil tırnak içine alınarak gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin yazım ve noktalama kurallarına uygun bir şekilde kaleme alınmıştır.

Esmeralda öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından genel olarak çocuk okurun seviyesine uygundur. Öyküde çocuğun anlamakta zorlanabileceği bir sözcük yoktur. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Yer yer devrik cümlelerin varlığı dikkat çekmektedir. Eserde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları görülmektedir. Öyküde sıfatlar ve fiilimsiler fazlasıyla yer almaktadır. Öyküde bolca betimlemeler vardır. Eserde benzetme ve abartma sanatlarına da birkaç yerde başvurulmuştur. Bu eserin sanatsal boyutunun göz ardı edilmediğini göstermektedir. Öykü 15 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Birinci kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı öykünün ana karakteri Ercan'dır. Anlatım açık ve yalındır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın rivayeti, şimdiki zamanın rivayeti ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları konuşma çizgisiyle değil tırnak içine alınarak gösterilmiştir. Öyküde “*içcebi*” sözcüğü yanlış yazılmıştır. Bunun dışında yazım ve noktalama açısından bir yanlışlık yoktur.

Roman Okumak metni dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Çocuğun anlamakta zorlanacağı kelime yoktur. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinde fazladır ve devrik cümlelerin varlığı görülmektedir. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde benzetme ve kişileştirme sanatına da yer verilmiştir. Eserde sıfat ve fiilimsiler fazla kullanılmıştır. Öyküde birkaç deyim kullanılmıştır: “*göz göze gelmek, göze almak*” Öykü 10 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük

bulunmaktadır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi, istek kipi, şimdiki zaman kipi bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları konuşma çizgisiyle değil tırnak içine alınarak gösterilmiştir. Eserde genel olarak Türkçenin yazım ve noktalama kurallarına uyulmuştur.

*Babamın Sedefli Çakısı*¹ kitabındaki *Oyun Bahçeleri* öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*lüllük, sövgü, avuntu, od.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Eserde az da olsa yer alan betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde birkaç deyim ve ikileme mevcuttur: “*ağır ağır, gözü dönmek, küplere binmek, yıkık dökük, izinli izinsiz, renk renk, biçim biçim, örtbas etmek, toprak olmak.*” Öykü 15 sayfadır. Her satırda en fazla 6 sözcük vardır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Eserde birkaç yazım yanlışı vardır: “*Eyivallah, anlattıkları.*” Bunun dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Babamın Sedefli Çakısı öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*ağu, sine.*” Öyküde fiil cümleleri fazla olmakla beraber soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Eserde az da olsa yer alan

¹ *Babamın Sedefli Çakısı* kitabındaki *Bir Avuç Kuru Üzüm* öyküsü *Papatya Gelin* kitabında aynı şekilde yer aldığı için burada tekrar incelenmemiştir.

betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde birkaç deyim ve ikileme vardır: “*göze almak, ıslıl ıslıl, sineye çekmek, ezik ezik, kulak asmak, göz göze gelmek, dili tutulmak.*” Öykü 10 sayfadır. Her satırda en fazla 6 sözcük vardır. Anlatım 1.tekil kişi üzerinden yapılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Eser genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Altın Yeleli öyküsü dil ve anlatı açısından çocuk okura uygundur. “*kötürüm*” sözcüğü öyküde çocuğun anlayamayacağı sözcük olarak yerini alıştır. Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da vardır. İnsan ve mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler vardır. Benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Eserde birkaç ikileme ve deyim vardır: “*yüzü gülmemek, sık sık, boş boş, soluğu kesilmek.*” Öykü 7 sayfadır. Her satırda en fazla 6 sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Eserde bir sözcükte yazım yanlışı vardır: “*koşuyöür*” Bunun dışında eser Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Düş İçinde öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*köşker, maltız, bumber, kaykılmak, paçavra*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. İnsan ve mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Eserde birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük vardır: “*inilti, cızırdamak, gönül indirmek, kapı kapı, dövüne dövüne.*” Öykü 12 sayfadır. Her satırda en fazla 6 sözcük vardır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır.

Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Eser genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun kitabındaki *Dördüncü Gün* adlı öykü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. “*salimen*” sözcüğü öyküde çocuğun anlayamayacağı sözcük olarak yerini almıştır. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır ve devrik cümle yapıları da görülmektedir. Ayrıca ünlem, soru ve eksilteli cümle yapıları da eserde mevcuttur. Betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme sanatından yararlanılmıştır. Öyküde ikileme ve deyimlere yer verilmesi Türkçenin söz varlığını yansıtması bakımından önemlidir. “*uslu uslu, hayat memat, donup kalmak, gönül indirmek, ağzını bıçak açmamak*” bu sözcüklerden bazılarıdır. Öykü 15 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük yer almaktadır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatımda 1.tekil kişi ve 3.tekil kişi ağzından anlatım bir arada kullanılmıştır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Karşılıklı konuşmalar konuşma çizgisiyle değil tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Nohut Dürümü öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Öyküde çocuk okurun anlayamayacağı bir sözcük bulunmamaktadır. Öyküde fiil cümleleri ve devrik cümleler kullanılmıştır. Ayrıca soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde sıfat ve fiilimsi türünde sözcük fazla yoktur. Eserde söz sanatlarından da fazla yararlanılmamıştır. “*tez gelmek, sesli sesli, bağırsa çığırsa*” öyküde geçen ikileme ve deyimlerdir. Öykü 5 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatım açık ve sadedir. Öyküde geniş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın şartı çekimleri bir arada kullanılmıştır. Karşılıklı konuşmalara konuşma çizgisiyle

değil tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

İnsanlık Gelir Çalar Kapınızı öyküsü dil ve anlatım yönünden çocuk okurun seviyesine uygundur. “*ikircik, enikonu, sarınmak*” sözcükleri öyküde yer alan çocuk okurun anlayamayacağı sözcüklerdir. Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümleler fazlaca kullanılmıştır. Ayrıca soru, ünlem ve eksilteli cümle yapılarına eserde vardır. Eserde az da olsa betimlemeler kullanılmış olup buralarda fiilimsi ve sıfat türünde sözcüklere rastlanmaktadır. Öyküde bir palto konuşturularak kişileştirme ve konuşturma sanatlarından yararlanılmıştır. Deyim ve pekiştirme türünden sözcükler de eserde bulunmaktadır: “*gözden düşmek, gözden geçirmek, sapasağlam.*” Öykü 6 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanıdır ve bir paltodur. Bu durum masalları anımsatması sebebiyle çocuk okurun ilgisini çekebilir. Anlatım 1.tekil kişi ağızından yapılmıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Öyküde geniş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Bu Ev Senin öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okura uygundur. “*yeniyetme, tarh, cura, mızrap, manifatura, kuytu, damıtmak*” öyküde geçen çocuk okurun anlayamayacağı sözcüklerdir. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinde fazla kullanılmakla birlikte sıralı cümle yapıları da sayıca fazladır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde kullanılmıştır. Eserde betimleme daha çok insanların fiziksel özelliklerinin yansıtıldığı yerlerde kullanılmıştır. Bu özellikler fiilimsi ve sıfat türünde sözcüklerle aktarılmıştır. Öyküde benzetme sanatından yararlanılmıştır. İkilemeler ve deyimler de öyküdeki yerini almıştır: “*bildiğini okumak, bıyık altından gülmek, akıl sır erdirememek, usul usul, ağır ağır, tane tane.*” Öykü 10 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük

bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatımda 1.tekil kişi ve 3.tekil kişi ağı bir arada kullanılmıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

O Benim Torunum öyküsü dil ve anlatım olarak çocuk okurun seviyesine uygundur. “*melaïke, soyka*” sözcükleri öyküde çocuk okurun anlayamayacağı sözcüklerdir. Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümleler sayıca fazladır. Bunların yanında soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde insanların ruhsal durumlarının yüze yansımaları betimlenmiştir ve buralarda sıfat ve fiilimsi türünde sözcükler kullanılmıştır. Öyküde birkaç yerde benzetme sanatına başvurulmuştur. Öyküde birkaç deyim ve ikileme de kullanılmıştır: “*can kulağıyla dinlemek, canı sıkılmak, neşeli neşeli.*” Öykü, 8 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanıdır ancak her şeye hâkim değildir, gözlemcidir. Anlatım 3.tekil kişi ağızından yapılmıştır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Öyküde gelecek zaman kipi, geniş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okura uygundur. “*naylon, papara, avuntu, ikircik*” sözcükleri öyküde yer alan çocuk okurun anlayamayacağı sözcüklerdir. Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümleler sayıca fazladır. Bunların yanında soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da eserde mevcuttur. Öyküde az da olsa mekân betimlemeleri vardır ve buralarda sıfat ve fiilimsi türünde sözcükler kullanılmıştır. Öyküde az da olsa benzetme sanatı da vardır. Öyküde birkaç deyim ve ikileme de kullanılmıştır: “*istemeye istemeye, kafası durmak, el koymak, pek pek, pır pır.*” Öykü 9 sayfa uzunluğundadır. Her satırda 8 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanıdır ancak her

şeye hâkim değildir, gözlemcidir. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım akıcıdır. Öyküde geniş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Yürümek Yararlıdır öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanacağı bir kelime yoktur. Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümleler sayıca fazladır. Bunun yanında soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde vardır. Öyküde az da olsa durum betimlemeleri vardır ve buralarda sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde birkaç yerde benzetme sanatına başvurulmuştur. Öyküde birkaç deyim, ikileme ve yansıma sözcük kullanılmıştır: “*bağıra çağıra, canlı canlı, irili ufaklı, çığlık çığlığa, gacıır gucur.*” Öykü 7 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanıdır ancak her şeye hâkim değildir, gözlemcidir. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım akıcıdır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Sen de Bir İyilik Yap öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlayamayacağı bir sözcük yoktur. Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümlelerin fazlaca kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde vardır. Öyküde betimlemeden yararlanılmamışsa da sıfat ve fiilimsi türünde sözcükler bulunmaktadır. Benzetme sanatına başvurulmuştur. Öyküde deyim yer verilmemekle birlikte bazı ikilemeler ve pekiştirmeler kullanılmıştır: “*hızlı hızlı, istemeye istemeye, mahcup mahcup, büsbütün, kupkuru.*” Öykü 5 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir yalnızca gözlemcidir. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatım akıcıdır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş

zamanın hikâyesi, gelecek zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Ablam ve Nişanlısı öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur.

“*dinginlik*” sözcüğü öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanacağı kelime olarak geçmektedir. Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümleler fazlaca kullanılmıştır. Ayrıca soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da kullanılmıştır. Öyküde doğa betimlemelerinin olduğu görülmektedir.

Buralarda sıfat ve fiilimsi türünde sözcükler kullanılmıştır. Öyküde benzetme, kişileştirme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Öyküde deyim, ikileme ve yansıma sözcükler vardır:

“*askıda kalmak, yaşama sevinci sönmek, hırıldı, dile getirmek, dört dönmek, tek tük.*” Öykü 6 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanıdır ancak her şeye hâkim değildir, gözlemcidir. Öyküde 1.tekil kişi ve 3.tekil kişi ağzından anlatım bir arada kullanılmıştır. Anlatım akıcıdır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Annemin Arkadaşı öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde geçen “*akran, avutmak*” sözcüklerini çocuk okur anlamakta zorlanabilir. Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümleler çokça kullanılmıştır. Ayrıca soru, ünlem ve eksilteli cümle yapılarına da yer verilmiştir. Öyküde az da olsa karakterlerin ruhsal durumlarının yüze yansımaları betimlenmiştir ve buralarda sıfat ve fiilimsi türünde sözcükler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatları kullanılmıştır. Öyküde deyim ve ikilemelere de yer verilmiştir: “*akıl etmek, donup kalmak, dura dinlene, zaman zaman.*” Öykü 10 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım akıcıdır. Öyküde bilinen geçmiş zaman

kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Dağlarda Yalnız Bir Köpek kitabındaki *Dağlarda Yalnız Bir Köpek* öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından standartlara uygundur. Öyküde geçen “*gütmek, çelimsiz, dalavereci, lafazan, zıpçıktı, yeniyetme, yekinmek, kavi*” sözcükleri çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği sözcüklerdir. Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmakla birlikte anlatımı hareketlendirmek için devrik cümleler de kullanılmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılarak sanatsal boyut ihmal edilmemiştir. Öyküde bazı deyim ve ikilemeler de mevcuttur: “*tek tek, oldum olası, gıkı çıkmamak, aklına esmek, alışkın alışkın, uzun uzun, dil dökmek, uslu uslu, ardı sıra, yuvarlana yuvarlana, zora sokmak, acele acele.*” Öykü 11 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde şimdiki zaman kipi, geniş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları konuşma çizgisiyle değil tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Satılık Ev öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde geçen “*öd, umumhane, zula, ırgalamak, hışım, öd, sırlamak, ırgalamak, taraça, tırabzan*” sözcükleri çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği sözcüklerdir. Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümleler fazla kullanılmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Karakter ve durum betimlemeleri öyküde yer almıştır. Benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Öyküde bazı ikileme, deyim, pekiştirme ve yansıma sözcükler vardır: “*usul usul, gönül*

indirmek, yan yana, kapkara, kafa tutmak, boş boş, ters ters, kös kös, didik didik etmek, gıcırtı, kıvrıla büküle, gün gün, ağır ağır. Öykü 11 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olaya şahit olmuştur ancak ana kahraman değildir. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde şimdiki zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yazım yanlışları vardır: “*insansesi, belirmsiz, birsalam, birsüre, ayakçağı, içyüzü.*” Bunların dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

İnce Bir Hüzün öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde geçen “*sille, güğüm, mensucat, eşraf, ağu*” sözcükleri çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği sözcüklerdir. Öyküde fiil cümleleri fazlaca kullanılmıştır. Anlatımı hareketlendirmek için devrik cümlelerin kullanıldığı görülmüştür. Ayrıca öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da görülmektedir. Öyküde betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Karakter ve durum betimlemeleri öyküde vardır. Benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılarak sanatsal boyut ihmal edilmemiştir. Öyküde, ikileme, deyim ve pekiştirme sözcükler vardır: “*tatlı tatlı, masmavi, kapağı atmak, alt etmek.*” Öykü 7 sayfadan oluşmaktadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanlarından biridir. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, bilinen geçmiş zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Türkü Getiren Kuşlar öyküsü dil ve anlatım olarak standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bazı sözcükler vardır: “*çırçır, kundura, doruk, ırgatbaşı, cılk, yaren, kerhane, delibozuk, köcek, örselenmek, tutu, tebelleş, yağma, dulda, seğırtmek, vaziyet, ayakçak.*” Öyküde fiil cümlelerinin isim cümlelerinden fazla kullanıldığı

görülmektedir. Devrik cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da vardır. Öyküde karakter ve durum betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Öyküde ikileme, deyim ve yansıma sözcük vardır: “*gafil avlanmak, arka çıkmak, basa basa, yaldır yaldır, kan kıymık, ışıl ışıl, sessiz sedasız, mırıl mırıl, soluya soluya, kötü kötü, şıpır şıpır.*” Öykü, 7 sayfadan oluşmaktadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Anlatıcı olayın kahramanlarından biridir. Birinci tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Öyküde, duyulan geçmiş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde bazı yerlerde yerel ağız kullanımlarına yer verilmiştir. Birkaç yazım yanlışlığı vardır: “*kesekağıdı, üshtëne, cigara, aptes.*” Bunların dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Ölüm Uykusu öyküsü dil ve anlatım olarak standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*yalım, çıyırık, rençber, varyetli, çakşarmak, kekremsi, şıvga, bozgun.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır ve devrik cümle yapılarına yer verilerek de anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde mekân ve karakter betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılarak sanatsal boyut ihmal edilmemiştir. Öyküde ikileme ve deyimlere yer verilmiştir: “*kızılca kıyamet kopmak, gümbür gümbür, figan etmek, çalı çırpı, göz gözü görmemek, yıkık dökük, iplik iplik, yaldır yaldır, mığıl mığıl, cayır cayır, avuç avuç, ılgıt ılgıt, kulak vermek, dili varmamak, zor zoruncak, gönül indirmemek, börtü böcek, birer ikişer.*” Öykü 10 sayfadan oluşmaktadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır.

Anlatıcı olayın kahramanlarından biri değildir ancak olaya hâkimdir. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Öyküde şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, bilinen

geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde sıklıkla yerel ağız özelliklerini yansıtan sözcüklere yer verilmiş olması anlatımın akıcılığını biraz sekteye uğratmıştır. Öyküde birkaç yerde yazım yanlışı vardır: “*Nerde, gazyacı, soğukluk, cıgara, kuşüzümü, Hasankalesi.*” Bunlar dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Yokluğun Yalan Senin öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*çığırkan, çalım, fayton, yivli, kasket, hüner, mahfaza, akordeon, kotarmak, menevişlenmek.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır ve anlatımı hareketlendirmek için devrik cümle yapıları da kullanılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde mekân ve karakter betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme, abartma ve kişileştirme sanatlarından yararlanılarak sanatsal boyut ihmal edilmemiştir. Öyküde ikileme, deyim, pekiştirme ve yansıma sözcükler vardır: “*cıvıl cıvıl, lüle lüle, ince ince, seke seke, alay etmek, çeşit çeşit, pırıl pırıl, usul usul, el ayak çekilince, belli belirsiz.*” Öykü 12 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük kullanılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde yerel ağız özelliklerine yer verilmiş olması anlatımın akıcılığını biraz olumsuz etkilemiştir. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yazım yanlışı mevcuttur: “*çarşıpazar, insanklar, suluboya, biryurdu, yiyirlardı.*” Bunların dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun yazılmıştır.

O Yolun Sonunda öyküsü dil ve anlatım olarak standartlara uygundur. Çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*mezbaa, zanaat, buğu, kanıksamak, köreltmek, esrik, saçak, kalbur.*” Öyküde fiil cümlelerinin ve devrik cümlelerin fazla

kullanılması anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapılarına da yer verilmiştir. Öyküde durum ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılarak sanatsal boyut ihmal edilmemiştir. Öyküde ikileme, deyim ve yansıma sözcükler vardır: *“korka korka, gürültü patırtı, mih gibi çakılmak, uyuşuk uyuşuk, usul usul, itişip kakışmak, gün gün, ılgıt ılgıt, pelte pelte, tül tül.”* Öykü 8 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük kullanılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. 1.tekil kişi (ben) ağzından bir anlatım vardır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, gelecek zamanın rivayeti, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç tane yazım yanlış göze çarpar: *“işbaşı, gözkapakları, öteberi.”* Bunların dışında öykü genel olarak Türkçenin kurallarına uygundur.

Dünya Bir Yağmur öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: *“hela, kudurgan, deste, ayakçak, sabi, hışım, sırnaşmak, tırabzan, can havli, ölgün.”* Öyküde fiil cümlelerinin ve devrik cümlelerin fazla kullanılması anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde durum ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Öyküde ikileme, deyim ve yansıma sözcükler mevcuttur: *“yol yol, şakır şakır, gıcırtı, ikişer ikişer, dalga dalga, cirit atmak, ağır ağır, miyavlamak, zıvanadan çıkmak, sarı sarı, ödü kopmak, gün gün, zaman zaman, dört elle sarılmak.”* Öykü 13 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Öyküde şimdiki zaman kipi, geniş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yazım yanlış vardır:

“sümüklüböcek, karafatma, aybaşı.” Bunların dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Genç Bir Şair İçin Aşk Öyküsü öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “zift, silüet, kağşamış, hela, mezbaha, rantıye, gravür, sebilhane, neşter.” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır ve devrik cümle yapıları da kullanılarak anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde insan ve mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde yararlanılmıştır. Öyküde, ikileme, deyim, pekiştirme ve yansıma sözcük vardır: “sık sık, gıcırtılı, ince ince, efil efil, hışırtı, kargacık burgacık, açık açık, ayak basmak, bölük pörçük, kapkara.” Öykü 16 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, geniş zamanın rivayeti, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yazım yanlışları vardır: “ataş, pislikbirikintileri, birköşe, birdaha” Bunların dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Hep Böyle Uzun Yollar öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “kanıksamak, dergâh, vitray, yadsımak, muavin, hüner.” Öyküde fiil cümleleri ve devrik cümleler fazlaca kullanılarak anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da vardır. Öyküde uzun betimlemeler yapılmıştır ve buralarda sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde ikileme, deyim, yansıma sözcük kullanılmıştır: “usul usul, gıcırtı, dört gözle beklemek, yavaş yavaş, çeşit çeşit, iki yakası bir araya gelmemek, dalga dalga, yüz yüze gelmek.” Öykü 15 sayfadan oluşmaktadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde şimdiki zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir

arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yazım yanlışları vardır: “*hiçbirzaman, nasılbir, birdünya, bölükpörçük.*” Bunların dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Sedef Kanatlı Güvercin öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur.

Çocuğun anlamakta zorlanabileceği herhangi bir sözcük yoktur. Öykü oldukça sade bir dil ve anlatıma sahiptir. Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve kişileştirme sanatlarından yararlanılarak sanatsal boyut ihmal edilmemiştir. Öyküde ikilemeler kullanılmıştır: “*boş boş, mosmor, cansız cansız, bata çıka, uzun uzun.*” Öykü 7 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük kullanılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın rivayeti, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yazım yanlışları vardır: “*rezil oldk, mezartaşları.*” Bunların dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Gözyaşların İnci Tanesi öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur.

Çocuğun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*yitim, milim, ispiro, yalım, avuntu, gezek, bıçkı, dulda.*” Öyküde fiil cümlelerinin fazla kullanılması anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde mekân ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme, kişileştirme ve abartma sanatlarına da başvurulmuştur. Öyküde ikileme ve deyimler vardır: “*kırmızı kırmızı, tek tek, yalap yalap, sırt sırta vermek, el üstünde tutmak, göze almak, yeni yeni, sele sepet, zıvanadan çıkmak, hayal meyal, göz göze gelmek.*” Öykü 18 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Öyküde şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki

zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır.

Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yazım yanlışı vardır:

“*azrailmenekşesi, camgüzeli.*” Bunların dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Uzaklarda Bir Kuş Sesi öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur.

Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*mecal, yarenlik, çul, ivecen, kasavet, mihnet, siftah.*” Öyküde fiil cümleleri ve devrik cümleler fazlaca

kullanılmıştır. Ayrıca öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümleler de kullanılmıştır. Öyküde durum ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına başvurularak sanatsal boyut ihmal edilmemiştir. Öyküde ikileme, deyim ve yansıma sözcükler vardır: “*gönül indirmek, ipil ipil, göz açıp kapanıncaya kadar, bir bir, yamula açıla, yumak yumak, gün gün, çingı çingı, el atmak, şerha şerha, cirit atmak, ödü kopmak, hırıltı, mırıltı.*” Öykü 10 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır.

Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yazım yanlışı vardır: “*cıgara, bitpazarı, köynek.*” Bunların dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Toppo Dayı öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*tandır, putperest, mahzunlaşmak, kuzine, sundurma, yadırgamak, koyak.*” Öyküde fiil cümlelerinin fazla kullanılması anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da vardır. Öyküde insan ve mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatlarına öyküde yer verilmesi sanatsal boyutun ihmal edilmediğinin göstergesidir. Öyküde ikileme, deyim ve yansıma sözcük vardır: “*birer birer, sıçraya sıçraya,*

yazı yaban, usul usul, korka korka, şakımak, tefe koymak.” Öykü 5 sayfadan oluşmaktadır.

Her satırda en fazla 8 sözcük kullanılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde duyulan geçmiş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yazım yanlışı mevcuttur: “*gelirkaynağı, delikdeşik*” Bunların dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Babam Tanık Sandalyesinde öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur.

Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*celep, külyutmaz, ibre, çarık, teke.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde insan ve hayvan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatlarına başvurulması öyküde sanatsal boyutun ihmal edilmediğini göstermektedir. Öyküde ikileme, deyim ve pekiştirme sözcük vardır: “*yamyassı, gözdağı vermek, güme gitmek, gözünden kaçmamak, sık sık.*” Öykü 11 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yazım yanlışı mevcuttur: “*güme gierdi, bin bir, yalansöylemezliği*” Bunların dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

*Hayatımın Yedi Hikâyesi*² kitabındaki *Bir Yılbaşı Masalı* öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*çivit, tambur, umar, nazenin, zülali.*” Öyküde fiil cümlelerinin fazla kullanılması anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde insan ve durum betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatlarına başvurulması sanatsal boyutun ihmal edilmediğini göstermektedir. Öyküde ikileme ve deyimler vardır: “*zaman zaman, gönül indirmek, dillere düşmek, gün gün, pırıl pırıl, ara ara, teker teker, göz göze gelmek, diyar diyar.*” Öykü 6 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur. (Güngör, 1984)

Murathan öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği sözcük sayısının fazla olması öykünün akıcılığını olumsuz etkileyebilir: “*yamaç, şehvet, esriklik, dirayet, ikirciklenmek, rençber, yalım, gedik, ark, somurmak, seğırtmek.*” Öyküde fiil cümlelerinin fazla kullanılması anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde insan ve durum betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve

² *Hayatımın Yedi Hikâyesi* kitabındaki *Düş İçinde* öyküsü *Babamın Sedefli Çakısı* kitabında, *O Yolun Sonunda* öyküsü *Dağlarda Yalnız Bir Köpek* kitabında, *Dünya Bir Yağmur* öyküsü *Dağlarda Yalnız Bir Köpek* kitabında, *Babamın Sedefli Çakısı* öyküsü *Babamın Sedefli Çakısı* kitabında aynı şekilde yer aldığı için burada tekrar incelenmemiştir.

abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Öyküde ikileme, deyim ve yansıma sözcükler vardır: “*boy atmak, kıvrıla büküle, cıvıltı, şakımak, göze alamamak, gün gün, el atmak, zaman zaman, akıl edememek, gözü korkmak, ipil ipil, kütür kütür, dili varmamak, korka korka, ufak ufak.*” Öykü 13 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde bir yerde yazım yanlışı vardır: “*hoşgörmeyeceği.*” Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Hayvanların Sır Dolu Dünyası kitabı oldukça sade, açık ve anlaşılır bir dil ile kaleme alınmıştır. Eser, dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine tamamen uygundur. Çocuk okurun anlamakta zorlanacağı bir kelime yoktur. Kitap, bir ders kitabı gibi bilgilendiricidir ve dolayısıyla oldukça yalın bir anlatıma sahiptir. Eserde ünlem cümleleri bulunmaktadır. Kitabın sanatlı bir anlatımı yoktur. Üçüncü kişi ağzından bir anlatım vardır. Kitapta diyaloglar yoktur. Anlatım oldukça akıcıdır. Kitap genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kuralları dikkate alınarak kaleme alınmıştır.

Hikâyemde Hayvan Var kitabındaki *Damdaki Köpek* adlı öykü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Çocuğun anlamakta zorlanabileceği bazı kelimeler vardır: “*ağmak*” ve “*çıkın*” kelimeleridir. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Devrik ve sıralı cümle yapıları görülmektedir. Öyküde ünlem, soru ve eksilteli cümle yapıları bulunmaktadır. Öyküde sıfat ve fiilimsilerin fazla kullanıldığı görülmektedir. Eserde birçok yerde kişileştirme ve benzetme sanatlarına yer verilmiştir. Bu eserin sanatsal boyutunun ihmal edilmediğinin göstergesidir. Öyküde birkaç yerde ikileme ve pekiştirme kullanılmıştır: “*peş peşe, tadını çıkara çıkara.*” Öykü 5 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük yer almaktadır. Üçüncü kişi ağzından bir anlatım vardır. Eserde duyulan geçmiş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan

geçmiş zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Ayrıca anlatıcı öykünün kahramanı değildir, dışarıdan bir gözlemcidir. Diyalog kısımları konuşma çizgisiyle değil tırnak içinde gösterilmiştir. Öykünün geneline bakıldığında öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

İnek öyküsü genel olarak, dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Yalnız çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bazı sözcükler vardır: “*muştı, kalay, buyur etmek, melül mahzun.*” Öyküde fiil cümlelerinin isim cümlelerinden fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca yer yer devrik cümle yapıları da kullanılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da kullanılmıştır. Öyküde sıfat ve fiilimsilerin yer aldığı cümle yapıları görülmektedir. Öyküde zaman zaman ikileme ve pekiştirmelere de yer verilmesi bu türün çocuk okura sezdirilmesi açısından işlevsel bir kullanım olmuştur: “*konu komşu, zaman zaman, pırıl pırıl, melül mahzun.*” Öyküde benzetme söz sanatına da başvurulmuştur. Öykü ortalama 8 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük yer almaktadır. Birinci kişi ağzından bir anlatım vardır. Öykünün anlatıcısı aynı zamanda öykünün karakterlerinden biridir. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın rivayeti, gelecek zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde diyalog kısımları konuşma çizgisiyle değil tırnak içine alınarak gösterilmiştir. Öyküde “kazanılmaz” sözcüğü “kazanılmaz” şeklinde yazılarak yazım yanlış yapılmıştır. Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kuralları dikkate alınarak yazılmıştır.

Kan Kokusu öyküsü genel olarak dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Ancak çocuk okurun anlamakta zorlanacağı bazı kelimeler vardır: “*yapak, masat, mazgal, sahanlık, seğırtmek, kanırtmak, yekinmek, devinim, hale, yular, hışım, gövermek, dulda, enikonu, burgaç, kaçın kurası, zahire, sicim, temkinli, sundurma, haşat, belirtmek.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Devrik ve kurallı cümle yapıları da bir

arada kullanılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları dikkat çekmektedir.

Öyküde bolca betimlemeler bulunduğu için sıfatlar ve fiilimsilerde fazladır. Eserde ikilemeler, pekiştirmeler ve yansıma sözcükler de görülmektedir: “*uysal uysal, çoluk çocuk, koca koca, lime lime, ağır ağır, vırak, cıvıltı, benek benek, çatırtılı, kapkara, ıslak ıslak, sapasağlam, çağıltı.*”

Eserde birkaç yerde deyim kullanılmıştır. Bu, şüphesiz çocuk okurun kelime dağarcığını olumlu etkileyecektir: “*dört elle sarılmak, gözünü dört açmak*”

Öyküde birkaç yerde benzetme sanatına da başvurulmuştur. Öyküde karakter ve mekân betimlemelerine oldukça fazla yer verilmiştir. Ayrıca öyküde yöresel bazı dil kullanımları da kullanılmıştır. Öykü 28 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 9 sözcük bulunmaktadır. Anlatım üçüncü kişi ağzından yapılmıştır. Öyküde Kör Bahri’nin babasından ve çocukluğundan bahsettiği dönemlerin anlatılmasından geriye dönüş tekniğinin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Anlatıcı öykünün karakterlerinden biri değildir. Öykünün anlatımındaki bazı söyleyiş farklılıkları ve uzun denebilecek betimlemeler akıcılık açısından eseri olumsuz etkilemiş olabilir. Özellikle okuyucunun bir çocuk olduğu düşünülürse bu ihtimal daha da artmaktadır. Öyküde duyulan geçmiş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi ve ek fiil yapıları birlikte kullanılmıştır. Öyküde diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Eserde, “*Başkalfa, yüznumara, Dakka*” sözcükleri yanlış yazılmıştır. Bunların dışında eser genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Kasap ile Köpek öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Çocuk okurun anlayamayacağı bazı kelimeler vardır: “*mesken, çemkirmek, kırpıntı, uysuzluk, melül mahzun, yadırgamak, can havli*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Devrik cümle yapıları da görülmektedir. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları vardır. Öyküde betimlemelerin fazla olduğu bölümlerde

sıfatlar ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde anlatımı güçlendirmek için bazı yerlerde ikileme ve pekiştirmeler kullanılmıştır: “*bayram seyrân, melûl mahzun, yıllar yılı, dalgın dalgın, çıtır çıtır, kapkara.*” Yine öyküde anlatımı güçlendirmek için kişileştirme ve benzetme sanatlarına başvurulmuştur. Öykü 12 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Anlatım üçüncü kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım akıcıdır. Kasap Sabahattin’in çocukluğuna dönüldüğü, babasından bahsedildiği yerlerde geri dönüş tekniği kullanılmıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde birkaç yerde yerel dil kullanımları göze çarpar: “*zaar, ney.*” Öyküde bir yerde yazım yanlış yapılmıştır: “*beliriz*” (Güngör, 2002, s.59) Bunların dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygun yazılmıştır.

Kuşlar Arkadaşımdır öyküsü genel olarak dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Fakat çocuk okurun anlayamayacağı bazı sözcükler mevcuttur: “*menevişlenmek, varsıl, avurt, arasta, masta, metelik, güruh, pundun, mesken, köhne, sicim, yalım.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Devrik cümle yapıları da vardır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da görülmektedir. Öyküde betimlemeler oldukça fazladır. Bu sebeple sıfat ve fiilimsiler de fazla kullanılmıştır. Öyküde betimlemeler yapılırken sıklıkla pekiştirme ve ikileme ifadeleri kullanılmıştır: “*çoluk çocuk, dantel dantel, sakat sınık, yapa yanıla, kılık kıyafet, pır pır, yapayalnız, kucak kucak, yavaş yavaş, öbek öbek, sakın sakın, sersem sepelek.*” Öyküde anlatımı güçlendirmek için kişileştirme ve benzetme sanatlarına başvurulmuştur. Öykü 36 sayfa uzunluğundadır. Sayfa sayısının fazla olması belki çocuk okuru sıkabilir. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Üçüncü kişi ağzından bir anlatım vardır. İlahi bakış açısı hâkimdir. Anlatımda uzun betimlemelere yer verilmiştir. Bu belki anlatımı akıcılıktan uzaklaştırmıştır. Öykünün genelinde geriye dönüş tekniği kullanılmıştır.

Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın rivayeti, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Birkaç yerde yerel söyleyişler göze çarpar: “*he.*” Ayrıca bir yerde yazım yanlış yapılmıştır: “*kendisinini.*” Bunların dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygun olarak yazılmıştır.

Sarı Kedi öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Fakat birkaç tane çocuğun anlamakta zorlanacağı sözcük bulunmaktadır: “*hurufat, vardiya, entertip, munis, meneviş.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Devrik cümle yapıları da görülmektedir. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Eserde anlatıma canlılık katmak için ikilemeler ve pekiştirmeler kullanılmıştır: “*yapayalnız, büsbütün, zaman zaman, bölük pörçük, burun buruna, öbek öbek, sık sık, soğuk soğuk.*” Öyküde sanatsal taraf da ihmal edilmemiş ve benzetme sanatına başvurulmuştur. Eserde birkaç deyim de kullanılmıştır. Bu çocuk okurun söz dağarcığını geliştirmek açısından önemlidir: “*göze almak, kulak kabartmak.*” Öykü 18 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Üçüncü kişi ağzından bir anlatım vardır. İlahi bir bakış açısı hâkimdir. Anlatımda geriye dönüşlere yer verilmiştir. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Eser genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygun yazılmıştır.

Sisyphos öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Ancak çocuk okurun anlayamayacağı bazı sözcükler vardır: “*yekinmek, yunmak, paklanmak, fasıl, zahire, gönenmek, sağrı, ırgat, musalla taşı.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Devrik cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli

cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde betimlemelerin olduğu bazı yerlerde sıfatlar ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına yer verilmiştir. Eserde birkaç tane deyim kullanılmıştır: “*dillere destan olmak, gönlünü hoş tutmak, ağzından bal damlamak, kanı çekilmek, göze almak, gözlerine inanmamak.*”

Öykü 18 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Anlatım üçüncü kişi ağzından yapılmıştır. İlahi bir bakış açısı hâkimdir. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde bazı halk söyleyişlerine de yer verilmiştir: “*zalım, aptes, kardaş.*” Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygun olarak kaleme alınmıştır.

Toppo Dayı öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Ancak çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*kuzine, koyak, söylence, mahzun.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Yer yer devrik cümleler de kullanılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da yer almaktadır.

Öyküde benzetme sanatına yer verilmiştir. Öyküde betimlemelerin olduğu bölümlerde sıfatlar ve fiilimsiler kullanılmıştır. Eserde bazı ikilemelere de yer verilmiştir: “*usul usul, korka korka, yazı yaban.*” Öykü 5 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. Üçüncü kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı öykünün kahramanı değildir, gözlemcidir. Anlatım akıcıdır. Öyküde, bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri birlikte kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Genel olarak öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygun olarak yazılmıştır.

İnsanlığın Sonbaharında kitabındaki *Giden Gün Ömürden* öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okur açısından fazla akıcı değildir. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği pek çok sözcük vardır: “*çemirlemek, meşinleşmek, ağu, biçare, çömmek,*

yunmak, köpüçlemek, tünemek, ikirciklenmek, fîrgant, yalım, ivecen, uçkur, yekinmek, uçkur.”

Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmakla beraber devrik cümle sayısının da fazla olduğu görülmektedir. Bu bir yere kadar anlatıma hareketlilik katarken bir yerden sonra anlatımın akıcılığını biraz bozmaktadır. Okuyucunun çocuk olduğu düşünülürse bu kitabın okunmasını zorlaştıran bir unsur olabilir. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur ve benzetme sanatına da yer verilmiştir. Öyküde mekân ve durum betimlemelerine sıklıkla başvurulmuştur ve buralarda sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Eserde ikileme ve deyimler mevcuttur: “*ayrı ayrı, pelte pelte, sık sık, kıtır kıtır, kötü kötü, ağır ağır, seve seve, fellik fellik, sarı sarı, eciş bücüş, açık seçik, yavaş yavaş, kirli kirli, paçasına sarılmak, içi içini yemek.”*

Öykü 13 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Üçüncü kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir, gözlemcidir. Bazı argo kelimeler, devrik cümleler ve çocuk okurun anlamakta zorlanacağı kelimelerin fazlalığı sebebiyle öykünün akıcılığı sekteye uğramıştır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde bazen yöresel ağız özelliklerini yansıtan sözcükler kullanılmıştır. Bu biraz anlatımın akıcılığını engellemiştir. Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Bostan Güzeli öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okur için fazla akıcı değildir.

Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği sözcük sayısı fazladır: “*girdap, alacalı, çemirli, parpazlamak, savuşturmak, sınık, ağı, sağalmak, varsıl, çökelek.*” Bu sözcükler, çocuk okur açısından akıcılığı engelleyen bir unsur olarak göze çarpmaktadır. Öyküde fiil cümleleri olmakla birlikte devrik cümlelere de sıklıkla yer verilmiştir. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Benzetme ve abartma sanatlarına başvurulmuştur. Öyküde, özellikle karakterlerin davranışları betimlenmiştir ve buralarda sıfat ve fiilimsi türünde sözcükler kullanılmıştır. Eserde ikileme ve deyimler de mevcuttur: “*dalga dalga,*

kırılıla büküle, boğuk boğuk, usul usul, tabur tabur, dile destan, gizli gizli, tüm tüm, yığın yığın, kırılıla kırılıla.” Öykü 12 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Üçüncü kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir, gözlemcidir. Öyküde bazı argo kelimeler, beddualar ve yöresel ağız özelliklerini yansıtan sözcükler bulunmaktadır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde akıcılığın biraz sekteye uğramasının dışında Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olmayan bir duruma rastlanmamıştır.

Uzaklarda Bir Kuş Sesi öyküsünün dil ve anlatım açısından okuyucunun çocuk olduğu düşünülürse biraz akıcılıktan uzak olduğu söylenebilir. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği sözcükler vardır: “*bobin, peltek, tav, ivecen, ağartı, mihnet, mecal, armür, diril, siftah.*” Bu sözcükler eserin akıcılığını biraz olumsuz etkilemiştir. Öyküde fiil cümleleri bulunmakla birlikte devrik cümle yapılarının fazlalığı göze çarpmaktadır. Öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapılarına da yer verilmiştir. Benzetme sanatına başvurulmuştur. Öyküde, özellikle mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Eserde ikileme ve deyimler mevcuttur: “*ipil ipil, bir bir, avuç avuç, yumak yumak, gün gün, çingı çingı, salkım salkım, cirit atmak, tıslaya tıslaya, kara kara, özene bezene, aman yaman, şerha şerha.*” Öykü 9 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Öyküde 1.tekil kişi ağzından anlatım vardır, anlatıcı olayın kahramanıdır. Öyküde bazı argo sözcükler ve yöresel ağız özelliklerini yansıtan sözcükler bulunmaktadır: “*cıgara, köyne, ödü bokuna karışmak.*” Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde akıcılığın biraz sekteye uğramasının dışında Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olmayan bir duruma rastlanmamıştır.

*Derin Sular*da öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bazı sözcükler vardır: “*mahzen, mala, şakül, Çıft.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Bu durum anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Zaman zaman devrik cümle yapılarına da yer verilmiştir. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Sıklıkla benzetme sanatına yer verilmiş ve doğa betimlemeleri yapılmıştır. Betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Eserde ikileme ve deyimler mevcuttur: “*ışıl ışıl, renk renk, baka baka, uzak uzak, dillere destan, bir dediğini iki etmemek, yavaş yavaş, küçük küçük, kolay kolay, küme, küme, boncuk boncuk, avuç avuç, dili tutulmak.*” Öykü 12 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Öyküde 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır ancak her şeye hâkim değildir. Anlatım açık ve akıcıdır. Öyküde şimdiki zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

*İyiler Genç Ölür*³ öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç kelime vardır: “*arasta, gümrâh, kerevet, mengene, devinim, münazara, müsamere, nalbantlık, alesta, nazenin, yüksünmek, bağdadi, yekinmek, yüksünmek, eyer, kehribar.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Bunun yanında devrik cümle yapılarına da yer verilmiştir. Öyküde soru, ünlem

³ *İyiler Genç Ölür* kitabındaki *Gözyaşların İnci Tanesi* öyküsü *Dağlarda Yalnız Bir Köpek* kitabında *İyiler Genç Ölür* öyküsü de *İnsanlığın Sonbaharında* kitabında aynı şekilde yer alıp incelendiği için burada incelenmemiştir.

ve eksiltili cümle yapıları da mevcuttur. Benzetme ve abartma sanatları kullanılmıştır. Sıklıkla kullanılan durum betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsi türünde sözcükler kullanılmıştır. Eserde ikileme, yansıma sözcük ve deyimler de mevcuttur: “*güldür güldür, dalga dalga, buram buram, vızıldaşmak, ağır aksak, donup kalmak, gönül indirmek, düze çıkmak, yavaş yavaş, zaman zaman.*” Öykü 13 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Öyküde 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatım açık ve akıcıdır. Anlatıcı olayın kahramanıdır ancak sadece gözlemcidir. Öyküde şimdiki zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak kaleme alınmıştır.

Damdaki Köpek adlı öykü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Çocuğun anlamakta zorlanabileceği bazı kelimeler vardır: “*ağmak, çıkın, silsile, fötr, kasket, seğirtmek.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Devrik ve sıralı cümle yapıları görülmektedir. Öyküde ünlem, soru ve eksiltili cümle yapıları bulunmaktadır. Öyküde sıfat ve fiilimsilerin fazla kullanıldığı görülmektedir. Eserde birçok yerde kişileştirme ve benzetme sanatlarına yer verilmiştir. Bu eserin sanatsal boyutunun ihmal edilmediğinin göstergesidir. Öyküde birkaç yerde ikileme ve deyim kullanılmıştır: “*peş peşe, tadını çıkara çıkara, ağır ağır, huyuna suyuna alışmak, göz gözü görmemek, can havli.*” Öykü 5 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük yer almaktadır. Üçüncü kişi ağzından bir anlatım vardır. Eserde duyulan geçmiş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Ayrıca anlatıcı öykünün kahramanı değildir, dışarıdan bir gözlemcidir. Bu öykü yazarın birkaç kitabında daha yer almıştır. Diğer kitaplarda da öykü, benzer dil ve anlatım özellikleriyle bulunmuştur. Diyalog kısımları konuşma çizgisiyle değil tırnak içinde

gösterilmiştir. Öykünün geneline bakıldığında öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

İnsanlığın Sonbaharında öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Çocuğun anlamakta zorlanabileceği bazı kelimeler vardır: “*mahya, teravih, işlik, sele, dinamo, jant, avutucu, haylazlık, salimen, hıyanet, katmerli, yeğlemek.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Az da olsa devrik cümle yapıları da görülmektedir. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Durum ve mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Eserde benzetme ve abartma sanatlarına yer verilmiştir. Böylece eserin sanatsal boyutu ihmal edilmemiştir. Öyküde birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük kullanılmıştır: “*cıvıldaşmak, uysal uysal, sus pus olmak, gıcır gıcır, pırıl pırıl, mahcup mahcup, allak bullak etmek, gönül indirmek.*” Öykü 21 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük yer almaktadır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır ancak her şeye hâkim değildir. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

İkinci Anam öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bazı sözcükler vardır: “*eğirtmek, dirlik, ehil, pasavan, musalla taşı, irin, çalım, terkis, yazgı.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Zaman zaman devrik cümle yapıları da görülmektedir. Öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapılarına da yer verilmiştir. Durum ve mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Eserde benzetme sanatına başvurulduğu görülmektedir. Öyküde ikileme ve deyimler de mevcuttur: “*göze almak, tek tek, yırtık pırtık.*” Öykü 10 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 1.tekil kişi

ağzından bir anlatım vardır. Anlatım açık ve akıcıdır. Anlatıcı olayın kahramanıdır ancak her şeye hâkim değildir. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde “ayrıt etmek” birleşik fiili “ayrıt etmek” şeklinde yanlış yazılmıştır. Bunun dışında eser Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

İyiler Genç Ölür kitabındaki *Yalancı Ölüm* öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*fukara, mahfaza, baraka, gazelhan, esrik, maskara, arasta, kösnül, susku, dürtü.*” Öyküde fiil cümleleri fazlaca kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksilteli cümleler de vardır. İnsan, durum ve mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük vardır: “*parça parça, zıvanadan çıkmak, uslu uslu, peş peşe, birer ikişer, civıltı, fıkır fıkır, milim milim, dem tutmak, fıkır fıkır, devrile devrile, homurtu, göze almak, tek tek*” Öykü 9 sayfadır. Her satırda en fazla 7 sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Eserde geniş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde bir yerde yazım yanlışı yapılmıştır: “*mezalık*” Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Ağlama Köpeğim öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*kanırttı, ikircim, sülbün, umur, hovarda, işret, hakça, illet, erinç.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Hayvan ve durum betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük vardır: “*pembe pembe, nokta nokta, miyavlamak, boyun eğmek, kul köle olmak, gözden çıkarmak, kol kanat germek, pırıl*

pirıl, zamanlı zamansız, kulak kabartmak, uyuşuk uyuşuk.” Öykü 8 sayfadır. Her satırda en fazla 7 sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Fincan Falında Aşk öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*rıhtım, dembedem, sığınmak, tazyik, esrik, varsıl, ökse.*” Öyküde fiil cümleleri fazlaca kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksilteli cümleler de vardır. İnsan ve durum betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler vardır. Öyküde benzetme, kişileştirme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük de öyküdeki yerini almıştır: “*bir bir, göz yummak, ağır ağır, şakırtı, göz açtırmamak.*” Öykü 8 sayfadır. Her satırda en fazla 7 sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Baykuş öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*kotarmak, fasıl, ivecen, okka, sivik, onulmaz, arzuhalci, devran, banker, ağı.*” Öyküde fiil cümleleri fazlaca kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksilteli cümleler de vardır. İnsan, hayvan ve durum betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler vardır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Birkaç ikileme ve deyim de öyküdeki yerini almıştır: “*usul usul, kulak ardı etmek, yorgun argın, dip bucak, dilsiz ağızsız, diken diken, başıboş kalmak, el etek çekmek.*” Öykü 8 sayfadır. Her satırda en fazla 7 sözcük vardır. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi,

geniş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

O Benim Teyzemdi öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*zebil, gıpta, tarh, fiskos, yeğlemek.*” Öyküde fiil cümleleri fazlaca kullanılmakla beraber soru, ünlem ve eksiltili cümleler de vardır. İnsan ve durum betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler vardır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük de öyküdeki yerini almıştır: “*tek tek, çıt çıt, uslu uslu, gönlün razı olmaması, el atmak, al al, sıkı sıkı, kopuk kopuk, yer yer.*” Öykü 8 sayfadır. Her satırda en fazla 7 sözcük vardır. Anlatım 1.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde geniş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

*Masal Kuşu*⁴ kitabındaki *Masal Kuşu* öyküsü dil ve anlatım açısından standartlara uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bir sözcük yoktur. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da mevcuttur. İnsan ve durum betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Birkaç ikileme,

⁴ *Masal Kuşu* kitabındaki *Satılık Ev, Bir İnce Hüzün, Türkü Getiren Kuşlar, Ölüm Uykusu, Yokluğun Yalan Senin, O Yolun Sonunda, Dünya Bir Yağmur, Genç Bir Şair İçin Aşk Rüyası, Hep Böyle Uzun Yollar, Sedef Kanatlı Güvercin* öyküleri aynı şekilde *Dağlarda Yalnız Bir Köpek* kitabında yer aldığı için burada ayrıca incelenmemiştir.

deyim ve yansıma sözcükte öyküde vardır: “*gün gün, mırıltı, fısıltı, gözden düşmek, derin derin, uzun uzun, tek tek, adım adım.*” Öykü 8 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük kullanılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde bir yerde yazım yanlışlığı vardır: “*kilittası.*” Bunun dışında öyküde Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Papatya Gelin kitabındaki *Papatya Gelin* öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*hıyar, anaç, seki, ürperti, kerpiç, sıvışmak.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Doğa ve insan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına da yer verilmiştir. Birkaç ikileme ve yansıma sözcük de kullanılmıştır: “*ışıl ışıl, çağıl çağıl, ipil ipil.*” Öykü 7 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 6 sözcük bulunmaktadır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde “*koyungözü, balrengi*” tamlamaları yanlış yazılmıştır. Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun yazılmıştır.

Bir Avuç Kuru Üzüm öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*yalım, rahvan, yitmek.*” Öyküde fiil cümlelerinin fazla kullanılması anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Hayvan ve ortam betimlemelerinin olduğu bazı yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme sanatına başvurulmuştur. Birkaç ikileme ve yansıma sözcük kullanılmıştır: “*fokurdamak, yavaş yavaş, üst üste, uzun uzun, çıtır çıtır.*” Öykü 10 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en

fazla 6 sözcük bulunmaktadır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı gözlemcidir ve olayın kahramanıdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde özel isim olan Haso sözcüğü “haso” şeklinde küçük harfle yazılarak yazım yanlış yapılmıştır. Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun yazılmıştır.

Çoban ile Yılanın Hikâyesi öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur.

Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*sağmak, buğu, destur, som, billur, buyruk, baldırıçıplak, ağu, toy, mintan, depreşmek.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılarak anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da vardır. Öyküde betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına başvurulmuştur. Birkaç ikileme ve deyim kullanılmıştır: “*usul usul, ıslıl ıslıl, tel tel, yerle yeksan olmak, göze almak, pul pul, buğu buğu, duya duya, uzaktan uzaktan.*” Öykü 26 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 6 sözcük bulunmaktadır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde “*bin bir, kuştüyü*” sözcükleri yanlış yazılmıştır. Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

İnek öyküsü genel olarak, dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine uygundur.

Yalnız çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bazı sözcükler vardır: “*muştı, kalay, buyur etmek, insaf, yoksun, alacalı, çiy, melül mahzun.*” Öyküde fiil cümlelerinin isim cümlelerinden fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca yer yer devrik cümle yapıları da kullanılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da kullanılmıştır. Öyküde sıfat ve fiilimsilerin yer aldığı cümle yapıları görülmektedir. Öyküde zaman zaman ikileme ve

deyimlere de yer verilmesi bu türün çocuk okura sezdirilmesi açısından işlevsel bir kullanım olmuştur: “*konu komşu, öve öve, zaman zaman, pırıl pırıl, gönül indirmek, çoluk çocuk, parça bölük, iplik iplik, melül mahzun.*” Öyküde benzetme söz sanatına da başvurulmuştur. Öykü 11 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük yer almaktadır. Birinci kişi ağzından bir anlatım vardır. Öykünün anlatıcısı aynı zamanda öykünün karakterlerinden biridir. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın rivayeti, gelecek zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde diyaloglar konuşma çizgisiyle değil tırnak içine alınarak gösterilmiştir. Aynı öykü yazarın başka bir kitabında da yer almaktadır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kuralları dikkate alınarak yazılmıştır.

Arabacı (Sisyphos) öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Ancak çocuk okurun anlayamayacağı bazı sözcükler vardır: “*yekinkmek, yunmak, paklanmak, fasıl, zahire, gönenmek, sağırlı, ırgat, musalla taşı.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Devrik cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde betimlemelerin olduğu bazı yerlerde sıfatlar ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına yer verilmiştir. Eserde birkaç tane deyim kullanılmıştır: “*dillere destan olmak, gönlünü hoş tutmak, ağzından bal damlamak, kanı çekilmek, göze almak, gözlerine inanmamak.*” Öykü 24 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Anlatım üçüncü kişi ağzından yapılmıştır. İlahi bir bakış açısı hakimdir. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, emir kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Aynı öykü yazarın başka bir kitabında da yer almaktadır. Öyküde bazı halk söyleyişlerine de yer verilmiştir: “*zalım, aptes, kardaş.*” Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygun olarak kaleme alınmıştır.

Toppo Dayı öyküsü dil ve anlatım özellikleri açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Ancak çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*kuzine, ecel, sarp, kovuk, perçem, sundurma, kotarmak, kasket, koyak, söylence, mahzun.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Yer yer devrik cümleler de kullanılmıştır. Öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da yer almaktadır. Öyküde benzetme sanatına yer verilmiştir. Öyküde betimlemelerin olduğu bölümlerde sıfatlar ve fiilimsiler kullanılmıştır. Eserde bazı ikilemelere ve yansıma sözcükler de yer verilmiştir: “*usul usul, korka korka, delik deşik, sıçraya sıçraya, şakımak, yazı yaban.*” Öykü 7 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. Üçüncü kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı öykünün kahramanı değildir, gözlemcidir. Anlatım akıcıdır. Öyküde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi ve ek fiil çekimleri birlikte kullanılmıştır. Öykü yazarın başka bir kitabında da aynı isimle yer almaktadır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Genel olarak öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygun olarak yazılmıştır.

Babaannemin Köpeği öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*eşelemek, çanak, veranda.*” Öyküde fiil cümlelerinin fazla kullanılması anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Ayrıca öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde betimlemelerin olduğu bazı yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır ve benzetme sanatından yararlanılmıştır. Eserde bazı ikileme ve deyimler kullanılmıştır: “*can kulağıyla dinlemek, yorgun argın, tembel tembel, ağzı açık kalmak.*” Öykü 8 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük vardır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır ancak her şeye hâkim değildir. Öyküde şimdiki zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır.

Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde, “*maslar*” sözcüğü yanlış yazılmıştır. Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Yazar Necati Güngör’ün başka bir kitabı olan *Anne Bana Köpek Al* kitabı oldukça sade, açık ve anlaşılır bir dil ile kaleme alınmıştır. Eser, dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine tamamen uygundur. Çocuk okurun anlamakta zorlanacağı bir kelime yoktur. Kitap, adeta bir ders kitabı gibi bilgilendiricidir ve dolayısıyla yalın bir anlatıma sahiptir. Eserde, soru, ünlem ve eksilteli cümleler bulunmaktadır. Kitapta köpekler hakkında bilgi verilen kısımlarda yer yer sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Kitabın sanatlı bir anlatımı yoktur. Üçüncü kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatım oldukça akıcıdır. Kitap genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kuralları dikkate alınarak kaleme alınmıştır.

Sevgili Öğretmenim öykü kitabındaki *Sevgili Öğretmenim* öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bir sözcük vardır: “*savsaklamak*” Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümleler fazla kullanılmıştır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde betimlemelerin olduğu bazı yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatına yer verilmiştir. Öyküde birkaç ikileme ve deyim vardır: “*didinip durmak, ardı sıra, zaman zaman, yalan yanlış, kirli pasaklı, gönül indirmek, elden geçirmek, ağzını aramak.*” Öyküde iki tane de atasözü geçmektedir:

“*Kar eden ar etmez.*” (Güngör, 2019, s.13)

“*İş karası, namus karası değil, yıkarsın gider...*” (Güngör, 2019, s.13)

Öykü 9 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Eserde geniş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Özür öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*kaykılmak, arsız, kavis.*” Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümleler fazla kullanılmıştır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde az rastlanan betimleme bölümlerinde fiilimsi ve sıfat türünde sözcükler kullanılmıştır. Öyküde benzetme sanatından yararlanılarak sanatsal boyut ihmal edilmemiştir. Öyküde birkaç ikileme ve deyim vardır: “*donup kalmak, için için.*” Öykü 6 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir, gözlemcidir. Eserde şimdiki zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Engeli Aşmak öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*yürüteç, yazgı, savsaklamak, minnet, ilenmek, girdap, enikonu, muştı.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Dikkati çeker sayıda da devrik cümle kullanılmıştır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde özellikle karakter betimlemelerinin yapıldığı yerlerde sıfat ve fiilimsi türünde sözcükler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılarak sanatsal boyut ihmal edilmemiştir. Öyküde birkaç ikileme ve deyim vardır: “*bağıra çağıra, tek tek, ağır ağır, sağ salım, aklından geçmek.*” Öykü 10 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı her şeye hâkimdir. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde “su yılanı” sözcüğü “suyılanı” şeklinde yanlış yazılmıştır. Bunun dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygun olarak yazılmıştır.

İçinden Gülen Çocuk öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*kapaklanmak, yontu, nükte, şamata, paydos.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Yer yer devrik cümleler de vardır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde az yer verilen betimleme bölümlerinde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme sanatından yararlanılmıştır. Öyküde birkaç ikileme ve deyim vardır: “*göz atmak, dalga geçmek, yüzünde güller açmak, tatlı sert.*” Öykü 7 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir, gözlemcidir. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Hatırım İçin öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*müdana, dışarlıklı, döktürmek.*” Öyküde fiil cümleleri ve sıralı cümleler fazlaca kullanılmıştır. Yer yer devrik cümle yapıları da görülmektedir. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde karakter betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına başvurulmuştur. Öyküde birkaç ikileme ve deyim vardır: “*öğüt vermek, zaman zaman, gururu okşanmak, el koymak, kendi kendini yemek, göz göze gelmek, ağır basmak, rezil olmak, gönül almak.*” Öykü 9 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Baba Yurduna Dönüş öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*küfe, sele, kefen,*

şevk, varsıl, sıvamak, badana, budamak, katmerlenmek, bellemek.” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılarak anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır. Soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde kış manzaralarının betimlendiği yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına da başvurulmuştur. Öyküde birkaç ikileme ve deyim de kullanılmıştır: “*elden geçirmek, yenik düşmek, bölük bölük, ılgıt ılgıt, akıl etmek.*” Öykü 7 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı öykünün kahramanı değildir, gözlemcidir. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Öğretmen Ana öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*curcuna, koğuş, huzme, yüksünmek, minnet, yinelemek, esrik.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmıştır. Soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde ana karakterin betimlendiği yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına başvurulmuştur. Öyküde birkaç ikileme ve deyim de vardır: “*göze almak, bayram seyran, zaman zaman, tek tek, göz açıp kapayıncaya dek, gönlü katlanmak, gireni çıkanı eksik olmamak, yarım yamalak, bölük bölük, tatlı tatlı, uç vermek, yamuk yumuk.*” Öykü 12 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir, gözlemcidir. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Eserde şimdiki zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Sanatçı At öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*çalım, yular, palan, rahvan, tökezlemek.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmıştır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde, betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Ayrıca benzetme ve abartma sanatlarına da yer verilmiştir. Öyküde birkaç ikileme, deyim, pekiştirme sözcük ve yansıma sözcük kullanılmıştır: “*zaman zaman, yemyeşil, civıltı, çağıldamak, uysal uysal, yalvar yakar, ağır ağır, tek tek, börtü böcek, gözüne görünmemek, can atmak, gönlünü hoş tutmak, hesap vermek.*” Öykü 10 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde, “binek taşı” sözcüğü “binektaş” şeklinde yanlış yazılarak yazım yanlışı yapılmıştır. Bunun dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Başımın Belası öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*sırnaşık, ivecen, uğrak yeri, arsız, devinim, zahir.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde yer almaktadır. Öyküde betimlemelerin olduğu bazı yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük vardır: “*baş başa, miyavlamak, nazlı nazlı, yolunu beklemek, gönül indirmek, burun buruna gelmek, ödü kopmak, yüz göz olmak, göz göze gelmek, apışıp kalmak, gözüne ilişmek, gözdağı vermek, sarpa sarmak.*” Öykü 20 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog kısımları tırnak

içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Zurnanın Zırt Dediği Yer öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur.

Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bir sözcük yoktur. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Ayrıca öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da görülmektedir. Öyküde az da olsa bulunan betimleme kısımlarında sıfat ve fiilimsi türünde sözcüklere yer verilmiştir. Öyküde birkaç ikileme ve deyim vardır: “*göz göze gelmek, dikkat kesilmek, zaman zaman.*” Öykü 7 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük bulunmaktadır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyalog bölümleri tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun yazılmıştır.

Köyde Bir Prenses öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*düven sürmek, yığın, harman, burukluk, iltimas, atılım, ahretlik.*” Öyküde fiil cümlelerinin fazla kullanılması anlatıma hareketlilik katmıştır. Ayrıca öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da görülmektedir. Öyküde doğa ve mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde birkaç ikileme ve deyim vardır: “*ufak tefek, çeşit çeşit, sık sık, görev edinmek, göz ardı etmek, iltimas geçmek.*” Öykü 9 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Sessiz Yürek kitabındaki *Ressamın İki Kuşu* öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bir sözcük vardır: “*sırça*.” Öyküde fiil ve sıralı cümleler fazla kullanılmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapılarına da yer verilmiştir. Öyküde az da olsa kullanılan betimleme bölümlerinde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme sanatından da yararlanılmıştır. Öyküde birkaç ikileme ve deyim kullanılmıştır: “*sıkı sıkı, laf yetiştirmek, yan yan, ışıl ışıl, belli belirsiz, göz göze, zar zor, açık seçik*.” Öykü 7 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük vardır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Eserde şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Bizim Evin Yılanları öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*tımar etmek, çalım, söylence, sini, köstekli, eyvan, seğırtmek, makrame, nal, cümbüş, tırısı kalkmak*.” Öyküde fiil ve sıralı cümleler fazla kullanılmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Öyküde hayvan ve mekân betimlemelerinde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme sanatından da yararlanılmıştır. Öyküde birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük kullanılmıştır: “*göz göze gelmek, nazlı nazlı, cıvıldaşmak, ekim dikim, bağıra çağıra, itişip kakışmak, kulak kesilmek*.” Öykü, 9 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük vardır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Ancak anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatım açık ve anlaşılırdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde “Arap kızı” tamlaması “Arapkızı” şeklinde yazılarak bir yazım yanlışlığı yapılmıştır. Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Annem, Aslan ve Ben öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük bulunmaktadır: “*sinmek, caydırmak, casusluk, yüksünmek, edevat, körük, öteberi, duyumsamak, kovuk, siluet.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılarak anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da vardır. Öyküde hayvan belgesellerinin aktarıldığı yerlerde betimlemeler yapılmış ve yine buralarda sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına yer verilirken birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük de kullanılmıştır: “*eli para tutmak, kolaçan etmek, sere serpe, kuzu kuzu, göze almak, fırsat kollamak, tefe koymak, foşur foşur, açık saçık, ödü kopmak, sık sık, sine sine, ağır ağır, göze almak, yüz göz olmak.*” Öykü 16 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygun olarak yazılmıştır.

Babam Sana Emanet öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*tarazlanmak, lokomotif, çalım, tafta, esriklik, utku, ikircimli, minnet, davlumbaz.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılarak anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır. Ayrıca öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da kullanılmıştır. Öyküde karakterlerin ruhsal durumlarının yüzlerine yansıdığı kısımlar betimlenmiş ve yine buralarda sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına yer verilmiştir. Öyküde birkaç ikileme, deyim, pekiştirme sözcükleri kullanılmıştır: “*göz kulak olmak, açık açık, ayrı ayrı, usul usul, kulak asmak, şen şakrak, iç geçirmek, şipşirin, zaman zaman, kafaya dank etmek, gönül yıkmak, dile getirmek, çalı çırpı.*” Öykü 18 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. 1.tekil kişi

ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, gelecek zaman kipi, şimdiki zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öyküde “*sütanam*”, “*yanardöner*” sözcükleri yanlış yazılmıştır. Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun yazılmıştır.

Boğaziçi’nde Bir Sürgün öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okurun seviyesine uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*dönüm, zerdali, güverte, hışım, dümen, şilep, muşamba, sundurma, yaltaklanmak, mahzunlaşmak, avutmak.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılarak anlatıma hareketlilik kazandırılmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da kullanılmıştır. Betimlemelerin olduğu bazı yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına başvurulmuştur. Öyküde birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük kullanılmıştır: “*kök salmak, sinir küpüne dönmek, silip süpürmek, kulak kabartmak, pırıl pırıl, yeri göğü inletmek, havlamak, akıl etmek, kalın kalın, kulak kesilmek, boyun eğmek.*” Öykü 12 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Eserde geniş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygun olarak yazılmıştır.

Gece Gelen Ayı öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği bazı sözcükler vardır: “*havadis, tef, onarımçı, devinim, yalım, rızık, ahlaç, alıç, ivecen.*” Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazla kullanılmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da vardır. Doğa ve mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına da başvurulmuştur. Öyküde birkaç ikileme, deyim, pekiştirme ve

yansıma sözcük kullanılmıştır: “*içine sinmek, uzun uzun, yapayalnız, bağırsı çığrı, cıvıldaşmak, üstüne titremek, yer yer, kıpırtı, akıl etmek, homur homur, altüst olmak, ılgıt ılgıt, mırıldı, irili ufaklı.*” Öykü 16 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır ancak anlatıcı olayın kahramanıdır. Eserde şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Diyaloglar tırnak içerisinde gösterilmiştir. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Eşkıya ile Beyaz Kurt öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*yitik, tetik, gafıl, böğür, çalım, seğırtmek, kavis.*” Öyküde fiil cümlelerinin fazla kullanılması anlatıma hareketlilik kazandırmıştır. Ayrıca öyküde, soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da mevcuttur. Doğa ve hayvan betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına da yer verilmiştir. Birkaç ikileme, deyim ve yansıma sözcük kullanılmıştır: “*iz sürmek, akıl yürütmek, usul usul, dil dökmek, kılını kıpırdatmamak, pabuç bırakmamak.*” Öykü 9 sayfa uzunluğundadır. Her satırda en fazla 7 sözcük bulunmaktadır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Eserde şimdiki zaman kipi, geniş zaman kipi, bilinen geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. “*Dakka, devetüyü*” sözcükleri yanlış yazılmıştır. Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

*Sinema Kuşu Sevgilim*⁵ kitabındaki *Sinema Kuşu Sevgilim* öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*yalıncat, matine, erinç, zülali, kavis.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmıştır. Ayrıca öyküde soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da vardır. İnsan ve karakter betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde, kişileştirme ve benzetme sanatlarına yer verilmiştir. Birkaç ikileme ve deyim de vardır: “*yavaş yavaş, birer ikişer, göz yummak, görmezden gelmek, içi içini yemek, gönül indirmek, şaşkın şaşkın, başa çıkmak.*” Öykü 7 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, gelecek zaman kipi, gelecek zamanın rivayeti, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Yanlış Rüya öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*zifiri, dulda, buğu, enikonu, hare.*” Öyküde fiil cümlelerinin fazla kullanılması anlatımı hareketlendirmiştir. Öyküde soru, ünlem ve eksiltili cümle yapıları da vardır. İnsan ve karakter betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına yer verilmiştir. Öyküde ikileme, yansıma sözcük ve deyimler vardır: “*yer yer, boydan boya, peş peşe, üst üste, tomur tomur, gizli gizli, sessiz sessiz, usul usul, mırıltı, börtü böcek, can kulağıyla dinlemek, dili varmamak, baş başa vermek.*” Öykü 9 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. 3.tekil

⁵ *Sinema Kuşu Sevgilim* kitabındaki *Çoban ile Yılan'ın Hikâyesidir* öyküsü daha önce *Papatya Gelin* ve *Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı* kitaplarında aynı şekilde yer aldığı için burada tekrar ele alınmamıştır.

kişi ağzından bir anlatım vardır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, geniş zaman kipi, öğrenilen geçmiş zaman çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde yerel ağız özelliklerini yansıtan birkaç sözcük bulunmaktadır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Iskatçı öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*ıskatçı, mücellit, kesek, mihnet.*” Öyküde fiil cümleleri fazladır. Ayrıca soru, ünlem ve eksilteli cümleler de öyküdeki yerini almıştır. İnsan ve mekân betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına da yer verilmiştir. Öyküde ikileme ve deyim de kullanılmıştır: “*işin ucundan tutmak, orda burada.*” Öykü 8 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde “*sigalar*” sözcüğü yanlış yazılmıştır. Bunun dışında öykü Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Korkumu Kalbime Gömdüm öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmıştır. Ayrıca öyküde soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da vardır. İnsan ve karakter betimlemelerinin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler vardır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarına yer verilmiştir. Öyküde ikileme ve deyimler kullanılmıştır: “*uçsuz bucaksız, tel tel, gün gün, göze almak, korka korka, üst üste, yarım yamalak, peş peşe, ağır ağır.*” Öykü 5 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. 1.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım özelliklerine uygundur.

Akarsuyun Aynasında Düşler Görülür öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur. Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*yarpuz,*

ark, çiriş, külüstür, çemirlemek, yalım.” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmıştır. Ayrıca soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Öyküde ikileme ve deyimler mevcuttur: “*usul usul, uzun uzun, salkım salkım, karış karış, gün gün, erken erken, ayak uydurmak, göz yummak.*” Öykü 7 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Eserde şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öyküde “*başlamıtı*” sözcüğü yanlış yazılmıştır. Bunun dışında öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Kediler Yıldızları Sayar öyküsü dil ve anlatım açısından çocuk okura uygundur.

Öyküde çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük vardır: “*siluet, zanaat, zahireci, pundun, girdap.*” Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmıştır. Ayrıca soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da vardır. Öyküde benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Öyküde birkaç ikileme ve deyim mevcuttur: “*göz yummak, omuz vermek, punduna getirmek, koca koca, yalım yalım, boyun eğmek, sineye çekmek, zıvanadan çıkmak, akıl erdirmek, taş kesilmek, gözden kaybolmak.*” Öykü 12 sayfadır. Her satırda en fazla 8 sözcük vardır. 3.tekil kişi ağzından bir anlatım vardır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

*Sevgi Ekmektir*⁶ kitabındaki *Çürümüş Yapraklar* öyküsü dil ve anlatım açısından açık ve anlaşılırdır. “*artezyen, somurmak, sabi, kendir, kaykılmak, seğırtmek, islim, iveness, yalım,*

⁶ *Sevgi Ekmektir* kitabındaki *Ölüm Uykusu* ve *Uzaklarda Bir Kuş Sesi* öyküleri tamamen aynı şekilde *Dağlarda Yalnız Bir Köpek* kitabında yer aldığı için burada incelenmemiştir. *Giden*

pervasız, muştı, çemirlenmek, ayakçak, hışım, ikircik, ibrik, ağulu, deyni, koşum, kurna, tellak, telek” gibi çocuk okurun anlamakta zorlanacağı kelimelere eserde yer verilmiştir.

Öyküde fiil cümleleri fazla kullanılmıştır bu durum anlatıma hareketlilik kazandırmıştır.

Öyküde dikkat çekici bir şekilde devrik cümle yapıları vardır. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Öyküde betimlemelere sıkça yer verildiği için buralarda sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Eserde bolca söz sanatına yer verilmesi anlatımın güçlenmesini sağlamıştır. Özellikle benzetme ve kişileştirme sanatlarının fazlalığı dikkat çekmektedir.

Öykü 44 sayfadır. Bir satırda en fazla 8 sözcük vardır. Paragraf başlarında boşluk

bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir fakat yer yer olayların kahramanın ağzından anlatıldığı olmuştur. Anlatım 3.tekil kişi ağzından olmuştur. Anlatımdaki uzun betimlemeler ve anlaşılması güç kelimeler anlatımın akıcılığını biraz olumsuz etkilemiştir. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, şimdiki zaman kipi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi, geniş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Karşılıklı konuşmalar konuşma çizgisi yerine tırnak içerisinde verilmiştir. Öyküde birkaç tane deyim ve ikileme vardır: “*patır patır, eğrile büküle, pırıl pırıl, el atmak, dal budak, küme küme, gonca gonca, taş kesmek, in cin top oynar, el kapısı, yorgun argın, gözden geçirmek, özene bezene, yüreği sızlamak, alttan almak, akıl erdirememek, çene çalmak, yaldır yaldır, kımır kımır, göz kulak olmak, can atmak, kulak vermek, göz göze gelmek, tangır tungur, domu domur, içi içini yemek.*” Öykü genel olarak Türkçenin dil bilgisi kurallarına uygundur.

Gün Ömürden ve *Bostan Güzeli* öyküleri de aynı şekilde *İnsanlığın Sonbaharında* kitabında yer aldığı için burada incelenmemiştir.

Dünya Bir Pencere öyküsü dil ve anlatım açısından açık ve anlaşılırdır. “muhacir, ibrişim, kasnak, pineklemek, çortun, loğlamak, sayrılanma” gibi çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği birkaç sözcük eserde vardır. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Bazı yerlerde devrik cümle yapıları görülmektedir. Soru, ünlem ve eksilteli cümle yapıları da öyküde mevcuttur. Eserde betimlemelerin olduğu bazı yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Öykü 9 sayfadır. Bir satırda en fazla 8 sözcük vardır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanı değildir. Anlatım 3.tekil kişi ağzından yapılmıştır. Anlatım çocuk okura uygundur denebilir. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, şimdiki zamanın hikâyesi, duyulan geçmiş zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Karşılıklı konuşmalar konuşma çizgisi yerine tırnak içerisinde verilmiştir. Öyküde birkaç tane deyim ve ikileme vardır: “*bata çıka, yalvar yakar olmak, gümbür gümbür, üstüne varmamak, in cin top oynar, toprağı bol olsun.*” Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

Sevgi Ekmektir öyküsü dil ve anlatım açısından açık ve anlaşılırdır. “çuha,gön, savmak, hay huy, şavk, müstantik” gibi çocuk okurun anlamakta zorlanabileceği sözcükler eserde vardır. Öyküde fiil cümleleri isim cümlelerinden fazladır. Devrik, eksilteli, soru ve ünlem cümleleri de az da olsa kullanılmıştır. Eserde betimlemelerin olduğu yerlerde sıfat ve fiilimsiler kullanılmıştır. Benzetme ve abartma sanatlarından yararlanılmıştır. Öykü 23 sayfadır. Bir satırda en fazla 8 sözcük vardır. Paragraf başlarında boşluk bırakılmıştır. Anlatıcı olayın kahramanıdır. Anlatımda 1.tekil kişi ve 3.tekil kişi ağzı bir arada kullanılmıştır. Anlatım çocuk okura uygun olacak şekilde açık ve anlaşılırdır. Eserde bilinen geçmiş zaman kipi, duyulan geçmiş zaman kipi, geniş zamanın hikâyesi, şimdiki zamanın hikâyesi çekimleri bir arada kullanılmıştır. Karşılıklı konuşmalar konuşma çizgisi yerine tırnak içerisinde verilmiştir. Öyküde birkaç tane deyim ve ikileme vardır: “*seke seke, ballandıra ballandıra,*

adım adım, fısıl fısıl, keskin keskin, çıt çıkmamak, el üstünde tutmak, usul usul, kulağına küpe yap.” Öykü genel olarak Türkçenin dil ve anlatım kurallarına uygundur.

2. Necati Güngör’ün Eserlerinin Çocuk Eğitimi Yönünden İncelenmesi

Anneme Bir Ev Alacağım kitabındaki *Burada Bülbül Ağlamış* adlı öykünün teması merhamet ve hayvan sevgisidir. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, her canlıya merhametle yaklaşılmalıdır çünkü her canlı yaşamayı hak eder şeklindedir. Bir çocuğun istemeden de olsa kuşlara zarar vermesi ve bunun üzüntüsünü hep yüreğinde taşıması öykünün konusudur. Öykü tamamen gerçekçidir. Olağanüstü unsurlar yoktur. Öyküde canlıya zarar verme durumu vardır ancak bu istemeden verilen bir zarardır ve kahramanın pişmanlığı açık bir şekilde dile getirilmiştir. Öyküde giriş, gelişme ve sonuç bölümleri belirgindir. Öyküde kahramanların isimlerine yer verilmemiştir. Buradan, yazarın öyküdeki gibi bir durumla herkesin karşılaşabileceği mesajını vermeye çalıştığı sonucu çıkarılabilir.

Anneme Bir Ev Alacağım öyküsünün teması hayvan sevgisi ve merhamettir. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, hangi durumda olursa olsun hayvanların da bir canlı olduğu unutulmamalı ve onlara iyi bakılmalıdır şeklindedir. Yüreği sevgi dolu bir çocuk ve annesinin maddi imkânsızlıklar içinde bir köpeği sahiplenip ona merhametle bakmaları ve sonuçta hayatlarının değişmesi öykünün konusunu oluşturmaktadır. Öyküde olağanüstü unsurlar yoktur. Giriş, gelişme ve sonuç bölümleri belirgindir. Öyküde yabancı bir karakterin Türkler hakkındaki bazı düşüncelerine de yer verilmiştir. Aynı yabancı karakter üzerinde merhamet ve hayvan sevgisi teması açıkça verilmiştir.

Eski Annem öyküsünün teması anne sevgisi ve özlemidir. Tema net ve anlaşılır durumdadır. Ana fikir insan yüreğinde birini öz annesi kadar çok sevebilir şeklindedir.

Hastanede karıştırılan iki çocuğun sonrasında öz annelerine kavuşmaları ama kendilerine bakan annelerini çok özlemeleri öykünün konusudur. Öyküde olağanüstü unsurlar yoktur. Giriş, gelişme ve sonuç bölümleri belirgindir. Öykü anne sevgisi teması üzerine kurulmuştur.

Benim Annem Bir Tane öyküsünün teması anne sevgisi ve büyüklere saygıdır. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, hayatta insanın başına ne gelirse gelsin insan yüreklerde sevgiyi eksik etmemeli ve büyüklere saygıda kusur etmemelidir. Öyküde babası sağ iken mutlu bir çocukluk geçiren bir annenin babası öldükten sonra uğradığı haksızlıklara rağmen kalp kırmadan, sevgiyle kızını büyütmesi durumu konu olarak işlenmiştir. Öykü gerçekçidir, olağanüstü unsurlar barındırmamaktadır. Eserde iki farklı anne karakteri üzerinden sevgi ve büyüklere saygı mesajı verilmiştir.

Bana Anne Deme! öyküsünün teması annelik ve fedakârlıktır. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, bir anne çocuğu için her türlü fedakârlığı yapabilir ve her durumda çocuklarını doğruya sevk etmelidir şeklindedir. Öyküde çocuğunu uzun süredir tek başına büyüten, onu el üstünde tutan bir annenin çocuğunu yanlış yoldan geri çevirmesi ve verdiği hayat mücadelesi konu olarak işlenmiştir. Öykü tamamen gerçekçidir. Eserde bir anne karakteri üzerinden fedakârlık mesajı verilmiştir.

Emanet Kuş öyküsünün teması yalnızlık, hayvan sevgisi, anne sevgisi ve özlemidir. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, insan yüreğinden sevgi ve merhameti eksik etmemelidir şeklindedir. Çok sevdiği annesinden ayrı para kazanmaya çalışan, yalnız bir gencin hayvan sevgisi ve merhamet dolu hayatı öykünün konusunu oluşturmaktadır. Öykü tamamen gerçekçidir. Eserde, yalnız bir karakter üzerinden insanlık dersi verilmiştir.

Annemin Gözleri Hareli öyküsünün teması anne sevgisi, yalnızlık ve ailedir. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, hiçbir çocuk annesini paylaşamaz, onun sevgisini kimseyle bölüşemez şeklindedir. Öyküde başarısız ilk evliliğinin ardından kendini iki çocuğuna adayan bir annenin yalnızlığını giderek bir yol arkadaşı bulması ve küçük çocuğunun annesini bu yol

arkadaşıyla paylaşamaması konu olarak işlenmiştir. Öykü tamamen gerçekçidir. Eserde çocuk karakteri üzerinden çocukların hissettikleri, anne sevgileri gösterilmiştir.

Ben Annemin Dalıyım öyküsünün teması anne sevgisi ve evlat acısıdır. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, her anne çocuğunun iyiliğini ister ve bunun için mücadele eder şeklindedir. Öyküde iki farklı anne karakteri üzerinden mesaj verilmeye çalışılmıştır. Bir yanda oğlunu kaybetmenin acısıyla yaşamaya çalışan ve kızının iyiliğini isteyen bir anne, diğer yanda da ona komşuluk eden iyi yürekli başka bir annenin yaşamı ele alınmıştır. Öykünün konusu gerçekçidir.

Yağmurda Eriyen Annem öyküsünün teması insan sevgisi, anne sevgisi ve özlemidir. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, insanların bedensel aksaklıkları kusur olarak görülmemeli, yeter ki kafadan sakat olmasın şeklindedir. Öyküde özverili bir anne ve onun ayağı aksayan, hayalleri olan, çalışkan kızının yaşamı ve annenin kızının mutlu gününü göremeden nasıl yitip gittiği konu olarak işlenmiştir. Öyküde, Rasim ve Ayça karakteri üzerinden insan sevgisi teması, Ayça'nın annesi karakteri üzerinden de anne özlemi teması verilmiştir. Öykünün konusu gerçekçidir.

Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı masalının teması hayvan sevgisidir. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, hayvanlar korkunç değildir, insanların dostudur şeklindedir. Masalda ayıdan korkan bir insanın ayıyı izlerken aslında ayının korkulacak bir hayvan olmadığını anlaması konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Masalda hayvanların beslenme şekilleriyle ilgili bazı bilgiler de vardır. Bu şekilde çocuk okura hayvan sevgisi aşılanmaya çalışılmış olabilir. Masalda verilmek istenen mesaj doğrudan verilmiştir.

Bir Boyacı Maymun Varmış masalının teması hayvan sevgisi, aç gözlülük ve insan sevgisidir. Ana fikir, kimsenin yaptığı kötülük yanına kalmaz şeklindedir. Masalda açgözlü bir boyacının nasıl maymuna dönüştüğü anlatılmıştır. Konu gerçekçi değildir. Karakterler

idealize edilmemiştir. Masalda olağanüstü unsurlar bulunmaktadır. Verilmek istenen mesaj doğrudan iletilmiştir. Masalda maymunun bazı davranışlarının insan davranışına benzediği bilgisine de yer verilmiştir. Masalda açgözlülük gibi olumsuz bir durum olumlanmamıştır.

Yılanın Kuyruk Acısı öyküsünün teması dostluk ve insanlıktır. Ana fikir, insanoğlu doğası gereği hırslıdır ve bu yüzünden yanlış yapmaya meyillidir şeklindedir. Öyküde arkadaşının arkasından iş çeviren bir adamın aldığı beddualardan dolayı yılanı dönüşmesi, bir çobanla dost olması ancak yılanın çobanın oğlunu zehirleyip öldürmesi üzerine dostluklarının bozulması konu olarak işlenmiştir. Konu masalsı bir şekilde aktarılmıştır. Bu sebeple yazar vermek istediği mesajları açıkça vermiş, öğütlerde bulunmuştur. Öyküde çobanlıkla ilgili bazı bilgilere yer verilmiştir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

Tüysüz Yarasa Akıllı Baykuş masalının teması adalet ve merhamettir. Ana fikir, yöneticiler adaletli olmalıdır, bireysel düşünmemelidir ve halkının iyiliği için çalışmalıdır şeklindedir. Masalda bir hükümdarın kurnaz eşinin isteğini yerine getirmek için bütün kuşların tüylerinin toplanmasını emretmesi ve sonrasında akıllı bir baykuş sayesinde bu hatasından dönmesi konu olarak işlenmiştir. Konu masalsı bir şekilde aktarılmıştır. Masalda açıkça öğüt verilmiştir. Karakter sayısı çocuk okura uygundur. Baykuş karakteri idealize edilmiştir.

Kuşlara Kanat Verilmiş masalının teması hayaller ve aceleciliktir. Ana fikir, bir şeyi elde etmeden fazla hayallere dalmamak gerekir şeklindedir. Masalda bütün kuşlara kanat dağıtılacağını duyan bir tavuğun hayallere kapılması ve sonunda kanatlarına kavuşsa bile yükseklerle uçamaması konu olarak işlenmiştir. Konu masalsı bir şekilde aktarılmıştır. Masalda açıkça öğüt verilmiştir. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmiştir.

Taraklı Kuşun Utancı masalının teması utanç ve sözcüklerin gücüdür. Ana fikir, insan ağzından çıkan her söze dikkat etmelidir şeklindedir. Masalda bir gelinin mutlu bir yaşamı varken kayınbabası ve kayınvalidesi evde yokken banyo yapmak istemesi ve birden kayınbabasının içeri girmesiyle çok utanan kızın ettiği dua sonucunda kuşa dönüşüvermesi konu olarak işlenmiştir. Masalda eski zamanlarda Türk aile yapısının nasıl olduğuylla ilgili ipuçları da vardır. Konu masalsıdır. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

Kaplum'un Bağası masalının teması dürüstlük ve adalettir. Ana fikir, insan yaptığı işe hile karıştırmamalıdır şeklindedir. Masalda bir tüccarın mal alıp satarken kullandığı tartıda hile yapması, zaman içinde bu hilesinin anlaşılması üzerine hileli ölçeğinin içine hapsedilmesi ve her yere bu cezasını taşıması konu olarak işlenmiştir. Konu masalsıdır. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

Kirpi, Kirpi Olmadan Önce masalının teması adalet ve dürüstlüktür. Ana fikir, insan aç gözlülük edip işine hile karıştırmamalıdır şeklindedir. Masalda terzilik yapan birinin, işine hile karıştırıp kumaştan çalması üzerine mağdur olan bir annenin bedduasının tutması konu olarak işlenmiştir. Konu masalsıdır. Masalda beddua etmek gibi olumsuz bir durum yansıtılmıştır. Masalda işine hile karıştırma durumu olumlanmamıştır ve sonunda kötüler cezalandırılmıştır. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

Bülbül, Baykuş'un Kardeşiymiş masalının teması kardeşlik ve anneliktir. Ana fikir, insanlar birbiriyle anlaşamasa bile birbirlerine karşı kırıncı olmamalıdır şeklindedir. Masalda hiç anlaşamayan iki kardeşin ve onların bu durumuna çok üzülen bir annenin durumu anlatılmıştır. Annenin duası sonucunda bu iki kardeş birbirlerini göremeyecek zamanlarda ortaya çıkmışlar. Konu masalsıdır. Masalda kardeşlerin anlaşamaması gibi olumsuz bir durum yansıtılmıştır ancak bu durum olumlanmamıştır. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

Leylekler Küsmüş, Yılanlar Bayram Etmiş masalının teması hayvan sevgisidir. Ana fikir, insanlar doğanın dengesini bozarak aslında kendilerine zarar verirler şeklindedir. Masalda doğadaki müthiş dengenin insanlar tarafından nasıl bozulduğu ve sonunda insanlar zarar görmesi konu olarak işlenmiştir. Konu masalsıdır. Masalda hayvanlara zarar verme gibi olumsuz bir durum yer alsa da bu durum olumlanmamıştır. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

Babam Şimdi Çok Uzaklarda öykü kitabındaki *Otobüs Bekliyordunuz* adlı öykünün teması yardımseverlik ve insan sevgisidir. Tema net ve anlaşılırdır. Tema, Millî Eğitim Bakanlığının belirlediği değerler eğitimi aktarımına uygundur. Ana fikir, yardıma muhtaç insanlara yardım edilmeli ve yüreklerde insan sevgisi daima yaşamalıdır şeklindedir. Karı-koca öğretmen olan bir çiftin otogarda yemek yerken boyacı bir çocuğun yanlarına gelmesi ve çiftin ona yardım etmesi öykünün konusunu oluşturmaktadır. Öykü tamamen gerçekçidir. Olağanüstü unsurlar içermemektedir. Eserde herhangi bir şiddet unsuru bulunmamaktadır ancak öyküde bir çocuğun çalışıyor olarak yer alması çocuk işçi kavramına bir gönderme midir? Bu tartışmaya açık bir durumdur. Eser 10-13 yaş aralığında tüm çocukların ilgisini çekebilir. Öyküde giriş, gelişme ve sonuç bölümleri belirgindir. Öyküde kahramanların isimlerine yer verilmemiştir. Yazarın böyle bir yol seçmesinin sebebi hikâyede geçen olayın çok gerçekçi, hayatın içinden olduğunu göstermek, böylece okuru öykünün içine çekip kahramanlarla özdeşim kurmasını sağlamak olabilir.

Asıl Babam öyküsünün ana teması baba sevgisi ve özlemidir. Ancak bunun yanında okuma sevgisi ve kahramanlık hikâyeleri de az da olsa öyküde yerini alan temalardır. Bu temalar öyküde çizilen baba ve çocuk figürüyle okura verilmiştir ve çocuk gerçekliğine uygundur. Öykünün ana fikri koşulsuz sevgi gerektiren babalık kan bağıyla değil yürek bağıyla ilgilidir şeklindedir. Öykünün konusu ise bir çocuğun üvey babasının ona öz babası gibi sevgi dolu yaklaşması, aşçılık mesleğini ona öğretmesi ve çocuğun vefat eden babasını

hep sevgiyle anmasıdır. Konu, öyküyü okuyanlar arasında benzer bir durum yaşayan çocuklara belki umut olabilir. Konu okuyucuyu rahatça temaya götürmektedir. Öyküde babanın arabayı içkili bir şekilde kullanan şoför sebebiyle ölmesi çocuklar için sakıncalı sonuçlar oluşturabilir. Öyküde kahraman sayısı çocuk okurun kafasını karıştırmayacak şekilde azdır. Özellikle ana karakterin çocuk olması okurun onunla özdeşim kurmasını kolaylaştıracaktır. Ayrıca öyküdeki diğer karakterlerin isimleri belirginken ana karakter olan çocuğun ve annesinin ismi verilmemiştir. Burada yazar çocuk karakterin ve anne karakterin ne kadar içimizden olduğunu anlatmaya, okurun onlarla kolay özdeşim kurmasını sağlamaya çalışmış olabilir.

Hayatımın Kahramanı öyküsünde baba özlemi, okumanın önemi karşılaşılan iki ana temadır. Ana fikir ise okuma alışkanlığı ailede kazanılır şeklindedir. Bir çocuğun, hem dokuma fabrikasına çalışıp bir yandan da evde berberlik yapan babasından okuma sevgisini öğrenmesi ve okuma alışkanlığı kazanması öykünün konusudur. Giriş, gelişme ve sonuç bölümleri vardır. Öykü karakter sayısı ve karakter niteliği bakımından çocuklara uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Muhabbetkuşum öyküsünde insan sevgisi, babalık ve aile ana temalardır. Ana fikir, cinsiyet ayrımı olmaksızın her çocuk sevmeye layıktır şeklindedir. Bir babanın kız çocuğuna karşı mesafeli davranışlarından dolayı pişman olması ve kızıyla arasındaki bağı kuvvetlendirmek için attığı adımlar ve bu adımların koşulsuz bir sevgi olarak geri dönmesi öykünün konusudur. Öyküdeki karakter sayısı okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Özellikle baba karakteri hatalarıyla ve yanlış düşünceleriyle görülmektedir. Zaman içinde baba karakterinin düşüncelerinin değişmesi ve hatalarını telafi etmeye çalışması onun devingen bir karakter olduğunu göstermektedir. Öyküde başta yanlış başlayan bir baba-kız ilişkisinin zamanla nasıl evrilip samimi ve olması gerektiği gibi bir ilişkiye dönüştüğü, belirli bir kurguyla gözler önüne serilmiştir.

Babam Şimdi Çok Uzaklarda öyküsünde baba sevgisi, baba özlemi ve hayvan sevgisi temalar olarak belirtilmektedir. Ana fikir ise her canlı yaşamayı hak eder, insanoğlu tabiatın dengesini bozarsa bunun sonuçları ağır olabilir şeklindedir. Bir babanın çocuğuyla ava çıkması avda ayının saldırısına uğraması ve oğlunun bu tramvayı atlatamayıp babasını sürekli rüyalarında görmesi öykünün konusudur. Öyküde giriş gelişme sonuç bölümleri belirgindir. Öyküdeki karakterler ve sayıları çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Hikâyenin başında kahramanın rüyası görülmektedir. Bu rüya bir korku filminin ilk sahnesi gibi ürkütücü bir şekilde vurgulanmaktadır. Babasının ölümüne tanıklık eden bir çocuğun yaşadığı tramva şu satırlarda görülmektedir: *“Elbette konuşmak istiyorum, ama ağzımı açtığım anda göğsüme sanki bir yumruk gelip oturuyor. Sözcüklerin heceleri ağzımda sakız olup uzuyor. Tıkanıyorum.”* (Güngör, 2019, s.42)

“Konuşmak istemediğimi sanıyorlar, konuşamadığımı anlatamıyorum.” (Güngör, 2019, s.42)

Bu travmalar ve ürkütücü rüya atmosferi belki çocuk okuru da biraz karamsarlığa sürükleyebilmesi bakımından sakıncalı olabilir. Öyküde çocuğun ruh sağlığını düşünen bir annenin sözleri ve babanın anneye karşı çıkışı şu satırlarda görülmektedir: *“Kerimcan daha çocuk, hayvanları öldürme alışkanlığı edinmemeli, hatta bunu izlememeli!”* diyordu babama. *“Çocuğumun psikolojisi bozulabilir...”* (Güngör, 2019, s.45)

“Erkek o, alışmalı!” diyordu babam ısrarla. *“Ava çıkacak evine et getirecek... Dünya kurulalı beri insanoğlu avlanarak beslenmiş. Atalarımızın akli yok muydu?”* (Güngör, 2019, s.45-46)

Eserde, ava çıktıklarında babanın bazı hayvanlar hakkında verdiği bilgilerin bu şekilde çocuğa aktarılması yine sezdirme yönteminin kullanılmış olduğunu göstermektedir. Yine eserde, babanın ayı tarafından vahşice öldürüldüğü sahnenin biraz detaylı anlatılması çocuk okurun üzerinde olumsuz duygulara sebep olabilir.

Babam ve Dedem öyküsünde büyüklere saygı ve baba sevgisi ele alınan ana temalardır. Ana fikir ise büyüklerimize karşı her zaman saygılı olunmalı ve kötülüğe kötülükle karşılık verilmemelidir şeklindedir. Öyküde aralarında kuşak farkı olan iki babanın birbirlerine olan davranışları ve oğlunun babaya olan saygısını bütün olumsuzluklara karşın yitirmediği konu olarak görülmektedir. Bu öyküde ön plana çıkan olaydan çok baba-oğlun durumudur. Bu açıdan giriş gelişme ve sonuç bölümleri belirgin değildir. Geri dönüşler, zaman atlamaları vardır. Öyküdeki karakterler sayı bakımından çocuğa uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Eserde Çeto'nun babasının kendi babasına olan kırgınlığını bazı sitem dolu sözlerinden görülmektedir: *“Ben çocuk başımla canımı dişime takıp çalışırken, sağ olsun babam, ne yemesinden, ne uykusundan fedakârlık ederdi!”* (Güngör, 2019, s.60).

Annemin Defteri öyküsünde anne özlemi, anne sevgisi, baba sevgisi, büyüklere saygı, okuma sevgisi ele alınan ana temalardır. Ana fikir ise büyüklere hürmet gösterilmeli, onların birer emanet olarak görülüp onlara saygılı davranılmalıdır şeklindedir. Öykünün konusu hasta bir annenin son günlerinde çocuğunun hastalığını öğrenmesini istememesi ve vefat ettikten sonra iki emaneti olan çocuğu ve babasına eşinin iyi bakmasını dilemesi, eşinin de bu isteğini yerine getirmesidir. Öyküde karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler genel olarak durağandır. Herhangi bir değişime uğramamıştır. Karakterler idealize edilmemiştir. Eserde karakterlerin isimlerine yer verilmemiştir. Buradan yazarın karakterleri idealize etmediği görülmektedir. Öyküde çocuğunun annesinin kanserle verdiği mücadele bu hastalığa yakalanıp da bu kitabı okuyanlara umut verici bir durum oluşturmaktadır. Ayrıca eşinin bu mücadelede her zaman yanında olması da olumlu mesajlar içermektedir. Ne yazık ki anne verdiği mücadeleyi kazanamamıştır: *“Uzunca bir süre hekimlere, hastanelere taşındı; ilaçlar, ilaçlar, ışın tedavisi... Hep umutluydu, yenecekti bu hastalığı! Babam ona moral veriyordu.”* (Güngör, 2019, s.66).

Çocuğuna annesinin ölüm haberini veren babanın bu zor görevin altından nasıl başarıyla kalktığı şu satırlarda görülmektedir:

“Babam en sakın sesiyle, “Kuşlar gibi uçup gitti!” diye açıkladı durumu.”

“Babam bana sarıldı. “İyi haliyle anımsamanı istedim!” dedi usulca. “Son günlerini görmek istemezdin...” (Güngör, 2019, s.68).

Yukarıda aslında kötü durumların çocuğa nasıl anlatılması gerektiğinin bir örneği görülmektedir.

Yıldızlı Gecelerde Mızıka öyküsündeki ana temalar insan sevgisi ve merhamettir. Ana fikir ise hayatta insanlara merhamet ettiğimiz ölçüde insanız şeklindedir. Öykünün konusu bir babanın, yanında çalışan Ayarsız’a ağabey gibi yaklaşması, onun da babaya saygıda kusur etmemesidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Baba, anne ve çocuk karakterin isimlerine yer verilmemiştir.

Şu satırlarda çocuk aklıyla Ayarsız’ı anlamaya çalışan çocuk karakterin düşünceleri görülmektedir: *“Ayarsız, akıllı biri miydi, yoksa deli mi? Bunu çocuk aklımla ölçemiyordum pek. Bazen akıllı uslu sözler ediyordu; bazen de akıl almaz şeyler yapıyordu.” (Güngör, 2019, s.78).*

Aşağıdaki satırlarda ise çocuğun insanlardaki küfür merakının sebebini sorguladığı görülmektedir. Bu satırlar bazen çocukların yetişkinlerden çok daha mantıklı düşünebildiği, çocuğun düşüncelerinin önemsenmesi gerektiği vurgulamaktadır:

“İnsanlardaki bu sövgü merakı da tuhafıma gidiyordu doğrusu, anlamıyordum koca koca adamları. Yarım akıllı birinin sövgülerinde eğlenilecek ne buluyorlardı acaba?” (Güngör, 2019, s.78).

Öyküde insanların birbirine sövdüğüne değinilmiş fakat bu küfürler açıkça gösterilmemiştir. Ayrıca küfür etmek gibi olumsuz bir durum olumlanmamıştır.

Şu satırlarda Ayarsız'ın ustasına olan bağlılığı ve güveni görülmektedir: “*Ondan kendisine zarar gelmeyeceğini bildiği için babama tutkuyla bağlıydı; o ne derse yerine getiriyordu.*” (Güngör, 2019, s.78).

Yukarıdaki satırlardan anlaşılmaktadır ki Ayarsız, ustasını çok sevdiği abisinin yerine koymuştur. Bu sevgi ve bağlılığının sebebi de budur. Öyküden Ayarsız'ın yengesine o kadar da bağlı olmadığı anlaşılmaktadır.

Ayarsız'ın en iyi yaptığı ve en sevdiği şey mızıka çalmaktır. Mızıka onun için yaralarını saran, abisinin acısını unutturan bir uğraştır. Ayarsız'ın geçmişte abisi tarafından evden kovulduktan sonra bir süre tabutlukta yatması biraz ürkütücü bir durum olarak görülmektedir. Bu ürkütücü durum çocuk okurun iç dünyasında da kötü bir izlenim oluşturabilir.

Esmeralda öyküsünde aşk, sevgiliye duyulan hayranlık, şiir yazma sevgisi, büyüklere saygı, dostluk temaları bulunmaktadır. Ana fikir, hayatta yaşanan iyi ya da kötü durumlardan ders çıkarmalıyız şeklindedir. Öykünün konusu ise şair ruhlu bir ortaokul öğrencisinin kendisinden yaşça büyük birine duyduğu aşka karşılık bulamaması, bunun derslerini olumsuz etkilemesi ve yıllar sonra ilk aşkını hatırlaması, geçmişte yaşadıklarından ders çıkarmış olmasıdır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. İyisiyle kötüsüyle bir bütün olarak ele alınmıştır karakterler. Öyküde ana karakterin âşık olduğu kızın gerçek ismi kullanılmamış onun yerine kız bir film karakterinin ismiyle anılmıştır. Bunun sebebi kızın ulaşılabilir bir yerde durduğunu göstermek olabilir.

Şu satırlarda da bir babanın çocuğunun okuyacağına inancının olmadığı görülmektedir. Bu çocuk okur açısından olumsuz bir izlenime sebep olabilir: “*Babam, daha başından beri, okuyup okullar bitireceğime inanmıyordu!*” (Güngör, 2019, s.86).

Bu şair ruhlu çocuk âşık olduğu, uğruna şiirler yazdığı kıza bir film kahramanının ismiyle hitap etmektedir. Zümrüt taşı anlamına gelen *Esmeralda* ismi onun zümrüt yeşili

gözleriyle oldukça uyumludur. Çocuk, Esmeralda'ya yüzünün çizgilerine kadar hayrandır. Öyküde sık sık kızın güzelliğini betimlemektedir. Bu âşık genç bir çılgınlık yapıp kızın cebine yazdığı bir şiiri atmıştır. Her âşık gibi bir karşılık beklemiş ancak eski Türk filmlerindeki gibi aşkına karşılık bulamamıştır.

Öyküde babasının çocuğuna tokat attığı görülmektedir. Bu tokadın öyküde geçmesi de olumsuz bir mesaj olarak karşımıza çıkmaktadır.

Roman Okumak öyküsündeki temalar okuma sevgisi, kültürel değerler, geçmişe özlemdir. Ana fikir, kitap okuma hevesimizi hiçbir durum köreltmemelidir. Öykünün konusu ise bir öğrencinin kitap okuma sevgisiyle bir erkek arkadaşından hediye kitap alması, kızın babasının bunu uygunsuz bulup kitabı geri vermesini istemesi ve babanın kızının gönlünü almak için ona aynı kitabı hediye almasıdır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde bazı yerlerde Türk örf ve adetlerine ait unsurlara da rastlamak mümkündür.

Babamın Sedefli Çakısı kitabındaki *Oyun Bahçeleri* öyküsünün teması çocukluk, onurlu bir yaşam ve merhamettir. Ana fikir, bir insanı yaşadıklarını bilmeden yargılamak doğru değildir şeklindedir. Öyküde Kalender Dede karakterinin geçmişte yaşadığı zorluklar konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde yaşlılara saygı göstermeyen bazı çocuk karakterlere yer verilmiştir. Ayrıca öyküde birine sövmek, sigara içmek ve evlilik dışı çocuk gibi bazı kötü durumlar da yansıtılmıştır. Ancak bu durumlar olumlanmamıştır. Öyküde savaş yıllarında halkın yaşadığı açlık ve yoksulluk açıkça gözler önüne serilmiştir. (Güngör, 1991)

Babamın Sedefli Çakısı öyküsünün teması dostluk ve güvendir. Ana fikir, gerçek dostlar birbirine her zaman güvenir şeklindedir. Öyküde bir çocuğun babasının en değerli eşyasını ondan habersiz alması ve dostunun çakıyı geri vermeyeceğini düşünüp abisine şikâyet etmesi ama sonunda arkadaşının şaka yaptığını görüp pişman olması konu olarak

işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde dayak, birinin özel eşyasını izinsiz alma gibi olumsuz bir durum yansıtılmıştır ancak olumlanmamıştır.

Altın Yeleli öyküsünün teması yoksulluk, çocukluk ve doğa sevgisidir. Ana fikir, bir çocuğun kalbinde dünyalara yetecek kadar sevgi vardır şeklindedir. Öyküde annesi çalıştığı için yaşlı bir adamın yanında vakit geçirmek durumunda olan bir çocuğun kendine bir ağacı arkadaş olarak edinmesi ve sonunda o ağacın kesilmesiyle yaşadığı üzüntü konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde çarpık kentleşme sebebiyle doğaya verilen zarar gözler önüne serilmiştir.

Düş İçinde öyküsünün teması dostluk ve yoksulluktur. Ana fikir, dünyada çok zor hayatlar yaşayan insanlar vardır ve bu şartlarda en çok ihtiyaç duyulan şey sağlam bir dostluktur şeklindedir. Öyküde bir Çingene mahallesindeki yaşam, yaşanan zorluklar ve arkadaşlık konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde dayak, hayvanlara zarar verme gibi olumsuz durumlar yansıtılmıştır. Öyküde Çingenelerin sorunlarına da yer verilmiştir.

Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun kitabındaki *Dördüncü Gün* öyküsünde insan sevgisi ve insanlara güven temaları ele alınmıştır. Tema açık ve nettir. Ana fikir, her şeye rağmen insanların iyi kalpli olabileceğine dair inançlı olunmalıdır şeklindedir. İnsanlara inanmaktan vazgeçmeyen bir kadının arabasını çalmaya çalışan kişiye güvenip arabasını vermesi ve adamın sözünü tutup arabayı geri getirmesi öykünün konusudur. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yazar kadın karakter üzerinden okuyucuya insanlardan ümit kesilmemeli mesajını doğrudan vermiştir.

Nohut Dürümü öyküsünde yardımseverlik teması işlenmiştir. Tema açık ve nettir. Ana fikir, insanlık ölmedi, iyi kalpli insanlar hala var şeklindedir. Babası hasta olduğu için

çalışmak zorunda olan bir çocuğa zor zamanında yardım elini uzatan insanların yardımseverliği öykünün konusudur. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yazar, küçük bir iyiliğin bile insan hayatındaki değerini öyküsünde açık bir şekilde dile getirmiştir.

İnsanlık Gelir Çalar Kapınızı öyküsünün teması yardımseverliktir. Tema açık ve nettir. Ana fikir, aslında birilerine yardım etmek için çok büyük adımlar atmaya gerek yoktur şeklindedir. Öyküde bir annenin maddi durumu çok iyi olmayan bir çocuğa ve onun ailesine sessizce ve çocuğu incitmeden yardım etmesi konu olarak ele alınmıştır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yazar, insan yeter ki iyilik yapmak istesin bunun mutlaka bir yolunu bulur ve insandan umut kesilmez mesajlarını okuyucuya açıkça vermiştir. “*Bu Ev Senin*” öyküsünün teması insan sevgisi ve yardımseverliktir. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, bir insan her zaman paradan daha değerlidir şeklindedir. Öyküde yaşlı bir adamın yirmi beş yıllık komşusu bağlama ustasına olan güveni ve insana verdiği değer açıkça konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde bağlama çalmakla ilgili verilen bazı bilgiler çocuk okuru müzikle ilgilenmeye sevk edebilir. Ayrıca yaşlı adamın toruna daima hayatında müziğin olmasını öğütlemesi de bu ilgiyi pekiştirecektir. Yazar, iyi kalpli bir karakter üzerinden insan hayattaki her şeyden değerlidir mesajını açıkça vermiştir.

O Benim Torunum öyküsünün teması insan sevgisi ve yardımseverliktir. Ana fikir, hayatta gönül bağıyla bağlı olunan ilişkiler vardır ve bu ilişkiler parayla satın alınamaz şeklindedir. Öyküde komşunun çocuğuna kendi torunları gibi bakan yaşlı çiftin çocuğun babasının işsiz kalması üzerine para almadan sevgiyle çocuğa bakmaya devam etmeleri konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur.

Karakterler idealize edilmemiştir. Yazar, torun hasreti çeken yaşlı bir çift üzerinden insan sevgisi mesajını iletmiştir.

Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun öyküsünün teması yardımseverliktir ve komşuluktur. Ana fikir, her insan gerçekten isterse bir insana iyilik edip onun hayatını kurtarabilir şeklindedir. Öyküde öğretmeninin verdiği hikâye yazma ödevi için konu araştırırken en yakınındaki kişinin yardımseverliğini görüp bu yardımseverliği hikâyeleştirmesi konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yazar, komşusu açken rahatça yaşayamayan bir annenin yardımseverliğini ve çocuğuna örnek oluşunu öyküsünde aktarmıştır.

Yürümek Yararlıdır öyküsünün teması yardımseverliktir. Ana fikir, küçük de olsa yapılan her iyilik mutlaka bir insanın hayatına dokunur şeklindedir. Öyküde cebinde otobüse binmek için kalan son parasını çalışan engelli bir çocuğun zararını kapatmak için ona veren ve bunun için eve kadar çocuğunu yürütmek zorunda kalan iyi kalpli bir baba konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yazar, yüreği iyilikle dolu bir babanın çocuğuna örnek oluşunu aktarırken öğretmenlerin zar zor geçinebildiği mesajına da öyküsünde yer vermiştir.

Sen de Bir İyilik Yap öyküsünün teması yardımseverliktir. Ana fikir, iyilikler karşılık beklenmeden yapıldığında anlamlıdır şeklindedir. Öyküde bir ortaokul öğrencisinin bulduğu telefonu dürüstçe ve karşılıksız bir şekilde sahibine iletmesi ve kendinden yaşça büyüklere insanlık dersi vermesi konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yazar, bir ortaokul öğrencisi aracılığıyla okuyuculara iyilik eden iyilik bulur mesajını açıkça iletmiştir.

Ablam ve Nişanlısı öyküsünün teması insanlık ve vefadır. Ana fikir, hayatta yol arkadaşı olarak seçilen kişiler iyi günde de kötü günde de yanında olabilecek kişiler olmalıdır

şeklindedir. Öyküde çok mutlu, nişanlı bir genç bir kızın kaza geçirip kötürüm kalması ve nişanlısının her durumda onu yalnız bırakmayıp büyük bir insanlık örneği sergilemesi konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yazar, nişanlısının her durumda yanında olan karakter üzerinden okuyucuya gerçek yol arkadaşılığının nasıl olması gerektiğini göstermiştir.

Annemin Arkadaşı öyküsünün teması yardımseverlik ve komşuluktur. Tema net ve anlaşılırdır. Ana fikir, yüreğinde bir nebze iyilik taşıyan her insan yardıma muhtaç birine yardım elini uzatabilir şeklindedir. Öyküde çocuklarını yalnız büyüten bir öğretmenin komşusunu ziyarete gittiğinde gördüğü zor durumdaki yaşlı bir kadına iyilik yapması konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yazar, yüreği insan sevgisiyle dolu bir anne üzerinden okuyucuya yardımseverlik mesajı vermiştir.

Dağlarda Yalnız Bir Köpek kitabındaki *Dağlarda Yalnız Bir Köpek* öyküsünün teması çalışkanlık, hayvan sevgisidir. Ana fikir, hayvanlar kendisini seven ve kendisine bakanlara karşı büyük bir sevgi bağlılık duygusu beslerler şeklindedir. Öyküde çalışmak için şehre giden bir gencin hayatı ve sahibini unutmayan, ona büyük bir bağ ile bağlanmış olan bir köpek konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yazar, yine bir hayvan karakter üzerinden okuyucuya merhamet dersi vermiştir.

Satılık Ev öyküsünün teması anılar, yalnızlık ve ailedir. Ana fikir, her insan bambaşka bir hikâyedir ve bu hikâyeleri çoğu zaman kimse göremez şeklindedir. Öyküde gördüğü bir gazete ilanı ile çocukluğuna dönen bir karakterin ağzından çocukluğundaki mahallede kimsenin görüşmediği bir ailenin hikâyesi anlatılmaktadır. Konu gerçekçidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde sigara içen bir gence yardım eden bir çocuk karaktere yer verilmesi ve bu karakterin “lan” gibi olumsuz

sözcükler kullanması okuyucunun çocuk olduğu düşünülürse olumsuz bir etkiye sebep olabilir. Yazar, bir ailenin içinde yaşananları bilmeden aile bireylerinin yargılanmaması gerektiği mesajını bu öyküsüyle vermiştir.

İnce Bir Hüzün öyküsünün teması aşktır. Ana fikir, bazı insanlar zamansız ayrılırlar bu dünyadan ve hiçbir şey insan yaşamından daha değerli değildir şeklindedir. Öyküde hayalleri olan iki arkadaştan birinin bir kıza âşık olması ve aşkına karşılık bulamayınca da yaşamına son vermesi konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde bir gencin yaşamına son vermesinden bahsedilmesi olumsuz mesajlar içerebilir. Öyküdeki gençlerin hayallerinin peşinden koşması da okuyucuya umut aşılması bakımından önemlidir.

Türkü Getiren Kuşlar öyküsünün teması çalışkanlık ve ailedir. Ana fikir, hayatta ilahi adalet çoğu zaman kendini gösterir şeklindedir. Öyküde bir ailenin kan davası sebebiyle huzursuz bir yaşam sürmeleri ve verdikleri mücadele konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde sigara içmek, tabanca kullanmak, hapse girmek gibi olumsuz durumlar olduğu gibi aktarılmıştır ancak olumlanmamıştır. Öykünün sonunda adaletin yerini bulması da olumlu bir mesaj olarak yer almıştır.

Ölüm Uykusu öyküsünün teması yoksulluktur. Ana fikir, her insan başlı başına bir hikâyedir anlaşılmayı bekleyen şeklindedir. Öyküde, eşi ölünce bir konakta çalışmaya başlayan ana-oğlun yaşadığı zorluklar, önlerine çıkan engeller ve sonunda oğlun ölümü konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde dayak, sigara içmek, küfür etmek, ölüm gibi olumsuz durumlar olduğu gibi aktarılmıştır ancak olumlanmamıştır. Öyküde çocuk karakterin tabutta yatma oyunu oynaması da olumsuz bir durum olarak öyküdeki yerini almıştır.

Yokluğun Yalan Senin öyküsünün teması aşk, arkadaşlık ve anne özlemidir. Ana fikir, bir gencin yüreğinden geçenleri, içinde kopan fırtınaları anlamak bazen imkânsızdır

şeklindedir. Öyküde, annesinin rahatsızlığı sebebiyle zor bir hayatı olan, annesinin ölümünden sonra iyice içine kapanan bir gencin yaşadıkları ve hazin sonu konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde intihar gibi olumsuz bir son vardır, bu çocuk okuru karamsarlığa sürükleyebilir.

O Yolun Sonunda öyküsünün teması çalışkanlık, okuma sevgisi ve fedakârlıktır. Ana fikir, hayat uzun bir yolculuktur ve bu yolda insan bazen istemediği şekilde ilerler şeklindedir. Öyküde, babasının ortağı hastalanınca ona işinde yardım eden ve bu sebeple derslerindeki başarısı düşün bir çocuğun ağzından yaşadıkları ve hissettikleri anlatılmıştır. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde bulaşıcı ve ölümcül bir rahatsızlığa yer verilmesi ve çocuğun sabah erkenden babasıyla işe gitmesi belki olumsuz mesajlar içermektedir. Ancak burada bir çocuğun çalıştırılması durumu olumlanmamıştır. Çocuklarını okul konusunda yarışa sokan anne karakterine yer verilmesi de günümüz eğitim sistemine bir eleştiri olarak öyküdeki yerini almıştır.

Dünya Bir Yağmur öyküsünün teması yoksulluk ve hayallerdir. Ana fikir, hayatın acı gerçekleri er ya da geç ortaya çıkar şeklindedir. Öyküde annesi hapiste olan bir gencin artist olma hayalleriyle kardeşlerini de yanına alıp İstanbul'a gelmesi ve yokluk içinde verdikleri yaşam mücadelesi konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde, birini öldürüp hapse girmek, aile içi şiddet gibi durumlar açıkça yer almıştır ancak bu durumlar olumlanmamıştır.

Genç Bir Şair İçin Aşk Öyküsü öyküsünün teması aşk ve hayallerdir. Ana fikir, hayatta, bir şeye veya birine aşkla bağlanmanın sonu her zaman mutlu bitmiyor, bazen geride hüznü hikâyeler bırakabiliyor şeklindedir. Öyküde aynı evde kalan üç gencin yaşamı, arkadaşlıkları, içlerinden birinin platonik aşkı ve bu aşkın hazin sonu konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde sanatçı ruhlu bir genç karaktere yer verilmesi okuyucuyu olumlu etkileyecektir. Bunun yanında öyküde, içki içmek, yasaklı

madde kullanmak (esrar), intihar gibi olumsuz durumlar da yansıtılmıştır. Öykü hüzünlü bir son ile bitirilmiştir bu yönüyle okuyucuyu karamsarlığa sürükleyebilir.

Hep Böyle Uzun Yollar öyküsünün teması yoksulluk, pişmanlık ve ölümdür. Ana fikir, hayatta insan her şeyin değerini kaybettikten sonra anlıyor şeklindedir. Öyküde dayısı ve yengesi tarafından sevgiyle büyütülen bir gencin üniversiteyi kazanıp iş hayatına girince bu insanlar uzaklaşması ve dayısının çok hasta olduğu haberini alınca kendi içindeki hesaplaşması konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde ölüm anının betimlenmesi çocuk okurda olumsuz izler bırakabilir. Öykünün geneline hüzünlü bir yapının hâkim olması da çocuk okuru karamsarlığa sürükleyebilir. Öyküde geriye dönüş tekniği kullanılarak dönemlere ait ipuçları verilmesi dikkat çekicidir.

Sedef Kanatlı Güvercin öyküsünün teması yoksulluk, aile ve ölümdür. Ana fikir, aile içindeki geçimsizlikten en çok çocuklar etkilenir şeklindedir. Öyküde küçük bir kız çocuğunun ailesindeki sorunlar sebebiyle yitip gitmesi konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde idam, içki içmek, kadına şiddet gibi olumsuz öğeler yer almaktadır. Ayrıca öyküdeki kız çocuğunun kurtlar tarafından öldürülmüş olmasının çocuk okurun duygu dünyasına yansımaları da olumlu olmayacaktır. Öyküde iki kız çocuğunun masal okumaları ve bu masalları adeta yaşamaları da olumlu iletiler içermektedir.

Gözyaşların İnci Tanesi öyküsünün teması anne özlemi ve çocuk özlemidir. Ana fikir, insanın hayatta başına ne gelirse gelsin her zaman evlat sevgisi galip gelir şeklindedir. Öyküde üç evlilik yapan bir aile babasının çocuklarına bağlılığı ve bu ailenin yaşadıkları konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde aile içi şiddet, ölüm gibi olumsuz öğeler vardır. Öykü olaya dışarıdan şahit olan biri tarafından anlatılmaktadır. Öyküde aileye dair olumlu mesajlar yer almaktadır.

Uzaklarda Bir Kuş Sesi öyküsünün teması işçilerin sorunları ve insanlıktır. Ana fikir, kimseye bir kötülük yapmadan, yüreğinde insan sevgisiyle bu dünyadan geçip giden insanlar ölseler bile daima hatırlanır şeklindedir. Öyküde terzilik yapan bir ustanın yaşamı, ölümü ve çevresindekilere yaptığı iyilikler konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde esrar, kumar, sigara gibi olumsuz öğelere yer verilmiştir ancak bunlar olumlanmamıştır.

Toppo Dayı öyküsünde hayvan sevgisi, insan sevgisi temaları işlenmiştir. Ana fikir, insan hayatta insanca yaşamalı ve insanca ölmelidir. Öldükten sonra güzel anılan insanlar mutlaka yaşarken insan kalbine dokunmuş olanlardır. Öyküde belirgin bir olay yoktur. Toppo Dayı'nın özellikleri üzerinden bir durum öyküsü ortaya çıkarılmıştır. Toppo Dayı'nın insanca yaşamı gözler önüne serilmiştir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öykünün ilk sayfalarında Toppo Dayı'nın ne kadar özel bir insan olduğu anlatılmıştır: "*Yeri doldurulamaz adamlardan biriydi Toppo Dayı, evet, kendince alışkanlıkları, tutkuları vardı.*" (s.138). Böyle anlatılan bir karakterin kusurları da vardır mutlaka çünkü idealize edilmiş bir karakter değildir. Toppo Dayı'nın da kusuru aşırı sigara içmesi ve ava çıkmasıdır. Bu iki olumsuz özellik okuyucunun karakterle özdeşim kurmasını zorlaştırsa da hayatın içinden bir karakter olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Ayrıca Toppo Dayı çocuklarının küçük yaşta sigaraya alışmasına karşı çıkmamıştır hatta gururlanmış ve kendi eliyle oğluna sigara vermiştir. Bunun çocuk yetiştirme açısından olumsuz bir örnek olduğu açıktır.

Babam Tanık Sandalyesinde öyküsünün teması dürüstlük, merhamet ve baba sevgisidir. Ana fikir, vicdan insanın mahkemesidir şeklindedir. Bu öyküde yazar, kendi babasıyla benzer özelliklere sahip bir baba karakterine yer vererek eserlerinde otobiyografik esintiler olduğunu hissettirmiştir. Öyküde, yaptığı her işte dürüst olmaya çalışan bir babanın, gerçekten ihtiyacı olduğu için hırsızlık yapan birini ele vermeyerek yalan söylemesi konu

olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde hırsızlık, yalan söylemek gibi olumsuz durumlara yer verilmiştir ancak bu durum olumlanmamıştır.

Hayatımın Yedi Hikâyesi kitabındaki *Bir Yılbaşı Gecesi* öyküsünün teması aşk, kıskançlık ve pişmanlıktır. Ana fikir, insanın içine attıkları en ummadık zamanda ortaya çıkar ve sonuçları çok ağır olur şeklindedir. Öyküde büyük bir aşkla evlenen iki güzel insanın her şey iyi giderken kız hakkında çıkan dedikodular yüzünden evliliklerinin bozulması ve sonunda adamın eşini vurması konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir ve yetişkinlere uygundur. Çocuk okura hitap etmeyen bir konu işlenmiştir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde sesi güzel olan ve sonunda eşini vurduğu için pişmanlık ve üzüntüyle türküler söyleyen bir ana karaktere yer verilmesi verdiği mesaj bakımından olumludur. Aslında bu öykü “Karadır Kaşların” türküsün öyküsüdür. Öyküde dedikodu, birini öldürme, içki içme gibi olumsuz durumlar yansıtılmıştır. Eşini vuran ana karakterin bundan pişman olması da öyküde yansıtılmıştır.

Murathan öyküsünün teması evlat sevgisi, kötü alışkanlıklar ve aşktır. Ana fikir, insan bazen umutlarının tükendiği bir anda sonuçlarını düşünmeden hareket edebilir şeklindedir. Öyküde, erkek çocuk olduğu için ailesi tarafından el üstünde tutulan, imkânsız olduğunu bildiği halde dayısının kızına âşık olan, aşkından hayatına son veren bir genç ve ailesi konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Çocuk okura hitap etmeyen bir konu işlenmiştir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde esrar kullanımı, intihar, erkek çocuğun kız çocuktan üstün görülmesi, kız çocuğunun değersizleştirilmesi gibi olumsuz durumlar olduğu gibi aktarılmıştır.

Hayvanların Sır Dolu Dünyası kitabının teması hayvan sevgisidir. Kitap, çocuk okuyucuya hayvan sevgisini aşılamayı amaçlamaktadır. Bunun için de kitapta baştan sona hayvanların daha önce duyulmamış 669 adet özelliğine yer verilmiştir. Bu, çocuk okuyucunun ilgisini çekmesi bakımından önemlidir. Kitapta, okuyucunun belki de daha önce ismini bile

duymadığı hayvanlarla ilgili bilgilerin yer alması dikkat çekicidir. Kitapta belli bir konu yoktur. Tamamen okuyucuyu bilgilendirmek üzerine yazılmış bir kitaptır. Bu sebeple bir ders kitabı niteliğindedir denebilir. Kitap içerdiği bilgiler sebebiyle çocuk okuyucuyu şaşırtacağı kadar yetişkinleri de şaşırtacaktır. Bu birbirinden ilginç bilgilerle çocuk okuyucu hayvanları sevmeye bir adım daha yaklaşacaktır.

Hikâyemde Hayvan Var kitabındaki *Damdaki Köpek* öyküsünde hayvanlardaki vefa, insanlardaki vefasızlık, evlat özlemi, yoksulluk öyküde ele alınan temalardır. Ana fikir ise vefa konusunda bazen bazı insanlar hayvanlardan daha vefasızdır şeklindedir. Öykünün konusu kendi halinde zar zor geçinen yaşlı bir çiftin yalnız kalıp gelir kapıları kapandıktan sonra dahi bir köpeği beslemesi ve bir gün evlerinde donarak vefat etmelerinden sonra köpeğin vefa örneği göstermesidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öykünün ilk sayfalarında terk edilmiş gibi duran bir evden bahsedilmektedir. Bu ev şüphesiz Kadir Dayı ve eşinin evidir. Evin kimsesizliği betimlenirken aslında bu karı kocanın da yalnızlığı betimlenmiştir. Sanki onların yalnızlığı evlerine tesir etmiş gibidir. Aslında Kadir Dayı ve eşi kimsesiz değillerdi çocukları vardı fakat burada çocuklarının ne yazık ki bir vefasızlık gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu, okuru düşündürücü ve onu sorgulamaya yönelten bir detay olarak belirtilmektedir.

Öykünün, beylerin fötr şapka giydiği, köylünün kasket taktığı dönemlerde geçtiği anlaşılmaktadır. Bu Agop Ustanın şapka dükkânının anlatıldığı bölümde görülmektedir. Yaşlı karı-kocanın evde donmuş vaziyetteki durumları az da olsa anlatılmıştır. Bunu zihninde canlandıran çocuk okurun belki olumsuz duygulara kapılabileceği söylenebilir.

İnek öyküsünde hayvan sevgisi, merhamet, annelik duygusu temaları mevcuttur. Ana fikir, merhamet ve annelik duygusu yalnızca insana ait değildir. Öykünün konusu ise kesilmek için eve alınan bir ineğin ev halkı tarafından sevilip benimsenmesi, sonra rahatsızlandığı için kesilmek zorunda kalması sonucunda ev halkının ineğin yavrusuna

emanet olduğu için çok iyi bakmalarıdır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yani bütünüyle iyi ya da bütünüyle kötü şeklinde çizilmemiştir. Karakterlerin çoğunun ismine öyküde yer verilmemiştir. Öykünün ilk sayfalarında kesilmek üzere eve getirilen bir ineğin ev halkına kendisini nasıl sevdirdiği görülmektedir: “*Huyunu, suyunu, sütünün yağın, lezzetini öve öve, ineği evde alıkoymayı başardı sonunda*” (Güngör, 2002, s. 14).

Öyküde Tevfik Amca karakteri üzerinden kibirli olunmaması gerektiği mesajı net bir şekilde verilmiştir. Tevfik Amca bütün ısrarlara rağmen ineği satın alamamıştır. Bu da göstermektedir ki parayla her şeyi satın alabileceğini sanmak en büyük yanılgıdır.

Kan Kokusu öyküsünde merhamet, hayvanlara merhamet, insanoğlunun acımasızlığı, özgürlük temaları vardır. Ana fikir ise her canlı özgürce ve hak ettiği gibi yaşamalıdır. Öykünün konusu, mezbahaya kesilmek üzere getirilen bir camızın kaçması, özgürlüğünün peşine düşmesi ve mezbahada çalışanların onu yakalamak için verdiği mücadele sonucundan hayvana zarar verip onu yakalamalarıdır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura göre biraz fazladır denilebilir. Ayrıca karakterlerin isimlerinin biraz farklı oluşu ve lakaplarının olması da çocuk okur açısından biraz kafa karıştırıcı olabilir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öncelikle öykünün ismi bizlere vahşet çağrışımı yaptığı için bu noktada çocuk okuru olumsuz etkileyebilir. Yine mezbahadan kesilen hayvanların o anki durumlarının öyküde açık bir şekilde betimlenmesi ve birçok yerde vahşet çağrışımı yapabilecek sözcüğün kullanılması çocuk okurun üzerinde olumlu bir etki oluşturmayacaktır.

Bu yaşına kadar pek çok hayvan kesmiş olan Kör Bahri’ye arkadaşlarının sorduğu sorular insanı sorgulamaya itmektedir. Buraya kadar sorun yok fakat okuyucunun çocuk olduğunu düşünürsek “*öte dünya, cehennem, hesap*” gibi kavramları anlamlandıramayabileceği hususu gözden kaçırılmamalıdır.

Öyküde bol bol kaba sözcükler yer almaktadır. “*dürzü, kör gavat, lan, it oğlu it, dümbükler, namussuz.*”

Kör Bahri’nin bu işlere ilk başladığı zamanlarda kaçak et satmıştır. Bu duruma öyküde yer verilmiş olması verdiği mesaj bakımından sakıncalı olabilir.

Öyküde camız dışında birkaç hayvana daha yer verilmiştir. Bu hayvanlar: *kertenkele, yılan, kartal, kurbağadır.*

Baş Kalfanın kendi içinde muhakeme yapması ve bir suçlu bulmaya çalışması da öyküde yer alan bir başka durumdur. Öyle ki bir ara suçu baytarın üzerine atıp bu işten kurtulmayı bile düşünmüştür. Baş Kalfanın bu tavrı onun biraz bencil bir insan olduğunu göstermektedir. Bu şekilde yazar, okuyucuya hayatta daima iyi huylu insanların olmadığı mesajını vermektedir.

Mezbahadan kaçan camız Baş Kalfa ve yanındakiler tarafından yakalanır. Camızın özgürlüğünün elinden alınışı şu sözlerle dile getirilmiştir: “*Hayatta kalmak için onca direnmesi boşa çıkmıştı hayvanın. İnsana karşı direnişinde yenik düşmüştü!*” (Güngör, 2002, s.46).

Yukarıdaki satırlarda camızın vermiş olduğu mücadeleyi bir direniş mücadelesi olarak ele almıştır yazar.

Kasap ile Köpek öyküsünde hayvan sevgisi, merhamet, büyüklere saygı, geçmişe özlem temaları vardır. Ana fikir, insan yüreğinden sevgi ve merhameti hiçbir zaman eksik etmemelidir. Öykünün konusu ise bir mahallenin maskotu haline gelen köpeğin, mahallenin kasabının yüreğinde önemli bir yer edinmesi ve köpeğin ölümü karşısında kasabın üzüntüsüdür. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öykünün ilk sayfalarında bir ağacın ne kadar çok kişiye fayda sağladığı, okuyucuya betimlemeler yoluyla aktarılmıştır:

“Öğlen sıcağında sokağa çıkan yaşlılar ıhlamur ağacının altından geçerlerken onun kaldırımı süsleyen gölgesinde birkaç saniye soluklanıp hoş kokusunu içlerine çekmeden gitmiyorlardı” (Güngör, 2002, s.51-52).

Bu betimlemelerden sonra bu ıhlamur ağacının gölgesinde yaşayan bir köpekten yani Çakır’dan bahsedilmektedir. Çakır, sanki bir insan gibi tasvir edilmektedir ve böylece olayların okuyucunun gözünde canlanması kolaylaşmaktadır. Çakır’ın parka gitmesinin sebebi orada su bulunmasıdır. Burada yazarın bize anlatmak istediği sokak hayvanları için evimizin önüne bir kap su koymamızın onlar için önemli olduğudur.

Kasap Sabahattin liseye geçince babası ona dükkânın anahtarını vermiş işleri onun yürütmesini istemişti. Bir babanın oğluna bu denli güvenmesi çocukta öz güven gelişimi açısından önemlidir.

Sağır Mehmet mahalledeki kedileri beslemektedir. Bunu gören çocuk Sabahattin’in de daha o yaşlarda hayvan sevgisinin oluştuğu görülmektedir. Bu aslında ailede verilen değer eğitiminin çok kalıcı olduğunu göstermektedir:

“Hayvan sevgisini babasından almıştı Sabahattin” (Güngör, 2002, s.56).

Kasap Sabahattin işlerin kötüye gitmesinden, yeni açılan marketlerin insanlara kalitesiz et satmasından oldukça şikâyetçidir. Bu zamanlarda Çakır’ı da ihmal ettiğine üzülmemektedir. Sabahattin aslında Çakır’ın bu sefil hayattan kurtulduğunu düşünmektedir: *“Kurtuldu,” diye söylendi kendi kendine. “Ölüm bazen kurtuluştur!” (Güngör, 2002, s.63)*

Öyküde bir yerde küfür geçmektedir. Çocuk okur için bu olumlu bir durum değildir: *“Dürzü!” dedi” (Güngör, 2002, s.62).*

Kuşlar Arkadaşımdır öyküsünde özlem, sadakat, İstanbul sevgisi öyküdeki temaları vardır. Ana fikir, hayatta insan hiçbir şeyi ertelememeli ve sevgiyle yaşamalıdır. Öykünün konusu ise Kamber adlı birinin gençliğinden beri verdiği yaşam mücadelesi, Kamber’in eşine olan sevgi ve bağlılığı ve sonunda eşinin vefatı üzerine onun vasiyetine yerine getirip

İstanbul'a gelmesidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur.

Karakterler idealize edilmemiştir. Öykünün ilk sayfalarında yalnız, hüznü ve yaşlı bir adamın İstanbul'u ve insanları seyredip uzaklara daldığı bir manzara çizilmiştir. Bu manzara betimlemesi birkaç sayfa sürmüştür. Ardından adamın geçmişini gidilir ve yaşadıkları birer birer gözler önüne serilir. İşte burada görülür ki Kamber çocukken yalnızca annesi vardır yanında yani yalnız bir çocuktur: *"Gözünü açtığı anda, dünyada anasından başka kimseyi görmemişti yakınında"* (Güngör, 2002, s.67).

Evli bir adama ikinci eş olarak kaçtığı için Kamber'in annesi Ekmekçi Havva, ailesi tarafından dışlanmıştır. Bu maalesef günümüzde de varlığını koruyan toplumsal bir yaradır. Bir anne tek başına çocuğuna bakamaz düşüncesiyle hemen evlilik yoluna girer. Burada bir de resmi olmayan bir evlilik söz konusudur. Bu durum o dönemin gerçeklerini gözler önüne sermesi açısından çarpıcıdır fakat çocuk okur bu durumu anlamlandıramayabilir. Ekmekçi Havva çocuğu Kamber'i ezerler diye kimsenin yanına çirak olarak vermek istememektedir. Öyküde en büyük tutkusu sinema olan bir çocuk görmekteyiz. Bu, bir çocuğun bir şeye tutkuyla bağlanabileceğini bize göstermektedir. Kamber sinemada izlediği filmleri eve gelince annesine de anlatmaktadır. İlerde eşi Gülendam'ı da buna alıştıracaktır.

Kamber Adana'ya iş bulma sevdasına gitmiş fakat bir hüsrarla memleketine dönmüştür. Annesi o yokken onu Gülendam ile evlendirmiştir. Buradan anlaşılıyor ki o dönemde evlilikler görücü usulüyle gerçekleşmektedir.

Eşref Kolçak, Ayhan Işık, Yılmaz Güney, Zeki Müren adı geçen bazı sanatçı ve oyuncular. Bu önemli kişilere öyküde yer verilmesi çocuk okurun ülkesinin sinema geçmişini görmesi açısından kıymetlidir.

Kestanecilik yapmaya başlayan Kamber başta biraz çekinmiş ancak sonrasında her işin deneye yanla öğrenildiği sonucuna varmıştır.

Öyküde döneme ait bir diğer ipucunu da şu cümlelerde görülmektedir: *“Kahvehaneler kurşunlanıyor, bombalar atılıyordu insanların üzerine! Suçu, günahı olmayan kişiler, kim vurduya gidiyordu!”* (Güngör, 2002, s.82).

Sarı Kedi öyküsünde hayvan sevgisi, ailenin önemi, merhamet temaları vardır. Ana fikir, insanın yüreğinde taşıdığı sevgi, paradan çok daha değerlidir. Öykünün konusu ise Dizgicilik yapan bir adamın hayatta verdiği mücadele, yaptığı yanlışlar, pişmanlıklar ve bütün bunlara karşın yüreğinde bir kediye duyduğu sevgi ve merhamet duygusudur. Bu kedi rahatsızlanır ve bundan endişelenen adam kediye veterinere götürse de kedi kaçar ve gözden kaybolur. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Kendine zor bakarken sokak hayvanlarıyla bu kadar ilgilenmesini yadırgayan komşulara Kasım Usta şunları demek ister: *“Dünya, hayvanlarla insanların ortak malı, beyefendi! Aç hayvanı doyurmaksa insan olmanın bir gereğidir!”* (Güngör, 2002, s.104)

Kasım Usta yukarıdaki sözleri söylemeyi çok istese de kavga çıkmasın diye sessizliği tercih etmektedir.

Yapayalnız dört duvar arasında bir kedi yavrusunu mutlu etmek Kasım Ustaya huzur vermektedir. Kasım Usta gibi yüreği merhametle dolu birinin üvey çocuklarına karşı mesafeli ve umursamaz davranması öyküdeki tezat bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Belki de yalnızlık ve yaşlılık Kasım Usta'nın yüreğini yumuşatmıştır kim bilir? Her şeye rağmen kendisi sokak hayvanlarına merhametiyle örnek bir karakter olarak karşımızda durmaktadır.

Yalnızlık ve yaşlılık Kasım Usta'yı düşündürmekte hatta onu yaşamını sonlandırmak gibi sakıncalı bir ruh haline itmektedir. Bu ruh halinin çocuk okuru olumlu etkilemeyeceği apaçık bir gerçektir. Kasım Usta hayatta bazı olaylara karşı duruşundan bahsetmekte ve bunun bir nevi siyaset olduğunu söylemektedir. Aslında bu duruş çocuk okura hayata dair ipuçları

vermesi bakımından olumludur: “*Hayatta bazı şeyleri görmezden, duymazdan gelmek de bir tür siyasetti*” (Güngör, 2002, s.104).

Zühal Hanım ile evlenen Kasım Usta üvey çocuklarını kazanmak için hiç çabalamamıştır. Hep mesafelidir, yapmacıktan baba rolüne girmek istemez. Ancak iki oğlunun iyi durumda olduğunu duyunca da gururlanır içten içe. Bu, baba- oğul ilişkisi olarak doğru bir örnek değildir. Bu satırlarda Aslında Kasım Usta’nın yüreğinden geçtiği şekilde, insanlar ne der diye düşünmeden yaşayan biri olduğu görülmektedir. Hayata karşı o kadar yorgun ki eşinin onu terk etmesine bile karşı çıkmamıştır. Yani hayattan küçük adımlarla, kimseye zarar vermeden geçip gidecektir.

Hayatta bunca çektiklerine karşın sınıksız tutunduğu bir yavru kedi vardır Kasım Usta’nın. O da hastalanmış ve hastaneye giderken ortadan kaybolup gitmiştir.

Sisyphos öyküsünde, aşk, özlem, çocuk sevgisi, hayvan sevgisi, pişmanlık temaları vardır. Ana fikir, Hayatta iyisiyle kötüsüyle her şey insan içindir. İnsanı insan yapan zorluklar karşısında karakterinden ödün vermeden ne kadar mücadele edebildiğidir. Öykünün konusu ise genç bir adamın sevdiği kızı kaçırmaması, tam mutlu bir aile olduk derken kızın ailesinin kızı kaçırmaması, sonrasında bu adamın oğluyla ve çok sevdiği atıyla verdiği mücadeledir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Eşiyle huzurlu bir yuva kuran, işleri iyiye giden Şahin kendine bir at alır. Bu at bir süre sonra onun için eşinden ve çocuğundan sonra hayatını bağladığı bir canlı olmuştur. Destan ismini verdiği bu at çok özel bir attır.

Şahin’in oğlu Baran’a karşı hareketleri, onu yetiştirme tarzı biraz farklıdır. Onu arkadaş gibi yetiştirmiştir. Oğluyla dertleşir, sohbet eder, onun hareketlerini kısıtlamaz. Bu pedagojik açıdan aslında çocukta özgüven gelişimi açısından doğru bir yaklaşım olabilir. Öyle ki bu şekilde yetişen Baran okulda da oldukça başarılı ve aktif bir öğrenci olmuştur: “*Baran’ı, büyük bir insanmış gibi karşısına alıp konuşuyordu onunla; yapacağı ya da yapması gereken*

bir işle ilgili bilgi veriyordu can yoldaşına... Böylece çocuk, kendini küçük ve önemsiz saymadan, tersine babasıyla eşit görerek büyüyordu” (Güngör, 2002, s.131).

Öyküde rüya unsuru iki şekilde karşımıza çıkmaktadır. İlkinde Şahin rüyasında kendisini eşiyle bir uçurumdan düşerken görür. Diğer ise Destan’ın eski uçar gibi koştuğu güzel günlerini rüyasında görmesidir. Burada aslında rüyaların bilinçaltını yansıttığı apaçık görülmektedir. Bu rüyalar sayesinde yazar, okuyucuya karakterlerin gerçek düşünce ve özlemlerini göstermiştir.

Şahin, işleri kötüye gidince boşluğa düşmüştür. Böyle zamanlarda kendini ibadete vermiştir. İbadetin yalnızca zor zamanlarda yapılması düşüncesi pek çok dine mensup insanların yaptığı ortak bir hatadır. Öykünün sonunda Destan kaybolmuştur ve öykü birden orada biter. Sanırım yazar öykünün devamını okuyucunun hayal gücüne bırakmıştır.

Toppo Dayı öyküsünde hayvan sevgisi, insan sevgisi temaları işlenmiştir. Ana fikir, insan hayatta insanca yaşamalı ve insanca ölmelidir. Öldükten sonra güzel anılan insanlar mutlaka yaşarken insan kalbine dokunmuş olanlardır. Öyküde belirgin bir olay yoktur. Toppo Dayı’nın özellikleri üzerinden bir durum öyküsü ortaya çıkarılmıştır. Toppo Dayı’nın insanca yaşamı gözler önüne serilmiştir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öykünün ilk sayfalarında Toppo Dayı’nın ne kadar özel bir insan olduğu anlatılmıştır: *“Yeri doldurulamaz adamlardan biriydi Toppo Dayı, evet, kendince alışkanlıkları, tutkuları vardı.”* (Güngör, 2002, s. 138). Böyle anlatılan bir karakterin kusurları da vardır mutlaka çünkü idealize edilmiş bir karakter değildir. Toppo Dayı’nın da kusuru aşırı sigara içmesi ve ava çıkmasıdır. Bu iki olumsuz özellik okuyucunun karakterle özdeşim kurmasını zorlaştırır da hayatın içinden bir karakter olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Ayrıca Toppo Dayı çocuklarının küçük yaşta sigaraya alışmasına karşı çıkmamıştır hatta gururlanmış ve kendi eliyle oğluna sigara vermiştir. Bunun çocuk yetiştirme açısından olumsuz bir örnek olduğu açıktır.

İnsanlığın Sonbaharında kitabındaki *Giden Gün Ömürden* öyküsünün teması insan sevgisi ve yardımseverliktir. Ana fikir, hayatta insan ayırt etmeksizin herkese sevgiyle yaklaşmalı ve her insana merhamet edilmelidir şeklindedir. Tema net ve anlaşılırdır. Öyküde adı deliye çıkmış bir garibin hikâyesi ve onu yanına alıp koruyup kollayan, onun için endişelenen merhametli bir karakter konu olarak işlenmiştir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde karakterlerin küfür ettiği görülmektedir. Bu çocuk okur açısından olumsuz bir örnektir: “*gavat, pezeveng, dürzü.*” Öyküde, merhametli bir karakter üzerinden insanlık dersi verilmiştir.

Bostan Güzeli öyküsünün teması merhamet ve vefadır. Ana fikir, insan üzerinde emeği olan kimseyi unutmamalı ve vefasızlık etmemelidir şeklindedir. Tema net ve anlaşılırdır. Öyküde, emek verdiği çoğu kişiden vefasızlık gören, yalnız yaşayan yaşlı bir kadının hayatı ve zaman zaman serzenişleri konu olarak işlenmiştir. Öyküde savaş yıllarında ülkenin içler acısı durumu ve yoksulluk açıkça görülmektedir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde ana karakterin küfür ettiği görülmektedir. Bu çocuk okur açısından olumsuz bir örnektir: “*çil kancık, gavur dölü.*” Öyküde yaşlı kadın karakter üzerinden vefanın ve merhametin önemi mesajı açıkça verilmiştir.

Uzaklarda Bir Kuş Sesi öyküsünün teması insan sevgisi ve yardımseverliktir. Ana fikir, insan hayatı boyunca yaptığı iyilikler ölçüsünde öldükten sonra da anılır şeklindedir. Tema net ve anlaşılırdır. Öyküde mütevazı bir hayat süren ustanın yardımseverliği ve sonunda gözlerinin görmez olması konu olarak işlenmiştir. Öyküde yoksulluk, işçi sınıfının sorunları da ele alınmıştır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde argo ifadelerin yer alması olumsuz bir durumdur. Öyküde hayatta kimseye zararı dokunmadan sessizce yaşayıp giden, yardımsever bir karakter üzerinden verilmek istenen mesaj iletilmiştir.

*Derin Sular*da öyküsünün teması çalışkanlık ve merhamettir. Ana fikir, dili, dini, ırkı ne olursa olsun insan işini iyi yapmalı ve yüreğinden merhameti eksik etmemelidir şeklindedir. Tema doğrudan verilmemiş, sezdirme yoluna gidilmiştir. Öyküde bir inşaat ustasının yaşamı, çalışkanlığı ve merhameti konu olarak işlenmiştir. Öyküde haksız kazanç kazanılmaması ve ticarete hileye başvurulmaması mesajı sezdirilmiştir. Agop Usta karakteri Ermeni'dir ancak "*Benim hamurum bu topraklarda yoğrulmuş!*" diyerek ülkesinin Türkiye olduğunu belirtmiştir. Ayrıca anlatıcı, Agop Usta'nın bazen yanında çalışanlara bazı hikâyeler anlattığı sırada masal atasına dönüştüğünü söylemektedir. Bu durum, kültürümüzdeki masal anlatıcılığına gönderme yapması açısından dikkat çekicidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Öyküdeki Agop Usta karakterinin, bir çocuğun yüreğinde sevgisiyle ve çalışkanlığıyla nasıl yer edindiği görülmektedir.

*İyiler Genç Ölü*r öyküsünün teması hayvan sevgisi, baba özlemi ve insan sevgisidir. Ana fikir, hayatta bütün güzellikler de kötülükler de insan içindir ancak insan her şeye rağmen güçlü kalmalı ve yüreğinden sevgiyi eksik etmemelidir şeklindedir. Tema, sezdirme yoluyla okuyucuya sunulmuştur. Öyküde, bir gencin yaşam mücadelesinde yaşadığı zorluklar ve bu mücadelede hep babası gibi bir hayat istemesi ancak sonunda bunları gerçekleştiremeden acı bir şekilde yaşamını yitirmesi konu olarak işlenmiştir. Olayları bu gencin yakın arkadaşı olan kişi anlatmaktadır. Öyküdeki ana karakter Ermeni'dir ancak Türk okullarda eğitim görmüştür. Bu ana karakter üzerinden öyküde Türk eğitim sistemi konusunda bazı tespitlere yer verilmiştir. Ana karakter kendini Türklerden ayrı görmemekte ve İstiklal Marşımızı büyük coşkuyla okumaktadır. Bu şekilde aslında yabancı uyruklu olup Türkiye'de eğitim gören öğrencilerin yaşadığı birtakım zorluklara dikkat çekilmiştir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Damdaki Köpek öyküsünde hayvanlardaki vefa, insanlardaki vefasızlık, evlat özlemi, yoksulluk öyküde ele alınan temalardır. Ana fikir ise vefa konusunda bazen bazı insanlar

hayvanlardan daha vefasızdır şeklindedir. Öykünün konusu kendi halinde zar zor geçinen yaşlı bir çiftin yalnız kalıp gelir kapıları kapandıktan sonra dahi bir köpeği beslemesi ve bir gün evlerinde donarak vefat etmelerinden sonra köpeğin vefa örneği göstermesidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öykünün ilk sayfalarında terk edilmiş gibi duran bir evden bahsedilmektedir. Bu ev şüphesiz Kadir Dayı ve eşinin evidir. Evin kimsesizliği betimlenirken aslında bu karı kocanın da yalnızlığı betimlenmiştir. Sanki onların yalnızlığı evlerine tesir etmiş gibidir. Aslında Kadir Dayı ve eşi kimsesiz değildir çocukları vardır fakat burada çocuklarının ne yazık ki bir vefasızlık gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu, okuru düşündürücü ve onu sorgulamaya yönelten bir detay olarak belirtilmektedir.

İnsanlığın Sonbaharında öyküsünün teması insan sevgisi ve merhamettir. Ana fikir sevgi, dil, din, ırk ayırt etmez; sevginin dili ortaktır şeklindedir. Öykünün konusu Ermeni bir ailenin çocuğunu kendi çocuğu gibi sevgiyle büyüten bir Türk aile ve ailenin küçük çocuğunun çeşitli olaylar sonucunda bunu anlamasıdır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Öyküdeki Sami (Samuel) karakteri idealize edilmiş bir karakterdir. Her durumda anlayışlı, sevecen, çocukları seven, sakin, şakacı bir karakter olarak çizilmiştir. Bu karakter özellikleri öykü boyunca değişmemiştir. Bunun yanında Şuayip karakteri sert, mesafeli, korkulan bir karakter olarak çizilmiştir ancak öykünün sonuna doğru karakterin bu özelliklerinden yavaşça sıyrıldığı görülmektedir. Öyküde geriye dönüş tekniği kullanılarak Birinci Dünya Savaşındaki Ermeni tehciri meselesine değinilmiştir. Samuel'in babası çilingir Hırant usta da tehciye katılmış ancak oğlunu bir Türk aileye emanet etmiştir.

İkinci Anam öyküsünün teması sevgi ve ailedir. Ana fikir, aile içerisinde sevgi ve anlayış bütün sorunları çözebilir şeklindedir. Öykünün konusu Hristiyan bir kadının bir Türk askerine güvenip onunla evlenmesi ve saygı, sevgi dolu bir aile düzeni kurulmasıdır. Öyküde ülkemizin hala bir sorunu olan “kuma” kavramı geçmektedir ancak buradaki farklı iki kadının

aynı evin içerisinde iyi anlaşmalarıdır. Yazar hayattan insan hikâyelerini olduğu gibi anlattığı için bu kavramı da eserine yansıtmaktan çekinmemiştir. Ancak yine de çocuk okur bu kavramı olumlu olarak zihnine yerleştirebilir. Yazarın bu durumu yansıtması normaldir ancak olumlanması normal bir durum değildir. Eserde Hristiyan kültürüne ait bazı bilgilere ulaşılabilir. Eserde karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Eserde geriye dönüş tekniği kullanılarak “Ermeni tehciri” döneminde insanların yaşadığı korku ve dehşet anları anlatılmıştır.

İyiler Genç Ölür kitabındaki *Yalancı Ölüm* öyküsünün teması insanlıktır. Ana fikir, dünyada insanlar yalnızlıklarını unutmak için kimseye bir zararı dokunmadan yaşayıp giden insanlarla uğraşırlar ve o insanlar ancak öldüklerinde ses getirebilirler şeklindedir. Öyküde deli olarak nitelendirilen bir adamın küçük bir mahallede insanların eğlence malzemesi olması ve bunun sonucunda hayatını kaybetmesi konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir ancak çocuk okura uygun değildir. Karakterler idealize edilmemiştir ve karakter sayısı çocuk okura uygundur. Eserde “*Ramo*” karakterinin ölmeden öldü sanılıp gömülmesi çocuk okurda olumsuz duygular oluşturabilir. Eserde içki içmek, küfür etmek, adam öldürmek gibi olumsuz durumlar olduğu gibi aktarılmıştır. Eserde argo kelimeler de kullanılmıştır: “*piç*”

Ağlama Köpeğim öyküsünün teması merhamet ve hayvanlardaki vefa, duygusallıktır. Ana fikir, hayvanlar konuşmasalar da duyguları olan varlıklardır ve en az insanlar kadar duygusaldır şeklindedir. Öyküde mahallede kendisine yemek veren kasabı, mahalleden ayrılma bile unutmayan ve kasap öldüğünde bunu hisseden bir köpek konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir ve çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Karakter sayısı çocuk okura uygundur. Eserde fazla içki içmekten siroz hastası olan bir karaktere yer verilmesi, bazı uygunsuz mekanlardan bahsedilmesi, aile içi geçimsizlik, eşini aldatma gibi olumsuz durumlar yansıtılmıştır. Öyküde “*orospu*” sözcüğü argo bir ifade olarak

geçmektedir. Bunların yanında öyküde kasabın köpeğe olan merhameti ve köpeğin bu merhameti unutmaması okuyucuya olumlu mesajlar vermektedir.

Fincan Falında Aşk öyküsünün teması aşktır. Ana fikir, insan bir kere âşık oldu mu ondan başkasını düşünemez şeklindedir. Öyküde başkasını seven bir kadının kendisini seven biriyle birlikte olması ancak aklından diğer kişiyi bir türlü çıkaramaması ve sonunda bunu farkına varması konu olarak işlenmiştir. Konu çocuk okura uygun değildir. Öykü yetişkinlere hitap etmektedir. Konu şiirsel bir dille aktarılmıştır. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde aşka dair çoğu şey açıkça gözler önüne serilmiştir. Birini severken başka biriyle birlikte olmak etik değerler açısından düşündürücüdür.

Baykuş öyküsünün teması aile ve hayvan sevgisidir. Ana fikir, insanlar başlarına gelen kötü olayların sebebini bir hayvanda aramak yerine kendilerinde aramalıdır şeklinde. Öyküde mutlu bir ailenin her gün öten baykuştan rahatsız olması, baykuşu öldürmeye çalışması sonrasında baykuş artık ötmese bile ailenin başına kötü şeyler gelmesi konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir. Bu öyküde baykuşların uğursuz varlıklar olduğu algısı yanlış bulunmuş ve eleştirilmiştir. Öyküde hayvanlara zarar vermek isteme gibi olumsuz bir durum açıkça yansıtılmıştır. Ancak bu durum olumlanmamıştır.

O Benim Teyzemdi öyküsünün teması dostluk, yardımseverlik ve çocuk sevgisidir. Ana fikir, hayatta kan bağı olmasa da kardeşten daha yakın olabilecek dostları olmalı insanın şeklindedir. Öyküde dostunun hastalığında onun çocuğuna sevgiyle bakan yardımsever bir arkadaş, onu yıllarca teyzesi olarak bilen çocuk ve çocuğun gerçeği öğrendiğindeki şaşkınlığı konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir. Öyküdeki olaylar küçük bir çocuğun bakış açısından yansıtılmıştır. Öyküde bir çocuğa nasıl yaklaşıldığının ne kadar önemli olduğu mesajı vardır.

Öyküde dostunun çocuğuna büyük bir şefkatle bakan bir karakterin yer alması olumlu mesajlar içermektedir.

Masal Kuşu kitabındaki *Masal Kuşu* öyküsünün teması aşk ve dostluktur. Ana fikir, bazı aşklar unutulmazdır şeklindedir. Öyküde hayalleri olan iki gençten birinin aşkı konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde bir gencin aşkı ve tutkusu ayrıntılarıyla yansıtılmıştır ancak bir yandan da ülkemizdeki toplum baskısı da açıkça gösterilmiştir. Öyküde sağlam bir dostluk ilişkisine de yer verilmiş olması okuyucuyu olumlu etkileyecektir.

Papatya Gelin kitabındaki *Papatya Gelin* öyküsünün teması çocukluk ve anılardır. Ana fikir, insan çocukluk anılarını yıllar geçse de unutmaz ve iyi bir şekilde hatırlar şeklindedir. Öyküde, bir çocuğun çocukluk aşkı ve onunla geçirdiği anılar konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküde çocukların masumluluğu ve heyecanı ana karakter üzerinden aktarılmıştır. Çocukların doğayla iç içe büyümesi, yetişkinlere yardım etmesi olumlu mesajlar içermektedir. Öyküde anlatıcı geriye dönüş tekniğiyle kendisinde iz bırakan çocukluk anılarını anlatmıştır. Karakterler idealize edilmemiştir ve karakter sayısı çocuk okura uygundur.

Eşkîya ile Beyaz Kurt öyküsünün teması hayvan sevgisidir. Ana fikir, hayvanların hareketleri de aslında insanlara benzemektedir ve hayvanlar çoğu zaman insanların en büyük yardımcılarıdır şeklindedir. Öyküde, köyü kurtlardan koruyan, köy halkının çok sevdiği bir köpek ve onun yareni beyaz bir kurt konu olarak işlenmiştir. Eşkîya köy halkının göz bebeği olan iri yarı bir köpektir. Öyküde bu hayvanın hareketleri sanki insanmış gibi tasvir edilmiştir. Eşkîya, insanlara yardım eden bir köpektir. Kurtlarla tek başına baş edebildiği için özellikle kış aylarında Eşkîya'nın köy halkına çok yardımı dokunmaktadır. Eşkîya gönlünü civar köyden beyaz bir kurda kaptırmıştır. Burada hayvanların duygusal canlılar olduğu mesajı vardır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

Bir Avuç Kuru Üzümlü öyküsünün teması hayvan sevgisidir. Ana fikir, bir insan bir hayvan ile dost olabilir ve hayatta paradan daha önemli değerler vardır şeklindedir. Öyküde, hayvanların dilinden anlayan bir gencin hikâyesi konu olarak işlenmiştir. Öyküde, iki farklı karakterde at karşılaştırılmıştır. Bu iki atın sahibi genç de hayvanlarının huyunu bilmekte ve ona göre davranmaktadır. Genç içlerinde uysal olan atının borç karşılığında birine verilmesine bir hayli üzölmüştür. Burada atlarıyla kurmuş olduğu bağ açıkça görölmektedir. Öyküdeki gencin Kore Savaşı'na katılmış olduğu belirtilerek öykünün zamanı hakkında ipucu verilmiştir. Öyküde oğlunun genç olduğunu, borç ödeyebileceğini söyleyerek oğlunun üzerine borç yapan bir baba karakteri vardır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

Çoban ile Yılanın Hikâyesi öyküsünün teması dostluk ve insanlıktır. Ana fikir, insanoğlu doğası gereği hırslıdır ve bu yüzünden yanlış yapmaya meyillidir şeklindedir. Öyküde, arkadaşının arkasından iş çeviren bir adamın aldığı beddualardan dolayı yılanı dönüşmesi, bir çobanla dost olması ancak yılanın çobanın oğlunu zehirleyip öldürmesi üzerine dostluklarının bozulması konu olarak işlenmiştir. Konu masalsı bir şekilde aktarılmıştır. Bu sebeple yazar vermek istediği mesajları açıkça vermiş ve öğütlerde bulunmuştur. Öyküde çobanlıkla ilgili bazı bilgilere yer verilmiştir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

İnek öyküsünde hayvan sevgisi, merhamet, annelik duygusu temaları mevcuttur. Ana fikir, merhamet ve annelik duygusu yalnızca insana ait değildir. Öykünün konusu ise kesilmek için eve alınan bir ineğin ev halkı tarafından sevilip benimsenmesi, sonra rahatsızlandığı için kesilmek zorunda kalması sonucunda ev halkının ineğin yavrusuna emanet olduğu için çok iyi bakmalarıdır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Yani bütünüyle iyi ya da bütünüyle kötü şeklinde çizilmemiştir. Karakterlerin çoğunun ismine öyküde yer verilmemiştir. Öyküde Tefik Amca

karakteri üzerinden kibirli olunmaması gerektiği mesajı net bir şekilde verilmiştir. Tevfik Amca bütün ısrarlara rağmen ineği satın alamamıştır. Bu da göstermektedir ki parayla her şeyi satın alabileceğini sanmak en büyük yanılgıdır.

Arabacı (Sisyphos) öyküsünde, aşk, özlem, çocuk sevgisi, hayvan sevgisi, pişmanlık temaları vardır. Ana fikir, Hayatta iyisiyle kötüsüyle her şey insan içindir. İnsanı insan yapan zorluklar karşısında karakterinden ödün vermeden ne kadar mücadele edebildiğidir. Öykünün konusu ise genç bir adamın sevdiği kızı kaçırmaması, tam mutlu bir aile olduk derken kızın ailesinin kızı kaçırmaması, sonrasında bu adamın oğluyla ve çok sevdiği atıyla verdiği mücadeledir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Eşiyle huzurlu bir yuva kuran, işleri iyiye giden Şahin kendine bir at alır. Bu at bir süre sonra onun için eşinden ve çocuğundan sonra hayatını bağladığı bir canlı olmuştur. Destan ismini verdiği bu at çok özel bir attır. Şahin'in oğlu Baran'a karşı hareketleri, onu yetiştirme tarzı biraz farklıdır. Onu arkadaşı gibi yetiştirmiştir. Oğluyla dertleşir, sohbet eder, onun hareketlerini kısıtlamaz. Bu pedagojik açıdan aslında çocukta özgüven gelişimi açısından doğru bir yaklaşım olabilir. Öyle ki bu şekilde yetişen Baran okulda da oldukça başarılı ve aktif bir öğrenci olmuştur: *“Baran'ı, büyük bir insanmış gibi karşısına alıp konuşuyordu onunla; yapacağı ya da yapması gereken bir işle ilgili bilgi veriyordu can yoldaşına... Böylece çocuk, kendini küçük ve önemsiz saymadan, tersine babasıyla eşit görerek büyüyordu”* (Güngör, 2009, s.131).

Öyküde rüya unsuru iki şekilde bulunmaktadır. İlkinde Şahin rüyasında kendisini eşiyle bir uçurumdan düşerken görür. Diğeri ise Destan'ın eski uçar gibi koştuğu güzel günlerini rüyasında görmesidir. Burada aslında rüyaların bilinçaltını yansıttığı apaçık görülmektedir. Bu rüyalar sayesinde yazar, okuyucuya karakterlerin gerçek düşünce ve özlemlerini göstermiştir. Şahin, işleri kötüye gidince boşluğa düşmüştür. Böyle zamanlarda kendini ibadete vermiştir. İbadetin yalnızca zor zamanlarda yapılması düşüncesi pek çok dine

mensup insanların yaptığı ortak bir hatadır. Öykünün sonunda Destan kaybolmuştur ve öykü birden orada biter. Burada yazar öykünün devamını okuyucunun hayal gücüne bırakmıştır.

Toppo Dayı öyküsünde hayvan sevgisi, insan sevgisi temaları işlenmiştir. Ana fikir, insan hayatta insanca yaşamalı ve insanca ölmelidir. Öldükten sonra güzel anılan insanlar mutlaka yaşarken insan kalbine dokunmuş olanlardır. Öyküde belirgin bir olay yoktur. Toppo Dayı'nın özellikleri üzerinden bir durum öyküsü ortaya çıkarılmıştır. Toppo Dayı'nın insanca yaşamı gözler önüne serilmiştir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir. Öykünün ilk sayfalarında Toppo Dayı'nın ne kadar özel bir insan olduğu anlatılmıştır: "*Yeri doldurulamaz adamlardan biriydi Toppo Dayı, evet, kendince alışkanlıkları, tutkuları vardı.*" (s.138). Böyle anlatılan bir karakterin kusurları da vardır mutlaka çünkü idealize edilmiş bir karakter değildir. Toppo Dayı'nın da kusuru aşırı sigara içmesi ve ava çıkmasıdır. Bu iki olumsuz özellik okuyucunun karakterle özdeşim kurmasını zorlaştırsa da hayatın içinden bir karakter olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Ayrıca Toppo Dayı çocuklarının küçük yaşta sigaraya alışmasına karşı çıkmamıştır hatta gururlanmış ve kendi eliyle oğluna sigara vermiştir. Bunun çocuk yetiştirme açısından olumsuz bir örnek olduğu açıktır.

Babaannemin Köpeği öyküsünün teması hayvan sevgisi ve vefadır. Ana fikir, hayvanlar çoğu zaman sahiplerinin en yakın arkadaşı olurlar, onları unutmazlar ve birçok insandan daha vefalıdırlar şeklindedir. Öyküde oğlunun evinde yaşayan yaşlı bir kadının yalnızlığı, ev halkının bunu fark etmemesi, bu yaşlı kadının yalnızlığını köpeği Topak ile unutması ve ölümünden sonra köpeğinin onun mezarına giderek onu unutmadığını göstermesi konu olarak işlenmiştir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okurun seviyesine uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde bir köpek insanlara adeta vefa örneği göstermiştir ve bir kez daha okuyucuya insanların en sadık dostlarının hayvanlar olduğu mesajı verilmiştir

Sevgili Öğretmenim kitabındaki *Sevgili Öğretmenim* öyküsünün teması öğretmenlik ve yardımseverliktir. Tema açık ve anlaşılırdır. Ana fikir, bir toplumda öğretmen öğrencilerini çok iyi tanıyıp onlara fark ettirmeden yardım elini uzatmalıdır şeklindedir. Öyküde bir öğretmenin gözlemleri sonucu bir öğrencisinin durumunu analiz etmesi ve onu incitmeden ona yardım etmesi konu olarak işlenmiştir. Konunun anlatıcısı bir mektup yoluyla konuyu aktarmıştır. Anlatıcı hayatına dokunan öğretmenine yıllar sonra bir mektup yazarak duygularını dile getirmiştir. Mektup unsuru öykünün merkezindedir. Öyküde hem çalışıp hem okumak zorunda kalan çocuk işler sorununa da değinilmiştir. Yazar öyküsünde bir öğrenci gözünden öğretmenin değeri ve önemi mesajını aktarmıştır. Öykünün alt metninde aslında okuyucuya iyi bir öğretmenin nasıl olması gerektiğiyle ilgili ipuçları verilmektedir. Bu yönüyle öykü, çocuk okurun yanında ebeveynlere ve öğretmenlere de hitap etmektedir.

Özür öyküsünün teması pişmanlık, yardımseverlik ve öğretmenliktir. Tema açık ve anlaşılırdır. Ana fikir, öğretmenler de insandır hata yapabilir, önemli olan yapılan hatayı fark edip özür dilemektir şeklindedir. Öyküde bir öğretmenin öğrencisini yanlış anlayıp ona kızması ancak onu dinleyince olayın hiç de sandığı gibi olmadığını anlayıp öğrencisinden özür dileyip ona yardım etmesi konu olarak işlenmiştir. Yazar öyküde, annesi hasta babası da cezaevinde olan ve çalışmak zorunda kalan bir çocuk karaktere yer verilerek çocuk işçi sorununa değinmiştir. Ayrıca öyküde öfkesine yenik düşen öğretmen öğrencisine tokat atmıştır ancak sonrasında hatasını anlayıp özür dilemiştir. Durumun bu şekilde verilerek olumsuz bir durum olumlanmamıştır. Öykü okuyucuya öğretmenlerin kusursuz olmadığı, hata yapabileceği mesajını açıkça iletmiştir.

Engeli Aşmak öyküsünün teması azim, yardımseverlik ve öğretmenliktir. Tema açık ve anlaşılırdır. Ana fikir, insan, sevgi dolu bir öğretmen ve biraz azimle birçok engeli aşabilir şeklindedir. Öyküde engelli bir çocuğun sevgi dolu, merhametli bir öğretmen ve kendi azmi sayesinde engellerini aşması konu olarak işlenmiştir. Yazar öyküde yazgısı kötü başlayan bir

çocuğun sevgi dolu bir öğretmen ve onu bir an yalnız bırakmayan anneanesi sayesinde hayata tutunma mücadelesini aktarmıştır. Öykünün ana karakterindeki okuma azmi de yazarın iletmiş olduğu önemli mesajlardan biridir. Bu karakterin azmi çocuk okuru okumaya sevk etmede etkili olacaktır. Ayrıca bunlar, kitabı okuyan engelli çocuklara da umut olması bakımından önemli mesajlardır.

İçinden Gülen Çocuk öyküsünün teması öğretmenlik ve yardımseverliktir. Tema açık ve anlaşılardır. Ana fikir, bir öğretmen öğrencisinin halinden anlamalı ve onunla bakışlarıyla bile anlaşabilmeli ve onun bir gülümsemesini en büyük hediye olarak görebilmelidir şeklindedir. Öyküde, yaptığı hiçbir espriye gülmeyen öğrencisinin sorunu anlayıp ona yardımcı olan ve zamanla onun bakışlarıyla güldüğünü gören bir öğretmen konu olarak işlenmiştir. Öykü, konusu itibarıyla öğretmenlerin de okuyup dersler çıkarmasına uygundur. Öyküde günümüzde okullarda sıklıkla rastlanan akran zorbalığına da dikkat çekilmiştir.

Hatırım İçin öyküsünün teması okuma sevgisi ve öğretmenliktir. Ana fikir, öğretmen bazen öğrencisi ile bir meslektaş arasında köprü kurabilmeli ve öğrencisine güvendiğini hissettirerek onun güvenini kazanmalıdır şeklindedir. Öyküde, bir öğretmenin öğrencisine koşulsuz inanması ve ona doğru rehberlik yaparak meslektaşıyla arasındaki köprü kurması konu olarak işlenmiştir. Öykü konusu itibarıyla öğretmenlerin de okuyup faydalanmasına uygundur. Öyküde, bir öğretmenin öğrencisine tokat attığı görülmektedir ancak bu olumsuz durum olumlanmamıştır. Öğretmenlerin de hatalarının olabileceği mesajı da öyküde yer almaktadır. Ayrıca ebeveynlere de çocuklarının eğitim hayatlarında onların karar ve yeteneklerine saygılı olmaları gerektiği mesajı da öykünün alt metninden çıkarılabilir.

Baba Yurduna Dönüş öyküsünün teması öğretmenlik ve fedakârlıktır. Ana fikir, bir öğretmen gittiği yeri güzelleştirmek, eğitim yuvasına dönüştürmek için her türlü fedakârlığı yapmalıdır şeklindedir. Öyküde yıllar sonra memleketine öğretmen olarak tayin olan bir öğretmenin memleketindeki köy okulunu hangi zorluklarla bir eğitim yuvasına çevirdiği ve bu

uğurda yaptığı fedakârlıklar konu olarak işlenmiştir. Öykü konusu itibarıyla öğretmenlerin de okuyup ders çıkarmasına uygundur. Öyküde öğretmenin fedakârlığının yanında fakir halkın da imkânları ölçüsünde öğretmene yardım ettiği görülmektedir. Ayrıca, bu halk çocuklarını okutan öğretmene karşı da oldukça saygılı davranmaktadır. Türk halkının misafirperverliği ve gönlü bol oluşu da öyküde değinilen durumlardan biridir.

Öğretmen Ana öyküsünün teması yalnızlık, merhamet ve öğretmenliktir. Ana fikir, öğretmenliği içselleştiren kişilerin yüreğinde her zaman annelik duygusu vardır şeklindedir. Öyküde, yüreği çocuk sevgisiyle dolup taşan ancak kendi çocuğu olmayan anaç bir öğretmenin hastanede gördüğü hafızasını yitirmiş olan çocuğa annelik etmesi konu olarak işlenmiştir. Öykü, konusu itibarıyla yetişkinlere de hitap etmektedir. Öyküde anne olmak için illa ki çocuğu doğurmuş olmanın gerekmediği, yüreğinde annelik duygusunu taşıyan herkesin anne olabileceği mesajı açıkça verilmiştir.

Sanatçı At öyküsünün teması hayvan sevgisi ve pişmanlıktır. Ana fikir, hayvanların da bir canlı olduğu unutulmamalı ve onlara sevgiyle yaklaşılmalıdır şeklindedir. Öyküde, çocukken bir ata istemeden zarar veren bir öğretmenin yıllarca bu durumu unutamaması ve atandığı köyde de bindiği ata oldukça nazik ve sevgi dolu yaklaşması konu olarak işlenmiştir. Öyküde bir çocuğun pişmanlığı ve yaptığı hata sonucunda yüreğinde oluşan hayvan sevgisi okuyucuya aktarılmıştır.

Başımın Belası öyküsünün teması öğretmenlik ve hayvan sevgisidir. Ana fikir, bir öğretmen yeri geldiğinde öğrencisinin sorununu kendi sorunu gibi benimseyip ona yardımcı olabilir şeklindedir. Öyküde yüreği hayvan sevgisiyle dolu bir çocuğun bu iyi niyetini kullanacak kötü niyetli kişilere rastlaması ve bu beladan öğretmenin yardımıyla kurtulması konu olarak işlenmiştir. Öyküde sinirli, sevgisiz bir baba figürü çizilmiştir. Ancak bu baba karakterine rağmen çocuk yüreğinden sevgiyi eksik etmemiştir. Yazar, baba karakterine

öyküde fazla yer vermeyip çocuğun yüreğindeki sevgiye odaklanarak mesajını açıkça iletmiştir. Öykü, konusu itibarıyla hem çocuklara hem de yetişkinlere hitap etmektedir.

Zurnanın Zırt Dediği Yer öyküsünün teması öğretmenlik, insan sevgisi ve fedakârlıktır. Tema doğrudan öğretmen karakteri üzerinden iletilmiştir. Ana fikir, öğretmenlerin duygudaşlık yeteneği gelişmiş olmalıdır ki bu duyarlılığı öğrencilerine de aktarabilsin şeklindedir. Öyküde lösemi tedavisi gördüğü için saçını kazıtan öğrencisine destek olmak ve diğer öğrencilerine de insanlık dersi vermek amacıyla saçını kazıtan bir öğretmen ve onun yüreği sıcacık olan öğrencisi konu olarak işlenmiştir. Öyküde insanlarda elinden olmayan sebeplerden oluşan kusurlarla dalga geçilmemesi gerektiği mesajı da açıkça verilmiştir. Yazar bu öyküde vermek istediği mesajı sezdirme yoluyla değil doğrudan aktarmayı tercih etmiştir.

Köyde Bir Prenses öyküsünün teması öğretmenlik, okuma sevgisi ve köy yaşamıdır. Ana fikir, öğretmenler gittiği yeri güzelleştirip insanlarla sevgi bağı kurarlar şeklindedir. Öyküde çocukluğu, babasının öğretmen olması sebebiyle köyde geçen sevecen bir çocuk ve ailesinin köy halkı ile kurduğu güzel bağ konu olarak işlenmiştir. Öyküde köy yaşamı bütün güzellikleri ve zorluklarıyla aktarılmıştır. Anadolu insanının saygısı ve misafirperverliği de öyküde yer almıştır. Ayrıca öykünün anlatıcı ve ana karakteri olan çocuğun okuma sevgisi, dürüstlüğü ve sözünün eri olması da okuyucuya olumlu mesajlar aktarmaktadır. Böyle özelliklere sahip bir çocuk karakterin öyküde yer alması çocuk okurun özdeşim kurmasını kolaylaştırması açısından önemlidir.

Ressamın İki Kuşu öyküsünün teması baba sevgisi, hayvan sevgisi ve fedakârlıktır. Ana fikir, insan kalp kırmamalı ve her canlıya sevgiyle yaklaşmalıdır şeklindedir. Öyküde mutlu bir aile iken çocuğu geçirdiği kaza sonucu engelli kalan ressam bir babanın bu olay için eşini suçlaması sonucu eşinden ayrılması ve engelli kızına fedakârca bakması konu olarak işlenmiştir. Öyküde, çocuğunun kalbini kırmaktan çok korkan, ona gözü gibi bakan aynı

zamanda göremeyen bir kuşa da yardımcı olan bir baba karakteri vardır. Çocuk da ona bu denli iyi bakan babasını çok sevmektedir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Bizim Evin Yılanları öyküsünün teması, hayvan sevgisi, saygı ve ailedir. Ana fikir, insan bir hayvana sevgi bağıyla bağlanınca, o yitip gittikten sonra acısı da büyük olmaktadır şeklindedir. Öyküde kalabalık, kendi içinde bir düzeni olan huzurlu bir aile içinde hayvana verilen değer ve bir yılanın çok sevdikleri atlarını sokup öldürmesi konu olarak işlenmiştir. Öyküde büyüklere saygı duyulması gerektiği ve aile düzeninde yazısız bazı kuralların da olduğu mesajı yer almaktadır. Ayrıca öyküde yılanlar ve atlar hakkında da bazı bilgiler vardır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir. Öyküde dedesini mutluluk kaynağı olarak gören bir çocuk karakterin olması çocuk okuyucu açısından olumlu mesajlar içermektedir.

Annem, Aslan ve Ben öyküsünün teması, annelik ve ailedir. Ana fikir, doğadaki her canlı yavrusu için her şeyi yaparken bazen insanoğlu çocuğunun mutsuzluğunu görmezden gelip hayatını eşine hizmet ederek geçirmektedir şeklindedir. Öyküde, annesinin üvey babasına sorgusuzca hizmet etmesini ve kendisinin mutsuzluğuyla ilgilenmemesini kabullenemeyen bir çocuğun yalnızlığı konu olarak işlenmiştir. Çocuk karakter izlediği belgesel ile kendi yaşamını karşılaştırıp annesine kızmaktadır. Ancak çocuğun annesi, belgeseldeki anneler kadar fedakâr değildir. Üvey babası ise oldukça kaba, umursamaz, yüreğinde sevgi barındırmayan biridir. Çocuk öykü boyunca annesinin böyle birine bağlanıp kalmasını sorgulamaktadır. Öyküde hayvan belgesellerinden sahneler yer aldığı için hayvanların yaşamları hakkında ipuçlarına da ulaşılmaktadır. Yazar bu öyküsünde okuyucuya olumsuz bir aile yapısında çocukların ne denli zarar gördüklerini gözler önüne sermiştir. Öyküde çocuk işçiler konusu da ele alınmıştır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Babam Sana Emanet öyküsünün teması baba sevgisi, okuma sevgisi ve hayvan sevgisidir. Ana fikir, babalar çocuklarının iyiliği ve mutluluğu için birçok zorluğu göze alabilir şeklindedir. Öyküde, çocuğunu annesi olmadan yalnız büyüten bir babanın okumaya hevesli kızının yokluğuna dayanamayıp kalbinin yumuşaması konu olarak işlenmiştir. Öyküde bir insanın hayatını kurtaran bir kediye yer verilerek hayvan sevgisi mesajı aktarılmıştır. Öyküde kızını tek başına büyüten, toplumsal bazı kalıp yargıları sebebiyle onu dışarıya göndermek istemeyen fedakâr bir baba karakteri vardır. Bu karakter öykünün sonunda kalıp yargılardan kurtulmuş ve kızının mutluluğunun daha önemli olduğunu anlamıştır. Bu yönüyle baba karakteri devingen bir karakterdir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

Boğaziçi'nde Bir Sürgün öyküsünün teması hayvan sevgisi ve dostluktur. Ana fikir, hayvanlar da insanlar gibi ilgi ister ve yaşamları insanlardan çok daha zordur şeklindedir. Öyküde ailenin üyesi gibi olan bir köpeğin dostluğu ve sonrasında eve gelen diğer köpeği kıskandığı için evin babası tarafından sokağa bırakılışı konu olarak işlenmiştir. Burada sokak hayvanlarının neden her an ölümle burun buruna oldukları da anlatılmıştır. Öykü okuyucuda hayvan sevgisi uyandırması açısından olumlu mesajlar içermektedir. Öyküde kendi hastalığına rağmen evin köpeğini çocuklarından ayrı tutmayan bir anne karakteri üzerinden merhamet mesajı verilmiştir. Öte yandan köpeğe olan ilgiyi biraz kıskanan, otoriter ve yüreği eşi kadar yufka olmayan bir baba karakteri de öyküde vardır. Bu baba karakteri bir köpeğe zarar veren evin köpeğini sürgüne göndererek kendince cezalandırmıştır. Babasının köpeğe verdiği bu cezayı çocuk karakter sorgulamakta ve babasına öfkelenmektedir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Gece Gelen Ayı öyküsünün teması hayvan sevgisi, öğretmenlik, özlem ve merhamettir. Ana fikir, hayvanlar kendilerine yapılan yardımı unutmazlar ve iyiliğe iyilikle karşılık verirler şeklindedir. Öyküde, bir dağ köyüne, anneannesini memlekette bırakarak yeni

atanmış bir öğretmenin bir gece yaralı bir aya yardım etmesi ve aylar sonra o ayının içi bal dolu bir kütüğü minnet duygusuyla öğretmenin evine getirmesi konu olarak işlenmiştir.

Burada verilen mesaj açıktır irili ufaklı her hayvan kendisine iyilik edene saldırmaz ve iyilikle karşılık verir. Öyküde anneannesi tarafından büyütülen ve onu geride bıraktığı için aklı onda kalan fedakâr bir öğretmen karakteri vardır. Bu öğretmen zor şartlara uyum sağlayabilmiş azla yetinmeyi bilen biridir. Anneannesi onu böyle yetiştirmiştir. Ayrıca öğrencileri için elinden geleni yapan fedakâr bir öğretmendir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur.

Karakterler idealize edilmemiştir.

Anne Bana Köpek Al kitabında ana tema hayvan sevgisidir. Yazar kitabı baştan sona kadar bu tema üzerine şekillendirmiştir. Kitap, köpek sahiplenmek isteyen aileler için bir rehber niteliğindedir. Okuyucu, bu kitapta köpeklerle ilgili pek çok bilgiye ulaşabilir. Okuyucunun çocuk olduğu düşünülürse kitap, çocuğun hayvan sevgisi ve sorumluluk bilincinin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Kitapta belirgin bir olay yoktur. Bölümler halinde köpek çeşitleri ve onların bakımları hakkında bilgiler verilmiştir. Kitaptaki ana karakterler cinsleri değişmekle birlikte köpeklerdir. Kitabın ilk bölümü olan “*Köpek Sahibi Olmak Sorumluluk Gerektirir*” bölümü kitabın vermek istediği mesajı sunmuştur. Bir canlıyı yetiştirmek büyük sorumluluktur ve birey buna her yönüyle hazır olmalıdır. Giriş bölümünün ardından yazar, bölümler halinde köpekler hakkında bilgileri sıralamıştır. Kitabın şüphesiz en dikkat çeken bölümü “*Köpeğinizin Yıldızı Ne Diyor*” bölümüdür. Burada çocuk okur, köpeklerin de burçlarının olduğu bilgisine ulaşacaktır. Yazar, kitabın son bölümü olan “*Köpeğiniz Sizden Rica Ediyor*” bölümünde bir köpeğin ağzından köpeklerin istekleri sıralanmıştır.

Sinema Kuşu Sevgilim kitabındaki *Sinema Kuşu Sevgilim* öyküsünün teması evlat sevgisi ve yalnızlıktır. Ana fikir, hayatta birbirinden habersiz nice zorluklar çeken insanlar vardır ve bu insanlar sessizce bu dünyadan göçerler şeklindedir. Öyküde ailesinin göz bebeği

olan bir genç kızın yaşadıkları, başarısız bir evlilik yapması ve bunun sonunda hastalığa yakalanması konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküde kızlarının mutluluğu için her şeyi yapan bir anne- baba vardır. Ancak onların sonsuz fedakârlığı kızlarını hayatta tutmaya yetmemiştir ve biricik kızları vefat etmiştir. Öyküde hayalleri olan, anne-babasına yük olmak istemeyen, sinema tutkunu bir genç kız karakteri üzerinden umutlu olma mesajı verilmiştir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Yanlış Rüya öyküsünün teması insan sevgisi, merhamet ve evlat acısıdır. Ana fikir, hayatta öyle acılar vardır ki telafisi mümkün değildir şeklindedir. Öyküde dayısıyla çıktığı bir yolculukta sığındıkları mağaranın acı dolu hikâyesini duyan çocuğun üzüntüsü ve gördüğü rüya konu olarak işlenmiştir. Burada rüya unsuru önemli bir rol oynamıştır. Öykünün konusu gerçekçidir fakat çocuğun rüyasında olağanüstülükler vardır. Öyküde yeğenini kendi çocuğundan ayrı tutmayan bir dayı vardır. Yeğenin ölümü dayısını yıkmıştır. Hikâyeyi duyan çocuk bundan etkilenecek bir rüya görmüştür. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Iskatçı öyküsünün teması hayat mücadelesi ve insanlıktır. Ana fikir, her insan değerlidir ve sevmeyi hak eder şeklindedir. Öyküde bir adamın bir yazara duyduğu hayranlık konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Korkumu Kalbime Gömdüm öyküsünün teması aile, sevgi ve evlat sevgisidir. Ana fikir, bir baba her şeyden önce çocuklarını ve hayat arkadaşını düşünür şeklindedir. Öyküde orta yaşlı ve iki çocuk sahibi bir babanın genç bir kadına âşık olması, resmi nikahları olmadığı için de yüreğinde hep kadının gideceği korkusuyla yaşaması konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküde çocuklar üvey annelerini bir türlü kabullenemezler, bu sebeple kadın ölmeyi düşünür ancak hamiledir. Bunu hastanede öğrenen çocuklar pişmandır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Akarsuyun Aynasında Düşler Görülür öyküsünün teması aile ve merhamettir. Ana fikir, insan bazen gelmeyeceğini bildiği halde beklemekten vazgeçmez şeklindedir. Öyküde bir ailenin ayakta durmaya çalışması, babasını özleyen ve onu rüyasında gören bir kızın yaşadıkları konu olarak işlenmiştir. Öyküde rüya unsuru dikkat çekmektedir. Genç kız rüyalarında özlediği hayatı görmektedir ve en çok babasını özlemektedir. Genç kız rızası dışında çocuk sahibi olmuştur. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Kediler Yıldızları Sayar öyküsünün teması hayvan sevgisi ve merhamettir. Ana fikir, hayatta hırslarına yenik düşen insan yaktığı canların hesabını bir gün verir şeklindedir. Öyküde annesinin gözüne girmek için çocukken bir kedinin canını alan, zamanla biriyle ortak olup işleri büyüten bir adamın bir gece ortağını korumak uğruna bir çocuğun ölümüne göz yumması konu olarak işlenmiştir. Rüyasında çocuğun annesi kedi kılığında adama görünmüştür ve adamın vicdan muhasebesi yapmasını sağlamıştır. Konu gerçekçidir ancak rüya kısımlarında bazı olağanüstülükler vardır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur ve karakterler idealize edilmemiştir.

Sevgi Ekmektir kitabındaki *Çürümüş Yapraklar* öyküsünün teması baba sevgisi ve özlemi, yoksulluk, okuma sevgisi ve ailedir. Ana fikir bir çocuğun penceresinden dünya çok farklıdır, çocuklar masum ve savunmasızdır şeklindedir. Öyküde babasını kaybeden, annesi ve ablasıyla yaşam mücadelesi veren bir çocuğun yaşamı konu edilmiştir. Konu gerçekçidir. Öyküde dönemin ruhunu yansıtan uzun betimlemeler vardır. Bu uzun betimlemeler çocuk okurun öyküden kopmasına sebep olabilir. Dönemin siyasi yapısı ve yaratıcı kavramının çocuk gözünden nasıl algılandığı eserde yansıtılmıştır. Öyküde oğlunun okuyup memur olmasını isteyen ancak yoksulluk sebebiyle birikmiş bütün parasını evlenecek kızına harcadığı için oğlunu okula gönderemeyen bir kadının mücadelesi görülmektedir. Okula gidemeyen çocuk berberin yanında çıraklığa başlar. Kadının hayatta verdiği zorlu mücadeleler geriye

dönüş tekniği kullanılarak aktarılmıştır. Öyküde esnaf yaşamına dair de gerçekçi gözlemler yer almaktadır. Eserde aile yaşamına uygun olmayan birtakım durumlar (genel ev vb.) yansıtılmıştır ancak olumlanmamıştır. Eserde argo ifadeler ve yerel söyleyiş özelliklerine de yer verilmiştir. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Dünya Bir Pencere öyküsünün teması anne sevgisi ve özlemi, yardımseverlik, yoksulluktur. Ana fikir insan hayatta ne yaşarsa yaşasın bir yere ait olamadığını bilmek yüreğinde hep bir yara olarak kalır şeklindedir. Öyküde göçmen, yaşlı bir adamın hayattaki mücadelesi, göçmen olmanın zorlukları ve bu yaşlı adamın yaşadığı onca zorluğa rağmen iyilikten vazgeçmemesi konu olarak işlenmiştir. Konu gerçekçidir. Göçmen Sinan Dede'nin tek isteği kapısının önündeki boş arsaya Çingenelerin gelmesiydi. Onun Çingenelere bu kadar düşkün olmasının sebebi elbette ki Çingenelerin de kendisi gibi göçmen olmalarıydı. Göçmen Sinan Dede ölümünün ardında yaptığı iyiliklerle anılmıştır. Geriye dönüş tekniğiyle Sinan Dede'nin yaşamı aktarılmıştır.

Öyküde bazı argo ifadeler bulunmaktadır. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

Sevgi Ekmektir öyküsünün teması yoksulluk, geçmişe özlem ve baba özlemidir. Ana fikir insanların neler yaşadığını bilmeden onları yargılamamalıyız şeklindedir. Öyküde dilencilik yapan yaşlı bir kadın ve torununun yaşamı aktarılmıştır. Yaşlı kadının tek isteği torunun keman çalmasıdır ancak gözlerini kaybettiği için torunu onun her şeyi olmuştur, onu yanından ayırmak istememektedir. Öyküde müzikle ilgili bazı terimler vardır. Çocuk okur bu terimleri anlamakta zorluk çekebilir. Yaşlı kadının kızı yıllar sonra gelip çocuğunu almak ister. Bunu duyan çocuk üzülür ve anneannesinin yanından ayrılmak istemez. Çocuk ana diye bir sevgi yoktu içimde diyerek aslında bu kavrama bile yabancı olduğunu anlatmaktadır. Okur

bu eserde çocuk gözünden dünyanın nasıl görüldüğünü biraz da olsa anlar. Öyküdeki karakter sayısı çocuk okura uygundur. Karakterler idealize edilmemiştir.

3. Necati Güngör'ün Eserlerinde Ele Alınan Değerler

Necati Güngör, kendisiyle gerçekleştirilen röportajda özellikle “Günüşiği” yayınları arasında çıkan her kitabının tematik bir dizinin halkaları olmasını istediğini söylemiştir ve bu tematik yaklaşımı da “arkadaşlık” değeri ile devam ettirmek istediğini sözlerine eklemiştir.

Çocuk eğitimi kapsamında incelenen eserlerde ele alınan değerler şu şekilde gruplandırılmıştır:

3.1. Aşk-sevgi. Her kavram gibi aşk kavramı da toplumsal değişikliklerden etkilenmektedir. Bu farklılaşmayla beraber aşkın tanımlamaları da değişmiştir. Türkçe Sözlükte ise aşk “aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi, sevdâ” olarak tanımlanmıştır (TDK, 2011, s. 177). Çocuk okur, aşkın ve sevginin çeşitli şekillerini farklı yaşlarda deneyimleyebilir. Bu tecrübeyi edinirken ebeveyn ve öğretmenlerinin rehberliğiyle duygu gelişimlerine katkı sağlayacak nitelikli eserlerden yardım almaları faydalı olacaktır.

Esmeralda öyküsündeki çocuk bütün duygularını şiir defterine döken, şair ruhlu bir çocuktur. O kadar ki şiir defterini kohnunda taşımaktadır. Yazmak en güzel dertleşme yoludur: “*Sayfalarını şiirlerle doldurduğum bir defterim vardı. Kalbimin gizli defteri...*” (Güngör, 2019, s. 86).

Aynı öyküde aşk üzerine bazı çıkarımlar görölmektedir: “*Esmeralda nasıl, ne zaman gelip de gönöl pencereye konmuştu, bilmiyorum... O mu gelip konmuştu, yoksa ben mi onun kapkara saçlarının bağına gönlümü bağlamıştım? Kim bilir...*” (Güngör, 2019, s.87)

İnce Bir Hüzün öyküsünde bir genç bir kıza âşık olmuştur ve gencin vazgeçemediği bu karşılıksız aşk onu ölüme sürüklemiştir. Öyküde aşk teması bu genç üzerinden yansıtılmıştır: “*Özellikle de aynı sınıfta okuduğumuz ince belli, uzun saçlı Visal’in ilgisini çekme; kalbini ona açmak özlemiyle yanardı*” (Güngör, 2008, s.33).

Yokluğun Yalan Senin öyküsünde yüreği sevgiye aç bir genç üzerinden aşk ve sevgi mesajı verilmiştir: “*Kerim sığınacağı bir insan yüreği arıyordu oysa... (Güngör, 2008, s.68).*

Masal Kuşu öyküsünde bir gencin aşkı üzerinden hayatın bir parçası olan aşk ve tutkuyla ilgili bazı ipuçları verilmiştir: “*Şule’nin çok güzel olduğu kuşkusuzdu; ama onu gözüümüzde büyüten, erişilmez kılan şey, biraz da bizim o yaşlarda, bir kadın teninin ılıkliğına olan uzaklığımız, bir genç kızın pembe avuçlarındaki gizemli sıcaklığa beslediğimiz özlemdi galiba... ” (Güngör, 1992, s. 12).*

Genç Bir Şair İçin Aşk Öyküsü öyküsünde platonik bir aşk yaşayan ve bu aşkı sebebiyle yaşamına son veren bir genç üzerinden aşk mesajı verilmiştir.

Murathan öyküsünde dayısının kızına âşık olan ve bu aşk yüzünden hayatını kaybeden bir genç üzerinden aşk mesajı verilmiştir. Murathan kimselerin hoş görmediği, annesinin onaylamadığı bu aşk yüzünden yaşamına son vermiştir.

Fincan Falında Aşk öyküsünde bir kadının sevdiği adamı bir türlü aklından çıkaramaması üzerinden aşk mesajı verilmiştir.

Yanlışı Rüya öyküsünde bir gence âşık olup ona inanan bir genç kıza yer verilmiştir. Genç kızın bu duyguları karşılık bulamamış ve genç kız hüsrana uğramıştır.

3.2. İnsan sevgisi. Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinde sevgi ve benimsenme ihtiyacı fizyolojik ve güven ihtiyaçlarından sonra üçüncü sırada yer almaktadır. Ayrıca pek çok şair ve yazar sevgiyi -özellikle insan sevgisini- eserlerine konu etmiştir. Yani insan sevgisinin insana olumlu yansıdığı hem bilim insanları hem de sanatçılar tarafından doğrulanmış bir durumdur. Edebi eserlere de konu olmuş bu değerın önemini çocuk okur da önce ailesinden sonrada okuduğı nitelikli eserlerden anlayacaktır.

Babam Şimdi Çok Uzaklarda kitabındaki *Otobüs Bekliyordunuz* öyküsündeki iletilerden birisi insan sevgisi daima yüreklerde yaşamalıdır yargısıdır.

Yağmurda Eriyen Annem öyküsünde Rasim Öğretmenin şu sözleri insanların dış görünüşüne göre yargılanmaması gerektiği mesajını içermektedir: “*Kafadan sakat insanlar bile aramızda normalmiş gibi dolaşıyor! Aldırmıyoruz onlara. Bedensel aksaklıkları mı kusur olarak göreceğiz?*” (Güngör, 2015, s.113).

Bu Ev Senin öyküsünde iyi kalpli yaşlı adamın şu sözleri yüreğindeki insan sevgisini göstermektedir: “*Bir insan, her zaman bir evden daha değerlidir, hatun!*” (Güngör, 2017, s.43)

Başımın Belası öyküsünde öğrencisinin sorununu kendi sorunu gibi benimseyip çözmeye çalışan ve bu sayede öğrencisinin kalbinde taht kuran öğretmen karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir: “*Öğretmenime olan sevgim, öğretmenliği de sevdirmişti bana*” (Güngör, 2015, s.109).

Zurnanın Zırt Dediği Yer öyküsünde öğrencilerine örnek olan ve onlara açıkça insanlık dersi veren bir öğretmen görülmektedir: “*Demek ki arkadaşlar, bedensel bazı eksikliklerimiz, bizim kişisel kusurumuzdan kaynaklanmaz*” (Güngör, 2015, s.115).

O Benim Torunum öyküsünde torun hasreti çeken yaşlı çiftin şu sözleri yüreklerindeki insan sevgisini açıkça göstermektedir: “*Paranın gözü çıksın! El kiri, soyka! Ben torunumu paraya değişir miyim?*” (Güngör, 2017, s.58)

Giden Gün Ömürden öyküsünde bir garibe sahip çıkan yüreği insan sevgisiyle dolu bir karakter görülmektedir: “*Allah’ın garibi bir yerlerde donup kalır düşüncesiyle içi içini yiyordu*” (Güngör, 2016, s.16).

Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun kitabındaki *Dördüncü Gün* öyküsünde insan sevgisi ve insanlara güven temaları açıkça işlenmiştir: “*İnsanlara güvenmek istiyorum,*” dedi annem. “*Bütün insanlar kötü, bütün insanlar sahteci, bütün insanlar dolandırıcı olabilir mi? Hiç mi iyi insan yok bu dünyada?*” (Güngör, 2017, s.15).

Uzaklarda Bir Kuş Sesi öyküsünde Bahri Usta karakteri üzerinden insan sevgisi mesajı verilmiştir: “*Gönlü şen, kapısı herkese açık biriydi Bahri Usta*” (Güngör, 2008, s. 39).

İnsanlığın Sonbaharında öyküsünde Sami (Samuel) karakteri üzerinden insan sevgisi mesajı verilmiştir: “*Ama Sami amcam onun tersiydi; her istediğimizi yerine getirir, bizi neredeyse şımartırdı*” (Güngör, 2016, s.80).

Hep Böyle Uzun Yollar öyküsünde yüreği insan sevgisiyle dolu ve insanların eşit olabileceğine inanan bir karakter üzerinden bu mesaj verilmiştir: “*Toplumdaki bütün kötülükler bu eşitsizlikten doğuyordu!*” (Güngör, 2008, s.116)

Uzaklarda Bir Kuş Sesi öyküsünde Bahri Usta karakteri hakkında söylenen şu sözler ondaki insan sevgisini açıkça göstermektedir: “*Gönlü şen, kapısı herkese açık biriydi Bahri Usta. Ekmeği kolay yutulurdu. Eşiğine varanı yere oturtmaz, başının üstüne kondururdu!*” (Güngör, 2008, s.158)

Yanlış Rüya öyküsünde tanımadığı bir kızın başına gelenlerin üzüntüsünü yüreğinde hisseden, yüreğinde insan sevgisi barından çocuk karakter üzerinden bu mesaja ulaşılmaktadır.

Iskatçı öyküsünde her insanın kendi içinde yeni bir dünya barındırdığı ve her insanın değerli olduğu mesajı örtülü olarak verilmiştir.

3.3. Hayvan sevgisi. Necati Güngör kendisiyle gerçekleştirilen röportajda hayvan haklarının insan haklarından önce gelmesi gerektiğini dile getirmiştir. Yazarın da bahsettiği gibi hayvan hakları ve hayvan sevgisi de birçok konuda olduğu gibi çevresinde yaşayan her canlıya saygı ve merhamet duyma duygusu da öncelikle ailede gelişen bir durumdur. Çocuk her canlıya değer vermeyi ailede öğrenmeye başlar ve okul sıralarında eğitim ile bunu içselleştirir. Burada ebeveyn ve öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Ebeveynler küçük

yaşlarda çocuklarının hayvanlarla vakit geçirebileceği ortamlar yaratarak bu gelişim sürecine temelden başlamış olacaktır.

Muhabbetkuşum öyküsünün başında muhabbetkuşları hakkında bazı bilgiler verilerek hayvan sevgisinin önemine vurgu yapılmıştır.

Babam Şimdi Çok Uzaklarda öyküsünde hayvanların da duygusal canlılar olduğu ve biz insanların en sadık dostları olduğu mesajı da Cino karakteri üzerinden açıkça verilmiştir. Aynı öyküde Kerimcan'ın annesi karakteri üzerinden aslında verilmek istenilen doğru mesaj aktarılmıştır: “*Aslında her şeyi seviyordu annem; ağaçları, çiçekleri, kuşları, sokaktaki hayvanları... Babamla bu konuda anlaşamıyorlardı. Hayvanların öldürülmesini istemiyordu. “Öldürdüğün hayvanın da bir ailesi vardır,” diyordu ısrarla. “Yuvada ağzını açmış bekleyen yavruları...”* (Güngör, 2019, s. 43).

Annemin Defteri öyküsünün hayvan karakteri olan Tango'nun çocuğa bir arkadaş gibi olduğunu anlıyoruz. Yazar yine bir hayvan karakter üzerinden hayvan sevgisi duygusunu çocuk okura sezdirmeye çalışmıştır: “*Hiç arkadaşınız olmasa, Tango sizi bütün gün oyalamaya yeterdi*” (Güngör, 2019, s.67).

Damdaki Köpek öyküsündeki şu satırlarda hayvanların en sadık dostlar olduğu görülmektedir: “*Gümüş'ün dama çıkıp da böyle yürek parçalarcasına uluduğunu nice zaman sonra fark eden komşular seğirtip kapıya dayanmışlardı.*” (Güngör, 2002, s.11)

İnek öyküsünün son satırlarında, ölen anneden yadigâr kalan Cumali'ye bir emanet gibi bakan bir ev halkı vardır. Bu satırlarda eve alınan her hayvanın artık evin bir üyesi olduğu mesajı verilmektedir: “*O bir yadigârdı artık, annesinin emanetiydi...*” (Güngör, 2002, s. 21).

“*Sevgili ineğimizin yeryüzünde bıraktığı yavrusuna iyi bakmaya çabalıyordu.*” (Güngör, 2002, s.21)

Kan Kokusu öyküsünde yakalanan camız kaçmasın diye ayaklarındaki sinirler kesilince canı yanar. Abuzer hayvana acımazken Baş Kalfanın hayvana acıyıp ona işkence etmeyi istememesi şu satırlarda görülmektedir: “*O bir hayvan, ulan teres!*” dedi. “*Sen nesen peki? Hayvan mı, insan mı? Eğer insanım dersen, insan gibi olacaksın! Yani hayvana eziyet etmeyeceksin...*” (Güngör, 2002, s.49)

Aynı öykünün sonunda camızın daha fazla acı çekmemesi için oracıkta hayvanı kesmişlerdir. Yani hayvan insanoğluna karşı verdiği mücadeleyi yine kaybetmiştir.

Sarı Kedi öyküsünde Kasım Usta hayatta aldığı darbeler sonucunda insanlara olan sevgisini masum, savunmasız sokak hayvanlarına yöneltmiştir: “*Açlıklarını giderme güdüsüyle yalnızca gözlerinin içine bakıp anlayış bekleyen kedilere açık bırakmıştı gönül kapısını!*” (Güngör, 2002, s.114)

Sisyphos öyküsünde Şahin Destan’ı o kadar benimser ki onun can yoldaşı olur, onunla sohbet bile eder. Şahin ekmeğini onunla kazandığını bildiği için onun gönlünü hoş tutmaya çalışır. Burada hayvanların bazen çok iyi dost olduğu mesajının verildiği açıktır: “*Destan’ın varlığı ona güç veriyordu gerçekten. Hayatının yükünü hafifletiyordu çünkü Destan*” (Güngör, 2002, s.124).

Toppo Dayı öyküsünde Toppo Dayı, çok sevdiği keklği Şah öldükten sonra çok üzölmüş, kendini eve kapatmıştır. Herkes bu durumu yadırgasa da Toppo Dayı can arkadaşını kaybetmiştir ve onun için her can değerlidir. İşte Toppo Dayı’nın öldükten sonra güzel anılmasının sebebi de budur: “*Şimdi Toppo Dayı yok... İnsan ve hayvan sevgisiyle yoğrulmuş yüreği topraklara karıştı şimdi*” (Güngör, 2002, s.143).

Anne Bana Köpek Al kitabı baştan sona hayvan sevgisi teması üzerine yazılmıştır. Kitap köpek sahibi olmak isteyen aileler için oldukça bilgilendirici bir niteliğe sahiptir. Köpeklerin bakımı, yaşamı, ihtiyaçları detaylı bir şekilde kitaptaki yerini almıştır. Kitapta köpeklerin fiziksel bakımlarının yanında duygusal olarak da ilgi istedikleri bilgisi vardır. Yani

köpekler duygusal canlılardır. Her canlıda olduğu gibi köpeklerde de sevgi ve kabul edilme önemlidir. Sevgi teması bu şekilde okuyucuya sunulmuştur. Kitabın girişinde Pascal'ın *"İnsanları tanıdıkça, köpeğimi daha çok seviyorum."* Sözüne yer verilmesi dikkat çekicidir. Yazar burada yine köpeklerin sadık birer dost olduklarını vurgulamıştır.

Burada Bülbül Ağlamış öyküsünde şu satırlar bir annenin yüreğindeki hayvan sevgisini göstermektedir: *"Annem hayvanlara taş atmamı hoş karşılamazdı"* (Güngör, 2015, s.11).

Anneme Bir Ev Alacağım öyküsünde bir çocuğun ağzından hayvan sevgisini kimden edindiği anlatılmaktadır: *"Ben, hayvanları sevmeyi ondan öğrendim. Annem de seviyor, benim gibi."* (Güngör, 2011, s. 20). Aynı öyküde Glorya Teyze karakterinin hayvan sevgisi açıkça gösterilmiştir: *"Hasta ve sakat hayvanları iyileştirdikten sonra, resimlerini çekip bilgisayarına koyuyor"* (Güngör, 2015, s.25).

Emanet Kuş öyküsünde kendi yalnızlığını bir kuşun yarenliğiyle gidermeye çalışan, kuşu iyileştirmek için her şeyi yapan ana karakter üzerinden hayvan sevgisi mesajı verilmiştir.

İyiler Genç Ölüyor öyküsünde nalbantlık yapan bir karakterin atlarla olan bağı ve onlara olan sevgisi üzerinden hayvan sevgisi mesajı verilmiştir: *"At tutkusu Ohannes Usta'ya babasından miras kalmıştı"* (Güngör, 1998, s. 63).

Sanatçı At öyküsünde bir öğretmenin, çocukken yaptığı hatayı unutmaması ve yüreğindeki hayvan sevgisi açıkça aktarılmıştır: *"Ne zaman bir araba atı, fayton atı, yarış atı görsem, yaşlı hayvanı anımsıyordum hemen. Kaçış yoktu. Kuşkusuz daha yıllarca sürecekti bendeki bu vicdan sızısı!"* (Güngör, 2015, s. 87).

Başımın Belası öyküsünde her sabah okula giderken bir sokak kedisini besleyen, ona arkadaşım diyen, yüreğinde hayvan sevgisi taşıyan bir çocuk karakter üzerinden bu mesaj verilmiştir: *"Duvar dibinde durup, gelip geçenlere yalvarırcasına miyavlayan bu sevimli yavruyla ilgilenmemek mümkün değildi"* (Güngör, 2015, s.94).

Ressamın İki Kuşu öyküsünde göremeyen bir kuşa yardım eden ana karakter üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Bizim Evin Yılanları öyküsünde dede karakteri dostu gibi benimsediği, gözü gibi baktığı sevgili atını kaybedince çok büyük üzüntü duymuştur: “*Arapkızı’nın ölümüne o kadar üzülmüştü ki dedem, uzun bir süre, ahırdan yana dönüp bakmadı*” (Güngör, 2017, s. 28).

Babam Sana Emanet öyküsünde çocuğun giderken babasının bir kediye emanet etmesi ve o kedinin babasının hayatını kurtarması okuyucuya bir kez daha hayvanların iyi birer dost olduğu mesajını iletmiştir: “*Onun yeri gönlümün tahtıdır bundan sonra. Tanrı onu hayvan suretinde yaratmış ama mayasına insanlık katmış sanki...*” (Güngör, 2017, s. 65)

Boğaziçi’nde Bir Sürgün öyküsü bir çocuğun ve ev halkının dostu olan, kendisini sevdiren bir köpek üzerine yazılmıştır ancak bu köpek evin babası tarafından sürgüne gönderilmiştir: “*Sevilmenin, aferin almanın mutluluğuyla çenesini dizime koyup, yüzüme bakıyordu öyle. Kendini, bizlerden biri olarak görüyordu*” (Güngör, 2017, s. 71).

Eşkîya ile Beyaz Kurt öyküsü batan sona hayvan sevgisi ve hayvanların ne denli insanlara benzediği üzerine yazılmıştır. Öyküdeki Eşkîya adlı köpek yardımsever, akıllı, iri yarı ve duygusal bir köpektir ve yaşadığı köyde insanlara çok yardımı dokunmaktadır: “*Eşkîya’nın herkesçe sevilmesinin nedeni, bütün köyün bekçiliğini yapmasıydı. Onun korkusundan, kış boyunca bizim köye kurtlar inemiyordu*” (Güngör, 2017, s. 100).

Bir Avuç Kuru Üzüm öyküsünde en sevdiği atının borç karşılığında birine verildiği öğrenen gencin üzüntüsünden hayvan sevgisi mesajı açıkça görülmektedir: “*Bir hayvan değil de gencecik, umut dolu bir insan ölüp gitmişti sanki bu evden!*” (Güngör, 2009, s. 23)

Babaannemin Köpeği öyküsünde yaşlı bir kadının yalnızlığını gideren ona can yoldaşı olan ve karşılığında da ev halkından sevgi gören bir köpek görülmektedir. Bu köpek en sadık dostunu kaybedince onu unutmamış ve büyük bir vefa örneği sergilemiştir:

“Topak’ın, sabahları kayboluşundaki gizi anlamıştık; anlayamadığımız, ondaki bağlılık duygusunun yoğunluğu, derinliği, büyüklüğüydü” (Güngör, 2009, s.96).

Dağlarda Yalnız Bir Köpek öyküsünde “Çeto” sahibine bağlı bir köpektir ve bu bağlılık sahibini bile şaşırtmıştır: *“Bir hayvan bir insanı nasıl bu kadar özler, o anki sevincini gözlerimle görmesem, bilemezdim...”* (Güngör, 2008, s. 13).

Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı öyküsü baştan sona hayvan sevgisi ve hayvanların korkulacak canlılar olmadığı mesajı üzerine yazılmıştır.

Leylekler Küsmüş, Yılanlar Bayram Etmiş masalında insanların doğayı ve hayvanları sevmemeleri ve onlara zarar vermeleri sonucunda başlarına gelen kötü olaylar üzerinden hayvan sevgisi mesajı verilmiştir. Olumsuz bir durum gösterilerek olumlu bir mesaj iletilmiştir.

Ağlama Köpeğim öyküsünde bir kasabın bir köpeğe merhameti ve köpeğin buna karşılık kasabı unutmayıp o öldüğünde hissetmesi durumu açıkça hayvan sevgisi mesajını içermektedir: *“Bir hayvan bir insana bunca bağlanabilir miydi? Nasıl bir bağlılık duygusuydu bu, nasıl bir sezgiydi, kimse anlayamadı. Ne inanılır ne de anlaşılır bir olaydı bu hayvanın sezgileri...”* (Güngör, 1998, s. 53).

Baykuş öyküsü baykuşun uğursuz bir hayvan olduğu düşüncesinin yanlışlığını ortaya koymak üzerine yazılmıştır. Öyküde ötmekten başka bir şey yapmayan, dilsiz bir hayvanın öldürülmeye çalışılması ancak sonradan karakterlerin başlarına gelen kötü olayların sebebinin bu hayvan olmadığını anlamaları üzerinden hayvanlara zarar verilmemesi gerektiği mesajı verilmiştir.

Hayvanların Sır Dolu Dünyası kitabı baştan sona hayvan sevgisi teması üzerine şekillenmiştir. Kitapta belki de ismini ilk kez duyacakları hayvanları tanıyan okuyucu hayvanları sevmeye bir adım daha yaklaşacaktır.

3.4.Baba sevgisi- özlemi. Aile kavramının yapı taşlarından biri olan baba figürünün kız ve erkek çocuklarını farklı şekillerde etkilediği bir gerçektir. Bu bağlamda ebeveynlere çocuklarının hayatlarına dokunmak ve onları iyiye doğruya sevk etmek için önemli bir görev düşmektedir.

Asıl Babam öyküsünde baba sevgisi ve özlemiyle ilgili iletiler vardır. “İşte bu nedenle, asıl babam diye annemin ikinci eşini biliyor, onu hep sevgiyle anıyorum” (Güngör, 2019, s.22).

Aynı öyküde babalığın kan bağıyla değil yürek bağıyla olduğuna yönelik iletiler de mevcuttur. “*Remzi Baba da bize, üvey babalık nedir, hissettirmedi. O asıl babam olsa ancak bu kadar bağlanırdım. Gönlümdeki aziz yeri hiç değişmeyecek*” (Güngör, 2019, s.23).

Hayatımın Kahramanı öyküsünde okuma alışkanlığını babasından alan ve babasına özlem duyan bir çocuk görülmektedir: “*Hayatta hep kahramanlıkları özleyen adamın, asıl kahramanın kendisi olduğunu bilemezdim!*” (Güngör, 2019, s.30).

Babam Şimdi Çok Uzaklarda öyküsünde çocuk kahramanın babasının vefatından sonra sık sık onu rüyasında görmesi ve ağlayarak uyanması babasına duyduğu sevgi ve özlemi göstermektedir.

Kasap ile Köpek öyküsünde Sabahattin son aylarda içine düşen tedirginlik duygusuyla babasını daha da fazla özlemektedir. Hatta geceleri içi daraldığında eski günleri hatırlayıp rahatlamaktadır: “*Rüyasında hep babası vardı! Yeryüzündeki tek dayanağı! Tek güvencesi! Sonsuz bir güven duygusuyla sırtını yasladığı ulu bir ağaç...*” (Güngör, 2002, s.55).

Benim Annem Bir Tane öyküsünde babasını çok seven mutlu bir çocuk karakter görülmektedir: “*Babamı daha fazla görebilmek için, sabahları ardına takılır, onunla birlikte işyerine gitmelere kalkışırdım*” (Güngör, 2015, s.43).

Ressamın İki Kuşu öyküsünde kendisine fedakârca bakan babasına karşı büyük bir sevgi duyan çocuk karakter üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Babam Sana Emanet öyküsünde bir çocuğun babası için söylediği şu sözler yüreğindeki baba sevgisini göstermektedir: “*Ne kadar katı görünürse görünsün, yine de yüreğinden ince bir su aktığını biliyorum. Katı görünmesi korkusundan! Gidersem beni tümüyle yitireceğinden korkuyor...*” (Güngör, 2008, s.48).

Akarsuyun Aynasında Düşler Görülür öyküsünde babaları öldükten sonra oradan oraya savrulan, birçok badire atlatan bir genç kızın rüyalarında babasını gördüğü ve onu özlediği görülmektedir. Babalarının ölümüyle genç kız ve ağabeyleri dağılmış ve yaşamda yanlış ilerlemişlerdir. Genç kız bunun farkındadır fakat bunu değiştirmeye gücü yetmez. Tek yapabildiği babasını özlemektir.

Otobüs Bekliyordunuz öyküsünde iki farklı baba figürü vardır. Birisi garajlarda boyacılık yapan ancak son zamanlarda hastalığı sebebiyle evine ekmek götüremeyen bir baba, diğeri ise bu babanın biyolojik oğlu olan çocuğa belki de babasından daha babacan yaklaşan baba olmayan ama babalığı sonuna kadar hissettiren kişidir.

Asıl Babam öyküsünde babası tarafından terk edilmiş küçük bir çocuğun isyanı şu şekilde yansımıştır: “*Yüzü nasıl bulanıksa belleğimde, öz babama karşı duygularım da öyle... Annemi ve iki çocuğunu yüzüstü bırakıp ardına bakmadan giden birini sevgiyle, özlemle hatırlamam mümkün değil! Çocuk yüreği saftır, temizdir, incedir, evet ama aptal değildir... Çocuk yüreği sevgi bulmadığı yere yönelmez*” (Güngör, 2019, s.22).

Sevgi Ekmektir öyküsünde annesi tarafından terk edilen çocuğun babasına duyduğu özlem gözler önüne serilmiştir.

3.5. Anne sevgisi- özlemi. Anneliğin kutsallığı neredeyse bütün toplumlarda dile getirilmiş ve benimsenmiş bir gerçektir. Bu genellemenin ne kadar doğru olduğu tartışmaya

açıktır. Bu genellemeyi yapanlar annelerin de bir insan olduğunu ve farklı yaşamlara sahip olabilecekleri gerçeğini göz ardı etmemeleri gerektiğinin farkında olmalıdırlar. Bir insan önce kendi birey olma yolculuğunun bilincinde olmalıdır ki başka bir insanı da birey olarak yetiştirebilsin.

Annemin Defteri öyküsündeki aşağıdaki satırlarda çocuğun annesinin vefatından sonra babası ve annesi arasında yaptığı kıyaslama ve annesine duyduğu özlem açıkça görülmektedir: “*Derslerimi savsaklamadığımı bildiği için, o konuda fazladan hiçbir şey demez. (Oysa annem daha bir ilgiliydi: Derslerimin iyi olduğunu bilmesine karşın hep daha iyiye yönlendirmeye çalışırdı.)*” (Güngör, 2019, s.69).

Eski Annem öyküsü baştan sona anne sevgisi ve özlemi üzerine kurulmuştur. Şu sözlerden bu görülmektedir: “*Yeni anne babamı da çok seviyorum elbet. Kardeşlerimi de seviyorum. Ama eski annemi unutamıyorum. Hayali hep gözlerimin önünde. Sekiz yaşıma kadar o büyüttü beni. Geceleyin yatarken, düşümde eski annemi göreyim diye yalvarıyorum. Onu herkesten çok özliyorum!*” (Güngör, 2015, s.36)

Benim Annem Bir Tane öyküsünde annesini çok seven bir çocuk karakter görülmektedir: “*Şundan eminim, dünyada her şeye kızılabilir, ama anneme kızılamaz! Benim annem bir tanedir. Onunla yaşamın her güçlüğü göğüslenbilir*” (Güngör, 2015, s.50).

Emanet Kuş öyküsünün ana karakterinin annesini ne kadar sevdiği ve özlediği şu satırlarda görülmektedir: “*Ablasını, yeğenlerini de özliyordu kuşkusuz, ama anne özlemi hepsinden ağır basıyordu sanırım. Annesi, kendi bedeninin yarısı gibiydi ve o, annesinden uzakta, yarım bedenle yaşamak durumundaydı!*” (Güngör, 2015, s.71)

Ben Annemin Dalıyım öyküsünde evlat acısı çeken ve kızının iyiliğini isteyen bir anne görülmektedir: “*Dedim ki, “Sen gel de bunu benim ana yüreğime anlat...” Evladını yitiren bir ana, onunla birlikte girer toprağa...”* (Güngör, 2015, s.92)

Aynı öyküde fazla göstermese de annesini seven ve düşünen bir genç kız görülmektedir: *“Başa tutunacak dalı yok, başka uğraşacak kimsesi yok. O ağaç, ben de onun dalıyım. Dal kırılmadan ayrılmaz ağaçtan”* (Güngör, 2015, s.95).

Yağmurda Eriyen Annem öyküsünde annesi en mutlu gününde sele kapılıp vefat eden genç bir kızın anne özlemi görülmektedir: *“Yağmurdan mı eridin, yoksa mutluluktan mı, a benim güzel annem? Ses ver kızına, gittiğin yerden bir ses...”* (Güngör, 2015, s.131)

Yokluğun Yalan Senin öyküsünde ana karakter her ne kadar annesinin ölümünden etkilenmemiş gibi görünse de üvey annesine de bir türlü alışamamıştır. Burada annenin yerinin doldurulamayacağı mesajı açıkça verilmiştir.

Dünya Bir Yağmur öyküsünde hapiste olan annelerini özleyen ve hayatta kalmaya çalışan çocuklara yer verilmesiyle bu mesaj iletilmiştir.

Gözyaşların İnci Tanesi öyküsünde annesini kaybeden bir çocuğun büyüdükçe annesinin yokluğunu daha çok hissetmesi üzerinden anne özlemi teması aktarılmıştır.

Sanatçı At öyküsünde hayata ve annelere dair bir mesaj bulunmaktadır: *“Anneler yaşam öğretmenidir. O her biri birer altın değerindeki öğütleri, yıllardır kulağımda yankılanıp durur”* (Güngör, 2015, s.87).

Dünya Bir Pencere öyküsünde geçmiş günleri hatırlayan Sinan Dede en çok annesini özlemekte ve onu rahmetle anmaktadır.

Sevgi Ekmektir öyküsünde ise annesinin terk ettiği torununa annelik etmiş yaşlı bir teyze üzerinden bu mesaj verilmiştir.

3.6. Okuma alışkanlığı. Bireye okuma alışkanlığı kazandırılmak isteniyorsa okuma becerisinin kazanılmaya başlandığı dönem belirlenmeli ve bütün olarak bireyin okuma alışkanlığı kazanması için yapılması gerekenler, kullanılabilecek yöntemler, etkili olan

faktörler tespit edilmelidir. Burada ebeveynlere, öğretmenlere ve çocuk kitabı yazarlarına büyük bir görev düşmektedir.

Hayatımın Kahramanı öyküsünde kitap okuma alışkanlığının ailede başladığına işaret eden önemli iletiler yer almaktadır: “*Babam sayesinde kazanmış olduğum okuma alışkanlığım, hız yitirmeden sürdü*” (Güngör, 2019, s.29).

Annemin Defteri öyküsünün girişinde ilk ileti olarak karşımıza okuma sevgisi, kitap okuma alışkanlığının yazma yeteneği üzerindeki etkisi çıkmaktadır: “*Bu defteri annem almıştı bana... Bilgisayar oyunları ile fazla zaman geçirmemi istemiyordu. Kitaplar okumamı, yazı yazmamı öğütüyordu. Ne zaman birlikte alışverişe çıksak, mutlaka bir kitapçıya da uğradık o gün... Kendi çocukluğunda okuyup da etkisinde kaldığı kitapları benim de okumamı istiyordu anneciğim. İnsan kitap okudukça yazma isteği uyanırmış içinde. Yazdıkça da bu yeteneği geliştirmiş...*” (Güngör, 2019, s. 65).

Roman Okumak öyküsünde öğretmenin önerdiği iki kitaba yer verilmiştir. Bunlar Reşat Nuri Güntekin’e ait Anadolu Notları, Acımak ve Çalıkuşu romanlarıdır. Türk edebiyatında artık klasikleşmiş olan bu eserlerin öyküde geçmesi şüphesiz çocukların bu kitaplara olan merakını kamçılacaktır. Zaten öykünün ilerleyen sayfalarında ana karakterin “Acımak” romanın okurken duyduğu heyecandan bu anlaşılmaktadır: “*Okudukça kendimi, genç öğretmen Zehra’nın yerine koyduğumu duyumsuyordum*” (Güngör, 2019, s.105).

Roman Okumak öyküsündeki şu satırlarda öğrencilerine okuma sevgisi aşılamaya çabalayan bir öğretmen görülmektedir: “*Öğretmenimiz, kitabı alıp sınıfa gösterir, edebi değeri üzerine konuşur, bizleri de okumaya heveslendirirdi. Ayrıca kitapların kapaklarını yakından görünce, belleğimizde yer etmesi daha kolay oluyordu*” (Güngör, 2019, s.103).

Sisyphos öyküsünün ilk sayfalarında oğlundan gururla bahseden ve kışın ona palto alabilmenin hayalini kuran bir baba görülmektedir. Baba, oğlunun okumasını her şeyden çok istemektedir. Bu okuma sevdasına öyküde yer verilmesi okura okumanın önemini bir kere

daha hatırlatacaktır: “Kış soğukları bastırmadan bir de palto alabilseydi üstüne, ötesi kolaydı. O okuduğu sürece, canını dişine takıp çalışmaya razıydı” (Güngör, 2002, s. 120).

İyiler Genç Ölür öyküsünde oğlunun kendisi gibi nalbant olmasını istemeyen, okumasını isteyen bir baba karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir: “Gelgelelim, kendi oğlunun bu türden tutkulara bulaşmasını da istemiyordu. Yalnızca okulunu bitirmesini değil; sanatla, edebiyatla uğraşmasını istiyordu Bedros’un.” (Güngör, 1998, s. 63).

Sevgili Öğretmenim öyküsünde öğrencilerine okuma alışkanlığı kazandırmada başarılı olan bir öğretmen karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir ve bunu öğrencisi şöyle dile getirmiştir: “Bize aşıladığınız okuma tutkusunu hiç savsaklamadım. Yaşam koşulları ne kadar değişirse değişsin, kitap okumamak için hiçbir bahaneye sığınmadım” (Güngör, 2015, s. 17).

Engeli Aşmak öyküsünün ana karakteri olan engelli bir çocuğun okuma hevesi ve azmi yansıtılarak bu mesaj verilmiştir: “Bu zekâ, bu kavrayış yeteneği, değme sağlıklı çocukta yoktu! Bu çocuk eğer engelsiz olsa, bütün yaşlılarını geride bırakırdı” (Güngör, 2015, s. 30).

Hatırım İçin öyküsünde Tarih Öğretmeni Bayram Bey öğrencilerini kitap okumaya sevk eden ve özendiren bir karakterdir: “Her derste, işlenen konuyla ilgili kitaplar getiri, bu kitaplardan bölümler okutarak belleğimizi bazı ayrıntılarla beslerdi” (Güngör, 2015, s.48).

Köyde Bir Prenses öyküsünde çocuk ana karakterin okuma ve yazmayı çok sevmesi üzerinden bu mesaj verilmiştir: “İlgi alanım okumak ve yazmaktı diyelim. Hem nasıl okumak!... Yerde gördüğüm yazılı hiçbir kâğıdı alıp okumadan geçmezdim” (Güngör, 2015, s.119).

Gece Gelen Ayı öyküsünde bir dağ köyünde zor şartlara rağmen okula gelen öğrenciler üzerinden bu mesaj verilmiştir. Öğrencilerinin bu okuma azmi öğretmenlerinin de öğretme azmini artırmıştır.

İnce Bir Hüzün öyküsünde iki gencin üniversite hayalleri ve bunun için çalışmaları yansıtılmıştır: “İkimiz de çok istiyorduk üniversiteye girmeyi! (Güngör, 2008, s.32). Aynı

öyküde Abdullah karakterinin dedesinin masallar, dini öyküler anlatması olumlu mesajlar içermektedir.

Ölüm Uykusu öyküsünde çok okumak, çalışmak istemesine rağmen yanında çalıştığı patronunun önüne çıkardığı engeller sebebiyle bu hayalini gerçekleştiremeyen bir genç üzerinden bu tema verilmiştir.

O Yolun Sonunda öyküsünde babasına yardıma gittiği için ders başarısı düşen bir çocuğun buna üzülmeye ve içindeki okuma sevgisine yer verilerek mesaj iletilmiştir.

Genç Bir Şair İçin Aşk Öyküsü öyküsünde şair ruhlu, güzel şiir okuyan bir genç karaktere yer verilerek mesaj iletilmiştir: “Yunus şairdi, evet... Yazdıklarını dergilerde yayımlıyor, edebiyat çevrelerinde ilgiyle karşılanıyordu. Doğuştan gelen bir şiir söyleme yeteneği vardı sanki. Halk şairleri gibi yalın bir dille anlatırdı söylemek istediğini. Yüzyıllardır söylenegelen manileri, ninnileri, türkülerini, kendi biçimi ve yorumuyla yeniden yaratıyor gibiydi” (Güngör, 2008, s.98).

Hep Böyle Uzun Yollar öyküsünde terzi dükkânını adeta bir dergâha çeviren ve burada hayatla ilgili tartışmaların yaşanması, hikâyeler, masalların anlatılması çocuk okuyucuya okuma alışkanlığı kazandırmada olumlu mesajlar içermektedir: “O kadar işinin arasında bir de felsefeyle, siyasetle ilgilenirdi dayım: Dükkânı bir dergâh gibiydi” (Güngör, 2012, s.116).

Toppo Dayı öyküsünde Toppo Dayı’nın okuryazar olmamasına rağmen ezberinden hikâyeler anlatması yönüyle masal anlatıcılarını çağrıştırmaktadır: “Sözelimi, “Muhammet Hanefi Cengi’ni noktasına virgülüne kadar, olay sırasında oradaymış gibi aktarırdı” (Güngör, 2002, s. 140).

Çürümüş Yapraklar öyküsünde oğlunun okuyup memur olmasını her şeyden çok isteyen bir anne karakteri vardır: “Oğlum okuyup memur olacak, tayinleri çıkacak, diyar diyar gezeceğiz ana-oğul” (Güngör, 1995, s. 32).

3.7. Çalışkanlık. Çalışmanın, emek verip sonucunda kazanmanın mutluluğu, o hissin değeri çocukluktan itibaren bireylere aktarılmalıdır. Bu aktarımda değerleri doğru bir şekilde ele alan nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinin önemi büyüktür.

Otobüs Bekliyordunuz öyküsünde işini hakkıyla yapma fikri ve çalışkanlık ele alınan iletilerdendir. “Karına, “Önce iş” dedin gülümseyerek. “Ekmeğimi hak etmeliyim, demek istiyor.” (Güngör, 2019, s.14), “Hem köfte ekmek hem para olmaz!” (Güngör, 2019, s.15).

Asıl Babam öyküsünde Remzi Baba karakteri üzerinden çalışkanlık iletisi verilmiştir. Remzi Baba mesleği olan aşçılığı büyük bir gayret ve özveriyle yerine getirmektedir.

Babam ve Dedem öyküsünde aşağıdaki satırlarda baba karakteri üzerinden çalışkan olmanın değeri mesajı verilmiştir: “Onun her zaman yapacak işleri vardı. En başta evimizin arkasında uzanan toprakla uğraşır” (Güngör, 2019, s.56).

Yıldızlı Gecede Mızıka öyküsünde ustasının verdiği her işi kusursuz bir şekilde yerine getiren “Ayarsız” karakteri üzerinden görev bilincinin önemi vurgulanmıştır.

Derin Sulara öyküsünde işini iyi yapan Agop Usta karakteri üzerinden çalışkanlık mesajı verilmiştir: “Dini çürük ama işi sağlam Gâvur Agop’un,” derlerdi” (Güngör, 2016, s.48).

Köyde Bir Prenses öyküsünde çocuk ana karakter çalışkanlığı ile okula gelen müfettişlerin dikkatini çekmiş ve müfettiş tarafından kitap ile ödüllendirilmiştir.

Köyde Bir Prenses öyküsünde öğretmen bir babanın ailesiyle birlikte köye gelip yerleşmesi ve çok çalışıp görevini hakkıyla yapması konusunda okuyucuya önemli mesajlar aktarmaktadır: “Babam o yıl, kendi kızına iltimas geçiyor denilmesin diye, bütün notlarımın beş olması gerekirken, derslerden birinin notunu karneme dört olarak yazdı!” (Güngör, 2015, s.126).

İçinden Gülen Çocuk öyküsünde hayatta başarılı olmak için çok çalışmanın gerekliliğine dair şu sözler yer almaktadır: “*Olanaksızlıkları aşmak için kendisinin de bazı özverilerde bulunması gerektiğini anlamıştı*” (Güngör, 2015, s.59).

Hatırım İçin öyküsünde öğrencisine doğru rehberlik eden, onu doğruya sevk eden çalışkan bir öğretmen karakteri görülmektedir: “*Okuttuğu tarih dersini öğrencilere sevdirmek için de, kendince birtakım yollar denerdi*” (Güngör, 2015, s.48).

Dağlarda Yalnız Bir Köpek öyküsünde Remzi Dayı karakterinin yanında çalışacak kişiye söylediği sözlerde bu mesaj görülmektedir: “*Eli emekli olanın ağzı yemekli olur*” (Güngör, 2008, s. 11).

Türkü Getiren Kuşlar öyküsünde çocuklarıyla birlikte hayatta kalabilmek için gece gündüz fabrikada çalışan bir anne karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Dünya Bir Yağmur öyküsünde hayali uğruna kardeşleriyle İstanbul’a gelen bir gencin gece gündüz çalışması ve işini hakkıyla yapması bu mesajı açıkça okuyucuya iletmiştir.

Hep Böyle Uzun Yollar öyküsünde ana karakterin dayısının işini hakkıyla yapan bir terzi olduğu görülmektedir: “*Onlar mı haklıydı, yoksa ince eleyip sık dokuyan dayım mı haklıydı, bilemiyorum... Ama dayımın yanında, onun bu titizliği yüzünden kalfa dayanmadığını iyi biliyorum!*” (Güngör, 2008, s.116).

Gözyaşların İnci Tanesi öyküsünde marangoz ustasının eşiyle beraber gece gündüz çalışıp kendi evlerini yapmaları bir çalışkanlık örneği olarak öyküdeki yerini almıştır.

Uzaklarda Bir Kuş Sesi öyküsünde işini hakkıyla yapan Bahri Usta karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir: “*Bahri Usta kendisi dikerdi köynekleri çoğu zaman. Daha becerikli, daha ivecendi elleri*” (Güngör, 2008, s.161).

Babam Tanık Sandalyesinde öyküsünde işinin en iyisi olan, işini titizlikle yapan bir kasap karakteri üzerinden çalışkanlık mesajı verilmiştir: “*Ama öncelikle güvenilirlerdi*

babama: Verilen malın batmayacağını, dediği günde, alacaklarının kuruşu kuruşuna ödeneceğini bilirlerdi...” (Güngör, 2008, s.173).

Murathan öyküsündeki şu satırlar çalışkanlık ve işini dürüstçe yapma konusunda bazı mesajlar içermektedir: “Zenginliğin altında kanunsuz iş olmayacaktı, yetim hakkı olmayacaktı; yoksa Yaradan bir yerlerden çıkarırdı acısını bunun...” (Güngör, 1984, s.53).

3.8. Aza kanaat etme. Gerçekçi boyutta eskiden beri yoksulluk ekonomik gelir ve temel ihtiyaçlar çerçevesinde değerlendirilmiştir. Günümüzde ise bu çerçevenin sosyal boyutu da kapsayacak şekilde genişlediği görülmektedir. Elindeki ile yetinme, teknolojinin gelişimi ve dünya düzeninin değişimiyle beraber çocuklar için de unutulmaya yüz tutmuş bir değerdir. Bu değerun unutulmasını engelleme noktasında çocuk edebiyatı bakımından kusursuz eserlerin önemi büyüktür.

Otobüs Bekliyordunuz öyküsünde hasta olan babasının yerine boyacılık yapan hem okuyup hem çalışmak zorunda kalan yoksul bir çocuk görülmektedir. Yoksulluk teması bu şekilde okuyucuya hissettirilmiştir.

Benim Annem Bir Tane öyküsünde yaşam mücadelesi veren bir anne-kızın yoksul durumları gözler önüne serilmiştir: “Sözelimi, mutfakta hiçbir şey olmadığı zamanlarda, zeytinyağına pul biber, kekik dökerek karşılıklı ekmeğimizi banar, bir şölen sofrasındaymiş gibi keyifle yeriz” (Güngör, 2015, s.49).

Kan Kokusu öyküsünde Baş Kalfanın damatlarından yana bazı şikâyetleri vardır. Birinin tembel olduğunu diğerinin ise evini zar zor geçindirdiğini söylemektedir. Burada da yine yoksulluk, geçim sıkıntısı teması vardır.

Esmeralda öyküsündeki şu satırlarda babanın çocuğunu okutamama kaygısının nedeninin yoksulluk olduğu görülmektedir: “*Benim seni okutacak gücüm yok!*” dedi” (Güngör, 2019, s.86).

Damdaki Köpek öyküsünde evlerinde donarak can veren yaşlı karı-kocanın evini temizleyen komşularının tomar tomar para bulmaları göstermektedir ki yaşlı çift gelecek kaygısı taşırken maalesef kendi yalnızlıklarıyla hayata gözlerini yummuşlardır. Buradan yoksulluk gerçeği gün yüzüne çıkmaktadır.

Kasap ile Köpek öyküsünde 90’lı yılların sonunda halkın geçim sıkıntısı çektiği anlaşılmaktadır. Esnafın ürün satamamakta evlerine ekmek götürememektedir. Sabahattin de bu darlıktan nasıl kurtulacağını kara kara düşünmekte ancak bir çıkar yol bulamamaktadır. Yine aynı öyküde Kasap Sabahattin şu an içinde bulunduğu yokluk zamanlarında çocukken geçim sıkıntısı hissetmediği dönemleri hatırlar ve özler.

Kuşlar Arkadaşımdır öyküsünde Gülendam karakterinin yoksul bir ailede yetişmiştir. Bu geçmişte yoksulluğun ne kadar üst düzeyde olduğunu kanıtıdır.

Sarı Kedi öyküsünde Kasım Usta 13 yaşında Babıâli’ye adım attığı dönemlerdeki yoksulluk konusunda şunları belirtmektedir: “*Onca yokluğa, yoksulluğa karşın insanlar yine de mutlu sayılırdı. Hayattan bekledikleri fazla bir şey yoktu*” (Güngör, 2002, s.105).

Anneme Bir Ev Alacağım öyküsündeki şu satırlarda hayat mücadelesi veren anne ve çocuğun yoksullukları görülmektedir: “*Eskiden, her gece annemle birlikte kâğıt, demir plastik toplamaya çıkardık*” (Güngör, 2015, s.21).

Ölüm Uykusu öyküsünde yoksul oldukları için bir konakta itile kakıla yaşamak zorunda kalan bir ana-oğul üzerinden yoksulluk bir kez daha okuyucunun karşına acı bir gerçek olarak çıkarılmıştır.

Dünya Bir Yağmur öyküsünde bir hayal uğruna İstanbul’a gelen İbrahim karakterinin geçim korkusu açıkça belirtilmiştir ve kardeşleriyle birlikte kaldıkları evin betimlemesinden

de yokluk içinde oldukları anlaşılmaktadır: “*Bir eli görüyor, öteki eli görmüyordu kazandığı parayı! Kira, yiyecek, giyecek ve hesapta olmayan bin türlü gider...*” (Güngör, 2008, s.90)

Hep Böyle Uzun Yollar öyküsünde ana karakterin dayısının terziliğın öneminin kaybolmasıyla geçim sıkıntısına düştüğü görülmektedir.

Sedef Kanatlı Güvercin öyküsünde küçük bir kızın annesinin, eşinden şikâyet etmesi, zar zor geçindiklerini söylemesinden ve küçük kızın delik ayakkabılarla okula gitmesinden yoksulluk içinde bir hayat sürdükleri açıkça görülmektedir.

Gözyaşların İnci Tanesi öyküsünde elini kaybeden bir marangoz, yanında çalıştırdığı kalfa tarafından iş göremez gibi görülmüş ve parasız bırakılmıştır. Bu sebeple geçim sıkıntısı çeker. Burada bir yoksulluk iletisi mevcuttur.

Kirpi, Kirpi Olmadan Önce masalında yoksul bir annenin bedduasının tutmaktadır. Bu yoksul annenin çaresizliği üzerinden yoksulluk teması verilmiştir.

Altın Yeleli öyküsünde geçinebilmek için farklı işlerde çalışmak zorunda kalan bir anne üzerinden yoksulluk mesajı verilmiştir.

Düş İçinde öyküsünde Çingene ailelerinin yaşadığı yoksulluk ve sefalet açıkça gözler önüne serilmiştir: “*Islak yataklar içinde barınan çocuklar hasta olmuştu. Hastalanalar içinde Alişan da vardır. Hastalık, Çingene çocuklarının yabancıları oldukları bir şey değildi; değme üşütmeye pabuç bırakmazdı onlar...*” (Güngör, 1991, s.74).

Çürümüş Yapraklar öyküsünde maddi imkânsızlıklar sebebiyle oğlunu okula gönderemeyen bir annenin acısı üzerinden bu mesaj verilmiştir. Öyküde yoksulluk sebebiyle okula gidemeyen çocuk evine katkı sağlamak için berber çırağı olarak işe başlamıştır.

Sevgi Ekmektir öyküsünde de yoksulluk sebebiyle dilenen bir anneanne-toruna yer verilmiştir: “*Acıma duygusunu yitirmemiş insanlardan, ölmeyeceğimiz kadar ekmek parası denkleştirmeye uğraşırdık*” (Güngör, 1995, s. 105).

3.9. Yardımseverlik. Yardımseverlik sahip olunan güç ve imkânları başkalarının iyiliği için kullanmak, bunu gönüllü olarak yapmaktır. Sonuç olarak bu durum toplumdaki dayanışma duygusuna katkı sağlamaktadır. Birey, içine doğduğu ve yetiştiği ortamda canlılara yardım etmenin ne kadar önemli olduğu bilincini edinebilirse ve okulda da bu bilinci destekleyecek eserlerle tanışırса rehberliğin son amacı olan kendini gerçekleştirme boyutuna bir adım daha yaklaşmış olur.

Babam Şimdi Çok Uzaklarda kitabındaki *Otobüs Bekliyordunuz* öyküsündeki ilk ve ana ileti insanlara yardım edilmelidir yargısıdır. “*Aç mısın oğlum, sana köfte söyleyeyim mi?*” (Güngör, 2019, s. 12).

Babam ve Dedem Öyküsünde baba karakteri üzerinden verilen önemli iletilerden biri de kötülüğe kötülükle karşılık verilmemesidir. Babanın aşağıdaki sözlerinden bu rahatlıkla görülmektedir: “*Kötülüğe kötülükle karşılık verilmez!*” diyor ve ekliyordu: “*Babasına iyi davranan, çocuklarından iyilik görür*” (Güngör, 2019, s.63).

İnek öyküsünde yardımseverlik iletişi şu şekilde verilmiştir: “*Çocuğu ya da hastası olanlar, istedikleri saatte, kâseyi kapıp kapımızı çalabiliyorlardı*” (Güngör, 2002, s.14).

Yine aynı öyküde hasta olan ineğin kesilip, etinin Öksüzler Yurduna bağışlanması da merhamet örneği olarak görülmektedir.

Nohut Dürümü öyküsünde insanlar nohutları yere dökülen çocuğun üzüntüsünü görüp onun yere düşmüş nohutlarını alarak yardımseverlik örneği sergilemişlerdir. Öyküdeki baba karakteri şu sözlerle mesajı doğrudan vermiştir: “*İnsanlık ölmedi ya...*” dedi içini çekerek. “*Belli ki insan evladına rastlamışsın işte*” (Güngör, 2018, s.30).

İnsanlık Gelir Çalar Kapınızı öyküsünde bir annenin yardıma muhtaç bir aileye yaptığı iyilik görülmektedir: “*Çocuğum, bunları senin için hazırladım. Önümüzde soğuk günler var. Anıl da senin kardeşin sayılır. Kardeşler birbirinin giysisini giyebilir. Bu büyük*

paket de baban için. Umarım beğenir. Selamlarımızla birlikte götür kendisine” (Güngör, 2018, s.35).

Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun öyküsünde anne karakteri yardıma muhtaç komşusuna yardım için bütün komşuları seferber ettiği görülmektedir. Burada yazar yine insanlık dersi vermiştir: “Evladım, konu burnunun dibinde!” diye ekledi. “İşte, tam karşıda duruyor. Dünyanın en duyarlı insanı! Onu yazsana...” (Güngör, 2018, s.69).

Yürümek Yararlıdır öyküsünde cebindeki son parayı engelli bir çocuğa vererek insanlık örneği sergileyen bir baba karakteri üzerinden yardımseverlik mesajı verilmiştir: “Haklısın!” dedi usulca. “Ben de olsam yürümeyi göze alır, çocuğun zararına ortak olurdum!” (Güngör, 2018, s.78).

Sen de Bir İyilik Yap öyküsünde bir ortaokul öğrencisinin şu sözleri okuyuculara insanlık dersi niteliğindedir: “İyilik yapmak hepimizin borcu. İlla ki bir gün siz de birilerine bir iyilik edersiniz. O zaman ödeştik sayın...” (Güngör, 2018, s.84).

Annemin Arkadaşı öyküsünde yüreği sevgi dolu, duygudaşlık yeteneği gelişmiş bir annenin, komşusunun acınacak durumda olan arkadaşına merhameti ve yardımseverliği görülmektedir: “Annem, “İnsan olduğumuzu hatırlayalım biraz, güzel kızım!” diye noktayı koydu” (Güngör, 2018, s.103).

Sevgili Öğretmenim öyküsünde, yardıma ihtiyacı olan öğrencisine yardım etmek için kompozisyon yarışması düzenleyip kitap ödülünün arasına para koyan fedakâr bir öğretmen karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir. Öğretmenin bu yardımseverliğinin yansıması öğrencisi şöyle anlatmıştır: “Evimizin sıcaklığı yanan kömürlerden değil de sizin sevginizden ötüüydü!” (Güngör, 2015, s.17).

Özür öyküsünde hatasını anlayan öğretmen, öğrencisine yardım etmiş, onu cezaevindeki babasıyla sık sık görüştürmüştür: “Zeycan Öğretmen o günden sonra, cezaeviyle Onur’un ailesi arasında bir köprü kurdu” (Güngör, 2015, s.24).

Gece Gelen Ayı öyküsünde kapısına yaralı olarak gelen ayının yaralarını saran, ona yardım eden bir karakter üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Satılık Ev öyküsünde nenesi ölen ve dedesi tarafından evden atılan bir gence yardım eden yardımsever bir çocuk karakter üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Gözyaşların İnci Tanesi öyküsünde insanların birilerine yardım ettikçe zenginleştiğini düşünen yardımsever bir marangoz üzerinden bu mesaj iletilmiştir:

“Yeryüzünde iyilik edenlerin iyilik bulacağına; dünyanın iyilerin yüzü suyu hürmetine ayakta kaldığına, tüm kalbiyle inanan insanlardandı Mehmet Usta” (Güngör, 2012, s.142).

Uzaklarda Bir Kuş Sesi öyküsünde çevresindekilere yardım eden, yanında çalıştıran Bahri Usta karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Babam Tanık Sandalyesinde öyküsünde gerçekten ihtiyacı olduğunu anladığı insanlara yardım eden ve bu yönüyle çocuklarına örnek olan bir baba karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir.

O Benim Teyzemdi öyküsünde dostunun çocuğuna hiçbir karşılık beklemeden şefkatle ve özenle bakan bir karakter üzerinden yardımseverlik mesajı verilmiştir:

“Birbirimizi unuttuk belki ama insanlığını asla unutamam!” diyordu annem. *“Hasta günlerimdeki yardımlarını, ancak bir kardeş, kardeşine yapardı!”* (Güngör, 1998, s.80).

Dünya Bir Pencere öyküsünde Sinan Dede emekli olduktan sonra aldığı evinde evin eski kiracılarını parasız oturttarak bir yardımseverlik örneği sergilemiştir. Zaten Göçmen Sinan Dede ölümünün ardından da yaptığı yardımlarla anılmıştır.

Sevgi Ekmektir öyküsünde dilencilik yapan yaşlı kadına yardım eden hayırsever kişilerden bahsedilerek bu mesaj verilmiştir.

3.10.Aile birliğine önem verme. İnsanın sıcak, mutlu, bildik bir ailede yetişmesi onun hayatına bütünüyle yön veren en kuvvetli etkidir. Böylesine kuvvetli bir etkene çocuk

kitaplarında yer verilmelidir. Ailedeki huzur ortamını sağlarken aile bireylerinin bağımsız olduğu, her şeyin özünde önce birey olduğu gerçeği unutulmamalıdır.

Otobüs Bekliyordunuz öyküsünde eşlerin birbiriyle arkadaş gibi olmaları ve birbirlerini tamamlarlarsa mutlu bir evlilik olacağı iletisi vardır. “Eşinle, eğitim fakültesinden beri arkadaştınız. Aranızdaki arkadaşlık, evde olduğu gibi, meslek yaşamınızda da birlikteliğinizi güçlendiriyordu. Birbirinizi tamamlıyordunuz (Güngör, 2019, s.11).

Asıl Babam öyküsünde mutlu bir aileye yönelik ipuçları da vardır: “Aşevinde ne kadar lezzetli yemekler yaparsa yapsın, evde annemin pişirdiği yemekleri iştahla yerdi. Gerçekte annemin aşçılığı, onun aşçılığının gölgesinde kalırdı. Yine de annemin yemeklerini överdi” (Güngör, 2019, s.18).

Yıldızlı Gecede Mızıka öyküsündeki şu satırlar ailede babanın önemini gözler önüne sermektedir: “Bak, ailenin arasına dönüyorsun. Demek ki, sensiz yapamamışlar... Amca demek, bugüne bugün baba yarısı demek... Babasız aile olur mu? Ailenin sana ihtiyacı var” (Güngör, 2019, s.84).

Roman Okumak öyküsünün sonunda anlatıcı ebeveynlere bir eleştiri ve tavsiyede bulunmaktadır: “Aile büyükleri, büyük bir iyi niyetle, çocukları koruyayım derken, onları çekingen, cesaretsiz, korkak yetiştiriyorlardı. Onları suçlamak yerine, anlamaya çalışmalı... (Güngör, 2019, s.111)

Kuşlar Arkadaşımdır öyküsünde Gülendam ve Kamber’in görücü usulüyle evlenmesi ve Gülendam’ın kendisini eşinin kölesi olarak görmesi geçmişteki Türk aile yapısı hakkında bazı mesajlar içermektedir. Yine aynı öyküde dul kalan Ekmekçi Havva’nın tek başına çocuklarına bakamayıp biriyle evlenmesi ve ailesinin onu reddetmesi de geçmiş aile yaşantıları hakkında ipuçları içermektedir. Yine aynı öyküde Ekmekçi Havva oğlunun çocuğunun olması için büyü yaptırmak gibi sakıncalı ve batıl yollara başvurmuştur. Maalesef

bu sakıncalı durumlar hala varlığını sürdürmektedir. Çocuk okur oldukça dikkatlidir ve böyle bir durumu anlamlandırmakta zorlanacaktır.

Sisyphos öyküsünde Şahin'in sevdiği kız olan Sedef'i kaçırmaması ve evlenmesi ülkemizdeki bir toplumsal soruna dikkat çekmesi açısından önemlidir. Nitekim, resmi nikahı olmadığı için eşi kaçırılan Şahin hakkını hiçbir yerde arayamamıştır. Aslında yazar bu şekilde ülkemizin gerçeklerini doğrudan gözler önüne sermiştir.

Annemin Gözleri Hareli öyküsünde mutsuz bir evlilik tablosu gösterilmiştir ancak bu durum olumlanmamıştır zira bu evlilik boşanmayla sonuçlanmış ve anne iki çocuğunu yalnız büyütürken bir yol arkadaşına ihtiyaç duymuştur. Ne var ki evin küçük çocuğu bu yol arkadaşını pek hoş karşılamamış, annesinin kendisine olan ilgisinin azaldığını düşünmüştür. Bütün bunlar aile yaşamı hakkında ipuçları taşımaktadır.

İkinci Anam öyküsünde aile yaşamıyla ilgili bazı ipuçları vardır: “*Sonra babam her ne kadar kadınlarına karşı ipek gibi yumuşak davransa da biz çocuklarıyla yüz göz olmaz, aramızdaki çizgiyi aşmamıza izin vermezdi*” (Güngör, 2016, s.104).

Aynı öyküde aile yaşamıyla ilgili adetlerden de bahsedilmiştir: “*Ayrıca bizde, büyüklerin karşısına dikilip de onları sorgulamak adeti yoktur. Bunu yapan bir çocuğu, büyükler azarlar, yanından kovar...*” (Güngör, 2016, s.104)

Başımın Belası öyküsünde sinirli ve sevgisiz bir baba karakterine yer verilmiş ve bunun aile düzenine ne kadar olumsuz yansıdığı aktarılmıştır: “*Yüzü gülmüyordu, çünkü annemle tartışıyorlardı boyuna. Sesleri yükselmeye başlayınca odama kaçıyor, derslerimle ilgileniyordum*” (Güngör, 2015, s.91).

Annem, Aslan ve Ben öyküsünde baştan sona bir aile yaşantısının, ebeveyn-çocuk ilişkisinin nasıl olmaması gerektiği çocuk karakterin ağzından aktarılmıştır. Bu, aşağıdaki birkaç örnekte açıkça görülecektir:

“Gerçi desem de umurunda değil adamın; bakışında bir baba yumuşaklığı yok. Tükürür gibi bakar insanın yüzüne. Karşısındakinin başına vurur gibi konuşur boyuna. Sözleri çivi gibi batar” (Güngör, 2017, s. 30).

“Annem izliyor mu diye, göz ucuyla ona bakıyorum. Özellikle görsün istiyorum bu sahneleri. Annelik öyle olmaz, böyle olur anlasın...” (Güngör, 2017, s.31)

“Annemin aklı fikri kendi aslanında... Onun ağzının içine bakıyor, bir şeyler buyursun da yerine getireyim diye! Ötekininse buyrukları hiç bitmiyor” (Güngör, 2017, s.31).

Satılık Ev öyküsünde yansıtılan sorunlu bir aile ortamı üzerinden ailenin önemi mesajı verilmiştir.

Türkü Getiren Kuşlar öyküsünde yaşam mücadelesi veren, aile kavramını yaşatan bir aile konu olarak işlenmiştir. Burada ailenin zor zamanlarda kenetlenmesi gerektiği mesajı oldukça açıktır.

O Yolun Sonunda öyküsünde kendi çocuğu komşu çocuğuyla kıyas eden bir anne görülmektedir. Burada çocuğunu olumsuz etkileyecek bir tutum içerisindeki bu anne karakteri üzerinden aileyle ilgili birtakım ipuçları verilmiştir: *“Ama evlere, odalara kapanıp – ailelerimizin bizi ittiği o gizli yarış içinde- ders çalışmaktan kurtulmak için kendi kendimize yarattığımız bu av oyunları uzun sürmemiştii”* (Güngör, 2008, s.75).

Sedef Kanatlı Güvercin öyküsünde bir ailedeki huzursuzluk, geçimsizlik açıkça gözler önüne serilerek ailenin önemi bir kez daha gösterilmiştir. Bu aile içi şiddet olumlanmamıştır ancak bu şiddet küçük bir kızın ölümüne sebep olmuştur.

Gözyaşların İnci Tanesi öyküsünde üç evlilik yapmış ve evliliklerinde eşiyle omuz omuza hayatı paylaşmış ve yardımlaşmış bir baba karakteri üzerinden aileye dair ipuçları verilmiştir.

Taraklı Kuşun Utancı masalında eski zamanlarda Türk aile yapısı hakkında bazı ipuçları verilmektedir. Örneğin görücü usulüyle evlilik, gelinin eşinin ailesiyle yaşaması bu ipuçlarındandır. Okuyucu bu ipuçlarında bazı çıkarımlarda bulunabilir.

Bülbül, Baykuş'un Kardeşiymiş masalında bir türlü anlaşılamayan ve bu sebeple annelerini üzen iki kardeş üzerinden ailede huzur ortamının önemi mesajı verilmiştir.

Ağlama Köpeğim öykünde istemediği biriyle evlendirilen ve bu sebeple eşine sıkıntılar yaşatan, eşini aldatan bir baba karakteri üzerinden olumsuz bir aile düzeni yansıtılarak ailenin nasıl olmaması gerektiği gösterilmiştir.

Baykuş öyküsünde kendi halinde yaşayan bir ailenin daha sonra yapılan bir hata yüzünden huzurunun bozulması üzerinden ailenin önemi mesajı açıkça verilmiştir.

Sinema Kuşu Sevgilim öyküsünde aile bireylerinin her zaman birbirinin iyiliğini düşündüğü görülmektedir. Burada aile kavramının önemi mesajı açıkça verilmiştir.

Korkumu Kalbime Gömdüm öyküsünde çocukları ve sevdiği kadın arasında kalan orta yaşlı bir adamın içine düştüğü çıkmaz ve bu çıkmazdan başlarına gelen kötü bir olay sonucunda kurtulmaları üzerinden ailenin kutsallığı mesajı hissedilmektedir. Ayrıca öyküde üvey annenin çocuklar tarafından benimsenememesi durumu ve bu durumun ailede yarattığı huzursuzluk da ele alınmıştır. Öyküdeki baba ikinci eşine derin bir sevgiyle bağlıdır ancak resmi nikâhları olmadığı için eşinin her an gidebileceği korkusuyla yaşamaktadır. Bir yandan da çocukları üvey annelerini bir türlü kabullenememiştir. Burada üvey anne-çocuklar-baba arasında bir çatışma söz konusudur.

Muhabbetkuşum öyküsünde, ebeveynlerin çocuklarına yaklaşımı konusunda şu ifadeler yer almaktadır: “Ona, ana babanın egemenliği altında büyüyen bir çocuk gibi değil de aramızdaki küçük bir arkadaşımız gibi davranmaya dikkat ediyordum” (Güngör, 2019, s.38).

Aynı öyküde yazar aslında bir çocuğun kalbine girmenin, onu kazanmanın o kadar da zor olmadığını şu satırlarla anlatmıştır: “Meğer bir çocuğu sevindirmek, onun kalbini

kazanmak o kadar da zor değilmiş... Siz ona küçük bir şey veriyorsunuz, o size hiç bitmeyecek bir sevgi kaynağıyla dönüyor” (Güngör, 2019, s.39).

3.11. Saygı. Saygı karşımızdaki kişiyi tüm yönleriyle, yanlışlarıyla olduğu gibi kabul etmektir. Bunu gerçekleştirmek için ise bireyin öncelikle kendisine saygı duyması gerekir. Birey kendini tüm yönleriyle kabul edebilirse başkalarına da aynı şekilde davranabilir. Kendine saygı duymayı da çocuk, önce aile ortamında sonra da okuduğu eserlerle öğrenebilir.

“*Babam ve Dedem*” öyküsünde büyüklere karşı saygılı olunması gerektiği en önemli eğitsel ileti olarak görülmektedir: “*Kızıp da dedeme karşılık verecek olsam, bu kez ya babam ya da annem önümü keser: “Dur bakalım orda! O, senin deden... Dedelerle saygılı konuşulur!”* (Güngör, 2019, s.58)

“*Babam ve Dedem*” öyküsünde çocuğunu cami avlusuna bırakacak kadar acımasız, rahatına düşkün bir baba karakteri çizilerek aslında bir babanın nasıl olmaması gerektiği gösterilmeye çalışılmıştır. Her şey zıddıyla var olur düşüncesinden hareketle böyle bir yola başvurulmuş olabilir. Böyle acımasız bir babanın oğlunun da bir o kadar saygılı ve vefalı olması yine bu yola başvurulduğunun kanıtıdır: “*Nice yakınsa, sitemler etse de babamın dedeme karşı tavrı hiç değişmezdi. Dedemin yeri hep evimizin başköşesiydi; bir dediği iki edilmezdi*” (Güngör, 2019, s.60).

“*Damdaki Köpek*” öyküsünde Kadir dayının yalnızlık serüveni içerisinde aslında onun gizli bir yoldaşı olduğu görülmektedir. O da Agop Ustadır. Bu iki yoldaş birbirini iyi tanıyan ve bu nedenle anlaşabilen karakterlerdir. Çarşıda Agop Ustayla anlaşabilen tek kişi Kadir dayı’dır.

“*Bizim Evin Yılanları*” öyküsünde büyüklere saygı duyulmasıyla ilgili mesajlar bulunmaktadır: “*Bunun için de büyüklerin işlerine karışmamayı, soru sormamayı alışkanlık edinmiştik, biz küçükler*” (Güngör, 2009, s.24).

“*Yılanın Kuyruk Acısı*” öyküsünde bir çoban ile yaptığı hatalardan dolayı yılanı dönüşen bir adamın dostluğu üzerinden bu mesaj verilmiştir. Ancak bu dostluk sonradan bozulacaktır.

“*Taraklı Kuşu Utancı*” masalında eski zamanlarda açıkça konuşma önceliğinin her zaman büyüklerde olduğu belirtilerek büyüklere saygı mesajı verilmiştir: “*Ne derler hani, söz büyüğün sus küçüğün kuralı geçerliymiş*” (Güngör, 2007, s.40).

“*Oyun Bahçeleri*” öyküsünde yaşlı birine saygı göstermeyen, onunla alay eden çocuklar üzerinden büyüklere saygı mesajı verilmiştir.

“*Çürümüş Yapraklar*” öyküsünde oğlunu berberin yanında çırak olarak çalışması için götüren anne yol boyunca ustasına saygılı davranmasını ve o ne derse yapmasını öğütlemiştir.

3.12. Dayanışma. Dayanışmanın sözlük anlamı, “bir topluluğu oluşturanların duygu, düşünce ve ortak çıkarlarla birbirine karşılıklı bağlanması, tesanüt’tür” (TDK, 2011, s. 479). Tanımdan yola çıkılarak Türk edebiyatında “imece” yöntemini ele alan eserlerle gençleri buluşturmanın bu değerin yaşatılmasına katkı sağlayacağı unutulmamalıdır.

Damdaki Köpek öyküsünde Agop Ustanın dükkânı kapanınca Kadir Dayının geçimini nasıl sağladığı bilinmemektedir. Burada komşuları büyük bir vefasızlık örneği göstermişlerdir. Bu öyle bir vefasızlık ki can yoldaşları Gümüş dama çıkıp ulumasa evde donarak can verdiklerini bile bilmeyeceklerdir.

Sisyphos öyküsünde Şahin eşinin gidişiyle zor günler yaşayan Şahin’e komşuları elinden geldiğince yardımcı olmuşlardır. En büyük yardımı Elif ana yapmış ve çoğu zaman Baran’a o bakmıştır. Elif ananın bu fedakâr ve yardımsever tavrı olumlu mesajlar içermektedir.

“*Köyde Bir Prenses*” öyküsünde köylerine gelen öğretmen ve ailesini el üstünde tutan, onların yardımına koşan köy halkı okuyucuya komşuluk ve dayanışma nasıl olmalı dersi vermiştir (Güngör, 2015, s. 120).

3.13. Fedakârlık. Türkçe Sözlükte “özveri” olarak tanımlanan fedakârlık (TDK, 2011, s. 857); insanın kendi benliğini ikinci plana atarak önceliği ‘o’ yapan duygudur. Kişinin yalnızca kendini düşünmekten sıyrıldığı andır. Böylesi bir değerın hayat bulması için oldukça kuvvetli bir güç olması gerekir. Burada çocuk edebiyatı yazarlarına düşen görev ise bu gücü yüreğinde barındıran karakterlere eserlerinde doğru şekilde yer vererek çocuk okurun gelişimine katkı sağlamaktır.

Hayatımın Kahramanı öyküsünde sevecen bir baba modelinin yanında fedakâr ve anlayışlı da bir anne modeli okuyucuya sunulmuştur: “*Mevsim kışsa, sabahları annem herkesten önce kalkıp sobayı yakar, çayı demler, sofrayı hazırlar; kız kardeşimle beni uyandırır...*”, “*Annem, babamı üzecek, onu daha fazla yoracak bir iş yapmamızı istemezdi*” (Güngör, 2019, s.25).

Annemin Defteri öyküsündeki şu satırlarda annesinin hastalığını oğluna hissettirmeyen, onunla umut verici konuşan fedakâr bir baba görülmektedir: “*Beni rahatlatmak için olsa gerek, babam, umut kırıcı bir şey söylemiyordu*” (Güngör, 2019, s.67).

Engeli Aşmak öyküsünde engelli öğrencisini hayata bağlayan fedakâr bir öğretmen karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir: “*Olgun Öğretmen’i düşününce, yüreği sıcak duygularla doluyordu. Onun iyiliğini nasıl bir iyilikle ödeyebilirdi acaba?*” (Güngör, 2015, s.34)

Baba Yurduna Dönüş öyküsünde fedakâr öğretmen karakterinin bazı sözleri öğretmenlik mesleğine dair ipuçları içermektedir: “*O güne dek görev yaptığı yerleri de kendi yurdu, kendi insanları olarak benimsemişti*” (Güngör, 2015, s.57).

Gece Gelen Ayı öyküsünde bir dağ köyüne atanan genç öğretmenin öğrencileri için elinden geleni yaptığı ve zor şartlara katlandığı görülmektedir. Genç öğretmen bu fedakarlığı sebebiyle köy halkı tarafından sevilip saygı görmüştür.

Esmeralda öyküsündeki şu satırlarda annesi üzülmeyin diye kendince fedakârlıkta bulunan bir çocuk görülmektedir: “*Babam annemin başına kakmasın diye, her yıl doğrudan sınıf geçmek zorundaydım*” (Güngör, 2019, s.86).

Sisyphos öyküsünde eşi Sedef’in gidişiyle Şahin ve Baran’ın ne kadar zor günler geçirdiği ve bir babanın fedakârlığı görülmektedir: “*O gün, portakal sandığından yaptığı bir beşiğe koyup kendi yanında götürüyordu çocuğu.*” (Güngör, 2002, s.129)

Bana Anne Deme! öyküsü baştan sona bir annenin gösterdiği fedakârlık örneği üzerine kuruludur: “*Yaşamının her anı, her kararı Alp’e ayarlıydı dense, yanlış olmazdı. Zahide Kadın için kendi yok, Alp vardı yalnızca*” (Güngör 2015, s.53).

Ablam ve Nişanlısı öyküsünde bir kaza sonucu kötürüm kalan nişanlısını bırakmayıp büyük bir fedakârlık gösteren karakterin şu sözleri bu mesajı açıkça iletmiştir:

“*İyi günde elini tutup, kötü günde bırakırsam, kendime saygım kalmaz; kendimi kötü hissederim!*” (Güngör, 2017, s.90)

Baba Yurduna Dönüş öyküsünde fedakâr bir öğretmen karakter üzerinden bu mesaj verilmiştir. Bu fedakâr öğretmen tayin olduğu köy okulunun tamirâtı için pek çok zorluğa katlanmış, borçlanmış hatta arabasını satmak zorunda kalmıştır. Bu fedakâr öğretmen diğer öğretmenlere örnek olması bakımından önemlidir.

Zurnanın Zırt Dediği Yer öyküsünde saçları kesilen lösemi öğrencisine destek olmak için saçlarını kazıtan fedakâr bir öğretmen karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir (Güngör, 2015, s. 117).

Babam Sana Emanet öyküsünde bir babanın tek başına kızını yetiştirmesi büyük bir fedakârlık örneği olarak öyküdeki yerini almıştır.

Dünya Bir Yağmur öyküsünde hapiste olan kız kardeşinin çocuklarına fedakârca bakan dayı ve yenge karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Leylekler Küsmüş Yılanlar Bayram Etmiş masalında çocuklarının yaşamaları için birçok fedakârlık yapan anne ve baba leylekler üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Sinema Kuşu Sevgilim öyküsünde kızları için her türlü fedakârlığı yapan anne-baba karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Çürümüş Yapraklar öyküsünde yoksulluk sebebiyle kendi okuma hakkını erteleyip, ablasının düğünün yapılmasına razı olan çocuk fedakârlık örneği sergilemiştir.

3.14.Dostluk. “Erdeme dayanan dostluk, en önde gelen kalıcı olan dostluktur. Fakat bu noktada önemli olan şey dostluk kurabilmenin yanı sıra dostluğu sürdürebilmektir. Kalıcı olan dostluk sınanmış ve değerlendirilmiş olan dostluktur” (Demir, 2018, s. 2-3). Çocuk okur da ancak nitelikli eserlerden dostluk kavramının farklı yansımalarını görebilir ve bu yansımalar üzerine düşünerek çıkarımlarda bulunabilir.

Esmeralda öyküsünün ilk sayfalarından başlayarak güzel bir dostluk örneği vurgulanmaktadır: “Ona göre yaptığım iş yanlıştı... Çünkü biz daha öğrenciydik, gönül işleriyle ilgileneneceğimize, derslerimizle ilgilenmeliydik. Sözün kısası, Ünal, arkadaşım olarak benim adıma kaygılıydı” (Güngör, 2019, s.89-90).

Ressamın İki Kuşu öyküsünde engelli kızını tek başına büyüten, onu gözünden bile sakınan fedakâr bir baba karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Çoban ile Yılanın Hikâyesi öyküsünde bir çoban ile yaptığı hatalardan dolayı yılana dönüşen bir adamın dostluğu üzerinden bu mesaj verilmiştir. Ancak bu dostluk sonradan bozulacaktır.

Masal Kuşu öyküsünde iki gencin dostluğu gerçek dostluğun nasıl olması gerektiği konusunda ipuçları içermektedir: “Bu denli derin bir tutku bana biraz ürkütücü gelse de

arkadaşımın duygularını anlamaya çalışmam, aramızdaki yakınlığı artırmıştı” (Güngör, 2008, s.13).

Babamın Sedefli Çakısı öyküsünde dostuna güvenmeyen bir çocuk karakter üzerinden dostluğun nasıl olmaması gerektiği gösterilmiştir.

Düş İçinde öyküsünde Çingene çocuklarının dostluğu açıkça gözler önüne serilmiştir ancak kıskançlık bu dostların arasına girmiştir.

Altın Yeleli öyküsünde hayal gücü kuvvetli bir çocuğun bir ağaç ile dostluğu ve kurduğu hayaller yansıtılmıştır: “*Öteki günlerdeyse, ıhlamur ağacının arkadaşlığına sığınmaktaydı işte... (Güngör, 1991, s.61)*

3.15.Merhamet. Merhamet hem bireysel hem de sosyal, psikolojik ve duygusal alanda bireye fayda sağlamaktadır. Bu durum, kişilerarası iletişimde ve negatif duyguların en aza indirilmesinde merhamet kavramının ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Necati Güngör de çocuklar için olan eserlerinde insanlara ve hayvanlara merhamet kavramını sıkça ele almıştır.

Babam ve Dedem öyküsünde babası tarafından terk edilen bir bebeğe sahip çıkan iyi yürekli, merhametli akrabalar üzerinden verilmek istenen ileti açıktır: İyilik eden iyilik bulur.

Annemin Defteri öyküsünde annesiz kalan bir çocuğa gösterdiği ilgi ve merhametten dolayı hala karakteri okuyucunun seveceği bir karakter olarak görülmektedir:

“... halam belli etmese de bana karşı eskisinden daha sevecen davranmaya çalışıyordu” (Güngör, 2019, s.67).

Annemin Defteri öyküsündeki şu satırlarda bir evladın babasına olan merhameti ve saygısı görülmektedir: “*Dahası, anneannemi yitirdikten sonra, büyükbabamı sahiplenmişti annem” (Güngör, 2019, s.72).* Aynı öykünün sonlarında eşinin babasına eşinden emanet gözüyle bakan merhametli bir adam görülmektedir.

Yıldızlı Gecede Mızıka öyküsünde ustanın, oğlu olmadığı halde Ayarsız’a bazı uyarılarda bulunduğu görülmektedir. Daha bu ilk satırlarda ustanın babacan ve merhametli tavrını görmek mümkündür: “*Babamsa, Ayarsız’a çıkıştıyordu boyuna: “Her çağırının yanına gitme! Elaleme maymunluk etme! Paranı iyi sakla... Üstünü başını temiz tut...”*” (Güngör, 2019, s.77)

“*Babamın çıkışmaları, onun iyiliği içindi*” (Güngör, 2019, s.77).

Sevgili Öğretmenim öyküsünde merhametli, öğrencisini önemseyen bir öğretmen, öğrencisinin gözünden aktarılmıştır: “*Zaman zaman düşünmüşümdür: ...Yoksa tanrı bizleri ödüllendirmek için meleklerinden birini öğretmen olarak mı göndermişti?*” (Güngör, 2015, s.9)

Esmeralda öyküsündeki Ercan karakteri babasının ona “Vidansız adam” demesini hiç aklından çıkarmamıştır ve hayatta hep merhametli olmaya çalışmıştır: “*Ama vidansızlık suçlaması hiç aklımdan çıkmadı. Vidansız bir adam olmaktan hep korktum, kendimi sakındım. Babamın o sözü kulağıma küpe oldu. Yalnızca babama karşı değil, hayır, herkese karşı vidansız olmaktan korktum*” (Güngör, 2019, s.100).

Damdaki Köpek öyküsünde yaşlı çiftin yüreklerinden merhameti esirgemedikleri şu satırlarda görülmektedir: “*Yine böyle yemek yaptığı bir gün, açlıktan karnı sırtına yapışmış bir halde sokak kapısının önünde birdenbire belirivermişti hayvan. Sakine Hala, haline acıyıp bir parça yemek koymuştu önüne; o günden sonra kapılarından ayrılmaz olmuştu. Karnını doyuran insanları kendi sahibi gibi diye benimsemişti*” (Güngör, 2002, s. 8-9).

İnek öyküsündeki şu satırlarda da bir annenin başka bir anneye merhameti görülmektedir: “*O yatarken memesindeki sütü bir bardağa güclükle sağan annem, biberonla danaya içiriyordu artık...*” (Güngör, 2002, s.20)

Kasap ile Köpek öyküsünde Kasap Sabahattin Kasap Sabahattin’in mahalle köpeği Çakır’a bağlanması ve acaba aç mıdır diye onu düşünmesi bir insanın merhametini açıkça

göstermektedir. Yine aynı öyküde Kasap Sabahattin'in babası Sağır Mehmet'in hayvanlara duyduğu merhameti şu satırlarda belirtilmiştir: *“İşte o günlerin hatırına bakmak gerek şimdi buncağızlara...”* (Güngör, 2002, s.57).

Sarı Kedi öyküsünün ilk sayfalarında emekli aylığı ile zar zor geçinen Kasım Usta'nın sokak kedilerine merhameti görülmektedir. Öykünün pek çok yerinde bu merhamet örneğine rastlanmaktadır: *“Gecenin ayazında hastalanıp burnu tıkanan hayvan, hırıltılı sesler çıkararak ağzından soluk alabiliyordu güçlkle. İçi sızladı hayvanı öyle görünce, önüne bir parça peynir koydu gönlünü almak için”* (Güngör, 2002, s.101).

Burada Bülbül Ağlamış öyküsünde çocuğun annesi karakterinin şu sözleri merhamet duygusuna vurgu yapmaktadır: *“Ağaçların da canı var çocuğum!”* derdi. *“Dalını eğip kırarsan canı yanar, gelecek yıl meyve vermez!”* (Güngör, 2015, s.11)

Anneme Bir Ev Alacağım öyküsünde bir annenin hayvanlara merhameti şu satırlarda görülmektedir: *“Her evde su var, ama sokaklarda hayvanlar susuzluktan kırılıyor. Kırılalı insanlık!”* (Güngör, 2015, s.22)

Bostan Güzeli öyküsünde bir çiftin bir çocuğa merhameti görülmektedir: *“Gün gün büyüyen çocuğun can sıcaklığına vermişti kendini karı koca”* (Güngör, 2016, s.30).

İnsanlığın Sonbaharında öyküsünde ailesinden ayrı kalan Ermeni bir çocuğu kendi çocuğu gibi büyüten bir Türk ailenin merhameti görülmektedir: *“Dedem de emanete hıyanet etmemiş; onu kendi çocuğu gibi yetiştirmiş”* (Güngör, 2016, s.99).

Öğretmen Ana öyküsünde yalnız bir öğretmenin hafızasını kaybetmiş bir çocuğa merhameti görülmektedir: *“Bakımı sabır isteyen bir hastanın işlerini üstlenen bu iyi niyetli kadının ortaya çıkması hastabakıcıları da bir yükten kurtarmıştı”* (Güngör, 2015, s.72).

Dağlarda Yalnız Bir Köpek öyküsünde hayvanların öldürülmesine yufka yüreği dayanmayan ve çocuğunu bu konuda uyaran merhametli bir anne karakteri üzerinden bu

mesaj verilmiştir: “İyi ki sözünü dinlemişim diye düşünürüm. Dağda bayırda dolaşan günahsız hayvanlara silah çekmemiştim...” (Güngör, 2008, s.15)

Babam Tanık Sandalyesinde öyküsünde merhametiyle çocuklarına örnek olan bir baba karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir: “Aslında görüldüğü ya da sanıldığı kadar sert biri de değildi babam. Tersine yufka yürekliydi; acıma duyguları olan biriydi. Kendince koruyup kolladığı müşterileri, tanıdıkları hatta dilencileri vardı” (Güngör, 2008, s.175).

Oyun Bahçeleri öyküsünde çocuklar kendisiyle dalga geçse bile onları bağışlayan ve onlara şeker veren Kalender Dede karakteri üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Kediler Yıldızları Sayar öyküsünde çocuk denecek yaştaki bir kıza acımasızca kötülük yapan birine yardım eden kişinin yıllar sonra ölen kızın rüyalarına kedi şeklinde girmesi ve adamın vicdan muhasebesi yapmasını sağlaması üzerinden açıkça merhamet dersi verilmiştir. Rüyada görülen kedi sanki adamı sorgulayıp onun vicdanına seslenmiştir.

Boğaziçi’nde Bir Sürgün öyküsünde bir anne evin köpeğiyle evladı gibi ilgilenerek bir merhamet örneği sergilemektedir: “Annemin köpeğin üstüne, o da bir evladıymış gibi bunca titreyişini anlamıyor, belki de anlamak istemiyordu babam” (Güngör, 2017, s.72).

3.16.Yaşanan olaydan ders alma. Bu değerın aslında çocuklar için hemen benimsenip uygulanabilecek bir değer olmadığı bir gerçektir. Daha çok tecrübeyle anlam kazanan bu değeri çocuk okur da kendi deneyimleyebilir ya da okuduğu eserlerdeki karakterlerle empati kurarak bu kavram hakkında fikir sahibi olabilir.

Muhabbetkuşum öyküsünde babanın yanlış algılardan dolayı yaşadığı pişmanlık gözler önüne serilmiştir. Hatta baba olaylara eşinin penceresinden de bakmış ve onunla duygudaşlık kurabilmiştir: “Haklıydı elbet... Sonuçta, eşim de ana babasının bir kız evladı değil miydi? Kız ya da oğlan çocuğu dünyaya getirmek, onun elinde miydi?” (Güngör, 2019, s.33). Babanın bu şekilde empati kurabilmesi onun yaşadığı olaydan ders çıkardığını

göstermektedir. Yine aynı öyküdeki babanın öz eleştirisi yapması okura “herkes hata yapabilir ancak önemli olan hatalarımızdan ders çıkarmaktır” mesajını verdiği için önemlidir: *“Onu biz çağırmıştık yeryüzüne... Madem onu biz çağırmıştık, öyleyse, mutlu bir çocukluk yaşaması için üzerimize düşen görevi de yerine getirmeliydik”* (Güngör, 2019, s.34).

Bostan Güzeli öyküsünde zamanında emek verdiği kişilerin vefasızlığını görünce emeklerine pişman olan yaşlı bir karakter görülmektedir: *“Ben” dedi. “koynumda yılan besledim, adam bilerek! Beni Tanrı yoğ etsin...”* (Güngör, 2016, s.25)

Babam Şimdi Çok Uzaklarda Öyküsünün sonunda Kerimcan rüyasında babasıyla konuşmakta ve burada babasının pişman ve üzgün olduğunu görülmektedir. Yani baba hata yaptığını, yaptığı şeyin yanlış olduğunu kabul etmektedir. Bu çocuk okura verilmek istenen mesajın doğru bir şekilde iletilmesinde etkilidir: *“Annenin sözünü dinlemeyip ava çıktığım için çocuğum... Yere batsın avcılık! Sonuçta can alıyorsun. Hem de suçsuz günahsız hayvanların canını...”* (Güngör, 2019, s.53)

Sisyphos öyküsünde Şahin’in evliliğiyle ilgili pişmanlıkları görülmektedir. Her insan hata yapar, hatasız insanlar ancak masallarda karşımıza çıkar. Yazar Necati Güngör ise bu öyküsünde hayattan olayları aktarmaktadır.

Burada Bülbül Ağlamış öyküsünde kahramanın şu sözleri pişmanlığını gözler önüne sermektedir: *“Bunu yaparken de söylemeye dilim varmıyor ama, bazen onlara zarar verirdim!”* (Güngör, 2015, s.12)

Annemin Gözleri Hareli öyküsünde çocukken annesinin arkadaşını bir türlü benimsemeyen, onu kıskanan ana karakter büyüünce bundan pişmanlık duymuş, annesinin de bir yol arkadaşı olabileceğini kabullenmiştir.

Özür öyküsünde öğrencisini haksız yere suçlayan bir öğretmenin pişmanlığı açıkça yansıtılmıştır: *“Sana vurduğum için özür dilerim çocuğum. Ama işte, hayat böyle bir şey... Bazen insan görünüşe aldanıyor böyle”* (Güngör, 2015, s.24).

Çoban ile Yılanın Hikâyesidir öyküsünde geçmişte yaptığı yanlışların cezasını yılanı dönüştürerek en ağır şekilde ödeyen birinin pişmanlığı açıkça yansıtılmıştır: “*Pişmandım, her şeye pişmandım ama bu pişmanlık asılan arkadaşımı geri getirmiyor, beni de insanlığıma döndürmüyordu yeniden*” (Güngör, 2009, s.34).

Hep Böyle Uzun Yollar öyküsünde hayat telaşına kapılıp kendisini büyüten dayı ve yengesini ihmal eden bir gencin dayısının ölümüyle farkına vardığı bu durum karşısındaki pişmanlığı açıkça yansıtılmıştır.

Yılanın Kuyruk Acısı öyküsünde geçmişte yaptığı yanlışların cezasını yılanı dönüştürerek en ağır şekilde ödeyen birinin pişmanlığı açıkça yansıtılmıştır.

Leylekler Küsmüş, Yılanlar Bayram Etmiş masalında başlarına gelen kötü olaylar sonucunda leylekleri küstürdüklerine pişman olan insanlar üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Oyun Bahçelerinde öyküsünde Kalender Dede’nin hayat öyküsünü öğrendikten sonra ona “topal” diye seslenen çocuk ana karakterin pişmanlığı yer almıştır.

Babamın Sedefli Çakısı öyküsünde dostuna güvenmeyen çocuğun pişmanlığı şu cümlede görülmektedir: “*O an boğazım kurumasa, dilim tutulmasa, belki bin kez özür dilerdim ondan...*” (Güngör, 1991, s.41)

Bir Yılbaşı Gecesi öyküsünde eşini vuran bir adamın pişmanlığından ve üzüntüsünden türküler söylediği görülmektedir: “*Arif elinde tamburuyla diyar diyar dolaşıp, türküler söyleyip, içindeki pişmanlık ateşini bastırmaya çalıştı...*” (Güngör, 1984, s.32)

3.17. Milli Değerler. Milli, manevi ve kültürel değerler bir ülkenin şekillenmesinde temel kaynaklardır. Bir çocuk kitabı çocuk okura estetik zevk vermesinin yanında ona içinde yaşadığı toplumun milli ve manevi değerlerini de hissettirmelidir.

Hayatımın Kahramanı öyküsünde babanın hikâye anlatıcılığı yapması da çocuk okura sezdirilmeye çalışılan bir başka iletidir ve bunun insanlara olan olumlu etkisi şöyle dile

getirilmiştir: “*Bana öyle geliyor ki, tıraş olmaktan çok, babamın anlattığı hikâyeler için bize uğruyordu bu komşular. Onların küçük dünyalarına, masal ve hikâyeleriyle renk katıyordu babam. Saç kesmesini iyi beceren parmaklarıyla, dinleyicilerinin kalbine dokunuyordu sanki...*” (Güngör, 2019, s.27). Okunan kitapların Türk edebiyatında önemli yeri olan eserlerden ve Osmanlı Tarihi’nden seçilmiş olması, çocuk okura milli değerlerin sezdirilmeye çalışıldığının göstergesidir: “*Okuduğumuz kitaplar genellikle halk hikâyeleri, kahramanlık destanları, Hazreti Ali cenkleri, Keloğlan masalları olurdu*” (Güngör, 2019, s.26).

Yukarıda görüldüğü gibi 13-14.yüzyıllarda ortaya çıkan, İslamiyet’i yaymak amacıyla oluşturulan sözlü ürünlerden olan Muhammet Hanefî Cengi öyküde adı geçen bir destandır. Öyküde ayrıca çocuğun babasının da kekliklerle ilgili anlattığı bir söylenceye de yer verilmiştir. Bu şekilde kültürümüzde önemli yeri olan edebiyat eserlerimizin öyküde yer alması okuyucuda tarihimiz hakkında merak uyandırması bakımından oldukça önemlidir.

3.18.Diğer. *Muhabbetkuşum* öyküsünde ana karakter babanın ağzından eskiden beri süregelen bazı yanlış algıların etkisinde kaldığı görülmektedir:

“*Doğrusu bu ya kendimi hep erkek çocuk babası olmaya hazırlamıştım. Çevrenin olumsuz etkileri işte!*” (Güngör, 2019, s.32)

“*Erkek adamın erkek çocuğu olur,*” derler hani.” (s.32)

“*Kız büyür ele gider, erkek evlat kara kalır,*” derler” (s.32)

“*Erkek çocuk soyu sürdürür,*” derler. (s.32)

Yazarın, yukarıdaki satırlarda toplumumuzda hala pek çok ailenin ortak düşündüğü bu yanlış algıları dile getirmiş ve eleştirmiş olması verdiği mesaj bakımından oldukça olumludur. Böyle yanlış algıların verilmesi ancak olumlanmaması çocuk edebiyatında değer aktarımı açısından hayati öneme sahiptir.

Babam Şimdi Çok Uzaklarda Öyküsünde günümüz çocuk ve gençlerinde fazlasıyla görülen akran zorbalığına da değinilmiştir. Bu, çocuk okurun bu anlamda kendini sorgulamasını sağlamış olabilir: *“Bu yüzden sınıf arkadaşlarım benimle alay ediyor! Ders aralarında arkamdan bağırıyorlar oluyor: Dilsiz, dilsiz!... Kerimcan dilini yutmuş!...”* (Güngör, 2019, s.43)

İnek öyküsünde bir çocuğun, hayvanla nasıl duygudaşlık yaptığı görülmektedir: *“Hayvan olmanın belki en kötü yanı dilsizlikti; hiçbir derdini iletmiyordu karşısındakilere”* (Güngör, 2002, s.18).

Kan Kokusu öyküsünün ilk sayfalarında mezbahada çalışan işçilerin hallerinden pek memnun olmadıkları göze çarpmaktadır. Yazar burada işçi sınıfının sorunlarına az da olsa değinmiştir.

Kuşlar Arkadaşımdır öyküsünde Gülendam, eşinden tek bir şey istemişti o da İstanbul’u görebilmek. Kamber eşine söz vermişti ancak olmamıştı. Hayat şartları buna imkân vermemişti. Burada İstanbul sevgisi teması görülmektedir. Yine aynı öyküde şu satırlarda Türk halkının o dönemde yaşam şekillerinin değiştiği görülmektedir: *“Atadan deden kalma evlerini terk edip apartman dairelerine taşıyorlardı”* (Güngör, 2002, s.78).

Yukarıdaki satırlarda aslında bir toplumun zamanla nasıl yabancılaşıp yozlaştığı görülmektedir. Çocuk okur burada kendi dönemiyle o dönemi karşılaştırabilir. Yani belki bir şeyler sorgulamaya başlar. Kendi halindeki aileler bu yozlaşmadan sonra hele bir de televizyon evlere girmeye başladıktan sonra iyice evlerine kapanmışlardır. Kamber bu yozlaşmadan rahatsızdır.

Köyde Bir Prenses öyküsünde bir çocuğun ağzından köy yaşamının güzellikleri ve kendisine kattıkları aktarılmıştır: *“Bir insanın çocukluğu köyde başlamalı bence. Köy insanı kadar temiz kalmış, berrak, aydınlık, insanın içini ferahlatan, tertemizliğiyle kendine çeken başka bir şey var mıdır diye düşünmeden edemiyorum bugün”* (Güngör, 2015, s.120).

Gece Gelen Ayı öyküsünde onu büyüten yaşlı anneannesini geride bıraktığı için onu özleyen ve aklı sürekli anneannesinde olan genç bir öğretmen karakter üzerinden özlem teması işlenmiştir.

Çoban ile Yılanın Hikâyesi öyküsünde hayata dair bazı şikayetler dile getirilmiştir: “Her varsılığın temelinde mutlaka bir haksızlık yatıyordu. Namusuyla, alinteriyle çalışan insanların neden iki yakası bir araya gelmiyordu da; alinteri nedir bilmeyen birtakım haramzedeler kuş sütüyle besleniyorlardı? Bu işte bir haksızlık vardı, evet...” (Güngör, 2009, s.32)

Aynı öyküde insanoğluna dair şu tespitler de göze çarpmaktadır: “Şuna inanırım ki, insanın içinde her zaman bir kötülük damarı vardır; zayıf ya da güçlü...” (s.34)

Babaannemin Köpeği öyküsünde ev halkının yalnız bıraktığı ve sessizce bu dünyadan göçüp giden yaşlı bir karakter üzerinden yalnızlık teması iletilmiştir. Bu yaşlı kadın yalnızlığını bir köpekle gidermektedir.

Türkü Getiren Kuşlar öyküsünde toplumumuzun kanayan yarası olan kan davası sebebiyle zor günler geçiren bir aileden bahsedilerek bu sorun dile getirilmiştir.

Bir Boyacı Maymun Varmış masalında açgözlülük teması açıkça iletilmiştir. Açgözlü biri cezalandırılarak maymuna dönüştürülmüştür: “O gün bugün insanlardan kaçıyormuş işte maymunlar” (Güngör, 2007, s.17).

Tüysüz Yarasa Akıllı Baykuş masalında adaletli olma ve aklını kullanma temaları hükümdar ve baykuş karakteri üzerinden verilmiştir. Hükümdar verdiği yanlış karardan şu sözlerle vazgeçmiştir: “Bir kişinin mutluluğu için, bütün kuş milletinin acı çekmesini istemem. Şu andan itibaren buyruğumu geri çekiyorum.” (Güngör, 2007, s.33)

Kuşlara Kanat Verilmiş masalında boş hayallere kapılmamak gerektiği mesajı açıkça iletilmiştir: “Anlamış ki, bir şeyi elde etmeden hayallere kapılmak düş kırıklığı yaşatabilir bir kimseye” (Güngör, 2007, s.38).

Taraklı Kuşun Utancı masalında utanma duygusunu kaybetmemiş bir karaktere yer verilmiştir. Bu karakter o kadar utanmıştır ki ağzından çıkan söz duaya dönüşünce kız narin bir kuş olmuştur. Burada insanı utanma duygusunu kaybetmemesi gerektiği ve ağzından çıkan her söze dikkat etmesi gerektiği mesajı açıktır. Aynı masalda eski zamanlarda Türk toplumunun aile düzeni konusunda da bazı ipuçlarına yer verilmiştir.

Kaplum'un Bağası masalında kurnaz bir tüccarın işine hile karıştırması üzerinden adalet ve dürüstlük mesajları verilmiştir. Bu tüccar sonunda cezasını bulmuş ve ömrü boyunca bu cezayı sırtında taşımıştır.

Kirpi, Kirpi Olmadan Önce masalında kurnaz bir terzini işine hile karıştırması üzerine bir kirpiye dönüşmesi üzerinden bu mesaj verilmiştir.

Bir Yılbaşı Gecesi öyküsünde birbirine severek evlenen iki genç ve onları çekemeyenlerin çıkardığı bir dedikodu ile bozulan evlilikleri konu olarak işlenmiştir. Yazar insanoğlunu bu öyküde şöyle tanımlamaktadır: “*İnsanoğlu gönlü isterse iyilerin en iyisi, istemeyince de kötünün de kötüsü olabilmeyi nasıl da beceriyor işte!*” (Güngör, 1984, s.28)

Yalancı Ölüm öyküsünde kimseye bir zararı dokunmayan bir deliye yapılanlar, insanların onu bile bile ateşe atmaları ve sonunda ölümüne sebep olmaları okuyucuya insanlık dersi vermiştir.

5.Bölüm

Tartışma ve Öneriler

1.Tartışma ve Sonuç

Necati Güngör çocuklar için yazdığı öyküleri ve derlemelerinin yanında bireyin sorunlarına değinen öyküleriyle edebiyatımızda yer edinmiş bir yazardır. Özellikle son yıllarda hayvan sevgisi temalı öyküleri dikkat çekmektedir. Necati Güngör ilk eserlerinde Anadolu insanını ve sorunlarını anlatmıştır. Yazarın bu ilk eserlerinde çocuk edebiyatında aranan dış yapı ve dil anlatım özelliklerine tamamen bir uygunluk saptanmamıştır. Sonraki eserlerinde yine insana dair kalp kırıklıkları ve hüznüleri eserlerinde konu edinen Necati Güngör'ün bu eserlerinin çocuk edebiyatında aranan özelliklere daha uygun olduğu saptanmıştır. Bu çalışmada Necati Güngör'ün kitaplarının çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Örneklem olarak seçilen 18 kitaptan ikisi çocuklar için bilgilendirici niteliğe sahip olup diğer 16 kitap içinde yer alan 140 metin çocuk eğitimi ve çocuk edebiyatı başlıkları altında incelenmiştir.

Araştırma sorularından biri, Necati Güngör'ün çocuk kitaplarının çocuk kitaplarında bulunması gereken dış yapı özelliklerine uygun olup olmadığıdır. Kavramsal çerçevede yer alan bilgiler ışığında metinler dış yapı özellikleri bağlamında incelenmiş ve ardından sonuçlara ulaşılmıştır. İnceleme sonucunda bazı eserlerde dış yapı bağlamında çocuk edebiyatı ilkelerine aykırı tespit edilen durumlar belirtilmiştir. Bu amaçla öncelikle örneklem olarak incelenen 18 kitap numaralandırılmıştır.

Tablo 1

Örneklem Olarak İncelenen Kitapların Numaralandırılması

Numara	Kitap Bilgileri
1.	Babam Şimdi Çok Uzaklarda- Gün Işığı Kitaplığı (Güngör, 2018)
2.	Hikâyemde Hayvan Var- Era Yayıncılık (Güngör, 2002)
3.	Anne Bana Köpek Al- Bulut Yayınları (Güngör, 2003)
4.	Anneme Bir Ev Alacağım- Gün Işığı Kitaplığı (Güngör, 2011)
5.	Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı- Özyürek Yayınevi (Güngör, 2007)
6.	Babamın Sedefli Çakısı- Gendaş Yayınları (Güngör, 1991)
7.	Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun- Gün Işığı Kitaplığı (Güngör, 2017)
8.	Dağlarda Yalnız Bir Köpek- Özyürek Yayınevi (Güngör, 2008)
9.	Hayatımın Yedi Hikâyesi- Kaynak Yayınları (Güngör, 1984)
10.	İnsanlığın Sonbaharında- Vapur Yayınları (Güngör, 2016)
11.	İyiler Genç Ölür- Gendaş Yayınları (Güngör, 1998)
12.	Masal Kuşu- Gendaş Yayınları (Güngör, 1992)
13.	Papatya Gelin- Kare Yayınları (Güngör, 2009)
14.	Sessiz Yürek- Gün Işığı Kitaplığı (Güngör, 2009)
15.	Sevgili Öğretmenim- Gün Işığı Kitaplığı (Güngör, 2015)
16.	Sinema Kuşu Sevgilim- Cem Yayınları (Güngör, 1990)
17.	Hayvanların Sır Dolu Dünyası- Notos Kitap Yayınları (Güngör, 2010)
18.	Sevgi Ekmektir- Milliyet Yayınları (Güngör, 1995)

Eserlerin çocuk kitaplarında aranan dış yapı özelliklerine uygunluğu bağlamında incelenmesi sonucunda yazar Necati Güngör'ün son dönemde yazdığı eserlerde bu özelliklerin dikkate alındığı gözlemlenmiştir. Tuna Uysal da 2016 yılında yayınlanan çalışmasında yazarın son yıllarda yazdığı çocuk kitaplarıyla dikkat çektiğini belirtmiştir. Özellikle; *Babam Şimdi Çok Uzaklarda*, *Anneme Bir Ev Alacağım*, *Papatya Gelin*, *Bir Hikâye Yaz İçinde İnsan Olsun*, *Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı*, *Hikâyemde Hayvan Var*, *Anne Bana Köpek Al*, *Hayvanların Sır Dolu Dünyası*, *Sevgili Öğretmenim*, *Sessiz Yürek*, *İnsanlığın Sonbaharında*, *Babamın Sedefli Çakısı* isimli eserlerin büyük ölçüde çocuk edebiyatında

aranan dış yapı özelliklerine uygun olduğu tespit edilmiştir. Tuna Uysal da 2016 yılında yayınlanan çalışmasında Necati Güngör'ün çocuklar için yazılmış kitapları başlığı altında *Anne Bana Köpek Al* ve *Hayvanların Sır Dolu Dünyası* kitaplarını ele almıştır. Ancak yazarın çocuk edebiyatına ve çocuk eğitime uygun olan eserlerinin bu iki kitapla sınırlı olmadığı bu çalışmada ortaya konmuştur. Tuna Uysal çalışmasında çocuk öyküleri başlığı altında bu çalışmada ele alınan öykülere de yer verilmiştir. Bunun yanı sıra *Hayatımın Yedi Hikâyesi*, *Masal Kuşu*, *Sinema Kuşu Sevgilim*, *Sevgi Ekmektir*, *Dağlarda Yalnız Bir Köpek*, *İyiler Genç Ölü* isimli kitaplarda çocuk kitaplarında dış yapı olarak uyulması gereken ilkelerin bazen dışına çıkıldığı görülmüştür. Araştırmada, incelenen kitaplarda ip dikişin tercih edilmemesi, bunun yerine sayfaların sırttan tutkalla birleştirilmesi dış yapı özellikleri bakımından bir eksiklik olarak tespit edilmiştir. Bunun dışında incelenen kitapların dış yapı bağlamında çocuk edebiyatına nispeten uygun nitelikler taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bulgular bölümünde dış yapı olarak çocuk edebiyatına uygun bulunmayan kitaplar belirtilmiştir.

Araştırma sorularından bir diğeri Necati Güngör'ün çocuk kitaplarının çocuk kitaplarında bulunması gereken dil ve anlatım özelliklerine uygun olup olmadığıdır. Bu çerçevede kitaplarda yer alan metinler genel olarak sade, açık ve anlaşılır bir dil kullanılarak yazılmıştır. Metinler dil ve anlatım bağlamında incelendiğinde genel olarak çocuklar için okunaklı bir şekilde yazılmıştır. Necati Güngör'ün ilk dönem eserlerinde yer alan metinlerde çocukların bilemeyeceği kelime sayısının son yıllarda yazdığı eserlerinden daha fazla olduğu saptanmıştır. Bazı metinlerde (*Dağlarda Yalnız Bir Köpek*, *Hikâyemde Hayvan Var*, *Masal Kuşu*, *Hayatımın Yedi Hikâyesi*, *İyiler Genç Ölü*, *Sevgi Ekmektir*) yöresel dil kullanımları ve argo kelimelere de rastlanmıştır. Metinlerin çoğunda ikilemelere yer verilmiştir. Metinlerde farklı bakış açıları ve anlatıcı türleri kullanılmıştır. Bu durum bir çeşitlilik oluşturması bakımından faydalıdır.

Örneklem olarak seçilen metinler yazım ve noktalama yönünden de incelenmiştir. Çocuk kitapları yazım ve noktalama açısından kusursuz olmalıdır. Metinlerdeki yazım ve noktalama yanlışları “Bulgular ve Yorum” bölümünde tek tek ifade edilmiştir. Genel anlamda, *Dağlarda Yalnız Bir Köpek*, *Papatya Gelin*, *Masal Kuşu*, *Sinema Kuşu Sevgilim*, *Sevgi Ekmektir*, *Hayatımın Yedi Hikâyesi*, *Babamın Sedefli Çakısı* kitaplarında yazım ve noktalama yanlışlarının fazla olduğu söylenebilir. İncelenen metinlerde tespit edilen yazım ve noktalama yanlışlarının çocuk kitaplarında yer alması uygun değildir.

Necati Güngör’ün incelenen kitaplarından *Hayvanların Sır Dolu Dünyası*, *Anne Bana Köpek Al*, *Babamın Sedefli Çakısı*, *Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı* kitaplarında resim kullanılmıştır. *Babamın Sedefli Çakısı*, *Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı* ve *Hayvanların Sır Dolu Dünyası* kitaplarındaki resimler siyah-beyazdır. 9-15 yaşlarındaki çocuklar için resimlerin siyah-beyaz olması uygun değildir. *Anne Bana Köpek Al* kitabındaki resimlerin renkli olması çocuk edebiyatı ilkelerine uygundur. Kitaplardaki kapak resimlerinin çocuk edebiyatına uygunluğu “Bulgular ve Yorum” bölümünde irdelenmiştir. İncelemeler sonucunda birkaç kitap dışında genelde kitapların kapak resimlerinin içerikle uyumlu olduğu saptanmıştır.

Çocuk eğitimi bağlamında yapılan incelemede kitaplardaki ana fikirler belirlenmiş, bu doğrultuda 17 ortak değer tespit edilmiş olup son olarak farklı temaya ait iletiler “Diğer” başlığı altında toplanmıştır. Bu şekilde oluşturulan 18 başlık ve bunların kitaplarda geçme sıklığı tabloda verilmiştir.

Yazar Necati Güngör’ün eserleri incelendiğinde eserlerinde çoğunlukla kendisinden bir iz bulunur. Yazarın öyküleri karakterler bağlamında incelendiğinde öyküleri okuyan bir kişinin aslında hayatında en az bir kere gördüğü, uzaktan ya da yakından şahit olduğu insan hikâyelerine tanık olabileceği saptanmıştır. Öykülerinin bu kadar hayatın içinden oluşu aslında yazarın edebiyat hayatının başından beri değiştirmedeği bir seçimidir. Tuna Uysal (2016) da Necati Güngör’ü hayatı ve sanatı çerçevesinde ele aldığı çalışmasında benzer

tespitlerde bulunmuştur. Yazarın bu seçimi sayesinde öykülerinin insanı sarıp sarmalayacağı ve okuyucunun öykülerdeki karakterler ile bağ kurmakta zorluk çekmeyeceği bir gerçektir.

Yazarın kendi çocukluğunda büyüklerinden dinlediği masallardan esinlenerek az da olsa masalsı bir üslubu tercih ettiği, olağanüstülükler barındıran eserlerinin de mevcut olması (*Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı*, *Papatya Gelin*) aslında onun, çok çeşitli yaşta okuyucu kitlesine hitap edebilir bir yazar olduğunu göstermektedir.

Araştırma sorularından sonuncusu Necati Güngör'ün çocuklar için yazdığı kitaplarında hangi değerler üzerinde durulduğudur. Kuramsal çerçevede yer alan bilgiler ışığında incelenen metinlerde hangi değerlerin bulunduğu dair sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 2

İncelenen Metinlerdeki Değerlerin Kitaplardaki Sıklığı

Tema	Metin Sayısı	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
Aşk-Sevgi	8	1	-	-	-	-	-	2	1	-	1	2	-	-	-	1	-	-	-
İnsan Sevgisi	11	1	-	-	1	-	-	3	-	-	3	-	1	-	-	-	2	-	-
Hayvan Sevgisi	27	3	6	1	3	2	1	-	1	-	-	1	-	1	5	2	-	1	-
Baba Sevgisi	10	4	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	1
Özlemi																			
Anne Sevgisi-Özlemi	12	1	-	-	4	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	1	-	-	2
Okuma Alışkanlığı	20	3	1	1	-	-	1	-	-	1	-	1	5	1	1	4	-	-	1
Çalışkanlık	16	4	1	-	-	1	-	-	7	1	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Aza Kanaat Etme	22	2	6	-	2	1	2	1	-	-	-	1	4	1	-	-	-	-	2
Yardımseverlik	17	2	1	-	-	-	-	5	2	-	1	2	-	-	1	2	-	-	1
Aile Birliğine	20	4	2	-	1	2	-	-	3	-	1	2	1	-	1	1	2	-	-

Önem Verme																			
Saygı	7	1	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Dayanışma	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Fedakarlık	16	3	1	-	1	1	-1	1	1	1	-1	-	1	2	1	-	-	1	1
Dostluk	7	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-
Merhamet	18	4	4	-	2	-	1	-	2	-	2	-	1	-	-	1	1	-	-
Yaşananlardan	14	2	1	-	2	2	-	-	2	-	-	1	1	1	1	1	-	-	-
Ders Alma																			
Milli Değerler	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diğer	18																		
Toplam	248																		

Tablo incelendiğinde metinlerin birçoğunun ana fikirlerinin genel olarak çocuklara yaşam deneyimi bağlamında olumlu kazanımlar vereceği görülmektedir. Temaların hepsine her kitapta yer verilmemiştir. Necati Güngör'ün kitaplarında en çok yer verdiği değer hayvan sevgisidir. En az yer verdiği değer ise milli değerlerdir. İncelenen kitaplar arasındaki *Sinema Kuşu Sevgilim*, *Masal Kuşu* ve *İyiler Genç Ölümler Sevgi Ekmektir* kitaplarındaki öykülerin bazılarının çocuk için sakıncalı olabilecek iletiler (ölüm, şiddet, kötü alışkanlıklar, cinsellik vb.) içerdiği tespit edilmiştir. Örneğin, Hikâyemde Hayvan Var kitabındaki *Damdaki Köpek* öyküsünde karakterlerin oldukça kötü bir durumda ölmeleri ve ölümün bütün gerçekliğiyle gözler önüne serilmesi, bir çocuk edebiyatı eserinde az yer verilmesi gereken bir durumdur. *İyiler Genç Ölümler* kitabındaki *Fincan Falında Aşk* öyküsü içerisinde az da olsa cinsel unsurlar barındırması, *İyiler Genç Ölümler* öyküsünde alkol bağımlılığı olan bir karaktere yer verilmesi bu öykülerin, çocuk edebiyatı kategorisinde değerlendirilmesinin yanlış olacağını gösterir. Sevgi Ekmektir kitabındaki *Sevgi Ekmektir* öyküsü aşkı bir miktar cinsel boyutu ile ele alması bağlamında çocuk okura uygundur demek doğru olmaz. Bu bahsedilen eserleri, çocuk edebiyatı ürünü kategorisinde değerlendirmek yanlış olacaktır. Metinlerdeki değerler

çoğunlukla sezdirme yoluyla, didaktik anlayıştan uzak bir şekilde aktarılmıştır. Bu çocuk edebiyatı bağlamında olumlu bir yaklaşımdır.

Necati Güngör bütünüyle çocuk kitapları yazmamış olsa dahi son yıllarda yazdığı çocuk kitaplarıyla dikkat çekmektedir. Yazar çocuklar için yazdığı öykülerinde oldukça yalın bir dil kullanmayı tercih etmiştir. Onun öykülerini okurken hem kahramanın dünyasına gidebilir hem de o dünyadan çoğunlukla bir ders çıkararak öyküyü sonlandırabilirsiniz. Yazar, aslında öykülerinde okuyucuya çoğu zaman çevresinde fark bile etmediği insanların, belki de kendimizin, küçük gibi görünen ama insanı derinden yaralayan sorunlarını, ustalıkla ve samimiyeti elden bırakmadan aktarmıştır. Değer aktarımı anlamında bu yöntem oldukça faydalıdır. Necati Güngör’ün öykülerindeki her karakter sokakta her an karşılaşılabilecek; zaafı, istekleri, hırsı ve acıları olan gerçekçiliği çok yüksek karakterlerdir. Karakterlerin çoğunlukla böyle devingen olması okuyucunun hikâyesinin içine girmesini kolaylaştırmaktadır. Yazarın böylesine gerçekçi karakterler oluşturmuş olmasının sebeplerinden en önemlisi de iyi bir gözlemci olmasıdır.

Necati Güngör, kendisiyle gerçekleştirilen 08.04.2021 tarihli röportajda kendisinden çeşitli yazarlar tarafından farklı zamanlarda çocuk öyküleri yazmasının istendiğini bu isteği bazen karşılayamadığını dile getirmiş ve *Papatya Gelin* ve *Anne Bana Köpek Al* kitaplarını doğrudan çocuklar için yazdığını eklemiştir. Yazar Necati Güngör çocuklara göre bazı kavramları ele aldığı *İyilik Kalbin Anahtarıdır* isimli çocuklara yönelik basılmamış bir deneme kitabının olduğunu da ifade etmiştir. Necati Güngör 2004 yılında Ahmet Rasim’in “Falaka” isimli kitabını yayına hazırlamış ve kitabın önsözünü de kendisi yazmıştır.

Necati Güngör’ün yazarlığa başladığı ilk yıllarda kaleme aldığı eserlerinde 1970 ile 1980 yılları arasında edebiyatımızın da etkilendiği toplumcu gerçekçilik akımından etkilendiği görülmektedir. Yazarın son yıllarda ağırlık verdiği çocuk kitaplarında ise genel olarak çocuğa görelilik ve çocuk gerçekliği ilkelerine dikkat ettiği ve bunu üslubuna da

aktardığı görülmektedir. Yazarın çocuklar için yazdığı öykülerinde çocuk okuyucu kendi okulundan, ailesinden, komşusundan veya bir tanıdığından gördüğü, duyduğu dünyayı görecektir. Bazen bir insana güvenmek, bazen bir hayvanı dost bilmek bazen de baba özlemi... İşte çocuk okuyucu yazarın öykülerini okurken bunları deneyimleyebilecek ve hayat yolculuğunda doğruyu kendisi bulmaya çalışacaktır. Yazarın hem yetişkinler için yazdığı öykülerinde hem de çocuklar için yazdığı öykülerinde az da olsa bir duygusallık bulunur. Çocuk eğitimi bağlamında yazarın öyküleri incelendiğinde özellikle son yıllarda çıkardığı çocuk kitaplarında sezdirme yoluyla mesajlarını iletmesi çocuk okur açısından faydalıdır. Çocukların parmak sallayarak kendisine öğüt veren kitaplardan hoşlanmayacağı bir gerçektir. Necati Güngör ile gerçekleştirilen röportajda yazar da öykülerin bir söylev olmadığını, ders kitabı değil ama eğitime yardımcı ürünler olduğunu dile getirerek bu düşünceyi desteklemiştir. Yazar bu gerçekliğin farkındalığıyla öykülerinde genellikle bir öğretmen edası takınmamıştır. Yazarın amacı, çocuğun doğru olana kendi kalbiyle ve iradesiyle yönelmesini sağlamaktır. Bu yöntem çocuk eğitiminde en kalıcı olan yöntemdir. Yazarın özellikle öykücülük yıllarının başlarında yazdığı öykülerinin doğrudan çocuklara yönelik olmadığı söylenebilir. Bu öykülerdeki çocukların anlamakta zorlanabileceği yöresel ağız kullanımları argo ifadeleri ve işlenen konular (ölüm, göç, cinsellik vb.) çocuklara uygun değildir. Burada yapılması gereken bu eserlerde yer alan öykülerin hedeflenen yaş gruplarına göre sadeleştirilip düzenlenmesidir.

Elde edilen bulgular, incelenen her kitabın çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi yönünden birbirinden farklı olarak az ya da çok geliştirilmesi gereken yönlerinin olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak Necati Güngör son yıllarda yönünü çocuk edebiyatına çevirmiş, usta kalemile dikkat çeken, kitaplarında ele aldığı iletilerle örnek olabilecek bir öykücü olarak çocuk okuyuculara ulaşmayı başarmıştır.

2.Öneriler

Yapılan araştırmada Necati Güngör'ün özellikle son yıllarda kaleme aldığı eserlerinde çocuk edebiyatı ve çocuk eğitiminde kullanılabilecek yeterli bir kaynak olduğu görülmüştür. Ancak yazarın bütün eserlerinin çocuklar için olduğunu söylemek yanlış olur. Necati Güngör kendisini bir öykücü olarak nitelendirmektedir ve öykülerin de herkesin bildirisi olduğunu savunmaktadır. Hikâyelerini yalnızca çocuk okurlar değil yetişkinlerin de okuduğunu dile getirmektedir. Ayrıca Necati Güngör, kendisiyle gerçekleştirilen röportajda son yıllarda çocuk edebiyatı yazarı olarak anılmasının sebeplerinden birinin kahramanı çocuk olan öykülerinin fazlalığı olduğunu ifade etmiştir.

Necati Güngör'ün incelenen eserleri öğretmenler ve ebeveynler tarafından çocuklara okutulabilir niteliktedir. 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda ders kitabı olarak okutulan 7.sınıf Türkçe kitabında “Okumak Deyince” metninin etkinliklerinde Necati Güngör'ün okumakla ilgili kısa bir anısına yer verilmiştir. Ders kitaplarının Talim Terbiye Kurulu'nun detaylı incelemeleri sonucunda hazırlandığı gerçeği ve bu çalışmadaki incelemeler sonucunda Necati Güngör'ün çocuklar için uygun eserler verdiği tespiti gerçeği yansıtmaktadır. İncelemeler sonucunda kitapların az ya da çok geliştirilmesi gereken yönlerinin mevcut olduğu tespit edilmiştir.

Ebeveynler, çocuklarına okuma alışkanlığı kazandırmanın ailede başlayıp okulda devam ettiği gerçeğini bilmeli ve çocuklarını bu bilinçle nitelikli çocuk edebiyatı ürünleriyle tanıştırmalıdır. Bu noktada ebeveynlerin çocuklarının öğretmenleriyle iletişim kurup fikir alışverişinde bulunmaları faydalı olacaktır.

Öğretmenler ise öğrencilerine Necati Güngör'ün kitaplarından önerilerde bulunurken kitapları incelemeli, çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi açısından uygun gördüklerini önermelidir. Öğretmenler bu noktada bu çalışmadan ve benzer diğer çalışmalardan

yararlanabilir. Öğretmenler uygun gördükleri eserler ile sınıfta okuma, dinleme, drama çalışmaları yapabilirler.

Araştırmacıların çocuk edebiyatı alanında ürünler ortaya koyan diğer sanatçıların ürünlerini de çocuk edebiyatının temel ilkeleri açısından incelemeleriyle bu ürünlerden uygun olanlarının değerler eğitiminde kullanılması alana önemli katkılar sağlayacaktır.

Bu çalışma sonucunda sunulan öneriler şunlardır:

- Necati Güngör'ün incelenen çocuk kitaplarındaki bazı öykülerde çocuk okuru olumsuz etkileyebilecek şiddet, korku, karamsarlık, yoksulluk gibi unsurlar bulunmaktadır. Bu unsurlar eserlerin düzenlenmesi aşamasında yazar tarafından azaltılmalı veya kitaptan çıkarılmalıdır.
- Kitapların basımında çocuklar için uygun olan 1 veya 2.hamur kâğıt tercih edilmelidir. Necati Güngör'ün incelenen kitaplarında da bu kâğıt türleri tercih edilmiştir.
- Kitapların basımında çocuklar için daha uygun olan ip dikiş tercih edilmelidir. Necati Güngör'ün incelenen eserlerinde ise çoğunlukla sayfalar sırttan tutkalla birleştirilmiştir.
- Kitaplar hedef yaş grubu belirlenerek çocuklara sunulmalı ve kitapların üzerinde çocuklar için hazırlandığı belirtilmelidir. Necati Güngör'ün incelenen eserlerinde böyle bir uygulama saptanmamıştır.
- Çocuk kitaplarının öğüt verme yönünün sınırlandırılması, iletilerin sezdirme yoluyla verilmesi önerilmektedir. Necati Güngör'ün incelenen eserlerinde çoğunlukla bu duruma dikkat edildiği gözlemlenmiştir.

Bu çalışma Necati Güngör'ün 18 kitabıyla sınırlıdır. Yapılacak farklı çalışmalarla, Necati Güngör'ün eserlerinin farklı yönleri incelenerek alana katkıda bulunulabilir.

Kaynakça

- Akal, A. (2007). Çocuklar İçin Üretilen Edebiyat Kitaplarına Farklı Bakış Açılarından Çözümlemeci Bir Yaklaşım: Masal, Öykü ve Şiirlerle Liderlik Eğitimi. *2.Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Aktaş, Ş. (2009). Edebi Metin ve Özellikleri. *A.Ü Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 188.
- Alpay, M., & Anhegger, R. (1985). *Çocuk Edebiyatı, Çocuk Kitapları*. İstanbul: Cem Yayınları.
- Arıcı, A. (2016). *Çocuk Edebiyatı ve Kültürü*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Arseven, T. (2005). Mesaj Açısından Çocuk Kitapları. *Hece Aylık Edebiyat Dergisi Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı (104-105)*, 42-52.
- Aslan, C. (2014). Türkiye'de Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Duyarlı Konuların (Sensitive Issues) Ele Alınışı Üzerine Eleştirel Bir Yaklaşım. *Eleştirel Pedagoji*, Yıl:6 Sayı:32.
- Ay, A. (2014). Türk Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Kanon Üzerine Ön Bilgi Notları. *Türk Dili*, 381-382.
- Aytaç, G. (1995). *Çağdaş Türk Romanları Üzerine İncelemeler*. Ankara: Gündoğan Yayınları.
- Bulut, A. (1985). Çağdaş Eleştiri . *Edebiyat, Sanat, Sorunlar ve Kuramlar Dergisi*, 12-13.
- Coşkun, S. (2019). Çetin Öner'in Öykülerinin Çocuk Edebiyatı Açısından İncelenmesi ve Türkçe Eğitimine Katkısı. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*. Ağrı.

- Çevik, A., & Müldür, M. (2014). Dil Eğitiminde Çocuk Edebiyatı Ürünlerinden Faydalanma ve Çocuk Kitapları. *Türk Dili*, 597.
- Çiftçi, F. (2013). Çocuk Edebiyatında Yaş Gruplarına Göre Kitaplar ve Özellikleri. *Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 125-138.
- Demir, S. (2018, Haziran). Platon ve Aristoteles'te Dostluk . *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Anabilim Dalı*. Muğla.
- Demircan, C. (2006). TÜBİTAK Çocuk Kitaplığı Dizisindeki Kitapların Dış Yapısal ve İç Yapısal Olarak İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 10-27.
- Demirel, Ş. (2011). *Edebi Metinlerle Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Dilidüzgün, S. (2002). *Çağdaş Çocuk Yazını*. İstanbul: Morpa Kültür.
- Elkind, D. (1999). *Çocuk ve Toplum Gelişim ve Eğitim Üzerine Denemeler*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Enginün, İ. (2006). Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Kitapları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 213-222.
- Erdal, K. (2008). Çocuk Edebiyatı ve Çocuk Kitapları. *Milli Eğitim*, 157.
- Erdal, K. (2009). Eğitim Değerleri Açısından Çocuk Kitapları. *Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*, 3.
- Güleryüz, H. (2013). *Yaratıcı Çocuk Edebiyatı*. Ankara : Edge Yayınları.
- Gültekin, A. (2011). *Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Yazıları*. İstanbul: Erdem Yayınları.
- Güngör, N. (1984). *Hayatımın Yedi Hikayesi*. İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Güngör, N. (1990). *Sinema Kuşu Sevgilim*. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Güngör, N. (1991). *Babamın Sedefli Çakısı*. İstanbul: Gendaş Yayınları.
- Güngör, N. (1992). *Masal Kuşu*. İstanbul: Gendaş Yayınları.
- Güngör, N. (1995). *Sevgi Ekmektir*. İstanbul: Milliyet Yayınları.
- Güngör, N. (1998). *İyiler Genç Ölü*. İstanbul: Gendaş Yayınları.

- Güngör, N. (2002). *Hikayemde Hayvan Var*. İstanbul Era Yayıncılık.
- Güngör, N. (2003). *Anne Bana Köpek Al*. İstanbul: Bulut Yayınları.
- Güngör, N. (2007). *Ay Işığında Ceviz Yiyen Ayı*. İstanbul: Özyürek Yayınevi.
- Güngör, N. (2008). *Dağlarda Yalnız Bir Köpek*. İstanbul : Özyürek Yayınevi.
- Güngör, N. (2009). *Papatya Gelin*. İstanbul: Kare Yayınları.
- Güngör, N. (2010). *Hayvanların Sır Dolu Dünyası*. İstanbul: Notos Yayınları.
- Güngör, N. (2011). *Anneme Bir Ev Alacağım*. İstanbul: Gün Işığı Kitaplığı.
- Güngör, N. (2015). *Sessiz Yürek*. İstanbul: Günışığı Kitaplığı.
- Güngör, N. (2015). *Sevgili Öğretmenim*. İstanbul: Gün Işığı Kitaplığı.
- Güngör, N. (2016). *İnsanlığın Sonbaharında*. İstanbul: Vapur Yayınları.
- Güngör, N. (2017). *Bir Hikaye Yaz İçinde İnsan Olsun*. İstanbul: Gün Işığı Kitaplığı.
- Güngör, N. (2019). *Babam Şimdi Çok Uzaklarda*. İstanbul: Gün Işığı Kitaplığı.
- Hunt, P. (2003). Introduction: The World of Children's Literature Studies. *Understanding Children's Literature*, 1-14.
- Kana, F. (2010, Aralık). Ziya Paşa'ya Göre Edebiyat ve İnsan Eğitimi. *Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*. Denizli .
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve Eğitim*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Kaya, M. (2014). Geleneksel Edebiyat ve Çocuk Kitapları. *Türk Dili*, 233.
- Kıbrıs, İ. (2010). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi . *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı:15*, 170-189.
- MEB. (2007). *Tebliğler Dergisi*, Cilt:70 Sayı:2597.
- Moran, B. (2002). *Edebiyat Kuramları ve Eleştiri*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Oğuzkan, F. (2001). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Özdem, F. (2014). Çocuk Edebiyatının Çocukları Terbiye Etmek Gibi Bir Derdi Olmamalı.

Türk Dili, 260.

Rousseau, J. (2009). *Emile ya da Eğitim Üzerine*. İstanbul: Say Yayınları.

Sever, S. (1995). Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Yapısal ve Eğitsel Özellikler. *Abece Dergisi*, 14.

Sever, S. (2007). *Çocuk ve Edebiyat*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Sever, S. (2010). *Çocuk ve Edebiyat*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Sever, S. (2013). *Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü*. Ankara: Tudem Yayıncılık.

Sevgisunar, M. K. (2017). Günümüzde Çocuk Edebiyatı ve Gerçeklik. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 10-24.

Sınar Çılgın, A. (2006). Türkiye'de Çocuk Edebiyatı Çalışmaları. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi Cilt 4, Sayı 7*, 175-225.

Sınar Çılgın, A. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Stone, P. J., Dunphy, D. C., & Marshall, S. S. (1966). DM Ogilvie. *The General Inquirer: A Computer Approach to Content Analysis*, The M.I.T. Press. Massachusetts.

Şimşek, T. (2014). Çocuk Edebiyatı Tarihine Ön Söz. *Türk Dili Dergisi*, 15.

Şirin, M. R. (1998). *Çocukluğun Kozası: Ve Kültür Ve Kitap Ve Edebiyat*. İstanbul: İz Yayıncılık.

Şirin, M. R. (2007). *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Şirin, M. R. (2019). *Çocuk, Çocukluk ve Çocuk Edebiyatı*. İstanbul: Uçan At Yayınları.

TDK. (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.

Tüfekçi Can, D. (2012). Çocuk Edebiyatı Üzerine Bir Araştırma: Tanımlar, Türler ve Teoriler . *Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dünyası Edebiyatları Anabilim Dalı, Doktora Tezi*.

- Uçan, H. (2005). Çocuk Kadar Saf, Temiz Olabilmek/Kalabilmek. *Hece Dergisi Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı 104-105*, 18-23.
- Uysal, T. (2016). Necati Güngör Hayatı, Eserleri, Sanatı. *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*. Konya.
- Weber, R. P. (1989). *Basic Content Analysis Sage*. London.
- Yalçın, A., & Aytaş, G. (2003). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yalçın, A., & Aytaş, G. (2005). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yavuzer, H. (2005). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yılar, Ö., & Turan, L. (2007). *Eğitim Fakülteleri İçin Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız Arslan, A. (2019). Tanzimat Dönemi Yazarlarının Çocuk Eğitimine Dair Eser ve Görüşleri. *Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul.
- Yüksel, B. (2020, Eylül). Çocuk Edebiyatı'nın Temel İlkeleri Açısından Behiç Ak'ın Görsel Tasarım, Değerler ve Metin İlişkileri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*. Afyonkarahisar.

Ekler

Ek 1: Necati Güngör ile 08.04.2021 Tarihli Röportaj

1. Yazma düşüncesi sizde ne zaman, nasıl kendini gösterdi?

Necati Güngör: Bu soruya tek sözcükle yanıt vermek gerekirse çocukluğumda...

Bizim evde sürekli okunan iki şiir kitabı vardı: Yunus Emre'nin ve Karacaoğlan'ın şiirleri. Annemin okuma yazması yoktu ama biz çocuklarını sürekli desteklerdi okuma konusunda. Yaşlı babaannem de öyle: Hem kendi masallar anlatırdı bize hem de para verir, ona söylence kitapları alıp okurduk... Bir başka okuma tutkunu da ağabeyimdi: O da okuduğu serüven ve polisiye kitaplarını bir sandıkta biriktirmiş, sonra bu kitap dolu sandığı çatıya kaldırmıştı. O sandığı ben buldum! İlgimi çeken kitapları okumaya başladım. Bu tutku, sonunda kitapçı dükkânlarının vitrinlerine kadar götürdü beni. Parayla kitap alıp okuma dönemi başladı. İlk okuduğum kitabı anımsıyorum: "İki Sene Mektep Tatili".

Çevremizde kitap okuyan çocuklara iyi gözle bakarlardı. Bu okuma aşkı, sonunda yazma isteği uyandırdı kaçınılmaz olarak. Annem, yetimlikle geçmiş çocukluğunun hikâyesini yazmamı isterdi hep. Bir defter alıp yazmaya giriştim. Ama olmadı. Beceremedim. Bu başarısızlık beni yazma yolundan alıkoymadı. Bu kez, Karacaoğlan'a özenen şiirler yazmaya başladım. O yaşlarda sözcüklerin derinliklerini göremiyor, ben de yazarım diyebiliyorsunuz. İlkokul öğretmenim tanıyı koymuştu: "Bu çocuk edebiyatçı olacak." Ortaokula giderken, iki şiir kitabı bastırmıştım. Türkçe öğretmenimin bu konudaki yüreklendirmelerini unutamam. O yıllardı... Nâzım Hikmet ölmüş. Böyle bir şairimizin varlığını ancak ölümü dolayısıyla öğrenebildik... Bir dergi, her sayısında Nâzım'ın bir şiirini yayımlıyor, bir arkadaşım da o şiirleri getiriyor, bize okuyordu. Alışılmadık bir şiir söyleyişi vardı ustanın. Ardından Nâzım'ın kitapları çıktı, onları okumaya başladım. Nâzım'ı tanıyınca

benim yazdıklarım gözümünden düştü; o yazılanların şiir olmadığını anladım. Yine de okuma ve yazma tutkusu sönmemişti içimde.

Lisedeydim... Bizim Malatya’da yayımlanan bir edebiyat/kültür dergisi, bir hikâye yarışması açmıştı. (“Oluş” Dergisi). O yarışmaya katıldım ve birincilik ödülünü kazandım. Jüride bulunan hikâyeci Dr. Muzaffer Hacıhasanoğlu, ödül alan hikâyemle ilgili bir yazı yazdı. O yazı bana, hikâye yazarlığında yol gösterici oldu. O gün bugün yazıyorum.

2. Bazı öykülerinizde otobiyografik öğeler göze çarpıyor. Buna göre siz nasıl bir çocukluk çağı geçirdiniz?

İnsanın bilinci, 0 ile 7 yaş arasında belirirmiş. Bu yaşlar arasındaki yaşantı nerede geçerse, oranın gerçekliğiyle dolarmış bilinç... derler. Benim bu dönemim Malatya’da geçti. İçinde büyüdüğüm aile, çevremde olup biten olaylar, tanıdığım tipler, elbette yazılmayı hak eden hikâye konuları ve kahramanlarıydı.

İlk gençlik çağımda en çok okuduğum üç yazar vardı: Orhan Kemal, Sabahattin Âli ve Maksim Gorki... Bunların anlattıkları bana, içinde yaşadığım dünyanın yazılmaya değer olduğunu gösteriyordu. İlk konularımın çoğunu kendi çevremden çıkarmamın nedeni budur. Size şunu söyleyeyim: Bu durum her yazar için geçerlidir. Niye olmasın?

3. Öykü türü üzerinde yoğunlaşmanızın bir nedeni var mı?

Malatya’dan sonra İstanbul’a üniversite okumaya geldim. Gelir gelmez de dergi ve gazetelerde yazılar yazmaya başladım. En iyi bildiğim şey hikâye yazmaktı. Babıali’de ilk kez hikâye yazarı olarak tanındım. Bu türde iddialıyım. İlk hikâyem, Kadıköy’den yönetilen bir edebiyat dergisinin “Yansıma” hikâye özel sayısında yayımlandı. Bu rastlantı bir şans oldu; çünkü derginin o sayısı tüm edebiyatçıların dikkatini üzerine çekmişti. Dolayısıyla yayımlanan o hikâyem “Yolun Başı” çoğu yazar tarafından okunmuş oldu. Edebiyatta kendinizi okutmak öyle kolay değildir.

Bir yandan Hukuk Fakültesi gibi ağır bir okulda okuyordum. Ders kitaplarımızın en hafifi bin sayfa tutarında. Kimi ders kitaplarının Türkçesi bozuk, söylediği kolay anlaşılmayan uzun tümceler... Muhakemeden çok ezbere dayalı bir öğretim anlayışı... Hocanız ne diyorsa onu Tanrı sözü gibi ezberlemeniz isteniyor. Kendi görüşünüz diye bir şey söz konusu bile değil... Böylesine sıkıcı ders kitaplarıyla boğuşurken, hikâye okuyup yazmak, gül bahçesinde teneffüse çıkmak gibiydi! Bir dönem sonra da hem çalıştım hem okudum. Dolayısıyla roman yazmalara kalkışmak olanaksızdı benim açımdan. Romanı ciddiye alıyordum. Romancı yalnızca roman yazmalı, başka bir işte ömür tüketmemeliydi. Roman profesyonel yazarlık istiyordu. Başka bir uğraşıya tahammül edemezdi. Ben yazdım oldu diyenlerin de attıkları taşın, istedikleri kuşa değmediğini görüyordum... Bu nedenle olacak, hikâyede direndim. Röportajlarımda da hep bir hikâye tadı bulanlar oluyordu. Doğrudur.

4. Neden hep sıradan insanların öykülerini yazmayı seçtiniz? Bunun belirgin bir nedeni var mı?

Severek okuduğum ve etkilendiğim yazarların adlarını anmıştım yukarıda: Orhan Kemal, Sabahattin Âli, Gorki... Bunların anlattığı kişiler de sıradan kimseler değil mi? Onları okuyunca insan çevresindeki insanlara da onlar gibi bakmayı öğreniyor.

Sait Faik de öyle değil midir? Sıradan insanları edebiyat malzemesi yapmaz mı? Hayatın, sınıflı toplumların bir köşeye savurup attığı sıradan insanların yaşamındaki dramı, trajediyi keşfetmek, bu yolda emek harcamak, bence bir yazarın erdemi sayılmalı.

5. Kimi öykülerinizde İstanbul tasvirleri göze çarpıyor? İstanbul'un sizdeki yeri nedir?

- İstanbul'a, yükseköğrenim görme amacıyla gelmiştim. Fakülteye girdiğimde, İstanbul'da kalmak gibi bir amacım, yaşam programım yoktu. Karasal bir iklim çocuğu olarak rutubetli bir iklimde yaşamının çekici bir nedeni de yoktu. Ama Babıali dünyasına girince her şey

değiştii... Ayrıca öğrenim yaşamım sürerken, babamı yitirdim! Okurken bir yandan da çalışmak zorunluluğu doğdu. En iyi bildiğim iş de yazmaktı. Bir gazetede ücret karşılığı yazdığım ilk röportaj, üniversitede çok zor koşullarda okuyan, kötü beslenip sağlıksız evlerde yatıp kalkan öğrencilerin yaşamıyla ilgiliydi.

Benim için İstanbul'da yaşamak zorunluluğu belirince, bu kenti tanımaya karar verdim. Bir kütüphane dolusu kitap okudum zaman içinde. Okudukça yaşadığım kenti tanıdım ve sevdim. Sevince sahipleniyor insan. Ama benim İstanbul'um türedi semtler değil, kadim İstanbul! Ev almak isteğimde, elimdeki parayla kent dışında villa satın alma şansım vardı. Villada oturacaktım ama, kentin uzağında bir semtte yaşayacaktım. Çok daha basit bir dairede oturup, Kadıköy'ün içinde kalmayı yeğledim. Vapurdan inince çarşı pazardan geçip evime kadar yürüyorum. Bu, villada ve tarihi olmayan bir semtte yaşamaktan daha önemli benim için. Sokaklarında İstanbul Türkçesiyle konuşulan, evlerinin önüne sokak hayvanları için su ve mama bırakılan bir semt, benim duyarlığıma daha uygun. Çevremde aynı dili, aynı kültürü ve duyarlığı paylaştığımız birçok kimse var. Bu varsıllığı küçümsemeyin...

6. Kimi öyküleriniz, okur üzerinde masalsı bir izlenim bırakıyor. Çocukluğunuzda çok masal dinlediniz belki... Onun etkisi diyebilir miyiz?

- Çocukluğum bir masal dünyası içinde geçti, evet. Babaannem, annem, yaşlı komşu kadınlar hep masal anlatırlardı. Söylence, rivayet, menkıbe... Aşk filmleri, kahramanlık romanları hep masal tadında şeylerdi. Toplum henüz masal çağını yaşıyordu. Masala inanmak daha kolayına geliyordu sanki insanlarımızın. Bir yatır vardır bizim memlekette. Orada yatan kişi, küffara karşı savaşırken kellesini uçurmuş düşman. Eğilip yerden kellesini almış, koltuğunun altına sıkıştırmış ve savaşmaya devam etmiş. Savaştan sonra kelle koltuğunda Malatya'ya dönmüş. Onu kanlar içinde ve koltuğundaki kellesiyle gören bir kadın çığlık atmış. Kadının çığlığıyla kellesini düşürmüş gazi. O anda kendi de düşüp ölmüş! Düştüğü

yere gömmüşler. O gün bugün halk onun mezarını ziyaret eder. Böyle dağ taş söylencelerle doludur Malatya...

Bunları anlatan, bunların gerçekliğine inanan insanların elinden ekmek yedik, su içtik. Onların kültürü kültürümüz oldu; dilleri dilimiz. Hiç okuması yazması olmayan insanlar çok güzel masallar, hikâyeler, anılar anlatırdı. O insanları da onların dilini de elbette ki sevdim. Ne anlattığını bilen bir yazar olarak, onların dilini yaşatmayı kendime iş edindim.

Olayın aslı budur. Saptamanız yerinde.

7. Sizdeki hayvan sevgisini nasıl açıklarsınız? Okurlarda hayvan sevgisi oluşturmak gibi bir amacınız var gibi görünüyor...

- Hayvan hakları konusu çok önemli! Hayvan hakları, insan haklarından önce gelmeli. Çünkü insan kendi haklarını bilir; onu bu konuda bilinçlendirmekte güçlük çekmezsiniz. Oysa hayvan öyle değil: Hayvanın haklarını savunmak da biz insanlara düşer! İnsan sıfatını hak etmek, kayıtsız şartsız buna bağlıdır. Bir dönemden sonra yazdığım hikâyelerle bu konuda bir farkındalık yaratmaya çalıştığım doğrudur. Bu çabamın boşa gitmediğini düşünüyorum. Kalemimle hayvan haklarının hizmetinde olmak benim için onurdur. Artık benim için yeryüzünde iki tür insan var: Hayvanlara karşı duyarlı insanlar ve bunun karşısında hayvanlara karşı duyarsız olan insanlar...Edebiyattaki yazarlar da öyle: Hayvan sever yazarlar ve hayvan sevmez yazarlar...

“Hayvan Hikâyeleri” adıyla bir de antoloji yayımlamıştım. Örneğin Sait Faik, hayvan sever bir yazarımızdır. Hüseyin Rahmi’de de var bu sevgi. Hasan İzzettin Dinamo’da... Başkaları da var... O yazarlara daha çok saygı duyuyorum. Onlar benim yazarlarım.

Ne diyordu Erich Maria Remarque? “İnsanları Seveceksin”.

Ben de diyorum ki, hayvanları seveceksin! Bugün kentlerde, sokak aralarında yaz kış taş üzerinde yatıp açlık, hastalık çeken, duyarsız insanlardan zulüm gören sayısız hayvan var.

Ağızları var, dilleri yok. Sadece yalvaran gözlerle size bakıp insanlığınıza sığınmak istiyorlar. İnsansanız onlarla ilgileniyorsunuz; değılseniz, merhametsizce itip geçiyorsunuz! Merhametli insanların kapı önlerine koyduğu bir kap suyu bile tekmeleyenler var. Bu tür kimselerin insan değeri hayli düşüktür benim gözümde. Onların toplumdan dışlanması gerekiyor diye düşünüyorum. Ruhları hasta...

8. “Anneme Bir Ev Alacağım” ve “Babam Şimdi Çok Uzaklarda” kitaplarını göz önüne alırsak, ebeveynlere iletmek istediğiniz bir mesaj olmalı diye düşünüyoruz; ne dersiniz?

Yalnız ebeveynlere değil, herkese yöneliktir hikâyelerin bildirisi. Yalnızca çocuk okurlar değil, yetişkinler de okuyor bu hikâyeleri. “Günüşiğı” yayınları arasında çıkan her kitabım tematik bir dizinin halkaları olsun istedim. Anne, baba, öğretmen, hayvan sevgisi gibi temalar çerçevesinde yazdım hikâyelerimi. Arkası da gelecek. Mesela arkadaşlık teması üzerine kurulu hikâyeler... Her hikâye insanı anlamaya ilişkin bir şeyler söyler, sizin de iyi bildiğiniz gibi. Buna karşın hikâye bir söylev değildir. Bir ders kitabı hiç değil... Ama anlatılan olaylar bir amaca, bir söyleme, bir bildiriye yönlendirir okuru. Dolaylı ve edebi bir tat içinde söylenir, anlatılmak istenen. Eğitim kitabı değildir ama eğitime yardımcı olur. Kahramanlarınız hep çocuk olunca, ebeveynlere de önemli roller düşer kuşkusuz.

9. Kendinizi çocuk edebiyatının bir üyesi olarak görüyor musunuz? Yoksa “Ben öykücüyüm” her yaş grubu için yazarım mı, diyorsunuz?

- Edebiyat çevresinde, “Çocuk edebiyatı diye bir şey olmaz; büyükler ne okuyorsa, küçükler de onu okur” diyen yazarlarımız da vardı; bu görüşe karşı çıkanlar da... Bu savın büsbütün yersiz olduğu söylenemez sanıyorum. Bir “Küçük Prens”i düşünün... Çocukların da yetişkinlerin de severek okudukları bir yapıttır değil mi? “Mutlu Prens” de öyle değil mi? Doğaldır ki, bu görüşe karşı çıkan yazarlar da vardı. En başta, çocuk edebiyatımıza bir dönem

önemli katkılar yapan Erdal Öz karşı çıkıyordu. Çocuk edebiyatına ilişkin dünyadan ve bizden seçkin örnekler yayımlayarak adeta yanıt veriyordu.

Bana gelince... Kimi hikâyelerimin kahramanının çocuk olması, bu yönde ilgi görmemi sağlamıştır. Türk Dil Kurumu Öykü Ödülünü aldığım yıl, Kültür Bakanlığı Yayın Kurulu Başkanı Adnan Binyazar’dan bir mektup almıştım: Bakanlık yayınları arasında çıkacak bir çocuk hikâyeleri dosyası hazırlamam isteniyordu benden. (Belirtilen tarihte dosyayı yetiştiremediğim için bu öneriyi değerlendirememiş oldum.

Bu talebin nedeni, ödül alan “Sevgi Ekmektir” adlı hikâyenin kahramanının çocuk olmasıydı sanıyorum. Burası ilginç: “Sevgi Ekmektir” hikâyesini de Derinlik Yayınları’nın sahibi, Aziz ağabeyim Necati Tosuner’in talebi üzerine yazmıştım. Tosuner ağabeyim bu hikâyeyi okuyunca beğenmemiş. “Olmamış!” diye iade etti dosyayı. Ben de bu hikâyeyi yetişkinler için yazdığım kitabıma aldım; hikâyenin adı da kitabın adı oldu. Yine bu kitapta, “Ölüm Uykusu” diye bir hikâye yer alır. Onun da kahramanı çocuktur. Erdal Öz ısrarla bu hikâyeyi uzatarak yeniden yazmamı istemişti. Pek beğenmiş, kitap olarak yayımlamak istiyordu. Belli bir bütünlük içinde noktalanmış, o haliyle yayımlanmış bir hikâyeyi yeniden yazmayı göze alamadığımı anımsıyorum.

Benden, doğrudan bir çocuk hikâyesi yazmamı isteyen bir başka yayıncı da merhum Ülkü Tamer’di. “Milliyet Çocuk” dergisini yönettiği dönemde, bir karşılaşmamızda, “Necati bir hikâye getir, yayımlayalım!” dedi. “Ne zamana istiyorsunuz?” diye sordum.

“Yarın getir mesela!” demez mi! Hazırda bir hikâyem yoktu o an. Koşarak eve gittim, daktilonun başına geçtim. Başladım yazmaya. “Papatya Gelin” hikâyesi ortaya çıktı.

Bu, doğrudan çocuklar için yazdığım bir hikâyedir. Yıl 1977 mi, ’78 mi, bilemiyorum. O gün bugün çocuklara yönelik kitaplar da yazıyorum... Yalnızca hikâye mi? “Anne Bana Köpek Al” diye, çocuklar için yazılmış bir köpek kitabım da var mesela. Çocuklara, köpek sahibi olmanın sorumluluk gerektirdiğini anlatmaya çalıştım. İlgi de gördü. Ayrıca yine

çocuklara yönelik bir deneme kitabım var: “İyilik Kalbin Anahtarıdır”. Çocukların düzeyine göre bazı kavramları ele almaya çalıştım bu kitabımda: Vatan sevgisi, anne baba sevgisi, hayvan sevgisi gibi konulara eğildim... Doğru dürüst bir yayınevi çıksa da bu kitapları yeniden yayımlasam keşke...

Dede Korkut hikâyelerinin bazılarını da çocuklar için ve günümüz Türkçesiyle yeniden yazmıştım. Ne yazık ki bu da bazı kör yayınevlerinde öldü doğdu!

Gelelim sorunuza? Yetişkinler için yazdıklarımın ötesinde, bir çocuk yazarı da sayılır mıyım?

Kararı size bırakıyorum. Necati Güngör

10. Çocuk okurlarınıza bir mesajınız var mı?

- Onlara şunu söylemek isterim: Yaşamı, dünyayı, doğayı ve en çok da hayvanları sevdiren hikâyeleri bulup okusunlar. Dünya hayvanlarla güzel; her şey havanları anlamakla başlar.

Özgeçmiş

Doğum Yeri ve Yılı:

Öğr. Gördüğü Kurumlar:

Lise: 2007-2011 Ankara Celal Yardımcı Lisesi

Lisans: 2011-2015 Sivas Cumhuriyet Üniversitesi /Eğitim Fakültesi/ Türkçe Eğitimi Bölümü

Yüksek Lisans: 2017-2021 Bursa Uludağ Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü/Türkçe

Eğitimi (devam ediyor)

Çalıştığı Kurumlar:

1. 2017-2018 Bursa Kayapa Ortaokulu Türkçe Öğretmeni
2. 2018- + Sivas Yolgeçen Ortaokulu Türkçe Öğretmeni

Yayımlanan Çalışmalar: Erdal, K. & Yağcı, T. & Koçak, E. (2019). Türkiye’de çocuklar

için uyarlanan Don Kişot kitapları üzerine bir inceleme. *Uluslararası Bilim ve Eğitim*

Kongresi s.306-314